הארץ

85 אגורות יום ד' ה' בשבט תשמ"ז, 4 בפברואר 1987 VOL. 68/20602 FEBRUARY 4 1987

בפרקליטות ממליצים: חקירה פלילית נגד ראשי הבנקים לשעבר בעניין ויסות המניות

המדובר בארנסט יפת, גיורא גוית, אפרים ריינר, רפאל רקנאטי ואהרן מאיר • החשדות: פרשיות של פברוק מאזנים ותשקיפים, דרכי מימון ועדויות שקר בפני ועדת בייסקי • חוק ניירות ערך קובע: מי שהשפיע בדרכי תרמית על תנודות השער של ניירות ערך" עובר עבירה שדינה מאסר עד שלוש שנים וקנס

מאת גדעון אלון, נחמיה שטרסלר, אריה לביא ועדנה אריהוד סופרי "הארץ"

צוות מיוחד בפרקליטות המדינה ממליץ להורות למשטרה לפתוח בחקירה נגד ראשי 4 הבנקים הגדולים, ארנסט יפת (בל"ל), גיורא גוית, אפרים ריינר (הפועלים), רפאל רקנאטי (דיסקונט) ואהרן מאיר (מזרחי). החשודים לכאורה בביצוע עבירות פליליות שנעשו במהלך ויסות מניות הבנקים.

הצוות בראשות המשנה לפרקליט המדינה ורדית ביניש ועוה"ד עוזי חסון ואיילה פרוקצ'יה בדק פרשיות של פברוק מאזנים ותשקיפים, דרכי מימון וכן חשד לעדויות שקר בפני ועדת בייסקי והגיע למסקנה שיש מקום לפתוח בחקירה משטרתית בעבירות שבוצעו על ידי הבנקים ומנהליהם, על עבירות חוק ניירות ערך, חוק

(סוף בעמוד 2, טור 7)

אלוף משה בר כוכבא

בר־כוכבא מקווה להיות סגן רמטכ"ל

הערכה: דרורי ואור יפרשו, ברק יישאר

מאת ראובן פדהצור סופר הצבאי של "הארץ"

מקורביו של האלוף משה בר־כוכבא מסרו אתמול כי גם הוא רואה עצמו מועמד ריאלי לתפקיד סגן הרמטכ"ל. האלוף בר־כוכבא שוקר עתה על כתיבת סיכום הפקת הלקחים מהתרגיל הגדול שהסתיים לא מכבר, ואשר הוא היה מתכננו.

האלופים אמיר דרורי ואורי אור, שהתבקשו על ידי שר הבטחון לשקול שוב את נושא השאר בצה"ל, עדיין לא מסרו את תשובותיהם, אך נראה כי בסופו של דבר יפרשו שניהם, בתוך מספר חודשים.

בינתיים מופעלים לחצים על האלוף אהוד ברק כדי שיישאר בצה"ל. ההערכה היא שברק יישאר בצבא.

הסיוע לתק"ם על סף סיכום; כל הקואליציה תתמוך בתקציב

סיוע של 264 מיליון ל־55 קיבוצים יאושר כנראה השבוע • הליכוד: נשעה את הדיון בתקציב אם לא יקויימו ההבטחות לעיירות הפיתוח וישובי יש"ע והמושבים

מאת עדנה אריהוד

הסיוע ל־55 קיבוצי התק"ם הנר־ויים במצוקה בסכום של 264 מיליון ש"ח יאושר עד השבוע, אם סיעות המערך והליכוד יאשרו היום את הצעת ההסכם שגיבשו אתמול שר האוצר משה נסים, השרים משה שחל וחיים קורפו, יו"ר הנהלת הקו־אליציה וסיעת המערך ח"כ רפי אדרי, יו"ר סיעת הליכוד ח"כ חיים קופמן ומרכזי הסיעות, ועדת הכ־ספים, חברי הכנסת אריאל ויינשטיין וחיים רמון.

על פי ההצעה תתמוך הקואליציה בהצעת התקציב ובחוקים הנלווים, כפי שהוגשו על ידי הממשלה. הצעות לשינויים קלים בתקציב, אם יהיו כאלה בעת הדיונים בוועדת הכספים, ייבחנו על ידי צוות של שבעה: שני השרים המקשרים בין הממשלה לכנסת שחל וקורפו, יו"ר ועדת הכספים ח"כ אברהם שפירא, יו"ר סיעת הליכוד והמערך בכנסת ח"כ רפי אדרי וח"כ חיים קופמן ומרכזי הסיעות בוועדת הכספים, ח"כ רמון וח"כ ויינשטיין. הצוות יגבש הצעות ויביא אותן לדיון עם שר האוצר.

עוד הוצע כי חברי הסיעות לא יעשו תרגילים פרלמנטריים, קרי "פיליבסטרים" (השהיות מכוונות) להצעות האוצר לסיוע למגזרים השונים.

בקשת האוצר לפריסת חובות התק"ם תידון במועד שיחליט יו"ר ועדת הכספים להעלות בוועדה. במגעים שהיו עם ח"כ שפירא הושגה הבנה כי הנושא יועלה עד היום והדיון יסוכם עד מחר.

יעמוד לביקורת נוקבת

סיעת הליכוד בוועדת הכספים תתכנס הבוקר לאישור ההסכם. יו"ר סיעת הליכוד בכנסת ח"כ קופמן אמר כי שר האוצר יצטרך לעמוד לביקורת נוקבת כשהבטחות בפיו "מתחייב אני" בכל מה שקשור לעיירות הפיתוח וישובי יש"ע והמושבים, שאם לא כן עשוי הדיון על התקציב להידחות לחודש ימים.

מרכז סיעת המערך בוועדת הכספים ח"כ רמון אמר, שההחלטה לא לתמוך בתקציב בעינה עד שלא יקבלו תשובות ברורות על עמדת הליכוד. שר האוצר, שעמד בביקורת נוקבת מצד נציגי הליכוד, שהשתתפו בדיון אמר, כי המערך שגה כשהתכנס וקיבל החלטה שלא לתמוך בתקציב, החלטה זו מעמידה את הליכוד במצב לא נוח, כולל ראש הממשלה. התקציב הוא לא רק של הליכוד כמו שהתק"ם אינה של המערך, והאוצר לא מחלק סתם כספים. "צריך לזכור שאני הייתי זה שהביא להעדה את נושא הסיוע. הליכוד פנה אלי בנושא עיירות הפיתוח ויש"ע. אני מודיע כאן במלוא האחריות, כי בעניינים עקרוניים איננו נותן כסף. עד היום לא קיבלתי הצעות מפורטות בנושאים אלה. לכשאקבל אדון בהם לגופו של ענין".

שדולת יש"ע בכנסת עשתה אתמול מאמצים לגבש תכנית לדרישות סיוע לעיירות ולישובים מעבר לקו הירוק. בפגישה שהיתה לפני שבוע דרשו נציגי הישובים סיוע בסכום של 67 מיליון דולר אולם עתה בעקבות הדיונים יש כוונה להגביל את סכום הסיוע. בקשתם תועבר לשר בימים הקרובים.

200 בקשות להעלאת מחיר כבר מונחות במשרד התמ"ת

האוצר נגד אישור העלאות עכשיו • ממתינים למדד ינואר לפני ייקור בנזין לרכב • ההסתדרות מזהירה מחידוש האינפלציה והתערערות הציבות

מאת צבי זרחיה ויהודית וינקלר, סופרי "הארץ"

גורמים הלוחצים להעלאת מחירים במשק, בנין הפיחות, ייקור המיצרכים המסובסדים וייקור הדלק לתעשיה. למשרד התעשיה והמסחר, הוגשו עד כה, קרוב ל־200 בקשות להעלאת מחירים. הבקשות נבחנות עתה על ידי כלכלני המשרד. כך גילה אתמול, מנכ"ל משרד התעשיה והמסחר, יהום בלי זוכסקי בתשובה לשאלת "הארץ".

הבקשות להעלאת המחירים מתבססות על התייקרויות בתשומות

(סוף בעמוד 2, טור 1)

מבקר המדינה החדש, השופט יעקב מלץ (צילום: עודי קרן)

מלץ, השופט האהוד על כולם

עורך הדין הפרטי שמונה לפני 8 שנים היישר לתפקיד של שופט מחוזי שואף – עם מינויו למבקר המדינה – שדו"חות המבקר לא יהיו רק בעלי תוקף מוסרי אלא גם יותר ויותר בעלי תוקף ביצועי

מאת צבי הראל סופר "הארץ"

הידיעה על מינויו של השופט המחוזי יעקב מלץ למבקר המדינה התקבלה אתמול בסיפוק ושביעות רצון רבה על ידי משפטנים בישראל.

שופטת אמרה לי אמש, כי המינוי היה הפתעה נעימה לאור העובדה, כי גברו על שיקולים מפלגתיים־צרים וכי מדובר באדם בעל תכונות יסוד המתאימות לתפקיד.

על "בחירת המבקר" • ראה עמוד 3

בסוף שנת 1979 נבחר מלץ לשופט מחוזי בתל־אביב. לכס השופט הגיע לאחר ששימש עורך־דין פרטי בעיקר בתחום האזרחי. העובדה כי מונה מיד לשופט מחוזי מלמדת על המוניטין שצבר כעורך־דין פרטי. במשך עשרת החודשים האחרונים שימש כשופט בפועל בבית המשפט העליון, והיה אחד המועמדים לשמש שופט קבוע של בית המשפט העליון.

מלץ נולד לפני 63 שנים בפולין, ועלה לישראל בגיל שנתיים. הוא למד משפטים בבית הספר הממשלתי למשפטים בירושלים וקיבל רשיון

(סוף בעמוד 2, טור 6)

ואשינגטון מפקפקת ברמזים הרוסיים האופטימיים כלפי ישראל

הסובייטים מפיצים שמועות על אלפי עולים תמורת שיתופם בועידה

מאת עקיבא אלדר סופר המדיני של "הארץ"

ברית המועצות מפיצה באחרונה שמועות בדבר נכונותה לאפשר את יציאתם של 12 אלף מסרבי עלייה, בתמורה להזמנתה לועידה בינלאומית לשלום במזרח התיכון.

נודע כי ראש הממשלה, יצחק שמיר, רואה אפשרות של עסקה כזו. בטענה שבכך ייסתם הגולל על יציאתם של שאר היהודים המבקשים לצאת מבריה"מ. עם זאת, רווחת בירושלים הערכה כי השמועות בנושא זה הן חלק ממערכת יחסי הציבור שמפעילה מוסקווה.

במגעים שגרתיים המתקיימים בין פקידים ישראליים וסובייטיים לא מסתמן שום שינוי בעמדת הצדדים ביחס לביקור משלחת סובייטית בישראל לדיון בנושאים קונסולריים.

כפי שפורסם לראשונה ב"הארץ" (25.1.87), נועדו בחודש שעבר שגרירי בריה"מ וישראל בארצות הברית. בפגישה חזר השגריר הסובייטי, יורי דובינין, על עמדותיה המסורתיות של מוסקווה בנושא היהודי, ואף בירר על אפשרות חידוש היחסים בין שתי המדינות. השגריר רוזן הציג את עמדתו של ראש הממשלה בנושא הועידה הבינלאומית (ולא את עמדת שר החוץ).

בפגישה שהתקיימה אחר כך בין היועץ הפוליטי בשגרירות הסובייטית לבין היועץ, אלי אבידן, משגרירות ישראל – העלה הרוסי את עניין אשרות הכניסה למשלחת הסובייטית. אבידן ביקש הנחיות ממשרד החוץ, והודיע לעמיתו הסובייטי כי אין מניעה להנפיק את האשרות בכפוף לעקרון ההדדיות, כפי שהוצג קודם לכן בגעגעים בין שני הצדדים.

פגישת רוזן ודובינין היתה בשגרירות הסובייטית בוואשינגטון, לפני

(סוף בעמוד 2, טור 1)

חדשות הארץ

שיחת היום

עם: פרופ' שמעון שטרית, שהיה מועמד למבקר המדינה.
על: בחירת המבקר החדש
(עמ' 2)

★

תלמידים צוברים יותר שעות צפייה בטלוויזיה משעות לימוד בבית־הספר
(עמ' 3)

★

משרד הדתות חידש את החפירות בכותל; קולק: זה חסר הגיון
(עמ' 3)

★

חתנו של ברז'נייב נעצר ונחקר כחשוד בשחיתות ובשוחד
(עמ' 5)

★

כתב־אישום נגד פקיד שוחה של גוש דן, דעואל בר־יוסף
(עמ' 8)

★

הריון מעובר מוקפא הושג בביה"ח הקריה בת"א
(עמ' 8)

שרות הארץ

מזג האוויר

התחזית: הגשם ייפסק במשך היום.
הטמפרטורות:
- ירושלים: 12–5.
- תל־אביב: 18–10.
- חיפה: 17–9.
- באר־שבע: 18–8.

הגולן 11–5, צפת 11–4, עפולה 17–6, זכרון 13–6, נתב"ג 18–7, יריחו 21–9, אילת 22–12.

זכו בלוטו

בהגרלה שנערכה אתמול עלו בגורל המספרים הבאים: 31, 23, 20, 18, 9, 3. המספר הנוסף 22.

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.6068	−0.0082
נוסעים	1.9098	−0.0098
שחור	1.5800	—

שער הסל

יציג	1.6757	−0.0005

בגליון זה 14 עמודים

הכוח הימי של ארה"ב בקרבת לבנון מונה 22 כעת ספינות

הפנטגון: אלה צעדי זהירות הבאים לקדם כל התפתחות אפשרית • בריה"מ: ריכוז הכוח הימי מחריף את המתיחות הבינלאומית • מצב כוננות בחופי לבנון • מכוניות צבאיות נושאות תותחי נ"מ רוכזו בגבעות ליד גמל התעופה של ביירות • מגעים בדרג גבוה לשחרור ווייט

מאת צבי בראל

שליח "הארץ" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). ארה"ב תיגברה אתמול את כוחותיה בים התיכון, וכוח נוסף של 1,900 נחתים הצטווה לנוע ממקומו אל חלקו המזרחי של אגן הים התיכון, ולהצטרף אל כוחות הסאראטוגה ונושאות המטוסים המשייטים ליד חופי קפריסין.

עתה מונה הכוח האמריקאי בקרבת חופי לבנון 22 ספינות, כולל שתי נושאות המטוסים "קנדי" ו"ניימיץ". כוח המאריינס מלווה בנושאת המסוקים "סאיפן", הנושאת 30 מסוקי תובלה תקיפה.

עם זאת הבהירו דוברים בפנטאגון המתולקת המדינה כי אין בכוונת ה־כן כוחות זה לאיים על מישהו – "ודאי על מי שמתנהג בצורה מתוּר־בתת". הדוברים הגדירו את הצעדים הצבאיים כ"צעדי זהירות הבאים לקדם כל התפתחות אפשרית".

במקביל איימו גורמים בג'יהאד האיסלאמי כי אם תיזום ארה"ב התקפה על בסיסיהם, הם לא יהססו לרצוח את בני הערובה. במימשל רמוז מגבר כי אין להוציא מכלל אפשרות התקפה על בסיסים אלה בלבנון, אם אמנם יקיימו החוטפים את איומיהם.

אליהו זהבי, סופר "הארץ" בסקר־

דיפלומטית, מסר כי "פראבדה", "כוכב אדום" ועיתונים סובייטיים נוספים מקרישים בימים אחרונים ריווחים ומאמרי־פרשנות להחלטת ארה"ב לרכז כוחות ימיים באגן המזרחי של הים התיכון. "פראבדה" מזהיר מפני "תכסיסים אימפריאליסטיים" כלפי מדינות האזור, וטוען כי ריכוז הכוח הימי מחריף את המתיחות הבינלאומית במזרח התיכון. שיגור כוחות ימיים לאזור המפרץ הפרסי מתואר כתנועת מלקחיים ימית. סוכנות טאס מצטטת משקיפים האומרים כי תיתכן התערבות מזויינת של ארה"ב בלבנון בהקשר לפרשת בני־הערובה, הנוגדת, ביחוד עם המאבק בטרור כאמתלה להתערבות בענייני מדינות אחרות.

כוננות בביירות

עבדראבי (ע"מ). "אלאיתיחאד אל־סבועי" מוסר, כי מקורות מדיניים הזהירו מפני אפשרות פעולה צבאית ישראלית שתתבצע על־ידי כוחות קומנדו באזורים בקרבת ביירות, במהלך השבועים הקרובים, בתואנה של נסיון לשחרר את בני הערובה הורים.

באזורים שבין חופי אלרמלה אלביצ'א ואזור חלדה, קיים מצב כוננות, ומכוניות צבאיות נושאות תותחי נ"מ רוכזו בגבעות אלאוזאעי

(סוף בעמוד 2, טור 3)

מסתיים קורס הקצינים הגדול בצה"ל: 750 צוערים

מאת ראובן פדהצור סופר הצבאי של "הארץ"

קורס הקצינים הגדול ביותר בתולדות צה"ל יסתיים בקרוב. את הקורס מסיימים כ־750 צוערים. מסדר הסיום של הקורס יתקיים, בפעם הראשונה, בעיר־רה מצפה רמון. יש־תפו במסדר, בין השאר, שר הביטחון יצחק רבין, מפקדים בכירים ומשפחות הקצינים החדשים.

מינהלת הלביא: רק אם ייוצרו יותר מ־300 מטוסים יהיה הפרוייקט כדאי

מאת ראובן פדהצור

מבדיקה מחודשת, שביצעו אנשי מינהלת תכנית הלביא, בעקבות בחינת החלופות האמריקאיות, עולה כי רק אם תייצר התעשיה האווירית יותר מ־300 מטוסי לביא, תהיה לפרוייקט הצדקה כלכלית. ייצור מספר קטן יותר של מטוסים, מעמיד בספק את שאלת כדאיותו הכל־כלית.

היבט זה של סוגיית ההחלטה על המשך פרוייקט הלביא מעמיד סימן שאלה רב־משמעות בפני מקבלי ההחלטות במערכת הביטחון. זאת משום שברור כי חיל האוויר לא יוכל לקלוט יותר ממאה מטוסי לביא. בנוסף, הממשל האמריקאי הבהיר כי שום גורם צבאי אמריקאי אינו מעוניין לרכוש את הלביא.

ברור גם כי אפילו יאפשר הממשל האמריקאי לישראל לייצא את המטוס ("דבר המוטל בספק רב, לאור רמזי הממשל ולאור הנסיון לייצא את הכפיר"), הוא יהיה יקר עבור הלקוחות הפוטנציאליים. מדינות העולם השלישי לא יוכלו לעמוד במחירו, ואילו מדינות אירופה מצויות בתהליך פיתוח מתקדם של מטוס קרב שלהן.

מקורות צבאיים בכירים הביעו את תמיהתם מהתעלמות המכוונת מדיון של ממש בנושא מספר המטוסים שתייצר התעשיה האווירית. בעוד שכל התחשיבים מבוססים על ייצור 300 מטוסים, הודיע כבר שר הביטחון עצמו כי לא ייוצרו עד שנת 2000 יותר מכ־210 מטוסי לביא. ואילו עתה, כשמתברר כי לפי תכנון סדר הכוחות שלה, לא יוכל חיל האוויר לקלוט יותר ממאה מטוסים, עדיין לא השתנה הבסיס לחישוב כל העלויות. ברור כי הקטנת מספר המטוסים תייקר את מחירו של כל מטוס, כפי שגם מציינת בדיקת מינהלת הלביא.

"השאלה שאיש לא שואל" – טוענים המקורות הצבאיים – "היא אם יכולה המדינה להרשות לעצמה לבנות קו ייצור כה יקר עבור מאה מטוסים בלבד".

ראש מינהלת תכנית הלביא, תא"ל (מיל') מנחם עיני, יעזוב את תפקידו באפריל. עיני ביקש לפרוש קודם לכן, אך התבקש להישאר עד אפריל. לאחר פרישתו ממשרד הביטחון יקבל עיני תפקיד בחברת תיל.

מנסים לשכנע את ואנונו להפסיק את שביתת הרעב

נכנסת ליומה ה־32

מאת איתן רבין סופר "הארץ"

מאמצים גדולים נעשים בימים האחרונים על מנת לשכנע את מרדכי ואנונו להפסיק את שביתת הרעב, הנכנסת הבוקר ליומה ה־32.

שלטונות הכלא, מנהל הכלא ועורך־דינו אמנון זכרוני מנסים בימים האחרונים להשפיע על ואנונו להפסיק את שביתת הרעב. נודע, כי אתמול ביקר את ואנונו עו"ד זכרוני ובמהלך השיחה ניסה להשפיע עליו להפסיק לאלתר את שביתת הרעב. ואנונו השיב, כי בשלב הזה אין הוא מתכוון להפסיק את שביתת הרעב.

השבתת לימודים היום בירושלים; תיתכן השבתה בכל הארץ מיום א'

מרכז השלטון המקומי טוען: משרד החינוך שוב לא העביר כספים לתשלום משכורות למורים

מאת נילי מנדלר

כתבת "הארץ" לענייני חינוך

הסתדרות המורים משביתה היום את הלימודים בירושלים, החל ב־10.30 בבוקר. ההשבתה היא במחאה על הקיצוץ בתקציב החינוך. יושבתו יסודיים, למעט כיתות א'–ב' וכן כתות בחטיבות ביניים ובעל־יסודיים, שהמורים בהן חברים בהסתדרות המורים. בגני הילדים לומדים כרגיל. ב־11 יפגינו המורים ונציגי ארגון המורים הארצי והסתדרות מול משכן הכנסת. ארגון המורים העל־יסודיים אינו מצטרף להשבתה, אולם הודיע לחבריו, שאינם עובדים היום, להצטרף להפגנה.

בתוך כך נמסר על שביתות מסוכנות במערכת החינוך, הצפויות השבוע ועל איום בהשבתה כללית של המערכת החל ביום א' הבא. פעולות אלו ינקטו על ידי הרשויות המקומיות, במחאה על כך שמשרד החינוך לא העביר להן את הכספים המיועדים לתשלום משכורות למורים ולעובדים אחרים וכל להסעות תלמידים ולפעולות חינוכיות נוספות.

אתמול הודיע מנכ"ל משרד החינוך, ד"ר שמשון שושני, למרכז השלטון המקומי, כי לא העביר את הכספים הדרושים, משום שהאוצר לא העביר למשרד החינוך את ההקצבה החודשית. במרכז השלטון המקומי אמרו אתמול, כי החוב המצטבר של משרד החינוך לרשויות, הוא כ־50 מליון שקל וכי אם לא יועברו הכספים בתוך שבוע זה, תיתכן השבתה כללית ביום א' בשבוע הבא.

שוק ההון

יום שקט בשוק המניות

מאת אריה לביא

סופר "הארץ" לענייני כלכלה

יום שקט עבר אתמול על שוק המניות. מקורבי השוק ציינו לגל של הצעים לאחר כמה ימים של עליות ורצפות אך המימוש שהגיע היה קטן מהצפוי ונקלט כלא שינוי או תוך ירידות קלות. המחזור הגיע ליותר מ־10 מיליון דולר.

עורך את העמוד: בועז שפירא

השיטה החדשה להכפלת אפשרויותיך

רוצה להחליף דירה? לקנות מכונית חדשה? לשלוח את הילדים לאוניברסיטה? לצאת לנופש?
אתה תדאג למחצית הסכום - ובנק הפועלים למחצית השניה.
על כל שקל שתחסוך - יוסיף הבנק שקל משלו.
הסכום שיוסיף הבנק ינתן כהלוואה בתנאים מועדפים.*
בוא עוד היום לקבל פרטים מלאים בכל אחד מסניפי בנק הפועלים ובנק אמריקאי־ישראלי.
* כפוף להמצאת בטחונות כמקובל

בנק הפועלים בע"מ

صكنا من الاحل

שמיר: מרוב דיבורים על שלום קיימת סכנה שלא נהיה מוכנים בעת מבחן

ראש הממשלה שביקר בקרית גת יצא חוצץ נגד סיסמאות הקוראות לסתום פערים בהכנסות • "אין לכך כל משמעות אם מישהו מרוויח פי 100 ממישהו אחר. מדיניות ממשלה לא צריכה להיות מכוונת לסתימת פערים. גם בארצות הסוציאליסטיות שכחו מסיסמת השיוויונות"

(ע). "מרוב דיבורים על שלום, קיימת סכנה שלא נהיה מוכנים להתייצב בשער בעת סכנה. אין שלום נצחי. חלפו פחות מ־10 שנים מאז חתמנו על הסכם עם מצרים, ושוב שמענו ממדינה זו שישראל נחשבת האויב העיקרי שלה, וצריך עליה להתייצב להתמודדות".

זאת אמר אתמול ראש הממשלה, יצחק שמיר, בהופעתו בפני המועדון הכלכלי־חברתי בקרית גת.

שמיר עמד על הסכנה של העמקת מחלוקות פנימיות בין עדות, מפלגות, דתיים וחילוניים, מריבות היכולות להביא את ראשי המדינות האויבות למחשבה שאבד לנו חוט השדרה, ושלא תיוותר אחדות לאומית, והם יכולים להתפתות לצאת להתמודדות צבאית עם ישראל.

"בניגוד לרושם שהבעיות המרכזיות בחיי המדינה הן בתחום הכלכלי־חברתי, קרי, בעיות חינוך, חברה ומשק — עלינו לזכור שעדיין הביטחון חייב להשאר בראש מעיינינו. ואין ביטחון ללא משק חזק וללא כלכלה בריאה". לדבריו, "יתקיים השלום עם מצרים ואף יתרחב, אולי, עם מדינות נוספות, רק אם נהיה חזקים".

ראש הממשלה דיבר גם על בעיות חברה. הוא יצא חוצץ נגד סיסמאות של סתימת פערי השיוויוניות בהכנסות. "אין לכך כל משמעות אם מישהו מרוויח פי 100 ממישהו אחר. מדיניות ממשלה לא צריכה להיות מכוונת לסתימת פערים. סיסמאות אלו הן כיום בגדר דמגוגיה. גם בארצות הסוציאליסטיות שכחו מסיסמת השיוויונות".

לדבריו, מדינת רווחה צריכה לדאוג שהכנסה של האזרח תבטיח קיום מכובד. כן צריכה המדינה לקבוע לעצמה עדיפויות ולהחליט מה חשוב יותר — חינוך, ביטחון או בריאות — וזו משימה לא קלה, ולפיכך יש להביא להעלאת התפוקה ולהגדלת העוגה הלאומית".

אין סכנת משבר

בהתייחסו לפרוייקט הלביא אמר שמיר כי יש לו לא רק משמעות צבאית, אלא זהו גם אתגר טכנולוגי שיביא להצערת הטכנולוגיה המשק הישראלי קדימה. שמיר אמר עוד כי ממשלת האחדות הלאומית לא מיצתה את עצמה, לא בשטח הכלכלי ולא בשטח החברתי, ועדיין עלינו להגיע להידוק הצמיחה במשק ולשמירת היציבות.

לדבריו, אין סכנה למשבר בין שני הגושים הגדולים. הוויכוחים בימים האחרונים הם תופעה שחוזרת על עצמה מדי שנה לפני שעומדים לאשר את תקציב הממשלה. לדבריו, אין איש בליכוד המתנגד להגיש סיוע לקיבוצים ועל כך יש גם החלטת ממשלה.

בתשובה לשאלת כתבים אמר מר שמיר, שהוא אינו מתנגד להמשך הדו־שיח עם בריה"מ, והוא מברך על חידושו. ישראל, אמר, לא קיבלה כל פניות מארה"ב, לא בקשר לשיתוף פעולה על התערבות צבאית בתוך לבנון נגד חוטפים, ולא בקשר לדו"ח ועדת הטואר בעניין חקירת עיסקת הנשק עם איראן. אם יהיו פניות כאלו, אמר שמיר, נדון בהן. ארה"ב אף לא פנתה לישראל בכל צורה שהיא לשחרר אסירים כחלק מעיסקה עם חוטפים מלבנון.

נשיהם של ארבעת החטופים האמריקאים בביירות, במסיבת עיתונאים. (תצלום אי־פי)

מצרים בנתה מערכת נ"מ מתנייעת הכוללת טילים ומערכת אש נפרדת

גילה שר המדינה לייצור מלחמתי לרגל קבלת שני מטוסי מכ"ם אמריקאיים מדגם "הוק איי"

מאת סופר "הארץ" לענייני ערביים

מצרים הצליחה לייצר מערכת חדישה בתחום הלחימה הנגד־אווירית הכוללת תותחים, טילים ומכ"ם והנישאת על מכונית משוריינת ולה מערכת אש נפרדת. זאת גילה אתמול שר המדינה המצרי לייצור מלחמתי ג'מאל אל־סיד בריאון ל"אל־אהראם" הקהירי.

גילויו של אל־סיד בא במקביל להודעה על קבלת חיל האוויר המצרי אתמול שני מטוסי מכ"ם אמריקאיים מדגם "הוק איי". שני המטוסים הם משלוח ראשון של 5 מטוסים מדגם זה שיסופקו למצרים במהלך השנה. מטוסים אלה, אומרים המצרים, מאפשרים לחיל האוויר אתראה לפני הגיע "מטוסים עויינים לתחום האווירי המצרי".

שר ההקדשים, הסעודי השיך עבד אל־ואסע, שנועד אתמול בקהיר עם הנשיא מובארק, הצהיר, כי בימים הקרובים יהיה ביטוי לשיפור היחסים בין מצרים לסעודיה. יצויין כי סעודיה ויתר מדינות המפרץ, להוציא את עומאן, אינן מקיימות יחסים דיפלומטיים עם מצרים, ועתה מצפים לחידוש יחסים אלה.

משלחת כלכלית למפרץ

מקורות במפרץ גילו אתמול, כי משלחת כלכלית מצרית בכירה תערוך בימים הקרובים סיור במדינות המפרץ כדי להשיג מימון לפרעון חלק מהלוואותיה של מצרים. המקורות ציינו כי המצרים מתאוננים על כך שארה"ב לא נענתה לבקשה המצרית להפחית את הריבית על החובות הצבאיים המצריים.

דוברי אש"ף בביירות פירסמו אמש הודעות לפיהן קרובה פעולה צבאית אמריקאית בלבנון לשיחרור בני הערובה. נשיא לבנון ג'מייל יבוא היום לביקור ממלכתי ראשון בירדן שימשך שלושה ימים.

תמונה גנובה של מודיליאני נמצאה בביתו של איש עסקים ישראלי־בלגי

רם ויינבאום בן 49 בעל אזרחות כפולה כבר הואשם קודם לכן יחד עם עוד שלושה אנשים ברצח של צייר צעיר מבריסל שגם הוא היה מעורב בגניבת יצירתו של מודיליאני

בריסל (ע"צ). תמונת שמן גנובה מאת מודיליאני נמצאה שלשום על ידי משטרת בריסל בביתו של איש עסקים בעל אזרחות בלגית־ישראלית כפולה, על כך נודע אתמול ממקור משפטי.

התמונה, "אישה עם אבל יקרה", שגודלה 116 על 72 ס"מ וששוויה עשוי להגיע ל־4.5 מיליון דולר, נגנבה באוגוסט אשתקד אצל קשיש בן 80 בבירת בלגיה.

התמונה נתגלתה ארוזה, בתוך פח אשפה, בעת חיפוש בביתו של רם ויינבאום, בן כ־49 שנה, בעל אזרחות כפולה. איש עסקים זה כבר הואשם קודם לכן יחד עם שלושה אנשים אחרים ברצח של צייר צעיר מבריסל, סטפאן מאנדלבאום, שגם הוא היה מעורב בגניבת יצירתו של מודיליאני.

לפי עתוני בלגיה, ויינבאום לא הזמין את הגניבה אלא הוטל עליו לדאוג לאקספרטיזה, ולאחר מכן למכירת התמונה. נמסר כי לשם כך דרש עמלה בסך 150,000 דולר.

סטפאן מאנדלבאום, שהתנגד כנראה לתרמית זו, חוסל לפי ההנחה על ידי עמיתיו וגופתו הוטמנה במחצבה.

ארה"ב ממשיכה לרכז

(סוף מעמוד 1)

ואזור אלרמול ליד נמל התעופה של ביירות. פטרולים של תנועת אמל מסיירים בקו שמאחור אלג'נאח ועד למוזיאון המשותף למשקיפים הזרים ולאמל בחלדה. העיתון מוסר גם כי מנהיגים דתיים ומדיניים קיבלו הוראות לשנות את מקומות מגוריהם, מחשש להתקפה.

חשש לחיי טרי וייט

שאול צדקא, סופר "הארץ" בבריטניה, מוסר כי פקידים בכירים בלונדון מביעים עתה חשש לחייו של השליח האנגליקני טרי וייט, שבועיים מאז היעלמו המסתורי במערב־ביירות. בלונדון כבר משערים כי וייט הועבר לבקעת הבקאע, או למדינה אחרת, ומגעים מדיניים בדרג גבוה מתקיימים בין נציגים מערביים, המייצגים את האינטרסים הבריטיים, לבין איראן וסוריה, עמה אין ממשלת תאצ'ר מקיימת יחסים כלשהם.

בינתיים הודיעה קבוצה של חברי פרלמנט בריטיים להגיש את שמו של וייט לרשימת המועמדים לקבל פרס נובל לשלום. הם אמרו כי הדיפלומטיה השקטה שלו היא מ"נקודות האור הבודדות במזרח התיכון". דעתם נתמכת בחוות דעתו של בן הערובה האמריקאי לשעבר, ד"ר דיוויד ג'ייקובסן, שוויט סייע בשחרורו.

אבן יפרסם היום את עמדת ישראל בנושא עיסקת הנשק

מאת סופרו הפרלמנטרי של "הארץ"

יושב־ראש ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, ח"כ אבא אבן, יפרסם היום הודעה מוסכמת על עמדת ישראל בפרשת עיסקת הנשק עם איראן ומכירת הנשק לקונטראס, לאחר שוועדת משנה מיוחדת תסיים לשמוע את החלק האחרון בעדותו של יועץ ראש הממשלה לענייני טרור, עמירם ניר.

חברי הוועדה, ששמעו אתמול את עדויותיהם של מנכ"ל משרד החוץ לשעבר, דוד קמחי, ועמירם ניר, התרשמו כי יש לישראל טיעונים חזקים להצדקת עמדתה. הם גם התרשמו כי ישראל לא מכרה נשק לקונטראס.

מקורות מפסיקה זמנית אספקת מים לצפת

מאת מנחם הורוביץ

חברת מקורות הוליטה אתמול להפסיק לכמה שעות את אספקת המים לצפת בגלל חובות של מאות אלפי שקלים שחייבת לה העירייה.

בצפת מתכוננים תושבים לאגירת מים בבארות, ואתמול אמרו בחוג כי בצפת ירדו כבר גשמים מעבר לממוצע הרב־שנתי ולכן אפשר לאגור מים בבארות ולשתות מים וכים תקינים. העיר צפת סובלת מגרעון כספי קשה.

עורך את העמוד: בועז שפירא

השופט מלץ

(סוף מעמוד 1)

1948. לעריכת־דין בשנת ... שלוש שנים שירת במשטרה ואחר כך החל לעבוד במשרדו של עורך־הדין אהרון חוטרישי. בשנים 1960־1969 היה שותף במשרד לעריכת־דין ביחד עם מבקר המדינה היוצא יצחק טוניק. רוב השנים כשופט מחוזי ישב מלץ במשפטים אזרחיים. בשנה האחרונה בבית המשפט המחוזי ישב בראש הרכב במשפטים פליליים.

חכם במיוחד ובעל שאר רוח

עורכי־דין מגדירים אותו כשופט חכם במיוחד ובעל שאר רוח, שבחירתו כשופט היתה מהמוצלחות ביותר בשנים האחרונות. הופעתו באולם בית המשפט נעימה; הוא מדבר כאדם אל אדם, בעל חוש הומור ואין בו שמץ של התנשאות. באחד מפסקי־הדין סבר שלא סיים את מלאכתו בכתיבת פסק־הדין. מלץ כתב לבני זוג שנאבקו על חלוקת הרכוש, כי אם ייתקלו בקשיים הם רשאים לפנות אליו בכל עת. ואכן, הצדדים פנו אליו, והמחלוקת הוסדרה.

שנים לא מעטות טיפל מלץ פעם בחודש בעתירות של אסירים שהיו נשמעות בין חומות כלא רמלה. אחת העתירות המפורסמות שנידונו בפניו היתה של אודי אדיב (מאי 1984), שביקש כי תינתן לו חופשה של 96 שעות לעריכת טקס נישואיו מחוץ לבית הכלא או לחילופין יניחו לו להתייחד במשך יממה לפחות עם אשתו בין כותלי הכלא. עתירתו של אדיב נדחתה בשל שיקולי ביטחון. השופט מלץ כתב, כי עריכת חופה וקידושין ללא מתן אפשרות לבני הזוג הנישאים להתייחד, ולו גם למספר שעות, היא לעג לרש. העובדה שדבר כזה לא נעשה מעולם — כתב מלץ — איננה פרה קדושה, והמליץ להיענות לבקשתו החילופית של אדיב.

בין המשפטים שמלץ ישב בהם, ועורר עניין, היתה תביעת הדיבה שהגישה השדכנית הלנה עמרם נגד הטלוויזיה הישראלית בעקבות כתבה ב"מבט שני" של שרי רז. השדכנית זכתה בתביעת הדיבה. אולם, מלץ קבע בפסק־הדין שמשרד השירותים שלה הוא "אורות וצללים ולוקה בחוסר הקפדה בשטח הדיסקרטיות, שהוא נשמת אפו של משרד שידוכים".

אתמול נשאל השופט מלץ על־ידי סופר "הארץ" באשר להשוואה וההבדל שהוא עושה בין תפקיד מבקר המדינה לתפקיד של בג"ץ. בתשובה לשאלה אמר, כי הוא שואף שדו"חות מבקר המדינה לא יהיו רק בעלי תוקף מוסרי אלא גם יותר ויותר בעלי תוקף ביצועי.

השופט מלץ נשוי ואב לשתי בנות.

משרד הבטחון השתמש עד כה בסכום שהוקצב לתוספת שכר למטרות אחרות

מאת ראובן פדהצור, סופרו הצבאי של "הארץ"

מבדיקה של נתוני תקציב משרד הבטחון עולה כי למרות שחיילי הקבע לא קיבלו את תוספת השכר, אותה קיבלו עובדי הסקטור הציבורי, תוקצב הסכום הדרוש לכך, אך השתמשו בו למטרות אחרות. לפיכך, תיווצר עתה, לאחר אישור התוספות לאנשי הקבע, בעיה בתחומים מסויימים במערכת הבטחון, אשר להם הופנו הכספים שהיו מיועדים לתוספת השכר. בתחומים אלה יהיה צורך למצוא תחליפים כספיים לכספים שיינטלו לשכר, או לקצץ בהם.

המדובר הוא בסכום ניכר — 8 אחוזים, שיקבלו כל משרתי הקבע, ותוספת של 8 עד 16 אחוזים נוספים שיקבלו חלק נבחר ממשרתי הקבע.

ראיתי שמעתי

מלץ וטוניק היו בעבר שותפים למשרד

קוראיו של מדור זה לא הופתעו ממינויו של השופט יעקב מלץ לתפקיד מבקר המדינה כפי שהופתעו הפוליטיקאים והציבור. לפני יותר מחודש, כבר ב־1 בינואר 1987, רווח כאן שלא מן הנמנע שהמבקר הבא יבוא מקרב השופטים. הוזכרו שניים: הרשה בן עתו ויעקב מלץ.

אגב, השופט מלץ היה בעבר הרחוק, כאשר שימש כעורך דין, שותף במשרד עורכי הדין של המבקר הקודם, יצחק טוניק במשך עשר שנים. זו הפעם הראשונה ששני שותפים בעבר זוכים בזה אחר זה באחד מתפקידי המפתח במימשל הישראלי.

אריה לביא

מי צריך מפעל הפיס כשיש משרד אוצר

הוויכוח סביב הסיוע לקיבוצי התנועה הקיבוצית ממשיך להפרות את דמיונם של חברי סיעת הליכוד. ח"כ יהושע מצא דרש אתמול "לעצור את גלגל המזלות", מכיוון שהוא פועל לאחרונה רק לטובת המשק ההסתדרותי. במפעל הפיס, אומר ח"כ מצא, לא כל מספר זוכה, לעומת זאת, כל מי שהימר והפסיד במשק ההסתדרותי, זוכה בשנה האחרונה בהימורים באוצר, לכן יש לשנות את כיוון גלגל המזלות גם למגזרים אחרים במשק.

עדנה אריידור

שני חברים חדשים צורפו להנהלה הציונית

שני חברים חדשים צורפו השבוע להנהלת ההסתדרות הציונית. דב פורר, חבר קיבוץ חצור, מונה לראש המחלקה לפיתוח ושירותים קהילתיים במקומו של דב זקין ז"ל (שנפטר זמן קצר אחרי שנבחר לתפקידו). פורר יהיה נציג מפ"ם בהנהלה הציונית. כן צורף להנהלה הרב חנניה ויינברג (מטעם הכינוס העולמי של בתי הכנסת). הוא ימלא את מקומו של ד"ר משה יפה ז"ל שהיה מנהל בית הכנסת הגדול היכל שלמה בבירה, עד לפטירתו לפני חודשים ספורים. הרב ויינברג שימש בזמנו כמנכ"ל לישכת הרב הראשי לישראל והאחרונה היה יועץ לראש מחלקת העליה בסוכנות.

נ.אדם

שניים אוחזים בכתב הבי.בי.סי

לאחר שנודע שכתב הבי.בי.סי, פול ריינולדס, ביקר בבית החולים לעיניים "סנט ג'ורג'" שבחברון לצורך כתבה על הטיפולים הניתנים שם לערביי הגדה, הוזמן הכתב על ידי הנהלת "הדסה", רות מקל, לבקר במוסד ובמרפאות העיניים. במסגרת סיור נפגש ריינולדס עם הרופאים הזרים המתמחים במחלקת העיניים ב"הדסה" ושמע סקירה מפי פרופ' חנן זאורבמן.

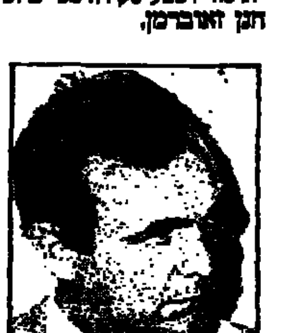

פול ריינולדס

מנהל המחלקה, על הטיפולים הניתנים לערביי הגדה. מנהל המשרד המטפל בקבלת חולים מיו"ש, הרופא דהוד חוסיין, סיפר לריינולדס, שבא בלוויית אשתו, אף היא עתונאית נודעת, כי בתום לימודיו בספרד הביא עמו ארצה "עולה חדשה" ברמות אשתו הספרדיה.

ע. שושן

שחור הוא אמנותי

חודש של חגיגות התרבות השחורה בארצות הברית יתקיים החל ב־11 בפברואר במרכז האמריקאי לתרבות בתל אביב. במסגרת זו יינשאו הרצאות מלוות בסרטים על נושאים כמו ספרות, שירה, מוסיקה, מחול, אמנות והסטוריה. רבות מן הדמויות הבולטות בשטחים אלה יוצגו בהרצאות, ביניהם מרטין לותר קינג, הכוריאוגרף אלווין איילי, המוסיקאים לואי ארמסטרונג, בסי סמית ועוד.

חודש פברואר הוא חודש "ההסטוריה השחורה" בארה"ב. זהו הזמן בו כל האמריקאים חוגגים את הישגיהם של השחורים ומכירים בתרומה המיוחדת שתרמו לחיים האמריקאיים, נאמר בהודעה מטעם מרכז התרבות.

ע.ר.

בעריכת עירית רוזנבלום

200 בקשות להעלאת

(סוף מעמוד 1)

הייצור שבאו בעקבות הפיחות שביצעה הממשלה לפני כשלושה שבועות, ובעקבות העלאת מחירי הדלקים לתעשיה.

על פי הנחיית מנכ"ל משרד התעשיה והמסחר, כל בקשה להעלאת מחירים, נבדקת בצורה קפדנית על ידי כלכלני המשרד. אלו מגבשים המלצה המועברת לוועדת המעקב לענייני מחירים, המשותפת למשרדי האוצר והתעשיה.

בתשובה לשאלה אחרת, אמר בליזובסקי כי "הטיפול בכמה עשרות בקשות כבר הסתיים והמלצות המשרד הועברו לוועדת המעקב כדי שתחליט בנושא".

בליזובסקי סרב לומר מתי יבוצעו העלאות המחירים, המתבקשות מן ההתייקרויות בתשומות הייצור. עם זאת, ציין כי להערכתו ההתייקרויות יבוצעו ב"מספר גלים".

האוצר מתנגד לפי שעה

גורם בכיר באוצר אמר אמש ל"הארץ" כי האוצר מתנגד לפי שעה לאשר העלאות מחירים, עקב הצעדים הכלכליים האחרונים. לדבריו, על היצרנים לתרום את חלקם ולספוג חלק מההתייקרויות. הוא ציין כי האוצר לא יתיר כעת העלאות מחירים במשק.

במקביל לטיפול שנערך במשרד התעשיה והמסחר, בבקשות להעלאת מחירים, הנובעות מייקור דלקים, הוחלט במשרדים הכלכליים בירושלים, להמתין ולראות מה תהיינה ההתפתחויות במדד המחירים לצרכן, בטרם יוחלט על ייקור מחירי הבנזין למכוניות. זאת, לאור החשש כי אם יהיו בחודשים הקרובים מדדים גבוהים, עשויה העלאת מחיר הדלק, למכוניות פרטיות להתווסף לגורמים לעלייה הגבוהה במדד. לפיכך, מעדיפים במשרדים הכלכליים להמתין עד לפרסום מדד חודש ינואר, בעוד כאחר עשר ימים, בטרם ביצוע העלאה.

יחד עם זאת, אמר אתמול גורם כלכלי בכיר בירושלים כי ברור שהמצב האבסורדי של העלאת מחירי הדלקים לתעשיה, מול שמירה על רמת מחיר נמוכה של הבנזין למכוניות, יוצרת אי שוויוניות. מצב זה עלול לדבריו, להביא לכך שהתעשיה תסבסד את מחירי הדלקים למכוניות הפרטיות.

לדבריו, טרם הוחלט על שיעור ההעלאה הרצוי במחירי הבנזין למכוניות. משרד האנרגיה דורש שהעלאת מחירי הבנזין למכוניות תהיה בכ־20 אחוזים, לאור ההעלאה הגבוהה שהיתה לפני שבועיים במחירי הדלקים לתעשיה. אין לצפות להעלאה נוספת של מחירי הדלקים לתעשיה, קודם שיועלו מחירי הבנזין למכוניות.

סופר "הארץ" מציין כי גם העלאת תעריפי החשמל בעקבות ייקור הדלקים לתעשיה לא בוצעה עדיין ובמשרדים הכלכליים מבקשים להמתין גם בנושא זה, לפרסום מדד ינואר. חברת החשמל דורשת העלאת מחירים של כ־8 אחוזים.

מגמות רגרסיביות

כלכלני ההסתדרות מוחים מפני חידוש האינפלציה, התערערות היציבות המשקית והגדלת הנטל על קבוצות אוכלוסיה שונות. אלו המסקנות, העולות מניירות עבודה, שהוגשו אתמול למזכ"ל ישראל קיסר על ידי נירה שמאי, מנהלת המכון למחקר כלכלי וחברתי.

נחום פסה, יו"ר המחלקה למחקר כלכלי וחברתי הטיל אתמול ספק ביכולתו של המשק להפנות משאבים לצמיחה מחודשת על יסוד הרפורמה המוצעת בשוק ההון.

נירה שמאי והכלכלן רוני נתנזון מסרו אתמול לקיסר על יסוד ניתוח הצעת תקציב המדינה והמגמות במשק כי הרפורמה החלקית במערכת המסים תגרום לגרעון בתקציב המדינה מעבר למצופה ובין היתר הממשלה עלולה לעלות מחדש את ההצעה המקורית לבטל פטורים שונים במערכת המס. הם קובעים כי אין לצפות לירידה בריבית הריאלית ואם לא תבוצע רפורמה משמעותית בשוק ההון המשק לא יעבור לפסים של צמיחה מוגברת. הם ממליצים בפני קיסר להתנגד להקטנת עלות העבודה על ידי הקטנת חלקם של המעסיקים בביטוח הלאומי והגדלת חלקם של העובדים.

בתחום החברתי, מסכמים כלכלני ההסתדרות, הצעת תקציב המדינה משקפת מגמות רגרסיביות והגדלת הנטל על קבוצות אוכלוסיה שונות הן בצורה ישירה והן בצורה עקיפה (השתתפות בתשלום במערכת הבריאות) והן בצורה עקיפה (ביטול קיצבאות לילד ראשון ומסוי קצבת ילד שני ושלישי ושינויים בחוק הביטוח הלאומי). "צפויה שנת תקציב לא קלה, אשר במהלכה עשויה להתחדש האינפלציה ולהתערער היציבות. יש לכן לעמוד על המשמר ובעיקר לנסות ולמנוע את ההרמה הלא רצויה בתקציב", מסכמים כלכלני ההסתדרות.

הרמזים הסובייטיים

(סוף מעמוד 1)

כשלושה שבועות, עלפי בקשת השגריר רוזן. רוזן ציין שהשגריר הסובייטי נענה לבקשתו מיד.

פגישה באוירה חברתית

צבי בראל, שליח "הארץ" בארה"ב, מוסר כי שגרירי ישראל ובריה"מ נפגשו גם באופן מקרי ובמסגרת חברתית, במסיבה שבה השתתפו עשרות אנשים, ואליה הוזמנו גם שני השגרירים. השניים שוחחו, אמנם, קצרות על המצב במזרח התיכון ועל נושא יהודי בריה"מ, אך לדברי מקורות, לא גילה השגריר הסובייטי כל נטייה סובייטית חדשה או מידע חדש.

בממשל האמריקאי מתייחסים בינתיים בספקנות לידיעות המגיעות מבריה"מ על נטייה לאשר יציאתם של אלפי יהודים. לדברי מקורות, היו בעבר מקרים בהם הודיעו הסובייטים על "בדיקה", אך מאוחר יותר לא יצא מהעניין דבר. מנגד, אומרים גורמים ישראליים כי בריה"מ בודקת מחדש בקשות של יהודים לצאת ממנה, בקשות שסורבו בנימוק שוב, ולמעשה בשנה האחרונה לא נוספו לרשימת אסירי ציון שמות חדשים. גורמים אלה סבורים כי אלה הם סימנים חדשים, שאחריהם יש לעקוב בזהירות, "אך עם תקווה ששפור אמנם צפוי".

שיחת היום / ירח טל

עם: פרופ' שמעון שטרית, שהיה מועמד למבקר המדינה

על: בחירת המבקר החדש

אסור להגיע לכך שמי שקשור בפעילות פוליטית ייפסל מכהונות ממלכתיות

אתמול היית לשעה אחת מועמד לתפקיד מבקר המדינה, ותאמר התהפכו היוצרות, וקל הדוד של קול נבחר השופט מלץ. אתה חש אכזבה עמוקה?

אני חייב להודות שההרגשה אינה נעימה. יש בזה תחושת אכזבה. אך אני חושב שתהליך הבחירה היה מורכב ומסובך, ולכן צריך לקבל זאת בהשלמה.

אין לך טענות על דרך הבחירה?

ממני לא השתמשתי בביטויים חריפים, ואפילו בשעה שהיא מיוחדת מבחינתי, לא הייתי רוצה לסטות מסגנוני. אבל אין לי טענות. שכן ידעתי מראש ששיקולים פוליטיים יהיו מעורבים בתהליך הבחירה, והייתי נכון לקחת את הסיכון. יכול להיות שאם הייתי יודע מראש את התהפוכות בתהליך הבחירה, ושבחירתי תהיה תלויה על חודו של קול, הייתי שוקל פעמיים את צעדי.

אתה חושש שהמסקנה והמסבך הפוליטי שקדמו לבחירה פוגעים במעמד המבקר?

אפשר היה להגיע לתהליך שהוא צפוי ולא תלוי בשכנוע זה או אחר ובשליפת מועמדים ברגע האחרון. אבל אני מקווה שמוסד המבקר לא ייפגע עקב תהליך הבחירה. המוסד הוא חשוב היום אולי יותר מאי־פעם. ישנם שני קטעים שהמבקרים הקודמים לא הרגישו מספיק, ואני מקווה שהמבקר החדש יתמקד בהם. הטיפול בנושא האתיקה במימשל, ובהכוונה מוגברת של המבקר בשעת ביצוע הפעולה הממשלתית, ולא לאחר מעשה.

אינך סבור שלמשרת המבקר עדיף לבחור איש מקצוע שאינו מזוהה פוליטית, כפי שהכנסת בחרה אתמול?

אני סבור שאסור להגיע למצב שאדם, הקשור בדרך כלשהי לפעילות פוליטית, ייפסל, למעשה, משורה ארוכה של כהונות ממלכתיות. בזהות פוליטית יש גם יתרונות, שכן הפעילות הציבורית מאפשרת למועמד להכיר בצורה עמוקה ויסודית יותר את המערכת הפוליטית והשלטונית ודרכי עבודתה. פעילות כזו מעניקה לו כוח מסויים שלא תמיד ניתן למצאו בידי אנשים שצמצמו פעילותם לקריירה בירוקרטית או מקצועית בלבד.

אתה מרמז בכך על חסרונותיו של המועמד שנבחר?

אם יידע לנווט דרכו כהלכה יהיה מבקר מצויין ויוכל לתרום למערכת. כל שאמרתי הוא שיכר לנו לנסות דרך אחרת — של בחירת איש בעל נסיון בפעילות ציבורית, ולא רק בקריירה מקצועית צרה. העובדה היא שמניפולציות של גיל, רקע וטענה, לא הרגישו המבקרים שכיהנו עד היום — כולם מרקע מקצועי בלבד — את שני ההיבטים שהזכרתי.

יש משהו בתהליך בחירת מבקר המדינה שהיית משנה בעקבות אירועי אתמול?

דרך הבחירה, שהיינו עדים לה, היא תוצאה של שיווי־כוחות פוליטי. כל דרך שתוצג תצטרך להתבצע על־ידי פוליטיקאים, וכאשר חלוקת הכוח היא כפי שהיא כיום, לא ניתן יהיה להימנע ממה שקרה. אין לי תרעומת על חברי הכנסת ששיחקו במשחק. כל אחד ניסה למשוך לכיוון שאותו חשב לנכון. אלה הם כללי המשחק הפוליטי.

אתה לא מרגיש מתוסכל להיות במעמד תחרה של המערך במעמד לכל תפקיד מרכזי שמתפנה ולהכשלו?

שים לב שכל התפקידים שמועמדותי הועלתה לגביהם, כמו יועץ משפטי לממשלה, מבקר המדינה, חבר מועצת המנהלים של בנק לאומי — מחייבים כישורים מקצועיים ברמה גבוהה. אני רואה בזה מחמאה והכרה ביכולתי המקצועית.

יש תפקיד אחר שהמערך מועיד לך עכשיו?

עכשיו הייתי רוצה לנוח קצת ולשקול מה לעשות. בינתיים אינני משולל תעסוקה, ואין לי עודף זמן פנוי.

"העתונות לא עמדה במבחן בעת שגעון ויסות המניות"

אמר עורך עיתון "הארץ" גרשום שוקן בכנס לציון 25 שנה לאיגוד המפרסמים בישראל • מודעי: העתונות רגישה הרבה יותר לטעויות במודעות מאשר לטעויות בפרסומים עתונאיים

מאת סופר "הארץ"

העתונות לא עמדה במבחן בתקופת שגעון ויסות המניות וסחרור השערים בבורסה, כך אמר אמש עורך עיתון "הארץ" גרשום שוקן בכנס לציון 25 שנה לאיגוד המפרסמים בישראל שהתקיים בבית ציוני אמריקה בתל אביב.

מר שוקן הוסיף כי אילו היו כלי התקשורת מגלים יותר עירנות בנושא היו מקימים את קולם, אפשר היה לצמצם בהרבה את הנזק. המודעים כיום, שגרמה הבהלה בבורסה. את הנזקים הללו נחוש בעוד שנה־שנתיים ולא ברור כיצד יעמוד בזה המשק הציבורי.

מן הטפל הזה, צוין, אנו צריכים ללמוד. "נדמה לי שהיום העתונות הרבה יותר עירנית בנושאים כלכליים. יש להניח שהה־ארגון המתבצע היום באחד הבנקים הגדולים לא היה מתרחש ללא פרסום ידיעה בעתון מסויים".

יו"ר אגוד המפרסמים בני גאון העריך כי בשנה הקרובה יעמוד תקציב הפרסום בארץ על סך של 350 מיליון דולר. הוא העריך כי הפרסום יהפוך להיות אגרסיבי יותר ויותר.

השר יצחק מודעי שבירך את הבאים אמר כי היה מעדיף כי במקום פרסום אגרסיבי בארץ היו היצרנים מפנים את מרצם לשיווק אגרסיבי בחו"ל. הוא העיד כי נראה לו שהעתונות רגישה הרבה יותר לטעויות המתפרסמות במודעות וממהרת לתקנן כשעה שבפרסומים עתונאיים אין היא כה רגישה והתיקונים וההכחשות תופסים מקום לא בולט.

עוד בירכו את הבאים דב יודקובסקי, עורך "ידיעות אחרונות" ואבנר ברזל בשם איגוד המפרסמים.

נעצרו חשודים בהתזת חומצה על תלמידות התיכון בעזה

12 מהתלמידות שסירבו להפגין ביום א' הוחשו לבית־חולים

(ע). החשודים בשפיכת חומצה על תלמידות תיכון בעזה, בעת שהתלמידות סרבו ביום א' להשתתף בהפגנות ובהפרות סדר נעצרו ע"י המשטרה לאחר חקירה ממושכת. ושלשום בערב הם הודו במעשה.

כזכור פרצו ביום א' בבוקר אלמונים לבית הספר התיכון לבנות "אחמד שוקיר" בעזה ותבעו מהתלמידות להשבית את הלמודים ולהצטרף להפגנות ולהפרות הסדר, במחאה על גרושו לירדן של אחמד רחלאן, מנהיג ה"שאביבה", תנועת הנוער של אש"ף ברצועה, וכן במחאה על הריגת תלמיד התיכון אחמד אל אסטל (15), שנורה ביום ה' האחרון בהפגנה בחאן יונס ומת למחרת מפצעיו.

התלמידות סרבו להיענות לדרישה וביקשו להמשיך בלימודיהן. כתגובה שפכו המסיתים חומצת "מי אש" על התלמידות ו־12 מהן הוחשו לטיפול בבית החולים "שיפא" בעיר.

התלמידות ומורי בית הספר לא ידעו למסור פרטים על זהות המסיתים ותוקפיהן, אך חקירה מאומצת של משטרת עזה הובילה לעצר שלושה תלמידי תיכון, בני 16 ו־17 מעזה. השלושה הכחישו בתחילה כל קשר לאירועים האלימים בבית הספר לבנות, אך לאחר חקירות ממושכות במשטרה הודו ביום ב' בלילה במעשים ואף גילו את זהות שותפיהם. עתה עושה המשטרה מאמצים לאתר גם את שאר המסיתים הצעירים ותוקפי התלמידות. השלושה שכבר נעצרו אמרו, שפעולתם היתה ספונטנית וכי אינם משתייכים לארגון כל שהוא.

הפרקליטות: חקירה פלילית

(סוף מעמוד 1)

הבנקאות (שירות ללקוח), חוק בנק ישראל וחוק העונשין.

מאסר או קנס

סעיף 54 (א) (2) לחוק ניירות ערך 1968 קובע, כי מי "שהשפיע בדרכי תרמית על תנודות השער של ניירות ערך" עובר עבירה שדינה מאסר עד שלוש שנים או קנס.

סעיף 139 (א) לפקודת החברות 1983 מורה כי "לא תיתן חברה לשום אדם, במישרין או בעקיפין סיוע כספי לשם קניית מניותיה".

היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש התבקש כמה פעמים ע"י הוועדה לביקורת המדינה של הכנסת לדווח לה על ממצאי הבדיקה של הצוות שהוקם בפרקליטות המדינה, בעקבות המלצות דו"ח בייסקי (כי הרגש שבמהלך ויסות המניות נעשו לכאורה עבירות פליליות ע"י הבנקים). ב־17 בחודש עומד חריש להופיע בפני ועדת הביקורת של הכנסת ולדווח לה על ממצאי צוות הבדיקה.

בעקבות מינויה של איילה פרוקצ'יה לשופטת בית המשפט השלום בירושלים ומינויה הצפוי בקרוב של דורית ביניש לשופטת מחוזית בירושלים, יישאר עו"ד עודי הסון לבדו בצוות ולפיכך יצטרך פרקליט המדינה לצרף פרקליטים לצוות על מנת שיוכל להמשיך בעבודתו.

הבנקאים לא היו מוכנים להגיב אתמול על המלצת צוות פרקליטות המדינה. מבנק לאומי נמסר שגם בפרקליטות לא יודעים עדיין אם יש חשדות ורק כעת נבדק נושא זה. בבנק דיסקונט אמרו אמש שכל עוד אין כתב אישום אין למה להתייחס. מנכ"ל בנק המזרחי מיכאל צבירני סירב גם כן להגיב על הידיעה ואמר שהבנק הביע בפני ועדת בייסקי את מלוא עמדתו בעניין ויסות המניות.

תביעה להתפטרות אינהורן

הועד הארצי של עובדי בנק לאומי עומד להפגש הבוקר עם היו"ר החדש של מועצת המנהלים של הבנק ד"ר מאיר חת. הפגישה מוגדרת פורמלית כ"פגישת היכרות" אך נראה שבמהלכה יודרשו חברי הוועד את התפטרותו של המנכ"ל מרדכי אינהורן ויתכן שגם את פיטוריהם של חיים בוקסבאום המשנה למנכ"ל ושל המבקר הראשי של הבנק יעקב הירש.

בפגישה צפויים להשתתף כל חברי הוועד הארצי בראשותו של לואי רוט וכן כמה פעילים נוספים. בסך הכל ישתתפו בפגישה כ־24 איש. ד"ר חת ביקש מהוועד להמנע מקבלת החלטות לגבי המנכ"ל בטרם יפגשו איתו לשיחה. לפני הפגישה עם ד"ר חת שתערך ב־10.30 בבוקר יקיימו ראשי הוועד התייעצויות נוספות לגבי עמדת חברי הוועד.

לאחר הפגישה עם ד"ר חת יתכנס הוועד הארצי של הבנק לישיבה בה יוחלט אם להצטרף לוועד מורשי החתימה שכבר קיבלה החלטה רשמית הדורשת את התפטרותו של אינהורן.

המעלות של אל על

	מינ' מינימום	מקס' מקס'		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	2	5	מעונן	2	6
אתונה	7	13	מ"ח	5	9
בוקרשט	−3	0	מעונן	—	—
בריסל	2	6	מעונן	2	5
וינה	−7	−3	מעונן	−15	−5
ז'נבה	4	7	גשום	−3	3
לונדון	4	8	מעונן	7	11
ליסבון	8	13	גשום	12	16
מדריד	5	10	גשום	8	14
ניו־יורק	5	7	גשום	−2	4
פאריס	2	5	מעונן	4	10
פרנקפורט	1	4	מעונן	−15	−5
ציריך	2	5	גשום	−15	−5
קהיר	12	19	מעונן	15	20
קופנהאגן	−1	2	מעונן	−6	−1
רומא	8	13	גשום	0	10
סטוקהולם	−1	3	מ"ח	−4	0

הנוסע המאושר
אל על ELAL

בכנסת

"המועמד הסודי" של שילנסקי — השופט מלץ נבחר למבקר המדינה

בליכוד שמרו בסוד במשך כחודש וחצי את הצעת ח"כ דב שילנסקי לבחור בשופט המחוזי יעקב מלץ למבקר המדינה ● קיבל 16 קולות בסיבוב ההצבעות השני, רק שבעה תמכו ביעקב ניצן, מועמד המערך. חיים קוברסקי לא קיבל אפילו קול אחד

ועדות וסיעות
/ דן מרגלית

בסיבוב ההצבעות השני בוועדת הכנסת נבחר אתמול שופט בית המשפט המחוזי יעקב מלץ למבקר המדינה. הוא קיבל 16 קולות. רק שבעה תמכו ביעקב ניצן, מועמד המערך. שמו של חיים קוברסקי נותר על סדר היום אך בשלב זה לא קיבל אפילו קול אחד.

ח"כ חייקה גרוסמן (מפ"ם) נמנעה מפני שלא הועלתה מועמדות השופטת תיאה בן עיתו, שלדבריה הכל הבינו בהתאמתה לתפקיד, אבל החילוניים נתלו בתירוץ כי הדתיים לא יתנו לה להיבחר.

היום הארוך נפתח בהצבעה בה קיבל קוברסקי 10 קולות של הליכוד והדתיים. לניצן ניתנו רק שמונה קולות. מועמד הקומוניסטים ... חלף אריליך קיבל קול יחיד.

היו"ר מיכה רייסר הכריז על הפסקה, שבמהלכה ניסה המערך לגבש רוב סביב מועמדותו של הפרופסור שמעון שטרית. נציג ר"צ יוסי שריד תמך בשעתו בשטרית, אך עתה היה בדעה כי עדיפה מועמדות של שופט שאינו מזוהה מבחינה מפלגתית.

ח"כ גאולה כהן (התחיה) שהגיעה למקום העידה כי "הגיע הזמן שהקטנים יהיו גדולים". הקואליציה הגיעה להסכם עם יו"ר ועדת הכנסת מיכה רייסר (ליכוד) שהבטיח, כי סיעתו תתמוך בכל שופט שיוצע. אך במערך סירבו להצטרף לנוסחה שהציעו גאולה כהן ויוסי שריד לבחור במישהו שאין לו תעודת זהות מפלגתית.

במצב זה בירר רייסר עם השופט מלץ אם הוא מוכן להיות מועמד לתפקיד מבקר המדינה. (בליכוד שמרו בסוד משך כחודש וחצי את הצעת ח"כ דב שילנסקי לבחור במלץ. הוא גילה כי כבר לפני כחודש וחצי הציע לשר משה שחל מהמערך לתמוך במועמדותו זו. מלץ נחשב לעדיפות השניה בעיני הליכוד, מיד לאחר קוברסקי. שר התקשורת אמנון רובינשטיין משינוי הציע אותו לתפקיד היועץ המשפטי לממשלה לפני כמה חודשים. גם ח"כ מרדכי וירשובסקי משינוי תמך בו.) היו"ר מיכה רייסר החזיק 11 חתימות המצדדות במלץ. בתוך הוסיף את החתימה הי"ב, ובכך הובטח למלץ הרוב. ח"כים נוספים חתמו על מועמדותו של מלץ, ביניהם גם נציג המערך פרופסור דוד ליבאי.

בכנסת התפרשה ההצבעה כבישלון למערך ובהישג לליכוד ולסיעות הקטנות, שהסכימו את ההסכם עם הליכוד ברצונם למנוע בעד ח"כ אהרן אבוחצירה מלהיות לשון המאזניים בהצבעה בסיבוב השני.

ח"כ מתי פלד (המתקדמת) הגיש אתמול הצעת חוק פרטית לפיה בעתיד יוכל להיבחר רק שופט או שופט-בדימוס לתפקיד מבקר המדינה.

נגד רבני מגדל העמק

ח"כ שולמית אלוני (ר"צ) ועדנה סולודר (מערך) מתחו אתמול ביקורת על רבני מגדל העמק שאסרו השתתפות נשים בהלוויות. פסיקה זו — הגיבה סולודר — "מחזירה אותנו לעידן האמונות התפלות." רצ דרשה משר הדתות, זבולון המר לפטר את הרבנים המקומיים.

אך ח"כ חיים דרוקמן (מפד"ל) הוקיע אמש את "ההתקפה הפרועה נגד הרבנים ממגדל העמק עד כדי תביעה להתפטרותם. היעלה על הדעת שכל אדם זכאי להביע את דעתו במדינת ישראל ורק לרבנים הדבר יהיה אסור?" זו דמוקרטיה סלקטיבית שיש לשוללה ולגנותה.

בלי קדימות למאומצי ברזיל

משרד הפנים נענה אתמול לפניית ח"כ דדי צוקר (ר"צ) לבטל קדימות ב־20 תעודות זיהוי של ילדים שהובאו מברזיל ואומצו בארץ. הובע החשש שמא הזיהוי הנפרד הניתן לתינוקות אלה עלול לגרום להם בעתיד לנזק, בניגוד לרצון ההורים, בהתבגרם. המשרד הודיע כי יערוך את הסידור הבא למרות הנטל המינהלי הכרוך בנושא זה.

הח"כים קיבלו חמש דקות לכל חוק שיעלה למשק מיליארדים והתמרמרו

נמיר צעקה לאנשי האוצר: לכו לארה"ב ללמוד כיצד שרים מדברים אל ועדות בית המחוקקים ● צבן ומגן קבלו על "החקיקה החפוזה תחת מכבש של לחץ וסדרי הדיון המשובשים"

אולם המליאה
/ עמוס בדרוד

מליאת הכנסת עסקה אתמול בדיון בחמישה חוקים, המשלימים את תמונת התקציב לשנת הכספים הבאה. מדובר במיליארדים — וקשה היה לקבוע בכמה מיליארדים בדיוק, כי המספרים חבויים בתוך הצעות החוק. אך לדיון במיליארדים אלה קצבה ועדת הכנסת חמש דקות לאיש, בכל אחד מן החוקים.

כך יצא שח"כ אשר רצה להתייחס לכל החמישה, היו לרשותו כ־25 דקות. למעשה נמשכו הדיון במיליארדים אלה בכמה שעות ספורות, כמו שהדיון בתקציב כולו בקריאה ראשונה (כ־40 מיליארד שקלים חדשים) התקיים יום קודם לכן בחמש שעות בלבד. חמשת החוקים הם: חוק יציבות המשק (הוראות שונות), המורכב מתיקונים בתחומים שונים לחלוטין זה מזה. יש בו העברת כספים מן האוצר למוסד לביטוח לאומי, לצורך הפחתת עלות העבודה (כמיליארד שקלים). יש בו העברת כספים לרשויות המקומיות. יש בו אגרת החינוך, השנויה במחלוקת. ויש בו הארכת תוקפו של חוק יציבות המחירים, הוא הבסיס לתוכנית הכלכלית מיולי 1985.

חוק מס בולים (ביטולים ותיקוני הוראות) המבטל לחלוטין את פקודת מס הבולים (המנדטורית) משנת 1927, אשר חלקים ניכרים ממנה בוטלו כבר קודם לכן.

חוק מיסוי נקודות קיצבה (הוראת שעה) המשמיד את ההסדרים של מיסוי קיצבת ילדים של הביטוח הלאומי, כמו אשתקד.

חוק היטל על אשראי במטבע חוץ שלפיו מוטל החל ב־14 בינואר ש.ז. היטל של 3% לשנה על כל אשראי הניתן במטבע חוץ, פרט לסוגים מסוימים של אשראי כגון זה הניתן ליצואנים במסגרת הקרן למימון משלוחי יצוא, וכיו"ב. חוק זה מהווה חלק מן המדיניות המוניטארית האמורה לרסן את האינפלציה.

חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 74) שבו אמורה להיכנס לתוקפה הרפורמה במס הכנסה, שדובר בה. הסעיף העיקרי בה הורדת שיעור המס השולי המירבי מ־60% ל־48%.

בין המבקרים החריפים ביותר של החקיקה הזאת היתה אורה נמיר (מערך). היא אמרה שמתוך סך תקציב ההוצאות של הביטוח הלאומי של 4.4 מיליארד שקלים, 2.6 הם השתתפות אוצר המדינה. מזה מיליארד שקלים הם הוזלת דמי ביטוח ששולמו עד כה על ידי המעבידים — במסגרת הורדת עלות העבודה. הסכומים הוגבו בהדרגה על ידי האוצר, קודם בהוראת שעה ב־1986, ורק אח"כ בהצעת התקציב. השתתפות המעבידים צריכה על פי החוק להיות 10.25%, והיא יורדת עכשיו — עקב החוק החדש — ל־3.2% אחוזים בלבד. ואת כאשר השתתפות העובד נשארת 3.8%. גם זה נעשה בהדרגה, והשלבים, ונציגי האוצר לא העמידו את הח"כים על מלוא היקף הוויתור למעבידים, שהוא גבוה עשרת מונים מההכנסות מאגרת החינוך שרוצים לגבות.

נמיר, שהיא יו"ר ועדת העבודה והרווחה, הרימה את קולה לצעקה — דבר נדיר ביותר בהופעותיה, כאשר טענה ש"אנשי האוצר משחקים בנו כאילו הכנסת היא פחות מכל משרד ממשלתי". היא הציעה להם, ולממונים עליהם, ללמוד מה זה דמוקרטיה — ללכת לארצות הברית, ולראות איך שרים שם מדברים אל ועדות בית המחוקקים, תוך שהם נשבעים לומר את האמת, ואיך פה הם מעיזים לא להופיע ולא להשיב על שאלות.

יאיר צבן (מפ"ם) שקבל על "החקיקה הנעשית במכבש של לחץ" אמר על חוק יציבות המשק: "בחסות ערפל הקרב שאתם מנהלים תחת הדגל של הפחתת עלות העבודה, אתם מביאים לשינוי רדיקאלי בבסיס הביטוח הלאומי. היחס החדש בין תשלומי עובד למעביד הוא שינוי שערורייתי." על אגרת החינוך אמר שבמקום להפחית את היטל החינוך ולהבטיח הכנסה של 65 מיליון ש"ח, הוחלט על אגרה מסובכת ומבלבלת.

על חוק מיסוי קיצבאות הילדים אמר, כי הוא "נולד בחטא המשכו בתבואה של הוראת־שעה כביכול, שהפכה הוראת־קבע. הוא פוגע בעיקר במשפחות צעירות עם 1 עד 3 ילדים, בעלות הכנסה בינונית. דוד מגן (ליכוד), טען גם הוא נגד סדרי הדיון המשובשים. ההצבעות על החוקים — כולל חוק התקציב עצמו — בקריאה ראשונה אמורות להתקיים היום, אחרי השבות האוצר למתריינים.

"הפיתון לגור ליד הכותל הוא רעיון מיסטי. גם אני רוצה שהמשיח יבוא, אבל מגורים ליד הכותל לא יביאו אותו" — אמר אתמול ראש עיריית ירושלים, טדי קולק, במהלך סיור עם שר הדתות, זבולון המר, בעיר. השניים סיירו, בין היתר, ברובע המוסלמי של העיר העתיקה, והביעו עמדות שונות בכל הקשור להתיישבות היהודית במקום. קולק אמר: "אני לא רוצה כאן אף ישיבה. ישיבות יביאו להתנגשות. מה בעצם אפשר לחכות עוד 20—30 שנה שיהיו עוד 100 אלף יהודים בירושלים. מדוע דווקא עכשיו?" השר המר, לעומתו, אמר כי הוא מחייב מגורי יהודים בכל חלקי ירושלים ובכל רובעיה, תוך שמירה על הדיקום בשלום.
(כתב: נדב שרגאי. צילום: רוני נעמן)

הערוץ הראשון לא יורשה לשדר פרסומת מסחרית

מאת ערנה אריהור

הערוץ הראשון של הטלוויזיה לא יוכל להפעיל פרסומת מסחרית במקביל לפרסומת שתופעל בערוץ השני. אתמול הוחלט להשמיט את הסעיף בהצעת התיקון לחוק רשות השידור שהגישו ח"כ דוד ליבאי, ח"כ רפי אדרי, ח"כ פנחס גולדשטיין וח"כ מיכה רייסר. ח"כ דוד ליבאי שניסח את הצעת החוק אמר ל"הארץ" כי הוחלט להשמיט את הסעיף המתיר פרסומת מסחרית בערוץ הראשון לאחר שהתברר מגורמי הפגיעה הצפויה בעתונות הכתובה ומגורמי הפיצוי שיידרשו לפצותה. סעיף זה יידון ביסודיות במסגרת דיוני הוועדה לערוץ שני תוך התייעצות עם אנשי רשות השידור ומועצת־העתונות.

ההצעה לתיקון חוק רשות השידור כפי שגובשה על ידי ח"כ ליבאי הוגשה לאישור הנהלת הקואליציה. נועדה לדבריו להבריא את הערוץ הראשון ואת טרם הפעלת הערוץ המתחרה. התיקונים המוצעים בחוק רשות השידור יאפשרו לבטל את מוסד "המליאה" של רשות השידור ואת, במטרה להגדיל סמכויות הפיקוח הציבורי בידי הוועד המנהל שמספר חבריו יגדל מ־7 ל־12. המינוי הפורמלי של חברי הוועד ייעשה על ידי נשיא המדינה כדי להדגיש את ממלכתיות הרשות.

לקראת הדיון הצפוי בשבוע הבא בוועדה לערוץ שני עם נציגים מכל הגורמים בעלי עניין במשק הידיעה והסתדרות המורים כי היא תובעת שותפות פעילה בהנהלה להבטיח השפעתה על תוכניות בנושאים פדגוגיים ותרבותיים.

זווילי דורש להקפיא תקציבי סוכנות למגדל־העמק; גרוסמן: פעלתי עפ"י צוואת המנוחה

מאת גדעון אלון

ראש המחלקה להתיישבות בסוכנות, ניסים זווילי, דורש מיו"ר ההנהלה הציונית, אריה דולצין, להקפיא את השתתפות הסוכנות בפרוייקטים במגדל העמק, שבראשם עומד הרב דוד גרוסמן, כמחאה על פסיקתו בדבר הפרדה בין גברים ונשים בהלוויות.

לדברי זווילי, פסיקתו של הרב גרוסמן נוגדת את רוח היהדות והצאה. "המחשבה שאפשר לפצל משפחה בזמן יגון היא אכזרית ולא אנושית, פוגעת קשה ברוח היהדות, ומורידה אותה לרמה של עובדי־אלילים המאמינים באמונות תפלות."

הרב גרוסמן: להר"ם

הרב גרוסמן אמר אתמול בתגובה ל"להר"ם — לא הוצאתי כל הוראה להפרדת נשים מגברים בהלוויות במגדל־העמק. אילו מזכירת נעמ"ת במגדל־העמק היתה שואלת אותי ... צוואתה של המנוחה, ... לא אלה אותה נשים ביחד עם הגברים לאחר הספד... בנושא ההלוויות — הרשות נתונה, ואין כל כפייה להפרדה", אומר הרב גרוסמן ונוסיף, כי נגרמה לו עגמת נפש רבה בפרשה זו.

לדברי מקורבי הרב גרוסמן, מקודד של נהוג ההפרדה הוא בגמרא, ותושבים במגדל־העמק ביקשו לחדשו, לאחר שמספר אמונות פקוד אנשים צעידים בישוב, והציבור החרדי נתקף בהלה.

משרד הדתות חידש את החפירות בכותל; קולק: זה חסר היגיון

מאת נדב שרגאי

משרד הדתות חידש את חפירות מנהרת הכותל בכיוון צפון ובדעתו לחשוף עוד כ־30 מטרים מהמשכו של הכותל המערבי. זו מדיניות חדשה של המשרד, אשר בתקופת כהונתו של השר הקודם, ד"ר יוסף בורג, הקפיא בהתערבות ראש הממשלה יצחק שמיר, ובלחצו של ראש עיריית ירושלים טדי קולק, את כל עבודות החפירה במנהרה. על ההקפאה הוחלט בזמנו בעקבות חוות דעת של מהנדסי העירייה, אשר הצביעה על קשר בין החפירות לסדקים שניכרו בבתים ממלוכיים ברובע המוסלמי, הנמצא מעל איזור החפירות.

אתמול, מתח ראש עיריית ירושלים טדי קולק ביקורת על ביצוע החפירות במקום ואמר כי אינן תורמות מאומה. "זה חסר הגיון לחלוטין. החפירות האלה לא תורמות לשום דבר", אמר קולק לסופר "הארץ".

דובר משרד הדתות אורי מיכאל מסר בתגובה על דברי קולק, כי בסיור של ועדת ביקורת המדינה ברחבת הכותל ובמנהרות, שבו השתתפו נציגי העירייה, משרד הדתות משרד החוץ ואגף העתיקות, ואשר התקיים לפני כחודש, הוצגה חוות דעת של המומחה פרופ' גליק מהטכניון, שלפיה אין קשר בין הסדקים שניכרו בבתים ברובע המוסלמי לבין העבודות.

שני מדענים פיתחו שיטה לגילוי מצוקות נשימה של חולים בהרדמה

תפחית במידה ניכרת את מספר מקרי המוות כתוצאה מתקלות בהרדמה בניתוחים

מאת יהודה גל, סופר "הארץ" בחיפה

פיתוח חדש בטכניון עשוי להוריד בצורה ניכרת את מספר מקרי המוות כתוצאה מתקלות בהרדמה בניתוחים. מדובר בשיטה חדשה לגילוי מצוקות נשימה של חולים הנמצאים בהרדמה.

לפיתוח אחראים ד"ר ישעיה כ"ץ, רופא מרדים בבית־החולים רמב"ם, וד"ר תיאודור גרינוולד מהפקולטה לכימיה בטכניון. שני המדענים משתמשים בצייד הספוג בחומר כימי, הרגיש לדו־תחמוצת הפחמן. בנוכחות הגז משנה הצייד את צבעו מאדום ללבן, וזה מורה לכך שקיימת נשימה ונשיפה תקינות. כשהצייד אינו מגיב ונשאר בצבעו האדום, זה אות למרדים כי החולה נקלע למצוקת נשימה.

הצייד הספוג בחומר הכימי המיוחד, מוכנס לחלק המחבר את מסכת ההנשמה שעל פני המורדם, לצינורית האוויר המוחדרת לריאותיו. החוקרים מציעים לייצר חלק זה ממכשיר ההנשמה כשדפנותיו שקופות, לתוכו מוכנס "צייד הלקמוס". ...

ד"ר גרינוולד הסביר כי רוב מקרי המוות במהלך ביצוע הרדמות נובעים מכך שהרופאים מחטיאים את יעד המטרה של הצינורית, ובמקום להחדירה לריאות, מחדירים אותה לחלל הקיבה (אזופגוס), ואז נפסקת הנשימה. המדען הוסיף כי בנשימה תקינה נושף האדם 4% דו־תחמוצת הפחמן באטמוספירה של 0.03% . "מדד הנשימה" רגיש לרמות אלו של דו־תחמוצת הפחמן, וניתן, לדבריו, לאתר מצוקת נשימה מבעוד מועד, ולמנוע בכך תמותת החולה המורדם. הפסקת נשימה למשך שתי דקות גורמת למותו של המנותח.

עוד נמסר כי מספר יצרני מיכשור רפואי בארץ מגלים עניין במכשיר החדש, ומפתחיו הגישו בקשה לרושמו כפטנט בארץ. המדען הראשי של משרד התעשייה והמסחר השתתף במימון המחקר והפיתוח.

תלמידים צוברים יותר שעות צפייה בטלוויזיה משעות לימוד בביה"ס

מאת נילי מנדלר, כתבת "הארץ" לענייני חינוך

התלמיד הישראלי צובר עד סיום בית־הספר היסודי יותר שעות צפייה בטלוויזיה משעות לימוד בבית־הספר. בסך הכל, יש מאחוריו כ־16 אלף שעות צפייה, שהן 4,000 יותר משעות הלימוד בבית־הספר (לרבות חצי שעה של שיעורי־בית). בממוצע, צופה תלמיד ביסודי בטלוויזיה שלוש שעות ... פוחתת הצפייה בטלוויזיה באופן משמעותי והיא ממשיכה לרדת בהיותו בגיל 18.

את הנתונים האלה מסר אתמול ד"ר אליעזר מרכוס, מנהל בית־הספר לעובדי הוראה בכירים במשרד החינוך, בכינוס על השפעת כלי התקשורת על אלימות הנוער, שנערך בבית סוקולוב בתל־אביב. ד"ר מרכוס אמר כי ילדים מבתים מבוססים צופים בטלוויזיה יותר מטעוני טיפוח, משום שהוריהם מכוונים אותם יותר לצפייה בתכניות המיועדות להם.

ד"ר מרכוס הביא ממצאים של מחקר שהוכיח, כי בסרט מצויר ... מספר מעשי האלימות הפיסית גדול פי שישה ממספרם בסרטים כמו "קוג'אק" ו"דאלאס". עוד אמר, כי הילד של היום, לומד להבחין בין סוגים שונים של אלימות והוא חרד יותר מגילוי חבילת חומר נפץ בסופרמרקט, מאשר מסרט מצויר בנוסח כיפה אדומה.

ד"ר שמחה לנדאו מהמכון לקרימינולוגיה באוניברסיטה העברית אמר, כי מחקרים בארה"ב, העלו שהילד האמריקאי צופה בממוצע ב־11 אלף מקרי רצח בטלוויזיה לפני הגיעו לגיל 14. עוד ציין, כי מחקר השוואתי בין ילדי קיבוץ לילדים עירוניים, הראה כי קיים קשר בין מידת התוקפנות של העירוניים ובין חשיפתם הגבוהה לאלימות בטלוויזיה. לעומת זאת, לא נמצא קשר כזה אצל ילדי הקיבוץ, שצפייתם בטלוויזיה מבוקרת הרבה יותר.

נדחתה דרישת קרן היסוד להתנתק מהסוכנות ולקבל מעמד אוטונומי

יו"ר "קרן היסוד" בציריך, רוני בלום, תבע במברק ששיגר לכל נציגי "קרן היסוד" באירופה, את התפטרותו של יו"ר הנהלת הסוכנות, אריה דולצין

מאת גדעון אלון, סופר "הארץ"

ההנהלה הציונית החליטה אתמול פה אחד להתנגד בכל תוקף לדרישתם של כמה מראשי מגבית "קרן היסוד" להעניק להם מעמד אוטונומי, ולנתק עצמם מההסתדרות הציונית.

בישיבת ההנהלה הציונית הוחלט כי "קרן היסוד היא כלי של התנועה הציונית, ומהווה חלק בלתי־נפרד ממנה".

נודע כי מאז נחשפה פרשת הפיצויים של ארנסט יפת והקשר שבין בל"ל לבין "אוצר התיישבות היהודים" וההסתדרות הציונית, גברה הדרישה בקרב ראשי "קרן היסוד" (המגבית המגייסת כספים בכל העולם, למעט ארה"ב) באירופה ובדרום־אפריקה להעניק להם מעמד עצמאי במתכונת המגבית היהודית המאוחדת בארה"ב.

גורמים בכירים ב"קרן היסוד" הביעו חשש כי פרשת הפיצויים של יפת והפירסומים בכלי התקשורת (ובעיקר בתוכנית הטלוויזיה "כבויה ושפשית") על ביזבוזים וכפילויות בסוכנות ובהסתדרות הציונית, יפגעו בצורה קשה בהיקף התרומות למגבית.

יו"ר "קרן היסוד" בציריך, רוני בלום, אף תבע במברק ששיגר לכל נציגי "קרן היסוד" באירופה, את התפטרותו של יו"ר הנהלת הסוכנות, אריה דולצין, מכל תפקידיו, והמליץ להשעות את כל פעילותן של המגביות עד שדולצין יתפטר. בצעד זה חיזק בלום את צעדו של יו"ר הנהלת "קרן היסוד", ד"ר אברהם אביחי, שהחליט לפרוש מההנהלה הציונית כמחאה על כך שדולצין סירב לקבל על עצמו את האחריות למתרחש בבל"ל.

נראה כי דרישת ראשי "קרן היסוד" לפרוש מההסתדרות הציונית וליהנות ממעמד עצמאי, תעמוד במוקד דיוני חבר־הנאמנים של הסוכנות, שיתכנס בעוד כשבועות.

טעות שלנו

יו"ר מועצת המנהלים של בנק לאומי ד"ר מאיר חת אמר שלשום כי בנק ישראל לא הסתייג מהמשך כהונתו של אלי הורוביץ כיו"ר בנק לאומי ניו יורק ולא בנק לאומי, כפי שפורסם אתמול בטעות.

ערכה את העמוד: אורית גלילי

מזון הוא העסק שלנו

בפארמה, העיר ששמה הפך לשם נרדף לעסקי המזון של העולם, תעשיית המזון היתה תמיד מתייצבת ויעד ראשון במעלה. מרכז הירידים של פארמה בעל מסורת תערוכות המציגות תחומי התמחות ספציפיים של טכנולוגית מזון, משקף בבירור שאיפה זו.

ב־1986 הוקם קיבו"ס, יריד המזון הבינלאומי, ונפתח בהצלחה ...

התערוכה האיטלקית הראשונה של טכנולוגית מזון. 1987 תציג ליצרני מזון ואנשי עסקים לוח אירועים מגוון ומרתק לא פחות:

ב־11—7 אפריל 1987 התערוכה התשיעית של MILC היריד הדו שנתי לציוד ומפעלים של תעשיית החלב, והאירוע היחיד מסוגו באירופה בתחום זה השנה.

ב־26—31 באוקטובר 1987 תיערך Tecnoconserve תערוכת הצמרת הבינלאומית של טכנולוגיה לעיבוד, שימור ושמירת ירקות. 1987 תציין את היריד ה־37.

FIERE DI PARMA

ORGANIZATION: EA. FIERE DI PARMA
VIA RIZZI, 3 – 43031 BAGANZOLA (PARMA) – ITALY
TEL: 0521/9961 – TELEX 531418 EXPOR I

E-26
לקבלת מידע נוסף על:
☐ מילק ☐ טקנוקונסאטרבה
נא לכתוב ל:
E.A. Fierma di Parma – C.P. 411 – 43100 Parma – Italy

NAME
COMPANY
ADDRESS

שרות בלעדי בלילי דיזנגוף 263

ניקוי יבש תוך שעה

רק עם הציוד המשוכלל ביותר בארץ אפשר לעשות זאת!
נכנסים ל"לילי" בדיזנגוף, מוסרים את הבגד, ממשיכים לעבודה, לסידורים, או מעבירים שעה קלה בבית קפה סמוך. חוזרים כעבור שעה - והבגד כבר מוכן.
נסה את רשת "לילי" במיגוון שרותים נוספים: ניקוי זמש ועור, ניקוי שמיכות ווילונות, ניקוי ותיקון שטיחים, צביעה ואשפרת בגדים ועוד.
ב"לילי" מובטח לך תמיד השרות המקצועי, האמין היעיל והבטוח ביותר.

לילי
ניקוי יבש - המהיר בעיר
ת"א - דיזנגוף 263, בבלי - פסגי דקל, רימון - מרכז מסחרי.

هكذا في الأصل

صكذا من الاجل

ח"כ צבן מאשים את האוצר בהפצת מידע כוזב ומטה על הרפורמה במס

מאת עקיבא אלדר
כותבת "הארץ" לענייני כלכלה

ח"כ יאיר צבן (מפ"ם) האשים אתמול את משרד האוצר בהפצת מידע מבולבל, כוזב ומטעה בכל הנוגע לרפורמה במס, לעלותה ולשלכותיה על התפלגות ההכנסות.

על־פי נתונים שהציג צבן במסיבת עיתונאים בירושלים, עלות הרפורמה תגיע ל־1,240 מיליארד ש"ח, וכבר ב־1987 יתפתח גרעון בסך 840 מיליון ש"ח. האוצר קיבל אישור מהממשלה לבצע רפורמה שעלותה לא תעלה על 250 מיליון ש"ח (300 מיליון ש"ח במחירי 87'), והציג כיום נתונים, על־פיהם הרפורמה לא תעלה על 315 מיליון ש"ח.

צבן מציין, כי הגירסה המשופצת של האוצר מדברת על רפורמה שמתבססת על הפחתות מס על יחידים וחברות, הקטנת מס מעסיקים, וביטול מס בולים, בעלות של 1.11 מיליארד ש"ח (במחירי 87'), לעומת הכנסה צפויה של 795 מיליון ש"ח כהעמקת הגבייה, תוספת אגרות ומיסי עקיפין. על־פי הנתונים שהציג ח"כ צבן, ואשר קיבלו איחור מגורמים כלכליים, העלות השנתית של הרפורמה במס תגיע ל־1,480 מיליארד ש"ח. עלותה בפועל בשנה הנוכחית תגיע ל־1,085 מיליארד ש"ח. תוספת ההכנסה, כתוצאה מהעמקת הגבייה ומתוספת מס בשל הגדלת הכנסות חייבות במס, לנוכח הקטנת מס מעסיקים, תגיע ל־240 מיליון ש"ח. לכן סך־כל הגרעון הצפוי בשנת 87' כתוצאה מהרפורמה במס הוא 840 ש"ח.

לטענת צבן, אין שחר לסכום של 300 מיליון ש"ח שמציג האוצר. בספר התקציב מופיע סכום של 1.1 מיליארד ש"ח כהפחתת דמי ביטוח לאומי למעסיקים. מתוך סכום זה, כ־780 מיליון ש"ח נזקפים לחשבון המגזר העסקי, והשאר בשירותים ממשלתיים־ציבוריים. הפחתת דמי הביטוח הלאומי ב־780 מיליון ש"ח היתה עשויה להביא לתוספת תיאורטית של הכנסה ממס למעסיקים, בסכום של 200—230 מיליון ש"ח, ולא 300 מיליון, כגירסת האוצר.

על נסים להפיק מסקנות

ההנמקה להפחתת דמי ביטוח לאומי היא למנוע הקטנת רווחים של המעסיקים בפועל. ההפחתה לא תוסיף, מאחר שכל הכנסה חייבת במס. במקרה הטוב תהיה תוספת קטנה, שעשויה לנוע בין 50 ל־150 מיליון ש"ח.

ח"כ צבן חושש, כי מגמת הגידול במיסים עקיפים, שבאה לידי ביטוי מודגש ב־1986, תימשך גם ב־87', לאור הירידה הצפויה במיסוי הישיר. לדברי צבן, משיחות עם שרים בממשלה משני הגושים, עולה כי המידע שקיבלו בפרשת הרפורמה היה חלקי ביותר ומטעה, ולא איפשר לשרים להבין את משמעות הרפורמה מבחינת עלותה והשלכותיה החברתיות.

אם השר נסים הוטעה, קובע צבן, ולא ידע את מלוא האמת על משמעות הרפורמה — הוא נושא באחריות כבדה על כך שהציע לממשלה תכנית מרחיקת־לכת, ללא בדיקה יסודית. אם ידע והבין — על אחת כמה וכמה. בכל מקרה, עליו להסיק מסקנות מכשלון חמור זה. ח"כ צבן הביע פליאה לנוכח שתיקתו של נגיד בנק ישראל, פרופ' ברונו, המסתפק בהסתייגויות עדינות ומרומזות, בשעה שיש לצפות ממנו למלא את חובתו, ולהתריע פומבית מפני המהלך החמור הזה, שהשלכותיו הן מסוכנות לגבי התהליכים הכלכליים ב־1987, ועוד יותר מכך לגבי שנת 1988.

יורם אלסטר יו"ר מועצת המנהלים של חברת "בזק"

מאת מיכאל גרטי

מנכ"ל משרד התקשורת, יורם אלסטר, מונה אתמול ליו"ר מועצת המנהלים של חברת "בזק", והוא יפסיק לכהן כמנכ"ל המשרד.

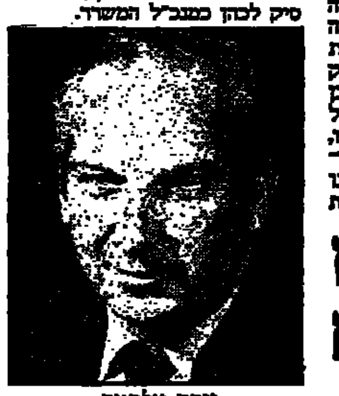

יורם אלסטר

אלסטר יחליף בתפקיד את היו"ר היוצא, צבי צור, שהודיע על פרישתו לאחר שמונה לתפקיד סגן יו"ר פעיל של מועצת המנהלים בחברה לישראל ויו"ר הדירקטוריון של חברת צים.

בישיבת הדירקטוריון של "בזק", אתמול בירושלים, הודה שר התקשורת, פרופ' אמנון רובינשטיין, ליו"ר היוצא על פעלו בחברת "בזק" והמליץ בפני הדירקטוריון למנות את יורם אלסטר לתפקיד. הדירקטוריון בחר באלסטר פה אחד.

הופסקו העיצומים בבנק דיסקונט מחר יתחדש המו"מ עם העובדים

גם עובדי הבורסה יחדשו המו"מ עם ההנהלה

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

סניפי בנק דיסקונט חוזרים היום לעבודה סדירה, לאחר שההנהלה הגיעה להסדר עם הוועד בדבר חידוש המו"מ. המגעים האחרונים בין ההנהלה לבין העובדים נערכו בשבוע שעבר, והופסקו לאחר שלא הגיעו להסדר.

בסוף השבוע שעבר הוזעק ארזה יו"ר מועצת המנהלים של הבנק יוסף צ'חנובר. בישיבת דירקטוריון שנערכה ביום ראשון הסמיך הדירקטוריון את ההנהלה להגיע להסכם עם העובדים. בישיבה זו חזרו על הצורך לקצץ בהוצאות השכר של הבנק בכ־15% ולפטר עוד כאלף עובדים, בנוסף לאלה שכבר פוטרו.

ההחלטה לנקוט בעיצומים התקבלה לאחר שההנהלה הודיעה לעובדים שאין היא יכולה לשלם להם תוספות שכר, בדומה למה ששילמו הבנקים האחרים.

בבית הדין לעבודה בת"א סוכם אתמול שעובדי הבורסה יחזרו לשולחן המו"מ, לאחר שהם נקטו בראשית השבוע בעיצומים ובית הדין הוציא, לבקשת הנהלת הבורסה, צו המונע מהם נקיטת עיצומים.

בית הדין נתן החלטה לפיה צו המניעה שהוצא נגד העובדים מבוטל, ובמקביל מבטלים העובדים את כוונתם לנקוט בעיצומים.

ההסתדרות שוללת כוונת האוצר לקצץ קיצבאות הביטוח הלאומי

מאת יהודית וינקלר

ההסתדרות שללה אתמול את כוונת האוצר לקצץ ב־10% את קיצבאות הביטוח הלאומי. ישראל קיסר אמר: "עד לאיזה גבול ניתן יהיה לסבול את ההתחכמויות הללו על חשבונם של מקבלי קיצבאות?"

קיסר הגדיר כמפוקפק את טיעון כלכלני האוצר כאילו הקיצבאים עשויים להגדיל באפריל את הכנסתם מעבר לרמה של הבטחת הכנסה.

"ההסתדרות לא תיתן לגזרות כאלה לעבור, ועם זאת תמשיך להיאבק נגד מגמת ההשתלטות של האוצר על הביטוח הלאומי ולעשות כבתוך שלו במשאבים, כספי עובדים ומעבידים," אמר. יו"ר האגף לביטוח סוציאלי, רב פלג, תבע לשמור על ערכן של קיצבאות הביטוח הלאומי על ידי הנהגת שיטת עידכון מתאימה שתמנע את קיפוח הנזקקים ותבטיח את שיעור הקיצבה באחוזים מן השכר הממוצע במשק.

פלג גם הודיע, שההסתדרות לא תסכים לשינוי בחוק הביטוח הלאומי במסגרת ניסיון האוצר להוריד את עלות העבודה למעסיקים. החסר בהכנסות יגרום לדעתו להורדת הקיצבאות, והשינוי בחוק יביא לכך שהמעביד יכסה רק כמחצית מהמגיע ממנו לביטוח הלאומי ואילו חלקם של העובדים בתשלומים לביטוח הלאומי יגדל.

מס ביטחון הוטל בצרפת על טיסות פנים ובינלאומיות

מאת זוהר בלומנקרנץ

שלטונות צרפת הטילו היטל מס ביטחון חדש על כל נוסע בטיסות בינלאומיות ופנים־ארציות החל מיום ראשון שעבר.

סוכני הנסיעות והתיירות בישראל הונחו ליידע את ציבור הנוסעים לצרפת וממנה על תוספת התשלום החדשה אשר יצטרכו לשלם מעתה על מחיר כרטיס הטיסה.

מס הביטחון לטיסות בינלאומיות נקבע ל־5 פרנקים צרפתיים ולטיסות פנים־ארציות ל־3 פרנקים צרפתיים. אגרת האבטחה תחול על כל סוגי כרטיסי הטיסה. היא תיגבה מכל נוסע כשיגיע לדלפק חברת התעופה.

"כור סחר" צופה פעילות של 850 מיליון ד' ב־87'

לעומת 670 מיליון דולר אשתקד

מאת יהונתן שרמן
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

"כור סחר" צופה שהיקף עסקיה בשנת 87' יעלה על 850 מיליון דולר בהשוואה להיקף עסקים של 670 מיליון דולר ב־1986 — מסר אתמול עמי אביב, מנכ"ל החברה במסיבת עיתונאים.

אביב ציין, כי החברה נערכת למאמץ מיוחד בתחום היצוא ומעריכים שניתן יהיה להגדילו בכ־30% ל־390 מיליון דולר. עוד ציין, כי "כור סחר" צופה בעיה בתחום שחיקת הרווחיות של היצואנים הישראלים ולכן הורתה לסניפיה בחו"ל לפעול גם במישור של עסקות בינלאומיות, כדי לשמור על רווחיות סניפים אלה, בתנאי שהדבר לא יבוא על חשבון היצוא הישראלי.

ברצון החברה להרחיב את מאמציה גם לשווקים חדשים דוגמת תורכיה ואיטליה באירופה וכן גם ארצות באפריקה כמוזמביק וזאיר, שהן לקוחות חשובים בתחומי התשומות החקלאיות.

אביב ציין עוד, כי החברה מתכוננת לעבור את מחסום המיליארד בהיקף פעילותה בשנת 1988. מחצית מסכום זה תהיה יצוא סחורות מישראל.

שיפור במצב התעסוקה בינואר

ירידה של 53% במספר הודעות הפיטורים מאז אוקטובר

מאת יהונתן שרמן

מאז אוקטובר נרשמה מגמה ברורה של ירידה במספר הודעות הפיטורים שנמסרו לשירות התעסוקה. בסך הכל ירדו הודעות הפיטורים בפרק זמן זה ב־53%.

ירידה נוספת בשיעור של 13% נרשמה בינואר, שבו התקבלו הודעות על פיטורים המתוכננים של 406 עובדים בשירות התעסוקה בהשוואה ל־468 הודעות כאלו בדצמבר.

במסגרת זו כלולה גם הודעה על כוונה לפטר 98 עובדים בת.א.ת., שבשלב זה אינה מתממשת בגלל עיצומי העובדים.

לבד מהפיטורים בת.א.ת שבגדרה, נתקבלו הודעות על כוונה לפטר 55 מעובדי מפעל היהלומים בנתיבות, 40 עובדי "פרי העמק" במגדל העמק, 18 עובדים במפעל "שפיר" בכרמיאל ו־20 עובדים במפעל "דולקר" באשדוד.

50% הנחה לחיילים משוחררים דרוזים וצ'רקסים רוכשי קרקע לבניה שתקצה להם המדינה

מאת נורית כהנא

מועצת מינהל מקרקעי ישראל, בראשות של שר החקלאות אריה נחמקין, החליטה אתמול להעניק הנחה של 50% מהמחיר הריאלי של מגרשי בניה שהמדינה מקצה לחיילים משוחררים דרוזים וצ'רקסים.

ההצעה הוגשה על ידי הוועדה המשותפת לענייני הדרוזים בכנסת, ביוזמתו של ח"כ זיידן עטשי. עד היום שילמו חיילים דרוזים וצ'רקסים משוחררים מחיר מלא בעבור מגרשי בניה, שהקצתה המדינה. עטשי רואה בהחלטה זו הישג שיתרום להשוואת הזכויות, ושיהיו לו השלכות חיוביות על צעירי העדות.

נפתחו תיקים נגד יצרנים ומשווקי נעליים מהשטחים

נתפסו 1,000 זוגות נעליים שאינן מסומנות כחוק ושמקורן ביהודה ושומרון

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ"
לענייני כלכלה

פקחי משרד התעשיה והמסחר גילו 14 יצרנים ומשווקים של נעליים המיוצרות ביהודה ושומרון ומשווקות בערים הגדולות בארץ, בניגוד לתקנות המחייבות סימון בעברית.

בביקורות שערכו פקחי משרד התעשיה, באזור שיווק של נעליים המיוצרות ביהודה ושומרון, נתפסו יותר מאלף זוגות נעליים שלא סומנו כחוק. הבעליים הוזהרו, ויוגשו כתבי אישום נגד היצרנים והמשווקים.

צו סימון מוצרים מחייב את היצרנים ואת המשווקים בסימון מוצרים הנמכרים לצרכן. משרד התעשיה הודיע על פעולות ענפיות מרוכזות. בשלב ראשון נערכו ביקורות בענף הנעלה.

מאפריל יתייקרו כרטיסי טיסה לארה"ב במאה דולר

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תעופה

כרטיסי הטיסה לארה"ב יתייקרו במאה דולר — כ־14.3% — מתחילת אפריל.

כרטיס טיסה "רגיל" ("איפקס") מישראל לארה"ב יעלה 849 דולר. בחברת "טאואר אייר" יהיה מחירו 799 דולר.

משרד התחבורה אישר אתמול לחברת "טאואר אייר" להפעיל מחלקה חדשה — תיירות מועדפת — בטיסות הטראנס־אטלנטיות לארה"ב במטוס "בואינג" 747. הנוסעים במחלקה חדשה זו יוכלו ליהנות ממושב אחד ריק לידם ומשירות משופר. כרטיס הטיסה במחלקה זו יהיה יקר ב־50 דולר ממחיר כרטיס הטיסה במחלקת התיירים.

חברת "אל על" הודיעה לסוכני הנסיעות והתיירות, כי היא מוזילה לאלתר את מחירי כל סוגי הכרטיסים בכיוון אחד בטיסותיה הישירות מישראל לשיקגו. ההוזלה היא בשיעור של כ־5%. התוספת למחירי כרטיסי הטיסה דרך ניו־יורק נשארה ללא שינוי — 101 דולר.

מחירי הקפה יורדים בעולם — אך לא בארץ

מאת לאה פורת
סופרת "הארץ"

על אף המשך ההידרדרות במחירי הקפה בעולם (בשבוע האחרון ירד המחיר העתידי של קפה ב־215 לי"ש לטונה והגיע ל־1,612.5 לי"ש הטונה לעומת מחיר השיא בשנה האחרונה שהיה 3007.5 לי"ש לטון) מחיר הקפה בארץ טרם הוזל. מחברת "עלית" נמסר באחרונה, כי בגלל הפיחות, העליה בשכר העבודה והתייקרות התשומות, לא זו בלבד שאין מקום להוזיל את הקפה, אלא יש לייקרו.

ממשרד התעשיה והמסחר נאמר בתגובה, כי המשרד אינו נוהג להודיע מראש על שינויי מחירים — לא על עליות מחירים ולא על הורדות. עם זאת נמסר, כי מדיניות המשרד כפי שגובשה בעבר ועדיין שרירה וקיימת היא — להתאים את מחירי המוצרים בארץ לשינויים במחירי התשומות בעולם.

חברה בבעלות הקבלן ובמן מבקשת לגייס הון בבורסה

הכסף יושקע בגמר עבודות המרינה בטבריה

מאת אריה לביא

חברת "גני הדר מפעלי תיירות", בבעלות הקבלן יאיר ובמן, מבקשת לגייס בבורסה כשלושה מיליון שקל על ידי הנפקת מניות ואופציות.

ובמן תיכנן זה מכבר לגייס הון בבורסה. עיתוי ההנפקה נובע מהתעוררות בשוק המניות בשבועות האחרונים. ההנפקה מתוכננת בדרך יוצאת דופן לבורסה התל אביבית: בשלב ראשון יוצעו היחידות בשיטת המכרז. יחידות שלא יירכשו בדרך זו יוצעו לציבור, לאחר סגירת המכרז במחיר המינימלי.

תמורת ההנפקה — 2.94 מיליון שקל נטו. החברה עשויה לקבל עוד כ־750 אלף שקל ממימוש האופציות. חברת גני הדר (לשעבר, מלון גני הדר טבריה) הוקמה על ידי חברת הדר טבריה, שהיא בבעלות יאיר ובמן, לצורך הקמת מלון "גני הדר" על חוף הכינרת. המלון כבר הפעיל וכעת מבקשים לגייס את ההון כדי לממן את השלמת המרינה על החוף, לפרוע הלוואות שנתנה החברה לפיתוח מיפעלי תיירות, לבניית המלון, ולבצע השקעות נוספות במלון.

ערך את העמוד: אריה חשביה

לחברתנו היקרה אדמרי פינקלר
כולנו משתתפים ביגון עמוק בצערך הרב על פטירת בעלך היקר והנערץ
אלי ז"ל
חברי אגודת ותיקי המחתרת היהודית בצרפת (1940—45)

מיליון דולר יעביר האוצר מיד לבתי־מלון על חשבון ביטוח שער

קרן המצוקה תוקדש השנה למלונות ירושלמיים

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תיירות

מיליון דולר יועברו לאלתר לבתי המלון השונים ברחבי הארץ על־ידי משרד האוצר, כהפרשים על חשבון תשלום ביטוח שער.

בפגישה אתמול בירושלים עם נשיאות התאחדות המלונות, אישר שר האוצר את העלאת שיעור הערך המוסף של מגזר המלונאות לצורכי חישוב ביטוח שער, מ־75% ל־82%, רטרואקטיבית מחודש אפריל 1986.

בסוף השבוע שעבר אישרה ועדת הכספים של הכנסת, בהמלצת האוצר, להקצות עד סוף השנה 3 מיליון דולר נוספים, כקרן מצוקה לבתי המלון. נציגי מגזר המלונות מסרו אתמול בפגישה עם שר האוצר, כי הוחלט ליעד את כל כספי קרן המצוקה השנה לבתי המלון של ירושלים, אשר נפגעו בצורה הקשה ביותר מהשפל בתנועת התיירות לישראל בשנה האחרונה.

שר האוצר לא נענה לתביעה העקרונית של המלונאים, להקצות להם כ־23 מיליון דולר כפיצוי על הנזקים שגרמה הירידה בתנועת התיירות בשל גל מעשי הטרור בשנה האחרונה. במקום זאת הנחה את אנשי משרדו לבדוק בקשות לסיוע מכל בית מלון בנפרד, לבד מבתי המלון בבירה.

תקציב השיווק בחו"ל: 3 מיליון דולר

משרד האוצר לא יקצץ השנה בתקציב השיווק של משרד התיירות בחו"ל וישאירו על 3 מיליון דולר. נציגי המלונאים התחייבו להעמיד מיליון דולר גם השנה לפעולות פרסום ושיווק משותפות.

ממלא מקום נשיא התאחדות המלונות, יאיר יוצים, אמר בתגובה בתום הישיבה אתמול, כי "עתה, עם ההכרה בחיוניות הגבוהה של ענף המלונאות לקופת מטבע החוץ של המדינה, תינתן לו עדיפות בהקצאות משאבים ממלכתיים לפיתוח".

בצער רב וביגון אנו מודיעים על פטירת אשתי,
בתנו, אמנו וסבתי היקרה והבלתי נשכחת
חנה מנדל
לבית רבצ'ינסקי (נחומי)
ההלוויה תתקיים היום יום רביעי ה' בשבט תשמ"ז 4.2.87 בשעה 12.00 בצהרים
בבית העלמין הדרום בגבול חולון בת־ים
נפגשים ליד השער הראשי
יושבים שבעה בבית המנוחה רחוב אלכסנדר 6, רמת גן
המשפחה המתאבלת

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירתו
של אבינו וסבנו היקר
מזרחי אברהם
ההלוויה תתקיים היום יום רביעי ה' בשבט תשמ"ז (4.2.87)
בשעה 14.00 בבית העלמין הישן חוף הכרמל
נפגשים ליד השער הראשי בשעה 13.45
המשפחה האבלה
מוסך האחים מזרחי בע"מ

אליעזר גרובר
הלך לעולמו
ההלוויה תתקיים היום, יום ד' ה' בשבט תשמ"ז (4.2.87)
בשעה 13.00, בבית העלמין הישן חוף הכרמל, שער ראשי, חיפה
נא להמנע מביקורי תנחומים
המשפחה

על פטירתו של המיסד
אליעזר גרובר
אבלים ומשתתפים בצער המשפחה
דו־עץ בע"מ
ההנהלה וצוות העובדים

על פטירתו של המיסד
אליעזר גרובר
אבלים ומשתתפים בצער המשפחה
מרכז העצים חיפה בע"מ
ההנהלה וצוות העובדים

על פטירתו של המיסד
אליעזר גרובר
אבלים ומשתתפים בצער המשפחה
גרובר יבוא ושיווק (70) בע"מ
ההנהלה וצוות העובדים

ד"ר זאב לדניצר
איננו
ההלויה התקיימה ב־3.2.87
המשפחה המתאבלת

אבי
מזרחי אברהם
הלך לעולמו
אכבד את זכרו במקום בו בילה את מרבית חייו,
ואהב מכל. במוסך האחים מזרחי
מזרחי מרלין ואפרים

במלאת שלושים לפטירת יקירתנו
שרה ספלבינסקי ז"ל
לבית מרין
נעלה לקברה לגלוי מצבה ביום ששי ז' בשבט
תשמ"ז (6.2.87) בשעה 9.30 בבוקר
נפגשים ליד השער בבית העלמין בקרית שאול
משפחות: אילנה פלד
עזרא ודינה פרבר
פרופ' שאול ורחל מרין

במלאת ארבע שנים למותו של
יוסי שליט
נתייחד עם זכרו — ביום ו' 6/2/87
בשעה 11.00
בבית העלמין בבאר־שבע.
המשפחה

לאמנון סעיד
משתתפים באבלך הכבד במות אמך
הלה ז"ל
חבריך בקבוצת אלול

ליצחק חסון
משתתפים באבלך במות
אביך
החברים מהעבודה

לניסים בן־אור
משתתפים באבלך במות
אחותך
החברים מהעבודה

לאריה יזרעאל
משתתפים באבלך במות
אביך
החברים מהעבודה

אנו מבכים מרה על פטירתו
של חברנו הותיק והפעיל
משה רודל ז"ל
ומביעים תנחומינו למשפחה
המפלגה הליברלית העצמאית
תנועת העבודה הליברלית
וסניף תל־אביב

לרפי תושיה והמשפחה
השתתפותנו באבלך הכבד
על מות אביך
ניסים תושיה ז"ל
אברהם רנקנר וכ"ב
עובדי חברת המלח עתלית

חדשות חוץ

3 ערים באיראן הופגזו לאחר שטיל איראני זרע הרס בבגדאד

בגדאד (ע"צ וע"ר). מטוסים עיראקיים הפציצו אתמול בבוקר לפחות שלוש ערים באיראן, לאחר שטיל איראני פגע בבגדאד, וגרם להרוגים ולפצועים.

טיל הקרקע—קרקע, השמיני שפגע מראשית השנה בבירת עיראק, נחת בשכונת מגורים וגם הרס מספר בתים, אישר דובר צבאי עיראקי.

בהודעה איראנית נאמר, כי הטיל נורה לעבר "אתרים פוליטיים צבאיים", והיא הזהירה את בגדאד כי צפויות "תשובות מוחצות נוספות", אם חיל האוויר העיראקי ימשיך להפציץ ערים איראניות.

מפציצי־קרב עיראקיים התקפו כמעט מדי־יום יעדים באיראן, מאז החלה זו במיתקפה בחזית הדרומית, ב־9 בינואר, הבריאו כתוך זמן קצר לכיוון עיראק, לאחר שהטיל פגע בבגדאד.

מדור חדש בפראוודה: תגובות מהמערב על בעיות אקטואליות

מוסקווה (ע"צ). עיתון המפלגה הקומוניסטית הסובייטית, "פראוודה", חנך אתמול מדור חדש ושמו "נקודות השקפה שונות", שבו יפורסמו תגובות של העיתונות המערבית ושל מדינאים מערביים על בעיות אקטואליות.

ראשון התפרסם בטור זה מאמר שפרסם ב"ניו יורק טיימס" הסנאטור האמריקאי־הרפובליקאי, רוברט דול, על הסכמי סאלט־2. במאמר זה טען הסנאטור, כי סאלט־2, הסכם על הגבלת הנשק הגרעיני האסטרטגי, "מת ונקבר".

מאמר־תגובה מאת פרשן "פראוודה", ניקולאי קורדיומוב, הודפס ליד מאמרו של דול. הוא כתב "הנה דוגמה אופיינית לנטיות שנועדו להצדיק, בלי לבחול באמצעים כלשהם, את החלטת האדמיניסטרציה לטרפד הסכם חשוב זה". הוא הוסיף כי "עכשיו רבים של דול בקונגרס הגדירו את החלטת הבית הלבן כשגיאה טרגית".

בעקבות המערכה שמנהל גורבאצ'וב נגד "ההתנוונות המוסרית"

חתנו של ברז'נייב (51) נעצר ונחקר כחשוד בשחיתות ובשוחד

מוסקווה (ע"ר). יורי צ'ורבאנוב, חתנו של המנהיג הסובייטי לאוניד ברז'נייב, נעצר ונחקר עתה כחשוד בשחיתות, מסר אתמול דובר סובייטי רשמי.

גנאדי גראסימוב, ראש מחלקת האינפורמציה של משרד החוץ הסובייטי, מסר במסיבת עיתונאים כי צ'ורבאנוב, שכיהן בעבר כסגן ראשון לשר הפנים, מואשם בשחיתות ובקבלת שוחד.

צ'ורבאנוב, הנשוי לבתו של ברז'נייב, גלינה, סולק מתפקידו בדצמבר 1984, שנתיים לאחר מותו של מנהיג הקרמלין לשעבר, והועבר לתפקיד זוטר במיניסטריון. משקיפים אמרו כי ההחלטה לעצור את צ'ורבאנוב אושרה, ללא ספק, בדרג הרם ביותר בקרמלין, לאחר שמנהיג המפלגה, גורבאצ'וב, פתח במערכה מסועפת נגד השחיתות.

במושב של הוועד המרכזי של המפלגה מתח גורבאצ'וב בשבוע שעבר ביקורת חריפה על "ההתנוונות המוסרית" שהיתה קיימת בשנים האחרונות לשלטונו של ברז'נייב, מבלי לנקוב בשמו של ברז'נייב. אמר גורבאצ'וב כי המנהיג המנוח ועמיתיו הבכירים מינו אנשים בלתי מתאימים לתפקידים בכירים, והגנו עליהם, תוך ניצול לרעה של מעמדם. בשלהי שנות ה־70, כאשר חותנו היה לנשיא, בנוסף לתפקידו כמנהיג המפלגה, נחשב צ'ורבאנוב, כיום בן 51, ככוכב עולה בשל קשריו המשפחתיים.

בנו של ברז'נייב עצמו, יורי, נתמנה כסגן ראשון לשר לסחר חוץ, ואז נרמז ממקורות רשמיים כי מכינים אותו לקבל את תפקיד השר. גם בנו של ברז'נייב, יורי, הודח לאחר מות אביו. ואין יודעים מה הוא עושה כיום.

עוד לפני מותו של ברז'נייב, היתה גלינה בתו מעורבת בשערוריה של הברחת יהלומים, יחד עם מנהל הקרקס הממשלתי במוסקווה, אנאטולי קולבאטוב.

לאחר שהסתיים "מרי הסטודנטים" שיראק מסוכסך עכשיו עם המורים

מאת יואב טוקר
סופר "הארץ" בצרפת

פאריס (מיוחד ל"הארץ"). עימות חריף נוסף בין ממשלת הימין של ז'אק שיראק לבין האיגודים המקצועיים הסתמן אמש, על רקע הסכסוך בין הממשלה לבין מורי בתי הספר היסודיים.

אמש בשעות הערב אמורים היו "אירגוני המאבק" של המורים להחליט על אופי המחאה המתוכננת שלהם: נראה כי צפוייה עתה השבתה — לפחות חלקית — של בתי הספר היסודיים וגני הילדים.

למרות התנגדות נמרצת של אירגוני המורים, חתם אתמול ראש הממשלה שיראק על צווי מינוי הסמכה חדשים, האמורים לשנות את הנוהלים הקיימים של מינוי מנהלים־אחראיים במוסדות החינוך. חילוקי הדעות בהקשר זה החריפו והלכו בחודשים האחרונים, על רקע עימות בעל אופי כללי יותר בין שר החינוך, רנה מונורי, לבין אירגוני המורים.

המשבר החדש במערכת החינוך מתפתח זמן קצר לאחר העימותים החריפים המשבשים שבין הממשל לבין הסטודנטים, תלמידי התיכון, פועלי הרכבות ועובדי חברת החשמל. משברים אלה החלישו באורח ניכר את ממשלת הימין־מרכז שבראשות שיראק.

רוברט גייטס, סגן המנהל של הסי.איי.איי. אמור להחליף את המנהל היוצא, וויליאם קייסי, שפרש בעקבות ניתוח להוצאת גידול ממאיר בראשו. (צילום: איי־פי)

צרפת הסגירה למערב גרמניה ניאו־נאצי המואשם בשוד, טרור ורצח

קארלסרוהה, מערב־גרמניה (ע"ר). צרפת הסגירה למערב־גרמניה ניאו־נאצי המואשם ברצח, שוד בנק מזוין, והקמת קבוצת טרור "מחתרתית־קיצונית" — מסרה אתמול לשכת התובע הכללי של מערב־גרמניה בקארלסרוהה.

אודפריד הפ (29), נעצר באפריל 1985 בפאריס, לאחר חקירה על תנועת־גרילה לבנונית, שעמה, כנראה, היו לו קשרים. מערב־גרמניה ביקשה זמן קצר לאחר מכן את הסגרתו. לשכת התובע מסרה כי הפ עצור במערב־גרמניה מאז יום חמישי שעבר. לא ברור מתי יעמוד למשפט.

סחרוב חוקר את אסון צ'רנוביל

בוסטון (ע"צ). הפרופסור אנדריי סחרוב, ממתנגדי השלטון בבריה"מ, ששוחרר לאחרונה מגלותו הממושכת בעיר גורקי, חוקר עתה את הסיבות שהביאו בחודש אפריל אשתקד לאסון בתחנת הכוח הגרעינית של צ'רנוביל — על כך הודיע אתמול בבוסטון בנו החורג, אלכסיי סאמיונוב, שחזר שלשום מביקור בן עשרה ימים במוסקווה.

סאמיונוב, בן לרעייתו של סחרוב מנישואיה הראשונים, מסר כי במקביל לכך גם מוסיף אביו החורג לעסוק בפעילותו למען זכויות האדם. הוא ציין כי חתן פרס נובל לשלום תשוש מעומס העבודה הרובץ עליו. אך לא מסר פרטים נוספים על מצבו של סחרוב.

סאמיונוב בן ה־30, שיצא לבריה"מ עם מספר נשיאים של אוניברסיטאות אמריקאיות, ציין כי אביו החורג מוסיף לתבוע חנינה ושחרור למען כל האסירים הפוליטיים בבריה"מ.

בעקבות נצחונה במשאל העם לאישור החוקה החדשה

אקינו תדרוש שבועת אמונים מאנשי הצבא

מאנילה (ע"ר וע"צ). הנשיאה קוראסון אקינו מתכוננת לדרוש שבועת אמונים מאנשי הצבא, בעקבות נצחונה המוחץ במשאל העם לאישור החוקה הפיליפינית החדשה. אתמול מסרו מקורות ממשלתיים בכירים כי אקינו תעמיד בראש ראשותיה את ריסון אנשי הצבא, לאחר שיפורסמו כתוך שבוע התוצאות הרשמיות של מישאל העם.

אנשי צבא שלא היו מרוצים מהחוקה החדשה, ערכו בשבוע שעבר קשר־נפל, שבמהלכו ניסו להשתלט על ארבעה בסיסים צבאיים חשובים ושלוש תחנות טלוויזיה. משקיפים העריכו כי הנצחון המוחץ של אקינו, שזכתה כנראה, בקרוב ל־80% מהקולות, מעניק לה מנדאט עממי שאין לערער עליו, כדי שתוכל לנהל בצורה יעילה את ארצה. כעת אקינו אינה עוד כנשיאה־בפועל בלבד, אלא נשיאה לגיטימית, שהוענק לה מנדט לשש שנות שלטון.

הטלוויזיה בעקבות ה"הראלד טריביון"

"סופר צ'נל" חנכה מהדורת חדשות בכבלים ל־14 מדינות באירופה

לונדון (ע"צ). יומן החדשות הטלוויזיוני האירופי הראשון נחנך שלשום, בשפה האנגלית, ברשת החדשה "סופר צ'נל", באמצעות לוויין, עבור רשתות הכבלים של 14 מדינות במערב־אירופה.

בשעה 21.00 פתח ג'ון כרשה, המנחה־הכוכב של רשת הטלוויזיה הבלתי־תלויה, מהדורת חדשות שהוכנה בלונדון, אך מכוונת לאקטואליות הבין־לאומית, מעין "הרולד טריביון טלוויזיוני", כפי שהתבטא העורך הראשי, בוב הנטר.

תוך פחות מ־30 דקות, הצליח כרשה לערוך סקירה כמעט מלאה של האירועים הפוליטיים, הכלכליים והספורטיביים באותו יום ברחבי העולם, בקצב נמרץ, אך תוך דאגה מתמדת להיות מובן לצופים שהאנגלית אינה שפת אמם.

מהדורת החדשות זו נערכת על־ידי צוות מצומצם של 20 עיתונאים, באמצעות תקציב מוגבל, לפי שעה, ל־4 מיליון ליש"ט (6 מיליון דולר) בשנה. מהדורת החדשות היא אחד הקלפים העיקריים של "סופר צ'נל", רשת שפתחה את שידוריה ביום שישי שעבר, והממומנת כולה על־ידי פירסומת.

הטרוריסט עבדאללה — החודש לדין

מאת יואב טוקר

פאריס (מיוחד ל"הארץ"). התביעה הכללית של צרפת הודיעה אתמול רשמית על פתיחת הדיון המשפטי בעניינו של ג'ורג' איבראהים עבדאללה ב־23 בפברואר, בבית המשפט הפלילי של פאריס.

עבדאללה יואשם במעורבות במעשי טרור של אירגון "גדודי המהפכה הלבנוניים". אירגון זה נטל על עצמו, בין השאר, את האחריות לרצח הדיפלומט הישראלי, יעקב בר־סימנטוב.

ערכה את המדור: אורית גלילי

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

עימות ישראלי—גרמני על 100 אלף דולר

מכבי ת"א פותח היום (16.00) בקרית־אליעזר מול בורוסיה מנשנגלדבאך ומכבי חיפה יסיים הערב (18.00) השלב הראשון של הטורניר נגד קלן

בין־לאומי

מאת אילן פיש ואברהם ציבין
סופרי "ספורט הארץ"

"זה יום חג בשבילי", התרגש אתמול נחום צפלוביץ', החשב הוותיק של ההתאחדות לכדורגל, בה התייחס לטורניר הבין־לאומי לקבוצות שיחל היום בחיפה, בו יחולקו פרסים בסך כולל של 100 אלף דולר. הרכב המשתתפים מבטיח, כי הטורניר יהיה בעתיד למיפעל יוקרה של הכדורגל הישראלי.

הטורניר ייערך באיצטדיון העירוני בקרית־אליעזר בשני מחזורים. במישחק הראשון, שיחל היום בשעה 16.00, יתמודדו מכבי תל־אביב ובורוסיה מנשנגלדבאך, והחל ב־18.00 ישחקו פ.צ. קלן ומכבי חיפה. שתי הקבוצות הגרמניות הגיעו אתמול לישראל (ראה תיבה נפרדת). המחזור השני והמכריע של הטורניר יפגיש ב־9 בפברואר את שתי המנצחות ושתי המפסידות.

הקבוצות הישראליות מתייחסות לטורניר ברצינות חריגה, הגם שלכאורה זו רק סידרה של מישחקי ידידות. "זו הזדמנות לכתוב את הכדורגל הישראלי", סבור שמעון שנהר, מאמן מכבי תל־אביב. "הטורניר עשוי לשמש פתח לכניסה לאירופה, אם ידעו לארח בצורה נאותה את הקבוצות הזרות והעיקר אם יוכיחו כי גם בישראל יש כדורגל איכותי. אם נותיר רושם חיובי, תהיה זו התעמולה הטובה ביותר לכדורגל הישראלי", הוסיף שנהר, שהבטיח כי "מכבי תל־אביב מתייחס למישחקים ברצינות גדולה".

הרכב מכבי תל־אביב ייקבע סופית רק סמוך למישחק, אך בכל מקרה תהיה לשחקנים סיבה טובה להתאמץ, כמו גם לכדורגלני מכבי חיפה. הפרסים הכספיים: המנצחת תקבל 40 אלף דולר, סגניתה — 30 אלף, המדורגת שלישית — 20 אלף והאחרונה — 10 אלפים דולר. ניצחון במישחק הפתיחה יבטיח בכל מקרה 30 אלף דולר.

שלושה ארגנטינים

מכבי חיפה יופיע הערב עם שלושה כדורגלנים ארגנטינים: לצידו של דניאל ברייליובסקי ישחקו אלתגרדו גוטמן, שהגיע שלשום לישראל, וכן יוחנן סרג'יו שהגיע לפני שבועיים, נמצא בקיבוץ גזית ומתאמן בשורות יפה. הופעתם של השלושה מגבירה את העניין המעורר סקרנות בין אוהדי מכבי חיפה, המקווים שאולי סקדיסקוף תשוב הקבוצה לדרך המלך.

במישחק בין מכבי תל־אביב למנשנגלדבאך ישפוט יאיר טלינגר, ובמישחק בין חיפה לקלן — יעקב שיינר. ראש העיר אריה גוראל יבעט את כדור הפתיחה.

רק 4 שניות לסיום הובטח ניצחון 21—20 על איטליה

הטורניר בראשון לציון יוכרע הערב במיפגשים בין ישראל לנורווגיה ובין הולנד לאיטליה

כדוריד

מאת שמואל קליגר
סופר "ספורט הארץ"

מישהו מהטלוויזיה ודאי היה אומר על מישחק הכדוריד, בו ניצחה אמש נבחרת ישראל את איטליה 20—21, משער ניצחון שהובקע ארבע שניות לסיום, בערך כך: "נו, מה אתם אומרים". לנו אין מה לומר. צריך רק להסיר את הכובע בפני שחקני כדוריד של שתי הנבחרות שהעניקו ל־1,500 צופים בהיכל המפואר בראשון לציון חוויה ספורטיבית. האין צורך בעדות טובה יותר ממראה היציעים המלאים עד אפס מקום, שלא לדבר על כך שלמישחקי הערב, אשר יעלו את טורניר ארבע האומות, לא נותר לפליטה אפילו כרטיס אחד.

או מה עוד אפשר לומר על מישחק, שבו נרשמה תוצאה שיוויונית שש שניות לסיום (20—20), אבל שתי שניות מאוחר יותר היה זה אמיר גרא נגוף הקומה והזריז, אשר זרק בתנופה למרכז השער, הכדור פגע במשקוף, ניתז ממנו לגופו של השוער האיטלקי הענק ונדד לשער, כדי להעניק לישראל ניצחון ראשון בטורניר.

שום קבוצה לא הצליחה, בדרך כלל, להוליך בפערים משמעותיים של יותר משער אחד או שניים. בהפסקה היה אמנם הפער הגדול ביותר לזכות ישראל, 8—11, אבל הפרש זה לא היה אופייני. דקות ארוכות עברו בפתיחה כאשר האיטלקים הובילו תמיד בשער אחד והישראלים תמיד דאגו להשוות. מבחינה אישית הצטיין הפעם זיו קושניר, אשר הבקיע שבעה שערים והצליח לנצל בזריקותיו המהירות את היתרון הטכני שרמה כי היה לאיטלקים ברוב הזמן. שוב הדגימו הישראלים כי רוח לוחמה ושאפתנות הן תכונות חיוביות בכדוריד.

הדרמה הגיעה לשיאה בדקה האחרונה, כאשר בעיקבות שער שהבקיע קושניר שתי דקות לפני כן העלה את ישראל ליתרון 19—20, איבד רפאלי את הכדור כשנותרו 45 שניות לסיום. הכדור הגיע לאיטלקים שזכו בזריקה חופשית משבעה מטר, אותה ניצל פרנקו צ'ינצ'י להבקעת שער התשיעי שהקנה לאיטלקים תיקו 20—20. וכשדומה היה שהמישחק יסתיים שוב ללא הכרעה, ממש כמו המיפגש שלנו נגד הולנד, הצליח אמיר גרא להשיג את הניצחון.

● לישראל הבקיעו: זיו קושניר 7, אליעזר וזד 5, אמיר גרא 3, יואב דרוקר 2, דורון דיין 2, איזי רפאלי, עדי כנען, דן בלדה, דורון אליגב.

● לאיטליה הבקיעו: פרנקו צ'ינצ'י 9, סטימי מאסוטי 3, ליאונלו תיאופיל 3, סאולה לוקה 2, פולקר גיזל, פיליפו אליני, מרקו בוזולה.

שפטו טורי אנטונסן ואוליבר בולסטר (נורווגיה), 1,500 צופים באולם העירוני בראשון לציון.

ניצחון להולנד

נבחרת הולנד עלתה לראש הטורניר והיא מקדימה עתה את ישראל בהפרש שערים עדיף, כאשר לכל נבחרת 3 נקודות. אמש, במישחק מוקדם, ניצחה הולנד את נורווגיה 19—27 לאחר שבמחצית הוליכו ההולנדים 8—11. לפרקים היה המישחק חד־צדדי ובדקה ה־39 היה הפער 10—20. למברט סחורס הבקיע תשעה שערים להולנד. אך בתואר מלך השערים הנורווגי ממשיך להחזיק קיאטל סורדד שהבקיע אתמול שמונה שערים (כולם מזריקות עונשין משבעה מטר) ובסך הכל הבקיע בשני ימי הטורניר 15 שערים. שפטו הישראלים יצחק פרנדריין ומיכה פלם, לעיני 1,200 צופים.

הערב בנעילת הטורניר תתמודד ישראל עם נורווגיה וגם ניצחון עלול שלא להספיק לה לבכורה, אם הולנד תנצח במישחק מוקדם את איטליה.

מאמן קלן על פרשת פיונטי:

שחקן יכול להיפצע גם כשהוא נופל מן המיטה

מאת יהושע שגיא

גיחוח של כדורגל עולמי מקצועי משובח, עם התייחסות יוקרה רצינית־רצינית, וכמה כוכבים ששמם הולך לפניהם — מקצה העולם ועד קצהו — זה מה שאיפיין אמש את מסיבת העיתונאים בהילטון תל אביב, עם ראשי קבוצות הכדורגל המערב גרמניות בורוסיה מנשנגלדבאך ופ.צ. קלן שהגיעו שעה קלה קודם לכן לישראל, כדי להשתתף בטורניר הקבוצות הבין־לאומי שיחל היום בחיפה.

"אנחנו מתייחסים ברצינות רבה לטורניר, שיעמוד מבחינה ספורטיבית על רמה גבוהה", אמר מאמן קלן כריסטוף דאום. "אנחנו רואים בטורניר הכנה לחידוש הליגה ב־21 בפברואר. יהיו מישחקים קשים, מהם נלמד מה עלינו לתקן לחידוש הבונדסליגה", דברי יופ היינקס, מאמן מנשנגלדבאך. "בגלל הסירוב של אירופה לקבל אותנו אליה, אנחנו מביאים את אירופה לישראל", אמר יעקב אראל, מנהל ההתאחדות לכדורגל, לקול צחוקם של הנוכחים.

היה קשה ליצור מגע

מטבע הדברים, הופנו שאלות רבות למאמן קלן בנושא ישראלי אקטואלי: דוד פיונטי, שחקן קלן המושאל להפועל תל אביב. מתשובתו של דאום: "כפי שהכרתי את פיונטי, צריך הכדורגל הישראלי לעמוד על רמה טובה. מבחינה טכנית, יכול פיונטי להגיע למעמד של כדורגלן קבוע בהרכב בבונדסליגה. אבל לכל שחקן זר שמגיע לגרמניה קשה באר להתאקלם, להתרגל לאווירה, והוא זקוק לזמן. מבחינה ספורטיבית לא הצליח פיונטי להשתלב בכדורגל הגרמני, אבל אני בדעה שהוא עד היום בכושר טכני טוב. הוא היה זמן רב אצלנו בקלן, ולכן אני מוכרח לומר עליו גם דברים שליליים: אחרי יותר משנה לא ידע את השפה הגרמנית ואי אפשר היה ליצור אתו קשר, בעיקר כשהמישחק התנהל מהר ואי אפשר ליצור איתו מגע; הוא פשוט לא הבין מה שמדברים אליו".

מאמן קלן נשאל, כיצד ייתכן ששחקן שהתאמן בבונדסליגה הגיע להפועל תל אביב בכושר ירוד. דאום משיב: "זה לא נוגע לקלן. קונדיציה הוא קיבל כמו כל השחקנים, אבל הוא לא קיבל את הפראקטיקה של מישחקים ואני מבין שזה מה שהיה חסר לו, כיוון שהוא רק התאמן ולא שיחק. חוץ מזה הוא היה גם כמה פעמים פצוע".

שאלתי: ממה יכול בקלן להיפצע שחקן שאינו משחק בליגה?

מאמן קלן השיב: "אפשר להיפצע גם כאשר נופלים מן המיטה". קטע זה לא תורגם לעברית, ועל פניהם של הגרמנים משתי הקבוצות עלה חיוך רחב למשמע הערתו הדו־משמעית של המאמן מקלן.

תפריט אימונים אישי

יופ היינקס, מאמן מנשנגלדבאך, סיפר על סיכויי קבוצתו בגביע אופ"א ועל היריב הפורטוגלי המצפה לבורוסיה. אחר כך סיפר על הבעיה כיצד לשמור על כושרם של השחקנים, כאשר בעיצומה של הליגה הם יוצאים לפגרת חורף מתמשכת. "כל שחקן קיבל תפריט אימונים והוא עובד על עצמו באופן אישי, עד לחידוש האימונים למישחקי הבונדסליגה", אמר היינקס. מיכאל פרונצק, מגן בורוסיה ונבחרת גרמניה, אישר כי "כאשר אנחנו מקבלים תכנית עבודה, כל אחד יעשה אותה ויעבוד על עצמו". קלאוס אלופס מקלן אומר, כי אחרי 5־6 ימים של חופשה מוחלטת, הוא וחבריו חוזרים לעבודה עצמית על כושר, כדי לא לבזבז את פגרת החורף.

אנשי קלן הודיעו עוד לפני בואם לישראל, כי על פי המלצת רופא המועדון יעברו כמה שחקנים, ובראשם השוער טוני שומאכר, טיפולים מיוחדים במרחצאות הגפרית של ים המלח. המאמן דאום תיאם עם עמיתו אלבר את ביקור הכדורגלנים במרחצאות עין גדי, וגם מאמן גלדבאך ביקש להסדיר לשחקני בורוסיה טיפול במרחצאות הגפרית. אגב כך נודע, כי שומאכר נהנה בעבר מטיפול מיוחד בעין גדי, ואנשי בית המרחצה של הקיבוץ התיידדו עימו ואף שלחו לו למכסיקו מברק איחולים להצלחה, כאשר עלה עם נבחרת מערב גרמניה לגמר העולמי מול ארגנטינה.

קובה שלחה מיברק — אך שכחה להודיע היכן אשרות הכניסה

סיוף

מאת אילן פיש
סופר "ספורט הארץ"

לאחר שתיקה ממושכת, נתקבל אתמול בהתאחדות לספורט בתל־אביב מברק מאיגוד הסיוף הקובני ובו פרטים על התחרות, על תנאי האיכסון ועל אפשרויות הטיולים בקובה בעת הטורניר, האמור להיערך בשבוע הבא. הקובנים מבקשים גם את הפרטים האישיים של חברי המשלחת, אולם לא נאמר במברק היכן יקבלו הישראלים את אשרות הכניסה.

תחרות הסיוף לנבחרות דרג א' תהיה ב־14—15 בפברואר וההזמנה המפתיעה (אין זה מפעל רשמי) הגיעה לישראל לפני ימים אחדים. בהתאחדות לספורט שוררת אופטימיות בעניין זה משום שלקובה אין שום מחויבות להזמין את ישראל לתחרות הבין־לאומית. גם המברק שהגיע אתמול, לאחר הנתק במגעים, מוסיף לתחושה האופטימית. משערים שהאשרות יחכו למשלחת בהוואנה, בירת קובה. המשלחת תצא לקובה מישראל, לאחר שהיציאה המתוכננת לתחרות הסיוף בלונדון בוטלה מטעמים מקצועיים. במשלחת המיועדת לקובה יהיו שני סייפים: ניסן בלנק וגרגורי גרוס. המאמן הוא חיים חתואל וראש המשלחת עמי שלף, יו"ר ההתאחדות לספורט.

כוכבה של סן־ז'רמן, הדומיניק רושטו (משמאל), נבלם על ידי יעקב כהן במישחק בנתניה בו ניצחה אתמול נבחרת בית"ר את אלופת צרפת 2—1. (צילום: עוזי קרן)

נבחרת בית"ר לוחמת בלמה "הילוך שני" של אלופת צרפת

פאריס סן־ז'רמן לא הצליחה להסתיר את אותות הפגרה בנתניה

בית"ר ישראל — פאריס סן־ז'רמן 1—2 (1—0)

השערים לבית"ר: אלי אוחנה (41), נסים כהן (82). השער לסן־ז'רמן: דניאל זאורב (65).

★ המצטיין: אלי אוחנה.

מישחקים בין־לאומיים מהסוג שהיה אתמול בנתניה, בין נבחרת בית"ר ישראל לאלופת צרפת, פאריס סן־ז'רמן, מעוררים תקוות רבות — אך לא אחת מסתיימים באכזבה מרה. לא כך היה המישחק בו גברו הבית"רים 1—2 על אורחיהם מצרפת.

את עיקר ההנאה סיפקה המחצית הראשונה. היה נעים לחזות בשחקני בית"ר המגיחים פעם אחר פעם לעבר שערו של ז'ואל באטס ומרבים להגיע למצבי הבקעה. באותן דקות טובות היה סמי מלכה פעיל מאד וחיפה על היעדרו של אורי מלמיליאן הפצוע. לצידו עוד בקישור נסים כהן, שמסירותיו הפורייקות הכשירו מצבים נוחים לחלוצים. בחוד היו אלי אוחנה וירון כהן פעלתנים ביותר. במיוחד הרשים ירון כהן, ששיחק בשאפתנות רבה וגם הירבה להלך כדורים מהגנת היריב. יעקב שוורץ הוכיח שוב, מדוע הוא נחשב לתגלית השנה בליגה הלאומית. המגן אבי כהן היה נייד וסייע להתקפה ככל שנדרש ממנו.

הנאה ואכזבה

סן ז'רמן עוררה אכזבה מסויימת, אולי מפני שלא הציגה את הכדורגל שהוציא לה מוניטין, אבל אין לשכוח שהיה זה מישחקה הראשון לאחר פגרה ארוכה. בכל זאת ניכר בצרפתים, שהם משתדלים למצות את מלוא כישרונם וכמה מהם תרמו את חלקם למישחק הנאה. השוער הלאומי באטס מנע כמה ניסיונות הבקעה במחצית הראשונה. בחוד היה מסוכן הסנגאלי בקונדה, כדורגלן חסון המשחק בפקחות רבה. גם הקשר ההולנדי של הקבוצה, וארמולן, גילה יכולת טובה. לעומתם איכזבו בעיקר היוגוסלאוי הבין־לאומי סוסיץ' ושחקן הנבחרת דומיניק רושטו, שהוחלף בהמשך.

כבר בדקה השניה ניצב אלי אוחנה בפני הבקעה, אולם בעט כדור קשתי מעל השער והמשקוף. גם בהמשך המשיכו הבית"רים להסתער, עד לדקה ה־41, בה נכבש השער שהתבקש למרכז האירועים בשדה. היתה זו התקפה משולבת היטב: סמי מלכה העביר את הכדור ליעקב שוורץ וזה המשיכו לרוחבה לאבי כהן, שניצל משגה חמור של המגן השמאלי להבריך ומסר כדור לרוחב השער. אוחנה ניצל זאת וקבע מקרוב 1—0.

גשם וחילופים

במחצית השניה האט מעט קצב המישחק. אפשר לייחס זאת לגשם החזק, שהחל לרדת, ואולי יותר מכל לחילופים הרבים שעשו מאמני שתי הקבוצות. סן ז'רמן שיתפה עוד שבעה שחקנים, ובית"ר — שישה.

להרכב הצרפתי נכנס במחצית השניה גם הכדורגלן היהודי ויליאם איאש, שתנועתו המוגבלת הסגירה את הפציעה ברגלו. אולם במספר מהלכים רמז על יכולתו האמיתית. המישחק היה מעתה שקול ובדקה ה־65 הצליח דניאל זאורב להשוות את התוצאה, תוך ניצול קיפאון בהגנת בית"ר.

בדקה ה־82 נכבש שער הניצחון: יוסי אדרי שלח היטב את נסים כהן לרוחבה; כהן היטעה את באטס והקנה ניצחון לנבחרת בית"ר.

בטכס קצר בתום המישחק הוענק גביע לקבוצה המנצחת.

● נבחרת בית"ר: יוסי מזרחי, אבי כהן, אולאי, משה בן־הרוש, יעקב כהן, יוסי מזרחי, שוורץ, נסים כהן, סמי מלכה, ירון כהן, אוחנה. כן שותפו: אלי ג'רבי, נחמני, מאיר יחזקאל, סילוזה ויוסי אדרי.

● סן־ז'רמן: באטס, בקונדה, פרלורדה, ליאנגל, לובייק, מרסן, פרסיל, פוליאן, וארמולן, רושטו, בקונדה. כן שותפו: איאש, קוריול, ראבה, לואורב, פולניאק, סנאיה, האליליה.

שפט אריה פרוסט. 4,000 צופים בנתניה.

הימורי הכדורגל בשוודיה: פי עשרה מהטוטו בישראל

מאת אליהו הבר, סופר "הארץ" בסקנדינביה

קופנהאגן (מיוחד ל"ספורט הארץ"). הישראלי המצוי לעידוד הספורט בארצו, עודנו רחוק נגם בהשוואה לשוודיה. 8 מיליון תושבים, כלומר כשליש ממספר תושבי ישראל. בשנת 1986 הימרו השוודים בסך כולל של 1,800 מיליון דולר, וכשליש מסכום זה הוקדש להימורי כדורגל (טוטו), כ־600 מיליון דולר.

הסך הכולל של הכנסות הספורטוטו בישראל בשנת 1986 היה 92 מיליון שקל, השווים בערך ל־60 מיליון דולר. כל מיליון ישראלים השקיעו בממוצע 15 מיליון דולר בהימורי ספורט. כל מיליון שוודים השקיעו בהימורי כדורגל 75 מיליון דולר, ועוד 150 מיליון דולר בהימורים אחרים, כמו לוטו וכו'. אילו סכומים הושקעו בהימורי קלפים, במישחקי קזינו ועוד — על כך אין דיווח.

אולם די לראות את מיתקני הספורט בשוודיה כדי להבין, כי 600 מיליון הדולר שהושקעו בהימורי ספורט אמנם שימשו למטרות ספורט. כמו בישראל, כ־40% אחוז מהכנסות הטוטו חולקו כפרסים למשתתפים.

אתלטיקה

קוך פורשת

מזרח ברלין (אי־פי). מאריטה קוך, כוכבת־העל של האתלטיקה המזרח גרמנית שהציבה 16 שיאי עולם, הודיעה על פרישתה מפעילות תחרותית.

האתלטית בת ה־30 (ב־18 בפברואר) זכתה במדליית זהב במישחקי 1980 במוסקווה, אך נעדרה ממישחקי 1984 בלוס אנג'לס בגלל החרם הסובייטי.

סוכנות הידיעות הרשמית של מזרח גרמניה מסרה, כי פרישתה של קוך נובעת, בין היתר, מסיבות בריאותיות. היא סובלת זה שנים מפגיעה טורדנית ברגלה, אשר אילצה אותה תכופות להפסיק את אימוניה.

קוך היתה האשה הראשונה בהיסטוריה, שרצה 400 מטר בפחות מ־49 שניות, כאשר קבעה ב־1979 בטורינו 48.60 שניות. כעבור שש שנים, בקאנברה שבאוסטרליה, העמידה שיא עולמי זה על 47.60 שניות.

קוך מתעתדת עתה להשלים את לימודי הרפואה שלה.

אנגליה

שלושער של קלייב אלן בדרך לעימות עם ארסנל

לונדון (אי־פי). טוטנהאם הביסה אור לאתמול את ווסטהאם 0—5 ועלתה למישחק חצי הגמר על גביע ליטלוודס (גביע הליגה או המלב לשעבר), בו תתמודד בדרבי לונדוני נוסף, הפעם עם יריבתה המושבעת ארסנל.

גיבור הניצחון היה קלייב אלן, שכבש שלושה שערים רצופים (אחד מהם בבעיטת 11) בסיום, בדקות 80, 85 ו־89. שחקן הרכש הבלגי ניקו קלאסן כבש את השער הראשון בדקה ה־6 וגלן הודל קבע 0—2 בדקה ה־71.

טניס שולחן

קונסול הודו בבודאפשט דחה בקשה לאשרות

מאת סופר "ספורט הארץ"

נבחרת טניס השולחן של ישראל מקיימת מחנה אימונים בהונגריה, אך סיכוייה ליטול חלק באליפות העולם שתהיה החודש בהודו — קלושים ביותר.

ממלא מקום יו"ר איגוד טניס השולחן, מיכאל בינה, ניסה לקבל אשרות כניסה בשגרירות הודו בבודאפשט. תשובת הקונסול ההודי היתה שלילית. לדבריו, זו הוראה ממשרד החוץ ההודי.

עם זאת, מנסים ראשי האיגוד לפעול אצל ההתאחדות הבין־לאומית לטניס שולחן, ולדרוש במקביל את העתקת המישחקים מהודו.

גביע

הפתעה אחת

מאת סופר "ספורט הארץ"

במישחקי הסיבוב השמיני של גביע המדינה בכדורגל היתה אתמול הפתעה, כאשר הפועל באר יעקב מליגה ב' גבר על הפועל בת־ים מליגה א' 1—3 (0—2).

ארבעה מישחקים היו על טהרת הליגה הארצית. במישחק המרכזי גבר הפועל חולון על הפועל חיפה 1—2 (1—1), מכבי שעריים — מכבי רמת עמידר 2—1 (0—1), הפועל חדרה — הפועל יהוד 2—0 (1—0), הפועל רמת גן — הפועל ירושלים 1—1 (1—1, 1—0). הפועל דימונה לא יכול להפועל טייבה מליגה ב' והמישחק לא הוכרע לאחר 120 דקות (1—1). המישחקים שלא הוכרעו ייערכו שנית בעוד שבועיים, בירושלים ובטייבה.

★ יתר התוצאות: הכח רמת גן — בית"ר כפר יונה 0—1 (בהארכה), הפועל טבריה — הפועל אופקים 4—2 (בהארכה), הפועל בית שאן — הפועל ראשון לציון 6—1 (3—0), בית"ר רמלה — הפועל קרית שמונה 1—0 (0—0), הפועל עכו — הפועל בני נצרת 2—1 (1—0), בית"ר חיפה — הפועל אזור 0—1 (0—0), הפועל רעננה — בית"ר באר שבע 3—0 (1—0), הפועל רמת השרון — הפועל קרית אתא 4—1 (2—0), הפועל מרמורק — הפועל כפר מנדא 6—1 (2—1), בית"ר נהריה — הפועל דיר חנא 2—0 (1—0).

בסיבוב הבא (7 במארס) ייכנסו למישחקים קבוצות הליגה הלאומית. הגרלת המשחקים תהיה בשידור ישיר ברדיו ב־27.2.

התאבד שוער נבחרת ברזיל לשעבר

ריו דה ז'אנירו (אי־פי). קארלוס חוסה קאסטיליו, שהיה שוער נבחרת ברזיל בטורניר הגביע העולמי של 1958 והופיע גם בשערה של קבוצת פלומיננסה בריו, התאבד בקפיצה מהקומה השישית של דירתו המפוארת בפרברי ריו.

השוער בן ה־59 אימן בשנה האחרונה קבוצה מקומית בסעודיה ובא לברזיל לחופשה בת חודשיים. שכניו אמרו, כי באחרונה היה שרוי בדכאון וגילה סימני עצבנות.

כדורסל

מייק לארגי כבר מתאמן בארה"ב

חוזר במוצ"ש ומקווה לשחק בפליי־אוף

מאת סופר "ספורט הארץ"

מייק לארגי, הכדורסלן המצטיין של הפועל תל אביב שנותח בארצות הברית, עומד לחזור לארץ במוצאי שבת — על כך הודיע לראשי קבוצתו.

לארגי דיווח כי חל שיפור רב במצבו אחרי שהתאושש מן הניתוח, וכבר החל להתאמן חלקית, בעיקר בזריקות לסל. הוא אמר, כי רופאיו מניחים שקצב התאוששותו יאפשר לו להשתתף במישחקי הפליי־אוף.

לעומת זאת, עדיין לא ברור אם יוכל חיים זלוטיקמן לשחק בפליי־אוף, אחרי שנותח באחרונה בקלן, מערב גרמניה. זלוטיקמן מתאושש בקצב איטי יותר, והסיכויים שיוכל לשחק בפליי־אוף מעטים מאוד.

אל תסמוך על המזל

גבי עמרני, העומד להיות גיבור טלוויזיה חדש. מככב במסע פירסום ענק של הטוטו שהמוטו שלה: אל תסמוך על המזל — עשה טוטו. עמרני יספר סיפורים על באלה שסמכו רק על המזל ומה שקרה להם. מסע הפירסום הוא בביצוע אריה זייף, יו"ר מועצת ההימורים, המבקשת להוסיף למעגל מהמרי הטוטו משתתפים חדשים.

هكذا من الاصل

כלכלה ועסקים

בנק יעסור: דווקא ההפסדים הם הקורצים למשקיעים

מניה על הכוונת / אריה לביא

האימרה: אין כלה מכוערת. אם אינה יפה היא בעלת יופי פנימי, הולמת מאוד את העניין שמגלים כעת בבנק יעסור למשכנתאות, שעל רכישתו מתחולל בימים אלה מאבק משפטי.

הבנק אינו רווחי זה תקופה ארוכה. המפקחת על הבנקים גליה מאור כבר הודיעה שברצונה לשלול ממנו את רשיון הבנקאות בתוך זמן קצר, בגלל חוסר פעילות מספקת. לבנק גם אין נכסים, להוציא מי־לוות־חוזה שאותם אי אפשר ל־הפריד מהחברה.

מה אם כן יש בבנק זה, שספק אם רבים שמעו את שמו? מתברר שהנכס שנלחמים עליו הוא ה־הפסדים המצטברים, בשיעור של לפחות 2.25 מיליוני דולר, שאפשר יהיה לקזזם מהפרשות למס של מי שירכוש את הבנק. נכס נוסף הוא העובדה, שמניות הבנק רשומות למסחר בבורסה. שני אלה מקנים לבנק כוח־משיכה ניכר.

מאז נודע על כוונת הבנק לספנות למכור את החברה־הבת, בנק יעסור, מקבל מנכ"ל הבנק לספנות משה מירב מספר לא מבוטל של הצעות לקניית הבנק. הבנק כבר הגיע להסכמים בדבר המכירה, אך מדי פעם עולה הצעה קוסמת יותר ופותחים במו"מ עם גורם חדש.

איש העסקים יצחק (אילו) שני, שבבעלותו בין השאר בתי הקולנוע "לב", הוציא השבוע צו מניעה בבית־המשפט המחוזי נגד הבנק לספנות, האוסר על הבנק למכור את בנק יעסור עד לדיון במעמד שני הצדדים שנקבע לתחילת מרס. בבקשה לבית־המשפט שהוגשה ב־אמצעות עו"ד רפי דינרי טען שני, שחברת בתי הקולנוע הגיעה להסכם על רכישת הבנק תמורת 600 אלף דולר. יתרה מזאת, החברה אף שילמה על החשבון 100 אלף שקל. הבנק לספנות, מתברר, קיבל את התשלום אך אחרי כעשרה ימים חזר בו מהסכמתו למכור את הבנק לשני, והחזיר לו כספו.

מירב אישר עובדות אלה אך אמר בשיחה עם סופר "הארץ" שאת המניעים לביטול העיסקה יפרט רק בבית־המשפט. לדעתו, לא יהיה לו קשה לבטל את צו המניעה. מירב אומר שאחרי הפרסום ב"הארץ" על הוצאת צו המניעה נגד המכירה, קיבל כמה הצעות נוספות, אחת "כנראה רצינית מאוד", לקניית הבנק.

בנק יעסור נוסד ב־1959 על־ידי הבנקאי היהודי ממקסיקו אליאס סורסקי וקבוצה של משקיעים נוס־פים שפעלו באמצעות החברה הפנ־אמית ג'ייסור. עד 1975 נתן הבנק הלוואות מכספי החברה הפנאמית ומאיגרות שהונפקו בבורסה התל־אביבית. ב־1975 הזיל האוצר לתת ביטוח שער לכספים שהוזרמו מחו"ל והחברה הפסיקה פעילות זו. ב־1981 נמכרו המשקיעים את הבנק. הם הסבירו זאת בהוראה ממשלת מקסיקו לאזרחיה למכור השקעות־חוץ.

הבנק נקנה על־ידי קבוצת אי־זנברג. תיק ההלוואות של הבנק מנה... 20 הלוואות בלבד ביתרות נמוכות. אך הדבר לא מנע מקבוצת איזנברג לקנות את הבנק ב־1.4 מי־ליון דולר. קבוצת איזנברג ביקשה, כמובן, לגייס הון באמצעות הבנק בבורסה ואף פנתה לבורסה שבועות מספר לאחר הקנייה; אך בנק ישראל התיר את גיוס ההון רק שנה לאחר מכן. גם כיום תיק ההלוואות של הבנק אינו גדול בהרבה ועומד על 1.8 מיליון שקל. הבנק לספנות, אגב, מבטיח שהוא מוסר את בנק יעסור בלא תיק הלוואות, כך שהנכס "יהיה נקי".

מניות בנק יעסור היו בעבר הרחוק מהספקולטיביות ביותר ב־בורסה. כיום שווי השוק של הבנק הוא 2.9 מיליוני דולר, יותר מההפסד המצטבר לצורכי מס. בסוף 1983 היה שווי הבנק כ־6 מיליוני דולר בקירוב. מאז יש ירידה מתמשכת בשערים, כפי שאפשר לראות מהגרף שהכינה חברת מיטב.

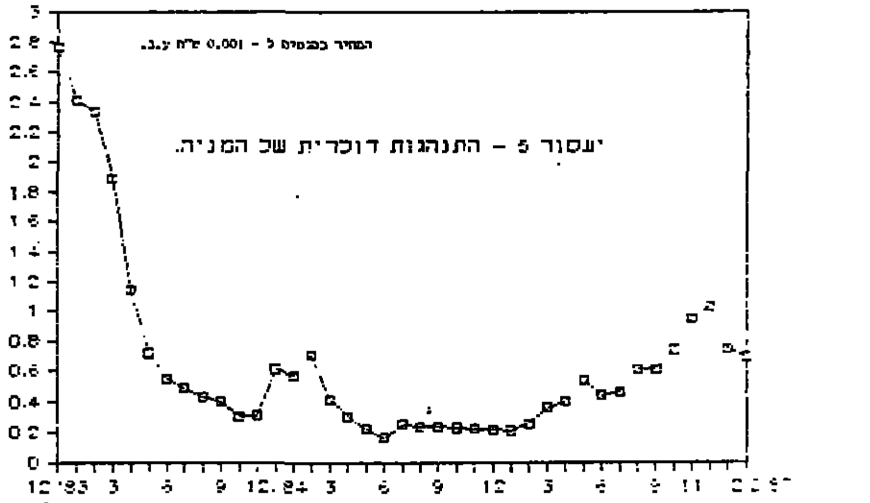

מאבקי כוח ב"חילן" הביאו להפסקת המסחר במניותיה

נציג הציבור המתפטר שבתאי אנגל: מאבקי הכוח עלולים להשפיע על החברה

מאת אריה לביא

הבורסה לניירות ערך החליטה, שלשום להפסיק בשלב זה את המסחר במניותיה של חברת המחשבים "חילן", עם החרפת מאבקי הכוח בין בעלי המניות בחברה.

על הפסקת המסחר הוחלט בעק־בות הסלמה ביחסים בין בעלי המניות ושני אירועים חריגים שהיו בימים האחרונים בחברה:

● נציג הציבור במועצת המנהלים של החברה שבתאי אנגל, המכהן כמנכ"ל חברת הביטוח "מנורה", הו־דיע על התפטרותו מהדירקטוריון. אנגל נימק את התפטרותו בכך שאינו רוצה להיות מעורב במאבקי הכוח בחברה. במכתבו הוא מציין שמאבקי הכוח עשויים להשפיע על החברה ולכן אין באפשרותו להמשיך ולשרת כנציג ציבור במועצת המנהלים שלה.

● בישיבת מועצת המנהלים של החברה ביום־ראשון הוחלט להקצות למנכ"ל החברה, מיכה שגב, שאינו נמנה עם בעלי המניות 2.4 מיליוני מניות המהוות קרוב לשלושה אחו־זים מהון החברה. ההחלטה עקרונית על כך נפלה לפני שבועות מספר ועתה התקבלה פורמאלית. ההחלטה התקבלה לאחר התפטרות נציג הציבור שבתאי אנגל ובהימנעות נציג ציבור נוסף, פלק גריש, שנימק את צעדו זה ברצונו להימנע מכל פעולה שעשויה להיות קשורה למאבקי הכוח בין בעלי המניות.

הרקע למאבקי הכוח הוא פיטורי מנכ"ל החברה לשעבר יהושע אגסי, שהיה אחד מבעלי המניות והמייס־דים של החברה. לאגסי היה הסכם הצבעה עם שלושת המייסדים האחרים. לאחר מאבק משפטי ממושך פסק בית־המשפט העליון שאגסי אינו כפוף להסכם ההצבעה ובעקבות זאת הוא הגיע להסכם עם בעלי מניות מהציבור הרחב, בניסיון להחליף את המנהלים בחברה. ההערכה היא, שאגסי ריכז סביבו כ־51 אחוז מהמניות בחברה. הוא אישית מחזיק ב־17.5 אחוז מהמניות, איש הביטוח שלמה אליהו מחזיק באחוז דומה של מניות, אחד הברוקרים בבורסה מחזיק בכ־15 אחוז מהמניות, כנראה בעבור איש עסקים ישראלי השוהה זה זמן רב בחו"ל.

אגסי כבר יזם כינוס אסיפה כללית של בעלי המניות, כנראה בניסיון להדיח את ההנהלה הקיימת. הקצאת המניות למיכה שגב, הכפופה לאישור הבורסה, נועדה להכשיל ניסיון זה.

ההזרמה בתחילת פברואר לא כיסתה גרעונות הנזילות בבנקים

רווח והפסד / אריה לביא

ההזרמה הממשלתית בתחילת חודש פברואר לא הספיקה כדי לכסות את גרעונות הנזילות של מערכת הבנקאות, אך אלה הצט־מצמו לכ־200 מיליון שקל.

על־פי הערכות בנקאים, התמונה בפועל עגומה יותר, שכן אם מביאים בחשבון את ההלוואות המוניטריות שנטלו הבנקים מבנק ישראל במסגרת חלונות האשראי, הגרעון האמיתי של המערכת עומד על כ־500 מיליון שקל.

ריבית בפקדונות פק"מ על בסיס תקופתי — (באחוזים)

ימי הפקדה	בל"ל 7	בל"ל 14	בל"ל 30	פועלים 7	פועלים 14	פועלים 30	דיסקונט 7	דיסקונט 14	דיסקונט 30	מזרחי 7	מזרחי 14	מזרחי 30	בינלאומי 7	בינלאומי 14	בינלאומי 30
500—40	0.17	0.38	0.99	0.17	0.38	0.99	0.15	0.38	1.23	0.12	0.23	0.51	0.21	0.46	1.08
1000—500	0.17	0.38	0.99	0.17	0.38	0.99	0.15	0.38	1.23	0.15	0.30	0.68	0.21	0.46	1.08
10,000—1000	0.34	0.70	1.66	0.32	0.65	1.54	0.31	0.67	1.56	0.29	0.61	1.44	0.31	0.65	1.46
50,000—10,000	0.36	0.74	1.75	0.33	0.67	1.64	0.33	0.69	1.64	0.34	0.71	1.70	0.34	0.69	1.60
מעל 50,000	0.37	0.76	1.78	0.34	0.69	1.68	0.34	0.71	1.73	0.34	0.71	1.70	0.34	0.71	1.67

הריבית היומית בפיקדונות תפ"ס — (באחוזים)

	לאומי	פועלים	דיסקונט	מזרחי	בינלאומי
מ־50 עד 500	0.0220	0.0220	0.0220	0.0220	0.0270
מ־500 עד 1.000	0.0220	0.0220	0.0220	0.0220	0.0270
מ־1.000 עד 10.000	0.0460	0.0420	0.0420	0.0400	0.0380
מ־10.000 עד 50.000	0.0450	0.0450	0.0470	0.0450	0.0410
מעל 50.000	0.0550	0.0470	0.0480	0.0450	0.0440

לא היתה המרה של מט"ח לשקלים אחרי הפיחות

מתברר שביגוד לתחזיות המוקד־מות, נמנע הציבור שרכש מט"ח לפני הפיחות מלהמיר אותו חזרה לשקלים. גם היצואנים לא המירו כספים בכמויות גדולות מהרגיל, כפי שצפו תחילה.

הציבור והיצואנים רכשו כמטר מט"ח ערב הפיחות בסכום של 150 מיליון דולר.

ריבית הג'אמבו מגיעה עד ל־23 אחוז

הריבית על פיקדונות ג'אמבו נשארה קבועה, בדומה לסוף החודש הקודם. בעסקות רגילות נותנים כל הבנקים ריבית מרבית של 22.2 אחוז, שהיא שוות ערך לריבית שהבנקים משלמים על האשראי היקר לבנק ישראל.

בעסקות הריבית "סופר ג'אמבו", מציעים הבנקים אף 23%, בעיקר כדי לשמור על קשרים עם לקוחות מסוימים, זאת עקב התחרות ביניהם.

גידול ניכר בצריכה

בבנקים מתרשמים שהציבור נוטה להוציא יותר ויותר כספים לצריכה. הציבור מוכר לצורך זה פיקדונות פק"מ ותפ"ס, לאחר שהגיע למסקנה ששיעורי הריבית המשולמים על פיקדונות אלה אין בהם כדי להגן בפני האינפלציה. זה גם הרקע לנ־תונים המצביעים על גידול משמ־עותי ברכישת מוצרים בני־קיימא.

כך כבר מדווחות החברות המנפיקות כרטיסי אשראי על שי־מוש נרחב יותר בכרטיסים אלה, תוך ניצול אפשרויות האשראי הני־תנות על־ידי חברות אלה.

העורך: נחמיה שטרסלר

בל"ל נותן ייעוץ לקבלנים

בנק לאומי החל להפעיל השבוע לשכת מידע לקבלנים. הלשכה תופעל במרכזו והקבלנים מדי יום שלישי. במפגשים אלה יציג בנק לאומי את שיטת הליון קונסטר־קשן, שלפיה מזרים הבנק את המי־מון לפרויקט על־פי התקדמות קצב הבנייה.

כן יציע בל"ל פתרונות ספציפיים לקבלנים בתחומי האשראי וההשק־עות, לרבות סיכונים פיננסיים.

ירידה ברווחי דיסקונט ניו־יורק

ירידה של כ־25 אחוז נרשמה בר־ווחי בנק דיסקונט ניו־יורק. הרווח של הבנק בשנת 1986 הגיע ל־12.2 מיליון דולר לעומת 16.3 מיליון דולר בתקופה המקבילה. הנהלת הבנק מסבירה שהירידה ברווח נבעת מהחלטת הבנק ליצור עתו־דות לחובות מסופקים.

מאזנו של הבנק לא השתנה — 3.782 מיליארד דולר. אמצעי ההונים גדלו ל־224 מיליון דולר לעומת 216 מיליון דולר בשנה הקודמת.

שיפור קל ברווחיות בנק הפועלים קנדה

שיפור קל נרשם בתוצאות העסקיות של בנק הפועלים קנדה בשנת 1986. הרווח הנקי של הבנק, הפועל בקנדה זה חמש שנים, גדל ב־7.6 אחוזים והגיע ל־395 אלף דולר קנדיים לעומת 367 אלף דולר בשנה הקודמת.

הרווח לפני מס גדל בשיעור גבוה יותר, 10 אחוזים, לכדי 840 אלף דולר לעומת 764 אלף דולר בשנה הקודמת.

המשביר לצרכן יפתח 3 חנויות חדשות ב־1987

רשת המשביר לצרכן חתמה על הסכם עם היזמים של "מרכז חורב", המרכז המסחרי החדש שנמצא בשלבי בנייה, במרכז אחוזה בחיפה, לשכירת שטח של כ־1,100 מ"ר שבו תוקם חנות חדשה של המשביר בראשית השנה הבאה. "מרכז חורב" מוקם על־ידי חברת א. דורי בשותפות עם חברת ההשקעות של אגד, חברת ניצבא, באתר שקודם לכן שימש מוסך מרכזי של אגד.

למשביר לצרכן יש כיום 20 חנויות ברחבי הארץ. לדברי מאיר גזית, דובר המשביר, החברה מתחילה עתה בתנופת פיתוח חדשה ולקראת השנה הבאה תפתח חנות בקניון המוקם בנתניה על־ידי קבוצת אקירוב, וחנות נוספת במרכז המסחרי של חדרה. את שטחי כל החנויות החדשות הללו יש־כור המשביר מהיזמים בדמי שכירות חודשיים. המשביר יקים גם השנה במימון עצמי קומת מכירות חדשה, על שטח של כאלף מ"ר, בכלבו הקיים באילת.

בשנת 1985 הוקמו על־ידי המשביר שש חנויות חדשות, בהשקעה כוללת של כ־20 מי־ליון דולר.

אברים צהר

"מאיר עזרא" תייבא בשר עגל ב־2.25 מיליון דולר

מאת יהונתן שרמן

חברת "מאיר עזרא" העוסקת בעיקר ביבוא ובשיווק דגים, זכתה בימים אלה במכרז של משרד התעשייה לייבא בשר עגל בסכום של 2.25 מיליוני דולר לערך.

החברה זכתה במכרז ליבוא של 375 טונות בשר עגל, מתוך הצעת יבוא שהגישה בסך של 500 טונות.

המכרז מתייחס לחצי השנה הקרובה. החברה צופה כי הרווח לא יפול משיעור של 10 אחוזים מהיקף הכספי של העיסקה.

יצוין, כי מכרז זה הוצע באחרונה על־ידי משרד התעשייה כחלק ממדיניות הליברליזציה והעברת יבוא הבשר ממינהל הסחר הממשל־תי ליזמים פרטיים.

בית המשפט / צבי הראל

נדחה ערעור קיבוץ יגור בקשר לחלקה בת 1100 דונם

בית־המשפט העליון דחה לפני ימים מספר את ערעורו של קיבוץ יגור נגד חברת "שירותי נפט בע"מ" באשר לחלקה של 1100 דונם של הקיבוץ באזור מפרץ חיפה.

קיבוץ יגור מחזיק ומעבד שטחים אלה זה שנים רבות, חלקן מכוח חו־זים שנקשרו עם קודמתה של חברת "שירותי נפט בע"מ" (חברת הנפט העיראקית) וחלקן על סמך החזקה ושימוש בפועל, ללא בסיס חוזי. אחת השאלות המרכזיות בערעור היתה אם זכאי הקיבוץ להגנה על־פי פקודת האריסים.

השופט דב לוין כתב בנימוקיו, כי כוונת המחוקק בתיחום הגנה לאריס החוקי היא, שראה לנגד עיניו את אותו הקלאי בודד, עובד האדמה המוציא את לחמו מן הארץ, ועליו ביקש לפרוש את חסותו — ולא על גוף כלכלי או תאגיד מסחרי, שאפשר שעצמתם ומשאביהם אינם נופלים משל בעל הקרקע עצמו. "הקיבוץ שהוא תאגיד אינו יכול לזכות למעמד של אריס חוקי מוגן", קבע השופט לוין. לדעתו של השופט דב לוין הצטרפה השופטת שושנה נתניהו. השופט שלמה לוין העלה נימוקים נוספים. מטעם חברת "שירותי נפט" הופיע עו"ד ד"ר אמנון גולדנברג ומטעם הקיבוץ עו"ד אברהם סוכנולסקי.

30 שנה לאגודת הידידות ישראל־יפאן

בארוחת צהריים שנערכה בבן אודנים ביום חמישי שעבר לכבוד שגריר יפאן בישראל, מר קאציר מטסומוטו, חגגה אגודת הידידות ולשכת המסחר ישראל־יפאן 30 שנה להיווסדה.

במסגרת אירועי שנת ה־30 צפויים להתקיים השנה אירועי מסחר ותרבות שונים, ביניהם ימי עיון וסדנאות בנושאים מסחריים, תערוכות ומופעי תרבות.

בפגישה נשא דברים שגריר יפאן וכמו כן דיברו אירווינג לאור, נשיא לשכת המסחר, וח"כ אבא אבן.

נחמיה שטרסלר

שישה מפעלים הצטרפו לפרויקט וורטון רקנאטי

שישה מפעלים ישראליים הצטרפו לתוכנית "וורטון רק־נאטי" במטרה לבדוק את אפשרויות החדירה לשוק ה־אמריקאי. עם המפעלים נמנים אביק, ל.ד.י. (הכולל את עץ לבוד וספן), מילוז, תדיראן, כלי היתוך תניתה ושנהר.

מעונינים לרכוש מגרש

10 דונם עם או בלי מבנה תעשייתי לשמוש כמוסך

באזור תל־אביב, רמת־גן, קרית אריה, רמת החייל או בני ברק

לפרטים נוספים טל' 03-325235

לפנות לדוד או יאיר

בלי מתווכים

מפעלי תחנות בע"מ

רח' המסגר 38 תל־אביב

מכרז 1/87

א. בדבר חניון אגד בגבעת שאול – ירושלים

מוזמנות בזאת הצעות קבלנים (רשומים כחוק לעבודות בנושא המכרז – חוק רישום קבלנים תשכ"ט 1969) לעבודות הר"מ:

1. עבודות עפר פיתוח וקירות תמך
2. עבודות אספלט
3. עבודות חשמל ותקשורת
4. עבודות מים וביוב
5. עבודות גינון והשקיה

ב. על המציע לצרף בעת הגשת הצעתו:

1. תעודת רישום קבלנים כחוק.
2. אישור עוסק מורשה למע"מ.
3. אישור כי הינו מנהל ספרים כחוק.
4. רשימת הציוד העומד לרשותו, תאריך רכישתו, הנסיון שצבר בישום עבודות כבהצעתו, כולל רשימת עבודות אשר ביצע ומועדי ביצוען.
5. אישור רואה חשבון או עו"ד שהמציע הינו מוסמך לחתום בשם התאגיד אותו הוא מיצג.

ג. מסמכי המכרז ימסרו למעונינים במשרדי החברה ת"א רח' המסגר 38, בין השעות 10.00־12.00, 13.00־15.00, תמורת 1495 שקל במזומן, כולל מע"מ, אשר לא יוחזרו.

ד. ההצעות יוגשו בשתי מעטפות סגורות, במעטפה אחת יוכנסו התכניות בלבד ובמעטפה השניה כל שאר החומר הנדרש, על המעטפה יירשם: מכרז מס' 1/87. המעטפות חייבות להגיע למשרדי החברה בתל־אביב לא יאוחר מתאריך 20/2/87 בשעה 12.00 בצהרים. המגיש ידאג לקבלת "אישור מסירה" בעת הגשת ההצעה.

ה. על הקבלן לצרף להצעתו ערבות בנקאית או מאמנים בסך 5% מערך הצעתו לתקופה של שלושה חודשים מתאריך הגשת ההצעה (המחאות לא תתקבלנה).

ו. המדד הקובע יהיה מדד הבניה 2/87 כפי שפורסם ע"י הלשכה לסטטיסטיקה.

ז. משך ביצוע העבודה 6 חודשים.

ח. כל ההצעות יוגשו בהתאם מלא למתואר במסמכי החברה. כל שינוי ו/או מחיקה במסמכי המכרז וכן אי מילוי כל המחירים בסעיפי כתב הכמויות, בהתאם למתואר במסמכי המכרז יפסלו את ההצעה. מלבד באותם מקרים בהם הותר הדבר במפורש.

ט. ניתן להגיש את ההצעה על כל העבודה או על פרקים מסוימים בה ובלבד שיצויין במכתב לוואי כי ההצעה מוגשת על חלק מהעבודה.

י. המזמין רשאי לבטל סעיפים בחלקם או בשלמותם ללא תביעות כל שהן מצד הקבלן.

יא. המזמין רשאי לפצל את העבודה למספר קבלנים לפי שיקוליו ללא תביעות כל שהן מצד המציעים.

יב. אין מפעלי תחנות בע"מ מתחייבת לקבל ההצעה הזולה ביותר או איזו הצעה שהיא.

קציר שלום
מנהל כללי

חקלאים בעשר אצבעות (ב')

מתגעגעים לארגוני הקניות

ארגוני הקניות חדלו לתת ביטחונות לאשראי והחלופות שנותרו לחקלאים הן למשכן את חסכונותיהם האישיים או לשלם לבנקים "ריבית רצחנית"

מאת אברים צהר

ארגון הקניות של מושבי הנגב נחשב ארגון פושט רגל וכל פעולותיו הפיננסיות הוקפאו, אך מנכ"ל הארגון, יצחק נחמיה, טוען כי אלמלא גבנן של כתפי תריסר מושבים נחשלים, שנאלץ הארגון לשאת על גבו בשם העיקרון המקודש של הערבות ההדדית, אפשר היה לפרוע את כל החובות.

נחמיה מכהן גם כיו"ר הכל־יכול של ארגון־הגג של כלל ארגוני הקניות של המושבים בארץ. הוא האיש העומד בראש הארגון הכלכלי הגדול ביותר והמשותק ביותר במדינה.

ארגון הקניות של מושבי הנגב מתפקד כיום, כשאר ארגוני הקניות, רק כ"ברוקר" של תשומות ייצור, בין חברות אספקה לבין החקלאים. בעבר ניצלו ארגוני הקניות השונים (לרבות ארגון מושבי הנגב) את כוחם הכלכלי גם לפעילות פיננסית ענפה. תוך הסתמכות על המתופל שהיה להם בענף תשומות הייצור, הם שימשו גם "ברוקרים" של אשראי בשוק הכספים, גם בשוק האפור.

הצרות החלו כאשר על רקע עליית שערי הריבית, כמה מושבים לא עמדו בתשלומי הריבית. התמוטטותם של מושבים אלה גררה, בתגובת־שרשרת, את נפילתם של ארגוני הקניות השונים, שהיו גושי המושבים או ערבים לחובותיהם.

הראשון שהתמוטט היה ארגון הקניות (הבלתי תלוי ומשום כך גם הפגיע ביותר) של האיחוד החקלאי. אחריו נפלו ארגוני הקניות של תנועת המושבים, ביניהם ארגון מושבי הגליל וארגון מושבי הצפון. אחרון היה ארגון הקניות של מושבי הנגב, של יצחק נחמיה.

נחמיה סבור כי במצב הנוכחי, ללא סיוע של ארגוני הקניות, גם המושבים המשגשגים יקרסו ויגיעו לידי כונסי הנכסים. "מושבים אלה מייצרים מדי שנה תפוקה במאות מיליוני דולרים, אך הם זקוקים — מדי שנה, בראשית העונה — לסכומי עתק להון חוזר", הוא מסביר. בגלל הקפאת פעילותם של ארגוני הקניות והיעדר הביטחונות שארגונים אלה יכלו לתת לבנקים, נאלצים המושבניקים לצמצם את הייצור או לקחת אשראי "בריבית שהיתה מחסלת גם עשרה רוקפלרים", טוען יצחק נחמיה.

לדברי הגזבר של גבעים, נסים זילכה, "הבנקים מוכנים לתת אשראי, אך רוצים ביטחונות. כשבאנו לאחד הבנקים הגדולים נאמר לנו כי הם מוכנים לאשר לנו אשראי קצר־מועד (עד סוף העונה) של חצי מיליון דולר בריבית חודשית של 3.8 אחוזים. אולם אליה וקוץ בה. הם דרשו, שכביטחונות נפקיד בבנק כמחצית סכום הכסף שנקבל". על ההפקדה מקבל המושב ריבית חודשית של 1.5% בלבד. לדברי הגזבר, אם מחשבים את הריבית של העיסקה כולה, יוצא כי המושב משלם לבנק ריבית חודשית של למעלה מ־5%. "בתנאי המשק הנוכחיים, בתוך שנתיים נהיה גם אנו ברשימת המושבים פושטי־הרגל ופושטי־היד", אומר הגזבר.

מושב חצבה, כמו גבעים, הוא אי של שגשוג (יחסי) בים המצוקה של מושבי הנגב. גם בפי אנשי חצבה סיפור דומה, אולם בהבדל קטן. לעומת אנשי גבעים שמוכנים לשלם (בלית ברירה) את הריבית הנדרשת מהם, אנשי חצבה גם לוקחים סיכון אישי כדי להגדיל את סיכוייהם שלא לפשוט רגל. במקום לקחת הלוואה בריבית גבוהה ולהפקיד אותה כביטחון לקבלת ההלוואות, הם ממשכנים את כל חסכונותיהם האישיים, כערבות לחובות המושב. הם מסכנים את החסכונות (לרבות זכויות הפנסיה) אך משלמים ריבית "רק" של 3.8 אחוזים בלבד.

קרן נאמנות נטע

עכשיו במבצע!

שער הוספה מופחת • לרכישה בכל סניפי הבנקים עד 09.30 לאותו יום

נטע קרן גמישה

מתאימה את השקעותיה להתפתחויות בשוק ההון.

תשואה בהשקעה

★ השינוי מאז הקמתה (28.1.85) ועד 19.1.87 תשואה של 373% לעומת עליית מדד של 233% ופיחות כלפי הדולר 139%.

★ 10.000$ שהושקעו ביום הקמתה (28.1.85) שווים כיום כ־20.000$.

★ הקרן הגיעה למקום 11 מבין 101 הקרנות שפעלו באותה תקופה.

בטחון בהשקעה

★ **נאמן** בנק איגוד מקבוצת בל"ל משמש כנאמן לקרן וכספי הקרן מוחזקים ברשותו ובפיקוחו.

★ **דיווח** חידוש בלבדי של מיטב. מידי חודש נשלח דו"ח על הרכב הקרן למשקיע (בהתאם לאמור בתשקיף)

★ **פיזור** פיזור השקעותיך בין מספר מנהלי קרנות ("מומחיות" שונים) מהווה מרכיב חשוב בבטחון ההשקעה.

המנהל: **פלסם (ש.צ.) יעוץ כלכלי ופיננסי בע"מ**
חברת אחות לחברת היעוץ "מיטב"
(בשליטת צבי סטפק ושלמה סימנובסקי)

ר"ג, ביאליק 51א' טל' 727506
ת"א, נחמני 9 טל' 290251

אין מודעה זו מהווה הצעה לרכישת תעודות השתתפות בקרן

קול המפרסם

שערי מטבע חוץ

3.2.1987

המטבע	בנק לאומי מזומנים קניה	בנק לאומי מזומנים מכירה	בנק לאומי העברות והמחאות קניה	בנק לאומי העברות והמחאות מכירה	בנק הפועלים מזומנים קניה	בנק הפועלים מזומנים מכירה	בנק הפועלים העברות והמחאות קניה	בנק הפועלים העברות והמחאות מכירה	בנק דיסקונט מזומנים קניה	בנק דיסקונט מזומנים מכירה	בנק דיסקונט העברות והמחאות קניה	בנק דיסקונט העברות והמחאות מכירה	שער יציג	השינוי היומי
1 דולר	1.56	1.63	1.5970	1.6170	1.56	1.63	1.5965	1.6165	1.56	1.63	1.5970	1.6171	1.6068	−0.0082
1 ליש"ט	2.38	2.49	2.4426	2.4732	2.40	2.52	2.4443	2.4748	2.40	2.52	2.4450	2.4758	2.4546	0.0049
1 מארק גרמני	0.87	0.91	0.8912	0.9023	0.88	0.92	0.8909	0.9020	0.87	0.92	0.8921	0.9034	0.8892	0.0001
1 פרנק צרפתי	0.26	0.27	0.2671	0.2704	0.25	0.27	0.2670	0.2703	0.26	0.27	0.2668	0.2701	0.2687	0.0022
1 גולדן הולנדי	0.77	0.81	0.7906	0.8005	0.77	0.81	0.7902	0.8000	0.77	0.81	0.7908	0.8007	0.7953	0.0075
1 פרנק שווייצרי	1.03	1.08	1.0569	1.0702	1.03	1.08	1.0535	1.0666	1.04	1.09	1.0576	1.0709	1.0634	0.0089
1 כתר שוודי	0.24	0.25	0.2478	0.2509	0.24	0.26	0.2478	0.2509	0.24	0.25	0.2477	0.2509	0.2493	0.0010
1 כתר נורבגי	0.22	0.23	0.2301	0.2330	0.23	0.24	0.2300	0.2329	0.22	0.24	0.2301	0.2330	0.2316	0.0010
1 כתר דני	0.23	0.24	0.2353	0.2383	0.23	0.24	0.2351	0.2380	0.23	0.24	0.2355	0.2385	0.2369	0.0021
1 מרק פיני	0.35	0.36	0.3542	0.3586	0.34	0.36	0.3533	0.3577	0.34	0.36	0.3537	0.3581	0.3566	0.0018
1 דולר קנדי	1.17	1.22	1.1978	1.2128	1.18	1.23	1.1984	1.2133	1.17	1.23	1.1953	1.2104	1.2061	−0.0035
1 דולר אוסטרלי	0.98	1.08	1.0620	1.0753	1.02	1.10	1.0603	1.0735	1.03	1.10	1.0625	1.0758	1.0684	0.0003
1 ראנד דרא"פ	0.50	0.60	0.7766	0.7863	0.53	0.79	0.7777	0.7874	0.49	0.69	0.7801	0.7899	0.7828	0.0014
10 פרנק בלגיים	–	–	0.4302	0.4356	–	–	0.4302	0.4356	–	–	0.4297	0.4351	0.4330	0.0038
10 שילינג אוסטריים	1.24	1.29	1.2663	1.2821	1.24	1.30	1.2663	1.2821	1.24	1.30	1.2664	1.2824	1.2755	0.0123
1000 לירות איטלקיות	1.22	1.28	1.2516	1.2672	1.23	1.30	1.2505	1.2661	1.22	1.30	1.2515	1.2673	1.2586	0.0094
100 ינים יפאניים	1.02	1.07	1.0493	1.0624	1.03	1.08	1.0472	1.0603	1.03	1.08	1.0503	1.0635	1.0557	0.0005

אשת "קררה"!

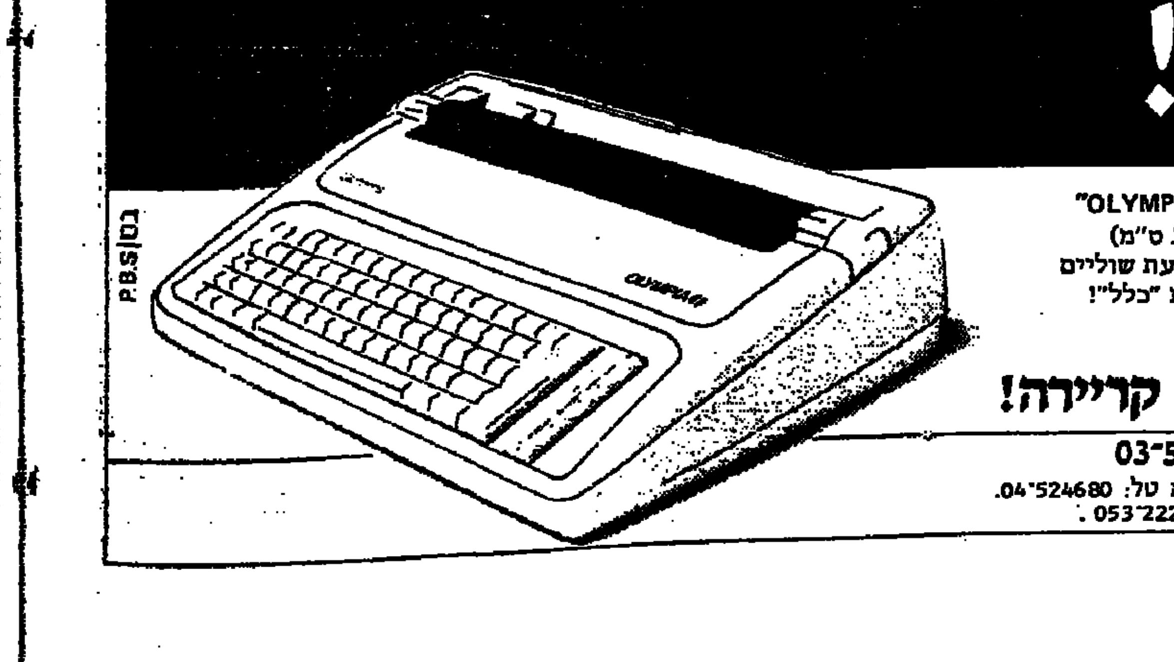

כן, היום גם את יכולה להתחיל להדפיס ב־CARRERA חדשה – מכונת הכתיבה האלקטרונית הקומפקטית של "OLYMPIA" מערב גרמניה. אשר רכשה לה מאות אלפי מוכירות מעריצות ברחבי העולם בזכות מידותיה הקטנות (42 ס"מ × 36.8 ס"מ) ושכלוליה האלקטרוניים – * "הגלגל הלוחש" * תקון שגיאות אוטומטי * הכנסה והוצאה אוטומטית של נייר * קביעת שוליים * מקש לפעולה חוזרת לכל סימן * טבולטור אלקטרוני, ומה שחשוב לא פחות השרות המעולה של "נציגים" מקבוצת "כלל"!
בואי להתחיל ב־CARRERA חדשה בכל־אחת מהחנויות המובחרות למכשור משרדי ברחבי העולם.

מכונת הכתיבה הקומפקטית Olympia Carrera נשים עושות איתה קריירה!

נציגים מקבוצת כלל

תל־אביב, רחוב ירמיהו 4, טלפון: 03־5463714

מפיצים: (רשימה חלקית) – * יואר – רח' יפו 46, חיפה טל: 04־524680.
אמ.קיי. מכון משרדי בע"מ, רח' ויצמן 8, נתניה טל: 053־22248.

תן למומחי מיטב לנהל את תיק ההשקעות שלך

ניהול באמצעות פקדונך בסניף הבנק שלך

יפוי הכח למיטב מוגבל לקניה ומכירה של ני"ע.

מיטב יועצי השקעות וני"ע בע"מ. בניהול צבי סטפק ושלמה סימונובסקי

רמת־גן - ביאליק 51 א' טלפון: 727506 תל־אביב - נחמני 9 טלפון: 290251

גלגל הבורסה / אריה לביא

יום שקט

שוק המניות נהנה אתמול מיום שקט לאחר כמה ימים רצופים של ביקושים ועליות שערים. מקורבי השוק ציפו לגל של מימוש רווחים אך התברר שהמימוש אמנם בא לידי ביטוי ברוב הענפים אך ההיצעים נקלטו ללא שינוי או תוך ירידות שערים קלות.

הגורם לכך הוא המשך הזרימה של הביקושים לרוב ענפי הבורסה. קרנות־הנאמנות נהנו מהמשך זרימת הכספים. לקרנות הוזרמו כשבעה מיליוני דולר וכמחצית הסכום הופנתה לקרנות המתמחות במניות. במקביל, נרשמו ביקושים של כשישה מיליוני שקל לשוק הצמודים למדד וסכום דומה גם לצמודי מט"ח. חלק ממניות ההסדר נהנו אף הן מביקושים של כ־3.7 מיליוני שקל. המחזור בשוק המניות הסתכם ביותר מעשרה מיליוני דולר.

פעילות חריגה בצפון אמריקה חיפושי נפט

המניות הכבדות נהנו אתמול מיציבות או מעליות קלות. כלל תעשיות עלו ב־1.2 אחוז, הכשרת הישוב ב־1.1 אחוז, הסנה נסחרו ללא שינוי. לעומת אלה, ירדו מניות החברה לישראל ב־1.9 אחוז.

במניות הספקולטיביות היתה פעילות ניכרת. בלטה פעילות של מנהל תיקים בצפון אמריקה חיפושי נפט. המניה 1 נרשמה קנייה בלבד, וה־5 — ב־14.9 אחוז. עליות של עשרה אחוזים נרשמו בפועלים מבוכרות. בזן נמשכת הפעילות החריגה: חקלאות מב', למרות החשש מהפסדים כבדים השנה בבנק זה הראל, נאות אביב וקרמני.

	מדד יומי	שינוי ב־%
מדד מניות כללי	114.71	+0.12
כללי ללא בנקים	128.03	−0.55
מדד אג"ח כללי	111.05	+0.47
אג"ח צמוד מדד	112.13	+0.48
אג"ח צמוד מט"ח	104.52	+0.40

הבורסה החזירה את ת.י.ל.ן. מההנפקה הפרטית

הנהלת הבורסה לניירות־ערך הדחתה אתמול את חברת המחשבים ת.י.ל.ן. מביצוע ההנפקה למנכ"ל החברה, ללא קבלת היתר. הבורסה שלחה מברק על כך להנהלת החברה, ועקב כך, היתה אתמול פגישה בין המשנה־למנכ"ל הבורסה סם ברונפלד לבין השותפים בחברה. (ראה ידיעה מוקדמת ב"כלכלה ועסקים") בפגישה נמנעו מייסדי החברה מלהביע עמדה בדבר ההנפקה המתוכננת.

	תשואה שנתית הולית ב־%
בל"ל 0.1	16.64
הפועלים ש	16.37
אי.די.בי. רג	17.09
דיסקונט א	16.72
המזרחי ש	16.98

ביקושים למניות הבנקים שבהסדר

מניות הבנקים שבהסדר נהנו גם אתמול מפעילות חיובית שגרמו עלייה של כחצי־האחוז בשערן. התשואה של רוב אלה ירדה לפחות מ־17 אחוז.

גברה הפעילות במק"מ

המחזור במלווה קצר־המועד גדל והסתכם ב־21 מיליון שקל.

הסידרה	ימים לפדיון	שער	תשואה חודשית
217	0	—	—
227	7	99.63	1.62
237	14	99.27	1.60
247	21	98.90	1.61
317	28	98.90	1.61
327	35	98.16	1.63
337	42	97.80	1.62
347	49	97.42	1.64
417	56	97.06	1.63
427	63	96.69	1.64
437	70	96.29	1.66
447	77	95.91	1.66
457	84	96.54	1.67

הודעות לבורסה

● עמק מתכננת לגייס הון בדרך של זכויות על־ידי הנפקת אופציות לגיוס 1.2 מיליון שקל. אם ימומשו האופציות, עשויה החברה לקבל עוד כ־1.2 מיליון דולר.

● פריון סיימה את 1986 ברווח של 724 אלף שקל, לעומת הפסד של יותר ממיליון שקל במרס 1986.

● אלקול — עוזי נתנאל התפטר מתפקיד המנכ"ל ובמקומו נבחר אריה שניידר למנכ"ל בפועל. יוסף אבי צוק התפטר מתפקיד נשיא אלקול אינטרנשיונל. סוכם שקבוצת בעלי מניות המחזיקים ברוב בחברה ינהלו דיונים עם עוזי נתנאל, צבי פלדה, שאול לוזון ורודון טכיר במטרה לשלבם במשקיעים בניהול להבראת החברה.

● אורן מבנים — הפסדי החברה גדלו ל־2.1 מיליוני שקל בסוף ספטמבר 1986, לעומת 1.3 מיליון שקל בשנה הקודמת.

● עסיס — הפסד החברה הגיע ל־700 אלף שקל בסוף ספטמבר 1986, לעומת יותר ממיליון שקל בשנה הקודמת.

שערי קרנות הנאמנות

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי נקודות	השינוי היומי אחוזים
אב	5186.90	5114.61	−4.44	−0.09
אבוקה	480.40	471.23	−2.25	−0.48
אגוז	230.03	225.54	1.06	0.47
אדיר	1550.96	1520.41	6.74	0.45
אודם	2534.48	2486.10	0.23	0.01
אופיר	1806.06	1793.08	3.85	0.22
אור	414.05	405.41	1.93	0.48
אורין	154.64	151.57	0.57	0.38
אוריל	249.96	248.14	0.44	0.18
אורן	752.22	737.65	2.74	0.37
אייל	3713.06	3641.41	−2.00	−0.05
איילת	4946.14	4837.11	42.29	0.88
איריס	5007.08	4982.89	−1.38	−0.03
איתן	696.42	682.41	2.24	0.33
אלון	561.41	549.74	2.29	0.42
אלמוג	679.15	665.94	2.62	0.39
ארז	664.56	651.86	−2.03	−0.31
אש	163.53	162.72	−0.76	−0.46
אשל	181.46	177.92	0.98	0.55
אתרוג	223.09	220.91	0.61	0.28
ברולה	2475.37	2428.58	3.05	0.13
ברוש	511.92	502.23	0.26	0.05
ברק	514.43	504.42	−0.14	−0.03
בריקת	829.58	813.23	2.42	0.30
גביש	1396.94	1386.99	3.45	0.25
גבע	1007.33	992.44	2.47	0.25
גורן	712.16	708.99	3.01	0.43
גיא	9211.73	9075.35	13.14	0.14
גיל	3067.78	3010.76	−1.38	−0.05
גלית	583.01	580.18	0.74	0.13
דובדבן	391.41	387.79	−0.74	−0.19
דוכיפת	686.97	673.65	−0.68	−0.10
דולב	212.81	208.31	1.02	0.49
דורון	1437.01	1399.55	0.98	0.07
דורן	243.86	239.13	0.11	0.05
דליה	509.61	500.25	−1.40	−0.28
דרור	409.02	401.51	−1.77	−0.44
דקל	412.74	404.98	−1.59	−0.39
הדס	388.09	384.53	1.19	0.31
ורד	494.21	485.12	−1.09	−0.22
זהבית	2766.26	2710.23	2.01	0.07
זוהר	19412.37	19125.43	39.57	0.21
זיו	17835.79	17571.13	38.30	0.22
זמיר	1007.73	988.77	−4.34	−0.44
חוחית	140.76	137.65	1.00	0.73
חליפין	128.73	128.17	0.41	0.32
חלמיש	642.59	630.03	3.30	0.53
חן	134.50	133.96	0.78	0.59
טופז	1296.16	1266.63	5.37	0.43
טל	5146.73	5074.44	5.56	0.11
יובל	821.64	806.04	3.90	0.49
יהלום	2312.01	2268.21	0.93	0.04
יהודית	411.30	407.52	−2.51	−0.61
יערה	663.41	649.03	0.85	0.13
כוכב	1155.08	1133.01	−2.69	−0.24
כחל	128.52	125.98	0.32	0.25
כלנית	563.62	553.24	−1.36	−0.25
כספית	698.65	691.69	1.45	0.21
כרמל	141.98	139.16	−0.05	−0.04
כתר	1091.73	1070.79	1.05	0.10
להב	4405.70	4322.85	5.27	0.12
לימסקית	111445.27	109373.38	335.17	0.31
לפיד	397.89	390.23	−0.60	−0.15
לקט	1720.69	1685.85	8.12	0.48
לשם	988.17	969.48	2.08	0.22
מבחר	1196.98	1173.92	2.43	0.21
מבטח	3452.28	3421.22	11.32	0.33
מגד	221.48	218.20	1.50	0.69
מגוון	3331.62	3299.52	7.86	0.24
מגל	740.14	726.31	0.25	0.03
מור	1823.90	1798.33	−4.46	−0.25
מורן	904.13	895.85	0.23	0.03
מטח	26938.41	26446.71	−13.01	−0.05
מיתר	891.46	873.90	3.54	0.41
מנוף	4149.46	4069.27	−3.42	−0.08
מעיין	747.33	733.02	1.63	0.22
מקשה	1048.81	999.81	2.64	0.26
מרגלית	1362.84	1336.57	1.96	0.15
מרווה	110.64	110.25	0.16	0.15
מרום	1171.13	1148.41	1.66	0.14
[illegible]	26438.66	26050.26	17.09	−0.02
נמיר	952.04	933.86	−1.05	−0.11
נטע	493.82	488.25	−0.93	−0.19
ניר	6251.32	6159.86	−40.95	−0.66
סביון	590.08	579.03	−1.83	−0.32
סגולה	131.93	129.35	0.34	0.26
סלע	992.07	973.13	3.08	0.32
סנונית	703.28	689.68	0.84	0.12
סער	794.33	779.62	−0.50	−0.06
ספיר	527.96	525.34	1.55	0.30
עירית	874.51	858.43	0.30	0.03
עידית	2405.75	2359.78	−6.91	−0.29
עידן	7171.23	7066.08	14.78	0.21
ענבר	1175.51	1150.59	4.58	0.40
ענת	2486.12	2462.24	−32.74	−1.31
עפרוני	655.99	641.79	0.96	0.15
ערמון	142.38	139.63	0.74	0.53
פיא	1539.80	1528.30	1.63	0.11
צבר	538.55	527.86	1.60	0.30
צופית	670.52	657.35	0.61	0.09
צוק	117.84	117.38	0.59	0.51
צמיד	992.70	972.06	4.05	0.42
צמיחה	7967.97	7851.38	−13.63	−0.17
צמרת	1696.25	1662.65	7.08	0.43
קלע	2160.88	2150.09	5.27	0.25
רונית	17908.41	17742.62	−10.31	−0.06
רימון	117.77	117.52	0.43	0.37
רקפת	684.02	672.00	−2.33	−0.35
רשף	721.84	706.53	2.22	0.32
שבים	793.78	778.39	2.70	0.35
שחם	902.88	881.21	7.70	0.88
שירה	406.96	403.99	−0.80	−0.20
שמיר	359.59	357.06	1.31	0.37
שנהב	879.84	867.77	−1.63	−0.19
שסק	862.28	841.73	−6.20	−0.73
שקד	181.15	177.59	0.91	0.52
תאנה	239.59	237.50	−0.03	−0.01
תבור	738.39	730.17	−19.41	−2.59
תדהר	540.45	537.76	−1.85	−0.34
תירוש	504.27	498.28	1.82	0.37
תמר	218.44	214.29	1.12	0.53
תפוח	196.66	195.35	0.80	0.41
תרשיש	1450.90	1441.12	−1.48	−0.10
תשרי	478.43	471.55	1.25	0.27

שערי אגרות החוב

3% מלווה מדינה (הצמדה 100%)

סדרה	שער	שינוי באחוז
3601	40613	+751
3602	37412	+1111
3603	34065	−216
3604	34334	+1011
3605	27804	+15
3606	26228	−131
3607	24444	−321
3608	22775	+13
3609	21710	+96
3610	20050	+11
3611	19426	−343
3612	19075	+320
3613	18046	+10
3614	17584	+9
3615	16261	+9
3616	14909	+8
3617	13894	+82
3618	13203	+80
3619	12166	+75
3620	11703	+95
3621	11135	+92
3622	10241	+85
3623	9622	+281
3624	9076	+270
3625	8289	+88
3626	7681	+84
3627	7135	+78
3628	6492	−66
3629	6092	−63
3630	5768	−60
3631	5280	−5
3632	4980	−5
3633	4710	−3
3634	4217	+2
3635	3993	+2
3636	3852	+5
3637	3687	+24
3638	3439	+25
3639	3153	+21
3640	2562	+2
3641	2223	+1
3642	2016	−6
3643	1752	−5
3644	1611	+48
3645	1455	+43
3701	1174	−65
3702	901.4	−48.5
3703	798.6	−0.6
3704	684.9	−0.6
3751	353.1	+5.6

סדרה	שער	שינוי
3752	141.4	+0.1
3753	135.9	— —
3901	132.1	+1.2
3902	125.9	+1.1
3903	125.2	+1.2
3904	125.3	+1.2
3754	126.9	+3.7
3755	125.6	+3.6
3756	121.4	+3.5
3757	119.2	+3.4
3758	114.5	+1.5
3759	114.2	+1.4
3760	112.8	+1.5
3761	110.4	+1.4
3762	107.6	+1.4
3826	121.2	— —
3827	122.2	— —
3828	118.1	+0.1
3829	116	+0.1
3830	114.4	+0.8
3831	114.1	+0.8
3832	112.7	+0.8
3833	110.3	+0.8
3834	107.6	+0.8
4.25% שג"א		
4101	361.8	+1.4
4102	145	+0.8
4103	139.6	+0.8
4104	135.5	+0.7
4301	135.3	+0.7
4302	127.1	+0.1
4303	126.4	+0.1
4304	124.5	+0.1
4105	111.6	— —
4106	108.8	— —
4201	125.7	−0.1
4204	120.4	−0.1
4205	118.3	−0.1
4206	115	+1
4207	114.8	+1
4208	113.4	+1.1
4209	111	+1
4210	108.2	+1
3204	212999	−361
3205	211600	−1000
3206	207750	−1000
3210	206401	+3000
3211	212230	−6564
3212	197000	−1900
3213	199900	— —
3214	191900	— —
3501	183370	−1000
3502	181000	+4000

סדרה	שער	שינוי
3503	181416	[illegible]
3504	157075	— —
3505	152500	−760
3521	154500	−500
3522	148500	−600
3523	144000	— —
3524	144500	+2000
3525	141200	— —
3526	140625	−1000
3527	138800	+800
3528	135600	+910
3529	137160	+1200
3530	132200	−1082
3531	132100	— —
3532	128200	— —
3533	125700	— —
3534	119200	+600
3535	119600	+740
3536	118500	— —
3537	119100	+700
3538	113500	— —
3539	112800	+900
3540	111300	— —
3541	107600	— —
3542	107300	— —
3543	103400	+900
3544	105403	— —
3545	102238	+52
3549	96849	+51
3552	92843	+47
3554	92941	+48
3555	92941	+48
3546	102172	+54
3547	101957	+54
3548	101850	+54
3550	100773	+53
3551	100402	+52
3553	91543	+424
3556	87732	−1546
3558	87839	−1605
3559	84745	−1555
3560	80417	−1529
3557	90643	+45
3572	83026	+40
3561	80261	+42
3571	80048	+41
3573	80093	−1437
3574	73861	−1329
3577	73981	−1373
3578	68356	−1277
3575	74332	+37
3576	74137	+38
3579	68636	+36
3580	63804	+34
3581	58188	+30
3582	53810	+28
3583	49939	−1282
3584	47622	−1259
3585	45264	−1231
3586	42954	−1004
3588	43009	−1032
3589	39270	−943
3587	43207	+408
3591	39482	+384
3592	39440	+384
3593	39378	+384
3590	39137	+352
3595	37398	+345
3594	38300	+19
רמון		
7001	232.2	+2.2
7002	224.9	+2.1
7003	214.5	+1.7
7004	197.1	+1.7
7005	184.9	+0.5
7006	181.2	+2.6
7007	170	+4
7008	161.4	+3.9
7009	154.5	+2.6
7010	144.8	−0.7
7011	136.6	−0.6
7012	131.6	−0.6
7013	124.8	+1.4
7014	108.4	+0.7
7015	93.5	+1.9
7016	92.5	+2.1
7017	91.4	+2.1
7018	91.2	+2.1
7019	91.5	+2
7020	91.3	+2.1
7021	90.5	+2.1
7201	87.1	+1.9
5% מלווה פיתוח (בריבית כפולה)		
2001	148900	−100
2002	148339	— —
2003	141900	−100
2004	148100	— —
2005	142700	+1600
2006	138300	— —
2007	136700	— —
2008	134400	−100
2009	156800	— —
2010	137300	— —
2011	132900	— —
2012	130600	— —
2013	132500	— —
2014	129800	— —
2015	130100	— —
2016	131000	— —
2017	128700	— —
2018	127000	— —

סדרה	שער	שינוי
2019	125800	— —
2020	125200	+2200
2021	123500	— —
2022	117559	+1800
2023	116600	— —
2024	112785	+3285
2025	109200	— —
2026	106800	— —
2027	105600	— —
2028	109798	+3198
2029	99900	— —
2030	104800	— —
2031	99704	— —
2032	100540	−764
2034	98111	−755
2033	93930	+49
2035	89081	+46
2036	89604	+46
2038	85547	+45
2040	82592	+43
2037	90051	+40
2039	87194	+39
2041	77753	−1704
2052	71757	−1632
2051	79023	+1136
2053	73782	+37
2055	68380	+34
2054	66109	−1865
2056	61317	−1789
2057	63964	−1801
2059	58358	−1698
2058	61856	+26
2060	57378	+24
2061	41955	+434
2062	38397	+407
2063	36712	+399
גלבוע		
6101	12891	+101
6102	7534	−34
6103	6760	+91
6104	6194	+82
6105	5866	+78
6106	5706	+140
6107	5495	+135
6108	3859	+77
6109	3658	+73
6110	3593	+72
6111	2982	+57
6112	2889	+55
6113	1902	−8
6151	729	+6.2
6152	697.9	+5.9
6153	606	+4.1
6154	594.7	+4.1
6155	387	+6.5
6156	311.3	+1.8

סדרה	שער	שינוי
6157	232.7	+1.8
6158	220.4	+1.8
6159	185.8	+1.8
6160	173.5	+1.5
6161	167.6	+1.6
6162	150.6	+0.9
6163	141.3	+0.9
6164	135.8	+0.9
6165	128	+1.2
6166	120.6	+0.9
6167	117.9	+0.9
6168	116	+0.9
6169	108.9	+1.3
6170	101.3	−0.4
6171	72.2	+0.2
6172	71	+0.3
6801	81.8	−0.4
ארמון		
2501	168.3	— —
2502	164.9	— —
2503	159.6	— —
2504	157.9	— —
2505	154.3	+2.6
2506	147.2	+1.4
2507	141.3	+0.3
2508	104.4	−3.5
100% בט"ח		
אל אוס	1016	−1
אלבים	183.5	+1.5
אלתא	1072	— —
אלטינג	55.9	— —
סאיטקס	705	+9
תגר 84	115.8	−0.7
תגר 85	420	−6
הב היים	220.5	+3.7
ריס הש	156.2	— —
כור	137.2	−0.3
כלל	439	— —
כ'צמ ד	204.2	— —
כ'צמ ב	280.7	— —
כ'צמ '	345	— —
רן	99.8	— —
טל כת	147.8	— —
היפיס	214.5	+1
מדד/מט"ח		
בל.ת.	135.3	+1
ריס הש	138.2	— —
כור	133.1	+0.1
כלל	175.3	+1.5
לאומי	126	+1.4
מב דיס	134	+0.5
מ"צא מב	133.5	+1.2
מ"צא מב	131.5	+0.7
מ"צא מב	119.5	+1

תענוג לשלם ב"דיינרס"

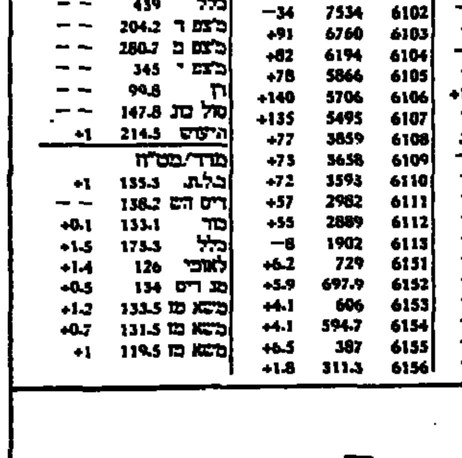

דיינרס קלוב ישראל בע"מ טל. 295859

וימר טמיר כהן (יעקבסון)

שערי המניות 3.2.87

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח ע"נ
בנקים שאינם כלולים בהסדר ההצמדה						
אהבת ש	24750		27	−250	−1	−27
הספנות 0.1	1767		3857	−11	−0.6	−4041
הספנות א 0.5	1057		5586			+2215
הספנות אפ 2	1406		3854			−333
כללי לא בהסדר	24675	קב		+1175	+5	+1582
בנק צפאמי 1.0	—			הפסקת	מסחר	—
בנק צפאמי 5.0	—			הפסקת	מסחר	—
בנק בינלאומי 05	5352		2869	−8	−0.2	−2863
מרכנ. 0.5	6370		5892	−113	−1.7	−4595
בנקים הכלולים בהסדר ההצמדה						
אידיבי רג 100.0	88410		556			+120
אידיבי ב 100.0	89700		5			−3
אידיבי בב א	541000		1			−1
אמר 0.1	66100		99			−62
דיסקונט ב	114500		62	+2000	+1.8	+197
דיסקונט א	113460		145	+780	+0.7	+500
דיסקונט שה ב	13350		1	+150	+1.1	+99
המזרחי ש	36440		575			−42
המזרחי ב	36570		12			−12
המזרחי שה 9	16650		1			−1
הפועלים מבכ	104500	תב	5	+9500	+10	+10
הפועלים ש	60700		428	+500	+0.8	+771
הפועלים ב	60030		140	+80	+0.1	+84
כללי א 1.0	154000		37			−16
כללי שה 7	7341		6	+40	+0.6	+44
כלל 0.1	38420		1877	+420	+1.1	+5548
כלל שה 11	14723		413	+220	+1.5	+1506
מימון המזר 1.0	58880		5			−5
מימון המזר 5.0	26280		6	+790	+3.1	+20
בנקים למשכנתאות						
אדנים 0.1	46150		38	+300	+0.7	+32
לאומשכנ' ש	11130		352			+242
לאומשכנ' ב	11100		65			+15
כרמל ש	—			הפסקת	מסחר	—
כרמל שה 1	—			הפסקת	מסחר	—
בנין ב' 5.0	12550		151.7	−660	−5	−98.1
מת משכ ש	3470		1824	+50	+1.5	+1107
משכן ב ש	3960		2324	−18	−0.5	−1471
עצמאות 0.1	17000		56	+600	+3.7	+29
טפחות מבכ ש	21500	תב	47	−1200	−5.3	−28
טפחות רג ש	20080		158	−100	−0.5	−158
טפחות שה 1	9510			+90	+1	+100
טפחות שה 2	5011		99			
יעסר 1.0	1801	בז	550	−19	−1	−84
יעסר 5.0	1190	תב	1095	+75	+6.7	+1644
מירב 1.0	8313		558	−67	−1	−559
מוסדות מימון						
שלמה אש	780		15268			−11453
החקלאות מבכ א	187000	תב	8	+17000	+10	+17
החקלאות מבכ ג	158500			+2500	+1.7	+2
לאומי תעש' א ש	10750		754	−220	−2	−479
פתוח תעש' מבכ	109000	תב	5	+5885	+5.7	+2
פת תעש' בכ ג	306000		4			+8
פת תעש' בכ גג	195800		5			+1
פת תעש' בכ גג	202500		3	+1000	+0.5	+3
פת תעש' בכ ד	205000		2			+2
פת תעש' בכ רד	65801	שד				
פרט קבלנים 5.0	1445		2943	−65	−4.5	−10463
תיירות בכ	170000			+1000	+0.6	+2
כלל ליסינג 0.1א	22650	תב	54	−1800	−7.4	−96
כלל ליסינג 0.5ב	17000	תב	290	−1000	−5.3	−567
כלל ליסינג אגחו	14750		87	−150	−1	−28
ביטוח						
איתן	280	תב	11755	−17	−5.7	−14806
אדום 0.1	1780	תב	962	−97	−5.3	−902
אדום א 0.5	969		1779	−50	−4.9	−3850
בטוח משנה 0.1	574		670	+6	+1.1	+338
בטוח משנה 0.5	220		20937			
הדר 1.0	374		4514	−20	−5.1	−4378
הדר 5.0	238		10665			
הדר אפ סר 2	199		11981	−5	−2.5	−32687
הסנה ש	415		52314			+13284
הפניקס 0.1	920		6754			
הפניקס 0.5	856		1082	−1	−0.1	−2568
המסנר-הראל 1.0	7800		139	−108	−1.4	−139
המסנר-הראל 5.0	3880		584	−20	−0.5	−159
מנורה 1.0	2650		156			+124
מנורה 5.0	1299		492	−64	−4.7	−1458
סהר ב 1.0	7022		851			+279
סקורסט 0.1	1070		4375	−5	−0.5	−1244
צור ש	390		14500			
ציון החזקות 1.0	10542		20	+100	+1	+20
ציון החזקות 5.0	3412		494	+12	+0.4	+27
מסחר						
אינטר גאמא 1 ש	7123		650	−200	−2.7	−788
אינטר גאמא 5 ש	3900		3785			+654
מאיר עזרא 1.0	1475		5405	+45	+3.2	+4519
כלל סחר	344		46086	−10	−2.8	−51223
אמ 4	248		37203	−12	−4.6	−99478
אמה 2	119		31260	−5	−4	−66884
קריסטל 1.0	800		3179	−12	−1.5	−915
רפק 0.1	34500		5	+1500	+4.6	+5
רפק 0.5	10864		68	+64	+0.6	+41
שופרסל א 2.0	10960		1811	−110	−1	−1154
שופרסל ב 10.0	8560		1724	−60	−0.7	−1548
שירותים						
דלק ג ש	4435		2042	−50	−1.1	−2380
הראל 1.0	3680	תב	319	+340	+10.2	+142
הראל 5.0	2646	תב	515	+200	+8.2	+540
סמנת הספקה 0.1	21310		114	+201	+1	+58
סמנת הספקה 0.5	8880		1089	+80	+0.9	+1131
קיור 0.1	1256		3835	−12	−1	−3705
קיור 1.0	246		91975			+36225
חברת החשמל 0.1	—			הפסקת	מסחר	—
מוטי שרנה 0.1	3750		1705	−40	−1.1	−947
מוטי שרנה 0.5	1575		5071	−20	−1.3	−6714
קונטרוסים 0.1	3600		387	−152	−4.1	−461
קונטרוסים 0.5	2770	תב	840	−230	−7.7	−5296
מלונות ושירותי תיירות						
קסל 1.0	4150	תב	739	+300	+7.8	+1005
קסל אפ 1	2399		166			−39
גלי זהר 1.0	7070		129	+70	+1	+25.9
גלי זהר 5.0	4800		.6			.6
מלונות דן 1.0	1785		250	−16	−0.9	−134
מלונות דן 5.0	1560		471			−106
חוף האלמוג 1.0	5800		242	−240	−4	−359
כנס סר 1 ש	2250		64.6	−100	−4.3	−64.6
מלונות הירדן	2630		142	−97	−3.6	−54
מחשבים ושירותי מחשבים						
איכות מחשבים	1645	תב	1510	−150	−8.4	−2230
רשה מיכון 1.0	8400		395	+240	+2.9	+174
תי.ג.ת. 1.0	—			הפסקת	מסחר	—
יוקא 1.0	12705	בז	227	+680	+5	+144
כלל מחשבים 1.0	14200		156	+101	+0.7	+219
מ.ל.ל. 1.0	10500		149			−62
מ.ל.ל. 5.0	4120		730			−359
משוב מחשבים 1.0	710		1339	−13	−1.8	−1824
משוב אפ	555		2770			+1220
ניקוב מחשבים 1	15150		77	+150	+1	+10
ניקוב מחשב 5	8000		650	+280	+3.6	+264
ניקוב אפ סר 2	6280		396			−200
תים מחשבים 1.0	1030	תב	4363	−61	−5.6	−4981
נדל"ן, בינוי ופיתוח						
אברהם בינוי 1ש	—			הפסקת	מסחר	—
אברהם בינוי 5ש	—			הפסקת	מסחר	—
אורן 1.0	—			הפסקת	מסחר	—
אורן 5.0	—			הפסקת	מסחר	—
אזורים 1.0	1070		12666			+2381
אזורים אפ	760		4359	−15	−1.9	−7939
אזורים אגח	132		61444	−4	−2.9	−86696
אילון 1.0	564	תב	21897	−30	−5.1	−36379
אל-רוב 1.0	1490	תב	3794	−95	−6	−5139
אבנוים 1.0	3570		219	−150	−3.5	−215
אפריקה 0.1	48350		160			+220
אפריקה 1.0	41980		184	+80	+0.2	+289
אפריקה אפ	23100		132	+50	+0.2	+186
אריים	2320	תב	385	−130	−5.5	−875
ארלדן 0.1	2720	תב	1004	−179	−6.2	−1852
ארלדן 0.5	1825		2242	−76	−4	−5124
בן-יקר גת 1.0	6500		261	−299	−4.4	−385
בתנבין 1.0	3479		555			
בתנבין 5.0	2698		1194			
דנקנר 1.0	5805		293	−95	−1.9	−173
דרוקר 1.0	566		950			
דרוקר 5.0	430		609	−2	−0.5	−1189

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח ע"נ
? 0.1	13400		427			
? 0.5	10170	תב	945	+500	+5.2	+1332
הסלול 1.0	1523	תב	277	−169	−10	−517
הסלול 5.0	1240	תב	466	−90	−6.8	−1248
תלב. 0.1	—			הפסקת	מסחר	—
תלב. 0.5	—			הפסקת	מסחר	—
גבים הבנין	4830		1301	−20	−0.4	−1513
גבים 0.1	5598		772	−22	−0.4	−812
גבים 0.5	4040		1201	−30	−0.6	−1186
הכשרת הישוב ש	80100		201	+900	+1.1	+175
ישפרו 0.1	3260		1394	−120	−3.6	−2242
ישראלום 1.0	1705		796	−45	−2.6	−848
ישרס 10.0	16950	תב	590	−1400	−7.6	−712
בנק פיתוח 1.0	11450		209	−215	−1.8	−403
כלל נדל"ן	660		23115			−20977
לומיר 1.0	4901	בז	126	−200	−3.9	−92
לומיר 5.0	2399		816			−81
מ.ת.נ. 1.0	427		12504	−14	−3.3	−26201
מ.ת.נ. אגח	110		14817	−1.5	−1.4	−73936
מגורי בניה 1.0	818		9400	−26	−3.1	−14322
מישכל 5.0	452		8700	−6	−1.3	−18863
מגב 5.0	2315		921			
מרלז 1.0	850		1970	−13	−1.5	−1884
לוינשטיין 1.0	587		701			
לוינשטיין 5.0	198		30766	−10	−4.8	−56471
ליפשיץ 1.0	1758		1162			+1470
ליפשיץ 5.0	1050		2257	−49	−4.5	−3047
נאות אביב 0.5	11275	בז	1214	+1025	+10	+2758
נכסי אדרים	1150		4294	−10	−0.9	−3766
סהר החזקות 1.0	18660		65			
סהר החזקות 5.0	13260		79			
סולל 1.0	7250	תב		+350	+5.1	+161
סולל 5.0	3800		72	+1		+18
עמר ופלק סר 1 ש	7010		5175	+2	+0.3	+2167
עמר 5.0	—			הפסקת	מסחר	—
קוניה 0.1	3150		281			−249
קוניה 0.5	1600		871	−27	−1.6	−1241
רוגובין 1.0	385		11225	+7	+1.9	+7977
רוגובין 5.0	220		30588	+10	+4.8	+23540
רוגובין אפ	1050	תב	3136	+150	+14.1	+4944
רוגובין אג"ח	114.5		77260			+109740
רסקו מבל	6650		527	+196	+5	+576
רסקו רג	6350		181			−1
חקלאות						
מטעי הדר 0.1	3690		985	−5	−0.1	−951
מטעי הדר 0.5	2890		753	−11	−0.4	−573
מהדרין 0.1	12100		405			
נכסי הדרים 1.0	1835		2465			+201
פרי אור 0.5	4330		789	−140	−3.1	−2168
שגדר 5.0	10901		256	+301	+2.8	+109
מזון וטבק						
אסמא	1969		10010			−1654
גולדפרוסט 1.0	3100	תב	119	−250	−7.5	−568
גולדפרוסט 5.0	2120		440			
גולדפרוסט אפ 1	1267	בז	190	+21	+1.7	+61
דובק בב ש	5610		4131	+180	+3.3	+4162
דובק בב ב	5410		2886	+150	+2.8	+2646
עלכל 1.0	1190		761	+20	+1.7	+919
עלכל 5.0	920		2855	−18	−1.9	−3442
פרי-גד 1.0	—			הפסקת	מסחר	—
פרי-גד 5.0	—			הפסקת	מסחר	—
ממש בירה 1.0	27199		103			+6
ממש בירה 5.0	21550		119	+450	+2.1	+83
יכטר 1.0	1600		3645	+70	+4.6	+2465
יכטר א 5.0	872		7282	+32	+3.8	+8553
מן 1.0	860		459	−12	−1.4	−1156
מן 5.0	407		2347			+751
מנפרוסט 1.0	15700		182			
עלית	20010		390	+160	+0.8	+584
עסיס ב 0.5	—			הפסקת	מסחר	—
אנגל שקל 1	5155		165	+25	+0.8	+57
שמן מבכ א	5900		416	−199	−3.5	−1159
טכסטיל והלבשה						
אתא סר 1 ש	720		11000	−30	−4	−18596
אטיס 1.0	1540		3300			+588
אופנת ברוך 1.0	665		3975	−30	−4.5	−2605
אופנת ברוך 5.0	460		6130	−5	−1.1	−14202
אתא א	445		13220			+10152
אלגנן רג ש	17450		85			−57
ולתא-גליל 1.0	4130		1771			+989
ולתא-גליל א 3.0	3275		1088	−40	−1.2	−5284
מפעלי טבריה 1.0	1850		84	+50	+2.8	+544.4
מפעלי טבריה 5	951		868	+1	+0.1	+844.7
וישלם 1.0	1590		461	−60	−3.6	−556
וישלם 5.0	1090		685	−23	−2.2	−1090
כיתן 1.0	8599		308	−1		−200
זיקית 1.0	2399	תב	618	−151	−5.9	−1861
זיקית 5.0	1680		1821	−30	−1.8	−780
לודזיה 0.1	3290		197	−170	−5	−748
לודזיה 0.4	2080	תב	1640	−120	−5.5	−2339
לינת 1.0	955		4759	−15	−1.6	−5165
מיני גליק	811	בז	1536	+26	+3.3	+3898
מקס 0.1	4680	תב	697	−320	−6.4	−1724
מקס 0.5	2765		2105			
עיט 1.0	21770	בז	26	−220	−1	−65
עיט 5.0	10150		165	−250	−2.4	−132
פסק קרינה 1 ש	—			הפסקת	מסחר	—
פולגת א 0.1	3070		971			−1149
פולגת ב 0.4	3450		3327			−3180
פליטון א 0.5	9009	בז	118	−91	−1	−144
פרטר	4200	תב	1092	−224	−5.1	−863
גיבור סבירה	15450	בז	134	−750	−4.6	−418
תעש וחזון 1.0	2770		543	−2	−0.1	−1167
מתכת ומוצריה						
אקסטון 5.0	2955	תב	568	−240	−7.5	−712
אורדן 0.1	8570		685	−460	−5.1	−977
אורדן 0.5	8290	תב	295	−700	−7.9	−585
תעשיות שונות						
אלומות 1.0	7090	שד				
אלומות 5.0	5025	שד				
כבלים ש	24600		5	+100	+0.4	+1
התכוף 1.0	7428		158			−131
התכוף 5.0	5300	תב	440	+270	+5.4	+253
התכוף אפ	4800		615	+250	+6.2	+1103
זיקה 1.0	5400		27.2	+3	+0.1	+50.8
זיקה 5.0	2200		723.4	+3	+0.1	+692.6
קומפאות פז 1.0	3680		2231	−80	−2.1	−5222
קומפאות פז 5.0	3490		796	−100	−2.8	−650
מתכת טרום 1.0	3426		3594	−110	−3.1	−5894
כבלי ציון 1.0	2770		747	−140	−4.8	−2475
כבלי ציון 5.0	1600		4328			+207
כבלי ציון אפ	719		9228			+6162
מודג 1.0	—			הפסקת	מסחר	—
מודג אפ א	—			הפסקת	מסחר	—
קרגל 1.0	275	בז	10934	+25	+10	+47529
קרגל 5.0	159		41714	−6	−3.6	−62938
מושקן 0.1	40100		8			−65
מושקן 0.5	13501		227	+1		+536
מקר פלדה 1.0	18810	תב	395	+1710	+10	+592
קינג 1.0	1070		1080			−375
קינג 5.0	592		1936			−162
קליל 1.0	8201		295	+1		+74
קליל 5.0	5739		292	+1		+89
שלחות 5.0	7900		809	−80	−1	−675
תעשיות לכיש 1.0	1195		1199	+40	+3.5	+1241
תעשיות לכיש 5.0	711		2538			−2530
חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה						
אלביט 5.0	530000		14	−1000	−0.2	−8
אלקו 0.1	7830	תב	261	−870	−10	−242
אלקו 0.25 ש	4800	תב	2214	−340	−6.6	−3184
אלקו 0.25 ב	5110		164			+114
אלקטרה 0.1	2300		5319	+90	+4.1	+3982
אלקטרה א 0.5	1248		6678			−1589
אמת 5	1155		7736			−4132
אמת 3	124		76554			−51876
אלרון 3.0	471000	תב	24	+17000	+3.7	+25
אורית 1.0	31250		100	−1000	−3.1	−153
כלל תעש אלק'	2570	תב	5804	−140	−5.2	−10177
מטקטרוניקס 1.0	2730		1572	−50	−1.8	−2769
מטקטרוניקס 5.0	1929		2924	−20	−1	−4399
פיטנגור 1.0	612		5784	−20	−3.2	−7827
פיטנגור 5.0	450		10150			−2893
ניקלון 1.0	2495		391	+5	+0.2	+127
ניקלון 5.0	1140		1916			
קמפסון אילד 1.	5663	תב	60	−300	−5	−51
קמפסון אילד 5.	4500		290	−155	−3.3	−960
ת.א.ת. 1.0	5703		586			−717
ת.א.ת. 5.0	2420		5900	−80	−3.2	−8082
ת.א.ת. אפ 1	21100		245			+150
תדיאה	6964		769	+250	+3.7	+401
מוצרי בניה						
א.ב. תעשיות 1.	1175		2997	−15	−1.3	−2606
א.ב. אפ	680		8425	−20	−3.1	−10653
א.ב. אגח	123.5		134119			

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח ע"נ
						+17019
אלקל 5.0	—			הפסקת	מסחר	—
אקרשטיין 1.0	1050		3800	−50	−4.6	−8467
אקרשטיין 5.0	809		4196	−30	−3.6	−6816
אקרשטיין אפ	425		8292			−1432
אקרשטיין תמו	117		158404	−2	−1.7	−148844
בנין תדיר 1.0	—			הפסקת	מסחר	—
בנין תדיר 5.0	—			הפסקת	מסחר	—
בר-כון 1.0	1451	תב	567	−159	−10	−570
בר-כון 5.0	650		2434			−758
פרומקסבט 1.0	9000		40	+200	+2.3	+15
פרומקסבט 5.0	3766	תב	233	−419	−10	−418
מ.ל.ב. 1.0	950		346			
מ.ל.ב. 5.0	636	בז		−33	−4.9	−674
פורל השק בתעש	8708	תב	226	+458	+5.5	+641
פרוטיקה ולפטון 1	18990	תב	16	+990	+5.5	+40
פרוטיקה ולפטון 3	14500		6	+499	+3.6	+5.5
כימיה, גומי ופלסטיק						
אגן 5.0	17700		71	−200	−1.1	−56
אליאנס ב	2320	תב	929	−180	−7.2	−871
גל תעשיות 1.0	15800		9			
גל תעשיות 5.0	10470		25	−50	−0.5	−15
דקסטר 1.0	3320	בז	253	+120	+3.8	+253
דשנים 0.1	5145		185	+245	+5	+511
דשנים 0.5	1520		4313	−30	−1.9	−4519
חיפה כימ' 10.0	672		10322			+11172
טבע ש	12880		1915	−270	−2.1	−3480
ליבסטר 1.0	2800		65			−202
ים המלח	3597		6902	+2	+0.1	+3668
מכתשים 10.0	650		32242	−3	−0.5	−39608
מקסימה 1.0	7900		112			−1
מקסימה 5.0	4980		1493	−20	−0.4	−193
פקר כימיקל 1.0	6990		500			−200
פר 1.0	19990		86			−11
פר 5.0	14850		108	+100	+0.7	+165
פריקלאס	619		17713			
פריקלאס אפ	255		41775	−4	−1.5	−21951
קים כימיקל 1.0	—			הפסקת	מסחר	—
ת.ג.ל. 1.0	4050	תב	96	−450	−10	−84
ת.ג.ל. 5.0	3491	תב	250	−388	−10	−374
תיא 5.0	12500		223	+320	+2.6	+288
פרוטרום 10.0	15151		7			
תרז א 5.0	10501		168	+1		+77
עץ, נייר ודפוס						
כתר	262		22371			−604
דפרון 1.0	7800		89			+11
דפרון 5.0	4850		32			+68
חבנ.ג. 1.0	6530	תב	225	−670	−9.5	−218
יפה 1.0	5323		286	+53	+1	+342
לבידי אשקלון 1	645		11074	+25	+4	+8978
לבידי אשקלון אפ	1160		900			−19
מלט ב 0.5	58000		28	−3000	−4.9	−74
מפעלי נייר 10.0	376000		69	+6000	+1.6	+57
סקוטקס 1.0	4100		648			−29
רים 0.1	2875		240			−84
רים 0.4	2046		767			−113
תעל ב 0.2	20600		358	−680	−2.8	−456
אבדין 1.0	8819		20			−20
אבדין 5.0	4080	תב	690	−480	−8.9	−1104
המשה יחד	11010		66	+10	+0.1	+21
הגומלק 1.0	2000		889	−60	−2.9	−306
הגומלק 5.0	1328		1626			−1326

שף רנאמנות

בטוחה כלל

ניהול תיקי השקעות וניהול קרנות נאמנות בע"מ

שם המניה	השער אתמול		המחזור שח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש שח ע"נ
השקעות בתעשיה						
מרכזית ב 0.1	11140		914	−10	−0.1	−526
כור בכ ש	9465000		1.1			
כלל תעש' 1.0	2440		20162	+30	+1.2	+11623
מגמת טכנולוגיה	325		9245	−20	−3.7	−7236
חברות השקעה						
אמיקו ש	7330		305			
אידיבי פתוח 2.0	7358		2666	−2		−1334
אינקוה 0.1	113		81725			−9153
אלגר ש	15501		102			+46
אלגר ם	16020	שד				
אלרן ש	4879		3831	−171	−3.4	−3971
אלרן ם	5000		90			+42
אמישר בכ	35200		47.5	+200	+0.6	+6.2
אפיק 1.0	318	תב	15297	−35	−9.9	−29727
אפיק 5.0	272	תב	19816	−30	−9.9	−31288
גולת 1.0	1400	תב	457	−100	−6.7	−457
חברה לישראל 1.0	15450		1031			−991
חברה לישראל 5.0	13050		2608	−250	−1.9	−2574
חלפמן 0.1	132000		7	+5000	+3.9	+18.3
חלפמן ש 1.0	26300	תב	138	−1700	−6.1	−169
אמצא א 0.5	18700		128	−681	−3.5	−244
פועלים השק ש	9234		1023			−173
דיסקונט השק ש	4448		2507	−60	−1.3	−7456
מזרחי השק ש	30400	תב	22	−1800	−5.6	−151
מר השקעות 124	13395	תב	36	+1218	+10	+41
חירון 1.0	4076		843			−412
חירון 5.0	1673		3257	−6	−0.4	−4082
ישום השקעות	251		16815	+4	+1.6	+10602
יצוא ש	12900		539			−279
ירדן א 0.1	3450	תב	904	−300	−8	−1572
כלל 10.0	1338		12410	−2	−0.2	−7482
כלל 50.0	1198		3857	−14	−1.2	−3050
לנדקו 0.1	3190		486	−80	−2.5	−514
לנדקו 0.1	1136		867			
ממר 0.1	733	תב	3300	−82	−10.1	−8788
ממר א 0.5	485	תב	3567	−40	−7.6	−5158
אמר 1	118		60000			+46215
עוז השק ב 0.1	3900		454			
עוז השק ג 0.5	2254		925	−1		−332
מ השק ש	3460		2077			−721
מטה א 0.1	12499		117	−1		−102
מטה 0.5	7494		323	−5	−0.1	−168
פריון ב 2.5	6829		874			+417
צמאופיגמנ 1.0	420	קב		+20	+5	+19220
צמאופיגמנ 5.0	386	בז	5989	+50	+14.9	+10408
סראיל 1.0	—			הפסקת	מסחר	—
סראיל 5.0	—			הפסקת	מסחר	—
גליל טכנולוגיות	—			הפסקת	מסחר	—
חיפושי נפט						
דלק חיפושים 1.0	3883		858			+375
דלק חיפושים 5.0	2706	תב	973	−150	−5.3	−2661
דלק חיפ' אפ 2	1840		1400	−55	−2.9	−2870
מן חיפושי נפט	27560		254	−60	−0.2	−165
יג.א.ל. 5.0	4800		1989	−110	−2.2	−2252
מ.ג.נ. 1.0	10800		328	−200	−1.8	−285
מ.ג.נ. 5.0	3022		2022			−216
פראייל ב 0.5	8700		321	+200	+2.4	+259
נפטא ש	2280000		2	−10000	−0.4	−4
נסחרות במט"ח						
מיג ם	211	בז	480	+11	+5.5	+1520

שערים בינבנקאיים

אתמול, צהריים, 3.2.1987 באירופה

מכירה מידית (ספוט)

$ ארצות הברית	1.5300/1.5310	ל"ו שטרלינג
מרקים גרמניים	1.7900/1.7910	ל"ו $ ארה"ב
פלורינים הולנדיים	2.0195/2.0205	"
פרנקים שוויצריים	1.5100/1.5110	"
פרנקים בלגיים	37.13/37.16	"
פרנקים צרפתיים	5.9800/5.9850	"
לירטות איטלקיות	1276.00/1277.00	"
ינים יפאניים	152.05/152.20	"
$ ארצות הברית	1.2529/1.2534	ל"ט.ר.ד.

שער הזהב $ 402.00 ארה"ב אונקיה לזמן מיקסינג

מכירה במועדרת (פורוורד)

	ל"ש/$	פר"ש/$	מרק/$
1 ח':	1.5243/1.5256	1.5065/1.5078	1.7869/1.7882
3 ח':	1.5126/1.5139	1.4996/1.5010	1.7804/1.7819
6 ח':	1.4967/1.4982	1.4893/1.4913	1.7711/1.7728

הנתונים נמסרו על־ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ

هكذا من الاصل

صكنا من الاهل

בג"ץ ידון בגורל עסקים הממוקמים על קרקע המיועדת להפקעה לצרכי ציבור

העותרים: בעלי בית־מלאכה בת"א־יפו שהעירייה אינה מאריכה את רשיונם לאחר 38 שנה

(ע). נתיב יסורים שעוברים בעלי עסקים בתל־אביב־יפו, שעסקיהם ממוקמים שנים רבות על קרקע המיועדת להפקעה למען פיתוח השטח לצרכי ציבור, מתואר בעתירה שתידון בקרוב בבית המשפט הגבוה לצדק.

הגישו את העתירה בעלי בית מלאכה לאבזרי וילונות וחברת "פלסיב" למכירת לבדים, שנמצא זה כ־38 שנה בשדרות ירושלים 158, בכביש יפו־בת־ים. העותרים קובלים, שהעירייה והוועדה המקומית לתיכנון ובניה, אינן מאריכות את רשיון העסק שלהם, ומאידך גיסא אינה מוכנה לבצע את ההפקעה ולשלם להם פיצויים.

ב"כ העירייה מועצת בתצהיר תשובה, כי אין פסול בהליכי העירייה כלפי העותרים ומבקשת מהבג"ץ לדחותה על הסף.

בעתירה, שהוגשה באמצעות עו"ד בן ציון אריאל נאמר, שבינואר 1979 הוציא בית המשפט העירוני של תל אביב צו לסגירת בית המלאכה של ליאון שמאלי לאבזרי וילונות הקיים מאז 1949 בשדרות ירושלים. קרוב ל־30 שנה התנהל בית המלאכה ללא הפרעות, כאשר העותר ליאון שמאלי משלם מיסי עירייה, אף כי רשיון־עסק לא ניתן לו. צו הסגירה, מינואר 1979 ניתן תוך מתן שהות להשיג רשיון לבית המלאכה — אך זה לא הושג. שמאלי נאלץ לסגור את בית המלאכה, אך המשיך להיאבק לקבלת רשיון כחוק, או לחילופין, לקבל פיצויים באותים עקב נישולו אחרי עשרות שנים.

גורל דומה פקד את חברת "פלסיב", אשר השיגה רשיון זמני ל־3 שנים, אך איומי הפינוי נגדה לא פסקו. ב־1981 עלה טרקטור מטעם העירייה על הקרקע ו"נגס" חלק ניכר מהשטח של המפעל.

פיצוי חל

ב"כ העותרים מצטט בעתירה פסקי־דין של בית המשפט לעניינים מקומיים בת"א, שבאחד מהם נאמר כי "באותה הלכת וגובות תופעה פסולה, לפיה עיריית ת"א נוקטת הליכים פליליים נגד עסקים ותיקים בעיר, המתנהלים שנים רבות — בהסכמה אילמת של הרשות אשר אף גובה מיסים הולמים — ללא רשיון עסק. ברור מאליו, כי מגמת הרשות היא לפנות בזול את בעלי העסקים, וספק בעיני אם דרך זו הולמת תאותה, בלשון המעטה".

העותרים טוענים עוד, כי עסקיהם קיימים זמן רב לפני שהתקבלה תכנית בניין העיר במקום, וכי התנהגות העירייה אינה הדרך הנכונה לזכות בקרקע. "הדרך הנכונה היא הפקעה עוי תשלום פיצויים הולמים — אחרת יהיה זה בבחינת עשיית עושק ולא במשפט", נאמר בעתירה.

בתצהיר התשובה טוען מנהל אגף לרישוי עסקים בעירייה, יעקב כרמי, כי העותרים לא מיצו את כל ההליכים המקובלות לקבלת ההיתר הרשיון המבוקש, ועליהם לפנות, כמקובל, להוועדה המקומית לתיכנון ובניה כדי לבקש רישוי לעסקיהם. המשיב מצהיר, עם זאת, שכאשר תבוצע ההפקעה במקום, יינקטו כל ההליכים הדרושים בהתאם לחוק, ואין בכוונת העירייה לזכות בקרקע ע"י סירוב לתת לעותרים רשיון לעסק.

הבג"ץ ידון בעתירה בעוד כמה שבועות.

במבצע בזק אותר מועמד להשתלת כליה במגרש כדורגל

מאת נורית אמיתי
סופרת "הארץ" בשרון

שיתוף פעולה בין משטרת נתניה למרכז הרפואי "גולדה" — בית־חולים השרון בפתח־תקווה — הביא לאיתור מועמד להשתלת כליה במגרש מכבי נתניה, אתמול לפני הצהריים.

במלים נרגשות הודו בני משפחת החולה, מנתניה, לשוטרי העיר על המבצע האנושי של השוטרים. גם בבית־החולים בירכו אתמול על תושייתם של השוטרים, שהצילו חיי אדם.

אתמול בבוקר נמצאה כליה המתאימה להשתלה אצל חולה כליות, תושב נתניה, המטופל בבית־חולים השרון בפתח־תקווה. רופאה במחלקה, ד"ר טלי ויינשטיין, התקשרה לבית החולה, אך הלה לא היה בבית. באמצעות הרדיו שודרו הודעות ברווחי זמן של חצי שעה, שבהן התבקש החולה, כבן 40, להגיע במהירות האפשרית למרכז הרפואי בילינסון, או לבית־החולים השרון בפתח־תקווה, או ליצור קשר עם המחלקה בה הוא מטופל. גם הד־עות אלו לא איתרו את החולה. לאחר זמן מה טילפנה ד"ר ויינשטיין שנית לבית החולה ואז ענתה אמו ומסרה לרופאה כי בנה צופה במשחק כדורגל במגרש הכדורגל של מכבי נתניה.

ד"ר ויינשטיין הוליכה להסתייע במשטרת ישראל. היא פנתה לקצין בתחנת נתניה, גבי גל. מיד הוזנקו למגרש הכדורגל ניידת משטרה וניידת של המשמר האזרחי, ביחד עם בן משפחה של החולה. האיש אותר והובהל ליחידת ההשתלות במרכז הרפואי בילינסון בפתח־תקווה, שם כבר המתין רופא מהמחלקה הדיאליזה בבית־החולים השרון ובידיו הגיליון הרפואי של המועמד להשתלה.

מדובר בתושב נתניה שנאלץ במשך חודשים ארוכים, שלוש פעמים בשבוע, להתאשפז לצורך דיאליזה בבית־החולים השרון, כשהוא ממתין לכליה.

ח"כ רבינו, ראש חבר המועצות הדתיות:

הרבנות צריכה להתנות תעודת כשרות בשמירת שבת

מאת נדב שרגאי

"על הרבנות הראשית להתנות תעודה המעידה על כשרות המזון — בשמירת השבת במפעל המייצר", אומר ח"כ דוד רבינו, ראש חבר המועצות הדתיות בישראל.

רבינו סבור, כי "המפקח ה־ממשלתי על היתרי־עבודה בשבת מבזה את הרבנות ואת ועדת ההיתרים הממשלתית, בהפרה גסה של חוקי העבודה והמנוחה".

"קורה", מוסיף רבינו, "שריקודים ושתיינות, המתבצעים במקומות כשרים, הם המביאים להתערטלות בכל אורחות חיינו".

הריון מעובר מוקפא הושג בבי"ח ליולדות הקריה בת"א

ההישג יוצג בכנס בי"ל שייערך בארה"ב באפריל

מאת דן סגיר

יחידת ההפרייה החוץ־גופית של בית החולים ליולדות "הקריה" בתל־אביב, השיגה השבוע, לראשונה בתולדותיה, הריון מעובר מוקפא, מה שמכונה "ילד מבחנה".

המטופלת שהרתה, עברה קודם לכן שני ניסיונות טיפול, ללא הצלחה. בטיפול השני הוקפאו 3 עוברים עודפים, שהושתלו ברחמה. השבוע התברר בבדיקות, כי קיימת התפתחות תקינה של הריון.

שיטת ההקפאה בבית החולים היא חדשנית, ומבוססת על מיכשור חדיש וממוחשב. לפני מספר חד־שים שוכלל הטיפול השוטף ב־נשים: שאיבת הביציות דרך הנר־תיק, באמצעות מכשיר אולטרה־סאונד ממוחשב. חידוש זה קל להפעלה, ונוח מאוד למטופלת, משום שאינו כרוך באישפוז, והנשים משתחררות לביתן כשעתיים־שלוש לאחר שאיבת הביציות.

היחידה להפרייה חוץ־גופית בבית החולים "הקריה", פועלת כשנה וחצי במתכונת אמבולטורית בלבד (ללא אישפוזים), בתקופה זו הושגו 86 הריונות, מתוכם נולדו עד עתה 35 ילדים.

לאחר ההישג של הפריית "ילד המבחנה", מצטרפת היחידה לקבוצה מצומצמת ביותר של יחידות בעולם, שהצליחו בתהליך טיפולי זה. בישראל הושג הדבר קודם לכן רק בבית החולים תל השומר. הישגי יחידת ההפרייה של "הקריה", ושיטותיה, יוצגו על־ידי צוות היחידה בכנס בין־לאומי בנושא ההפרייה החוץ־גופית, שייערך בארה"ב בחודש אפריל השנה.

לאפי ולכל העושים במלאכה
ברכות עם פתיחת המשרדים החדשים
אינטרפון מערכות תקשורת (א. קלאר 1987 בע"מ)
גרשון ברס וצוות העובדים
בכבלים לתקשורת ואלקטרוניקה
טל. 03-9233155

לקיבוץ חולתה ולמפעל
שאו ברכה חמה
איחולנו להמשך הדרך
מ. מרק בע"מ
רח' הרצל 77 חיפה
טלפון 04-668465

קופת־חולים הכללית
מחלקת הנכסים
הזמנה להציע הצעות
ניתנת בזה הודעה בדבר קבלת הצעות לרכישת נכס במקרקעין הנמצא בחיפה רחוב שדרות סיני. גוש־10781 חלקה־79 בשטח קרקע של 4,126 מ"ר
לכל הצעה יש לצרף ערובה בנקאית בשיעור של 5% מסכום ההצעה. הערובה תשמש כבטוחה לחתימת חוזה רכישה על ידי המציע, אשר הצעתו תתקבל ותחולט בתור פיצוי קבוע ומוסכם מראש, אם המציע יחזור בו מהצעתו.
קופת חולים שומרת על זכותה לנהל מו"מ עם המציעים לאחר פתיחת ההצעות. את ההצעות יש להגיש עד 22.2.87 ועד בכלל לפי הכתובת רחוב ארלוזורוב 101 תל־אביב חדר 218 ולציין על המעטפה הצעה מס' 26/87.
קופת־חולים לא מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר, או כל הצעה שהיא.
המכר כפוף לחתימת חוזה עם המציע שהצעתו תתקבל.

מנהל ב"אגד" ירושלים הורשע בהאזנת־סתר

(ע). מנהל אגף התנועה של "אגד" בירושלים, עזרא גיל, הורשע אתמול בהאזנת סתר לקלטת, שבה היתה שיחה שהוקלטה ללא רשות, במסגרת מאבקי הכוח הפנימיים בקואופרטיב "אגד". הוא נידון לחודשיים מאסר על־תנאי ולקנס של 250 שקל.

באותה פרשה היה מעורב ח"כ שלמה עמר, ששימש אז יו"ר מזכירות "אגד", אך הוא לא הועמד לדין, משום שהכנסת סירבה להסיר את חסינותו.

בחודש נובמבר 83' גילה יהושע פרן, מראשי "אגד" בסניף הצפון, כי מאזינים לשיחות הטלפון שלו. מאוחר יותר התברר, כי בישיבת מזכירות "אגד" בתל־אביב־בה השתתף גם עמר, הושמעה קלטת ובה שיחה טלפונית בין פרן וצבי כהן, שהיה אחד מראשי האופוזיציה ב"אגד". בחקירה התברר, כי ההקלטה בוצעה בלי אישור, בניגוד לחוק האזנת־סתר.

עזרא גיל הואשם, כי השמיע את הקלטת לחברי "אגד" בירושלים. שני בכירים נוספים מ"אגד" בירושלים, שעמדו יחד עמו לדין, הודו במעשה והורשעו. גיל כפר באשמה וטען במשפט כי הוא לא ידע שמקורה של הקלטת בהאזנת־סתר.

השופטת, מרים ברנשטיין, דחתה את טענותיו מכל וכל, והרשיעה אותו בעבירה של האזנת סתר.

שיטה חדשה לגניבת רכב: משכפלים מפתח בעת תיקון

(ע). דרך חדשה לגניבת מכוניות נחשפה בירושלים: גורמים תקלה ברכב, הבעלים מוסרים אותו לתיקון, מפתחות הרכב משוכפלים — וכעבור זמן גונבים אותו.

לבית המשפט המחוזי בירושלים הוגש כתב אישום נגד מאיר רהב, 36, מגבעת זאב, על כי יחד עם אחר קשר קשר לגנוב מכונית מרצדס חדשה, השייכת לבעלת חנות במרכז ירושלים. התביעה טוענת, כי הנאשם הגיע לחניון שבו חנה הרכב, ותוך כך בכ־ין את ציבור הבלמים וגרם בכך לנטרול מערכת הבלמים של הרכב. לאחר התקלה המתין הנאשם לבואה של בעלת הרכב. כאשר הגיעה והניעה אותו, הב־חינה כי מערכת הבלמים אינה פועלת ועצרה את המכונית.

הנאשם הציע לה לבדוק ולאתר את התקלה. לאחר "בדיקה" הוד־יע לה, שמערכת הבלמים אינה פועלת ואין לנהוג בו.

בכתב האישום נאמר, כי הנאשם הציע לבעלת הרכב כי יבוא למחרת עם מכונית גרר ויגרור את הרכב למוסך שלו בגבעת זאב. לטענת התביעה, עשה זאת כדי לממש את תוכניתו לשכפל את מפתחות הרכב, לשם גניבתו מאוחר יותר.

למחרת היום, ב־26 בינואר, הגיעו הנאשם ושותפו למקום עם מכונית גרר, ואז המתינו להם שוטרים שעצרו את השניים. שופט בית המשפט המחוזי בירושלים הורה לעצור את הנאשם עד יום ראשון, ואז יודן בבקשת המדינה לעוצרו עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

קלאודיו אבאדו, מגדולי המנצחים בדורנו, הגיע אמש לישראל לנצח על הסימפוניה התשיעית של מאהלר בסדרת המנויים של התזמורת הפילהרמונית.

"נחטפתי, אני חבול בידיים וברגלים, בידי החוטף אקדח"

הוארך מעצרם של שני צעירים וצעירה בפרשת חטיפה מסתורית

(ע). מעצרם של שני צעירים וצעירה הוארך אתמול בבית־משפט השלום בת"א, כחשודים בחטיפה מסתורית של אדם, בריחה ממעצר חוקי, סיוע לאסיר נמלט, התחזות והכשלת שוטר.

החטוף טרם התגלה, והמשטרה עורכת חיפושים קדחתניים לאיתורו, מאחר שלהערכתה יש חשש לחייו.

בארכות המשטרה, סמל־שני שלמה יונה, סיפר בבית המשפט על השתלשלות האירועים שהביאו למעצר שלושת החשודים — חיים הרצל (33) מחולון, שלמה דוד (25) מרמלה וחנה כהן (20) מלוד.

ב־28.1.87 לאחר חצות התקבלה במשטרה הודעה על חטיפת אדם. המודיע סיפר, כי הוא עצר בתחנת הדלק בצומת "עלית" כדי לתדלק את רכבו, וכשעבר ליד מכונית "פיאט" שסיימה לתדלק, פנה אליו צעיר שישב במושב האחורי, ואמר שנחטף, והוא חבול בידיו וברגליו. הנחטף הזהיר את המודיע, כי בידי חוטפו אקדח.

המודיע ניסה, ללא הצלחה, להזעיק מתחנת הדלק את המשטרה, ואז ניגש לתחנת המשטרה ומסר הודעה. בחקירה הוברר, שהוא זיהה את ה"פיאט", שבו היה החטוף. הוא זיהה כחיים הרצל הנעצר ביום א' השבוע. צוות בילוש שהגיע לדירתו, מצא שם את שני החשודים האחרים.

לדברי החוקר, מסר החשוד שלמה דוד, פרטים כוזבים. התברר כי הוא אסיר שנמלט מכלאו לאחר שהיה בחופשה מכלא שאטה. בדירה התגלה אקדח ברשיון, וכן פריטים נוספים שהתאימו לתיאורו של המודיע. החשודה חנה כהן היא חברתו של דוד, חיים הרצל הוא גיסו.

החוקר המשטרתי מסר לשופטת חומר חסוי, בציינו כי יש חשש כבד לחיי החטוף, שטרם נודע מה עלה בגורלו, מה זהותו והקשר של החוטפים אליו.

פרקליטו של הרצל אמר, כי כל "חטאו" של מרשו הוא שהוא גיס של שלמה דוד, ודרש לשחררו. השופטת דבורה ברלינר הורתה להאריך את מעצרו של הרצל ב־7 ימים, ואת מעצר שני האחרים ב־10 ימים.

איגוד לשכות המסחר
לשכת המסחר תל־אביב־יפו
מודיע על עריכת קורס בנושא:
אומנות המכירה והשכנוע
הפתיחה: יום ג' 17.2.87
הקורס יתקיים אחת לשבוע
במשך כ־3 חדשים
בשעות 17.00-20.00
בין הנושאים בקורס:
* תהליך המכירה הצגת המוצר
* הגורם האנושי * יחסי ציבור
* הופעה ושכנוע * טיפול בהתנגדויות
לבוגרים ינתנו תעודות
פרטים והרשמה: במשרדי הלשכה, תל־אביב
רח' החשמונאים 84 טל' 9-288224

הקרן למען בטחון ישראל
פינה חמה ללב"י
לב"י — ישר למטרה
תרומה ללב"י היא תרומה נטו.
כל כספי התרומות מופנות ישירות ובמלואן למימוש מטרות הקרן:
* חינוך והשכלה לחיילי צה"ל.
* פיתוח אמצעי לחימה.
* שיפור רמת האימונים.
* רכישת ציוד רפואי חיוני.
היום יותר מתמיד - תן לבך ללב"י
קרן לב"י: רח' ד' (אר"ניא) 17, הקריה, תל־אביב 64734

הוגש אישום נגד פקיד שומה של גוש דן, דעואל בר־יוסף

מואשם בסחיטה באיומים, הדחה בחקירה, מרמה והפרת אמונים

מאת צבי הראל

לבית המשפט המחוזי בת"א הוגש אתמול כתב אישום נגד פקיד שומה לשעבר של גוש דן, דעואל בר־יוסף (65) מכפר־סבא, המואשם בעבירות של סחיטה באיומים, הדחה בחקירה, מרמה והפרת אמונים. הפרשה נוגעת למאפיית "ויניק" בבני־ברק. כן מואשם בפרשה זו גבריאל בהר (56) מבני־ברק, ששימש מפקח של מס־הכנסה בחוליית מרגם, ומכיר את העובדים של פקיד שומה דן.

בכתב האישום נטען, כי באוגוסט 1983 ערכו מפקחי מס־הכנסה, חנוך סעידי ועופר שפיה, ביקורת במאפיית "ויניק", לאחר שבביקורת קודמת במאפייה נתגלה שלא נרשמו תקבולים שהיו חייבים רישום בספרים. בביקורות גילו שני המפקחים העלמות־מס, בגובה 200 אלף ש"ח, ואי־רישום תמלאות מס־כום 40 אלף ש"ח. המפקחים העבירו את דו"ח הביקורת לאבנר ברשלום ולסוניה נמרודי, שהיתה ראש צוות המפקחים של המחלקה.

התובע, עו"ד אברהם טל, טוען כי בר־יוסף מנע מנמרודי לתפוס מסמכים של המאפייה, והתנגד לעריכת הביקורת במאפייה. נטען, כי בר־יוסף העביר את הדו"ח לשמואל לקח, רכז חוליית חקירות במשרדי פקיד שומה גוש דן, והורה לו לשמור את הדו"ח אצלו, ללא כל טיפול. נמרודי וברשלום כתבו מיזכר למפקח הממונה על תיק מאפיית "ויניק", לפיו בר־יוסף הודיע להם שאין להמשיך בהליכים בתיק.

במספר הזדמנויות, נאמר בכתב האישום, דרשו שני הנאשמים מאבנר ברשלום במישרין, ובאמצעות עובדי המשרד, שרה לוין וציון שמאלי, לשנות את תוכן המיזכר, ואיימו עליו כי אם לא ישנה את תוכן המיזכר, הוא לא יקודם בתפקידו, אותו אמור היה לקבל.

בסוף אפריל 85', נאמר בכתב האישום, דרש בר־יוסף משמואל לקח, שחוקר בינתיים על־ידי המבקר הפנימי של מס הכנסה, צדוק ארזל, כי יכתוב שני מכתבים לנציב, רב נייגר. לטענת התביעה, דרש בר־יוסף כי בשני המכתבים ייכתב כי חקירתו של המבקר הפנימי של מס־הכנסה (ארזל) מגמתית, כדי להפליל אותו (את בר־יוסף), וכי דו"ח הביקורת נמסר לו על־ידי בר־יוסף ללא כל הוראה מה לעשות בו. לקח, נטען בכתב האישום, חתם על שני המכתבים, למרות שידע כי תוכנם כוזב, ובר־יוסף שלח את המכתבים לנייגר. לטענת התביעה, ניסו שני הנאשמים להדיח באיומים את אבנר ברשלום. כמו־כן נטען נגד בר־יוסף, כי הדיח את לקח שימסור הודעות שקר, בחקירה שערך המבקר הפנימי של מס הכנסה (ארזל) בעניין המאפייה.

אישום: גבר התיז בנזין על אשתו בשנתה — והצית המיטה

(ע) תושב כפר בענה, אברהים יוסף לאפי (30), מואשם בניסיון להצית את אשתו בשנתה.

סגן בכיר לפרקליט מחוז חיפה, עו"ד גליה סלבצקי, טוענת בכתב אישום שהגישה נגדו לבית המשפט המחוזי בחיפה, כי אור ל־18 בינואר, בעקבות סכסוך עם אשתו, יצק הנאשם בנזין על המיטה, הבריח השמיכה, בעת שאשתו נמה את שנתה, והעלה אש בכלי המיטה. האש אחזה בשערה של האשה, שהתעוררה משנתה ונמלטה מן הבית. הבעל ניסה למנוע זאת ממנה.

התביעה טוענת, כי באותה עת ישנו בחדר שניים מתוך שלושת ילדיהם של בני הזוג והם ניצלו בדרך נס מכוויות, לאחר שבני משפחה הגיעו למקום וכיבו את השריפה.

התביעה טוענת עוד, כי הנאשם ביקש להטיל באשתו מום ולגרום לה חבלה חמורה. לפיכך הוא נאשם בהצתה, ניסיון לחבלה בכוונה מחמירה ומעשה פזיזות ורשלנות.

עיוורת הביאה למעצר חשודים בפריצות בנתניה

מאת נורית אמיתי

עיוורת שזיהתה שרשרת זהב שנגנבה מביתה הביאה למעצרם של שניים, החשודים בפריצה לדירות במוצאי שבת בנתניה.

השניים, משה שרביט ועזרא אלגריסי, חשודים שפרצו לדירות ברחוב ברכוכב וברחוב אנגריים בנתניה במוצאי שבת. הם נלכדו על ידי שוטרים שסרקו את האזור בעקבות ההודעות על פריצות. מסתבר, כי ליד השניים נמצאה שרשרת שאותה זיהתה, כאמור, העיוורת, כזו שנגנבה מביתה.

השניים נעצרו אתמול לעשרה ימים להמשך חקירה.

פורץ נורה ע"י תושב רמת־השרון

(ע) תושב רמת השרון, בן 68, ירה אתמול בפורץ שחדר לדירתו ופצע אותו בזרועו ובבטנו. הנפגע, תושב רמת השרון בן 28, הועבר לבית החולים "מאיר" בכפר סבא.

סמוך לשעה 9.30 בבוקר שמע גורנים קרייזר, המתגורר ברחוב סטרומה 8 ברמת השרון, רעש חשוד מחצר ביתו. מחלון חדר השינה הבחין באלמוני המנסה לפרוץ את דלת הכניסה. לאחר דקות מספר, כשנפרצה הדלת והפורץ חדר לדירה, הוציא קרייזר אקדח המוחזק בידו ברשיון וירה לעברו. הפורץ נמלט, ואז ירה בו קרייזר שוב. הפורץ נפגע בזרועו השמאלית ובשיפולי הבטן. האיש מוכר למשטרה.

הוארך מעצרו של החשוד באונס בדרום

מאת צבי הראל
סופר "הארץ"

"המשטרה הראתה לי מסמך, המלמד על התפתחות דרמאטית בחקירה" — כתבה שופטת בית משפט השלום בתל־אביב דבורה ברלינר כשהורתה לעצור לעוד שבעה ימים את הצעיר החשוד בשורה של מעשי אונס בדרום הארץ. החשוד, ששמו ופרטים מזהים עליו אסורים לפרסום, עצור כבר 15 יום.

בינתיים הסכים החשוד למסור טביעות אצבע. מפקח שמעון ישי מסר, כי טרם קיבל את תוצאות בדיקתן.

עורך את העמוד: אריה השביה

מפקח במינהל מקרקעי ישראל חשוד במרמה ובהפרת אמונים

מאת ירח טל
וסוכנות עתי"ם

אשמות של קבלת שוחד, שיבוש הליכי משפט, מרמה והפרת אמונים, הועלו בבית המשפט המחוזי בחיפה נגד תושב קרית אתא, העובד כמפקח מקרקעין במינהל מקרקעי ישראל.

כתב אישום נגד שלמה (בן יוסף) בן עזרא, בן 61, הגישה אתמול לבית המשפט סגן בכיר לפרקליט מחוז חיפה, עו"ד רונית ויינריב.

לטענת התביעה, הזמין הנאשם בסוף דצמבר עבודות אצל נגר מכפר איבטן, שלמשפחתו היתה זיקה לחכירת חלקת אדמה ממינהל מקרקעי ישראל. התביעה טוענת, כי הנגר קיבל תמורת העבודה סכומי כסף שאינם ידועים, אך לא היה בהם כדי לכסות אפילו את מחיר החומרים. התביעה טוענת, כי המפקח קיבל בדרך זו שוחד מהנגר, בידיעה שבמסגרת תפקידו כמפקח היה מסוגל להשפיע על זכויות החכירה של הקרקע שבחזקת משפחתו. לטענת התביעה, זייף המפקח מסמך ובו אישור על קבלת הכסף ומחיר עבודות הנגרות.

בפרט־אישום אחר טוענת התביעה, כי המפקח קיבל סיוע מתושב שפרעם שחכר קרקע מהמינהל, לצורך ביצוע עבודות ניקיון שונות בחצר ביתו. לטענת התביעה, שלח חוכר הקרקע לביתו של המפקח פועלים לביצוע עבודות אלו. התביעה טוענת עוד, כי בשנים 82־1980 ביקש הנאשם מקבלן לעבודות עפר הנמצא בקשרי עבודה עם מינהל מקרקעי ישראל במחוז חיפה, לשלוח לביתו משאית טעונה אדמה לגינון ביתו. התביעה טוענת, כי בדרך זו קיבל המפקח מידי הקבלן שוחד בשווי 15 אלף ל"י (ביום האירוע) על מנת שהמפקח יעדיפו ויסייע לו בפעולות הקשורות בתפקידו.

אשתלטים על הגברים

הארץ

יום ה', ה' בשבט, תשמ"ז
4 בפברואר 1987

המערכת, ההנהלה, מחלקת המודעות, הדפוס והמנויים: תל־אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212 ת"ד 233 מיקוד 61001 פקס' 810012 — טלקס 33746
ירושלים: רחוב ההסתדרות 2 טל' 224245 ת"ד 275 מיקוד 91002 חיפה: רחוב נורדאו 20 טל' 661166 ת"ד 5259 מיקוד 31052
המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל־אביב
העורך: גרשום שוקן   עורך המשנה: מתי גולן
סגני עורך: משה הדרי, גדעון לוי
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחויבת בתכניהן
HA-ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel. 5121212

סיום טוב מאד

החלטת ועדת הכנסת, שהתקבלה אתמול ברוב גדול, להמליץ בפני נשיא המדינה על מינויו של שופט בית המשפט המחוזי יעקב מלץ למשרת מבקר המדינה, מהווה סיום טוב למיקוח מפלגתי ממושך ומיותר. המחוקק הפקיד את בחירת מבקר המדינה בידי ועדה המורכבת מנציגי הסיעות בכנסת, וכך שיווה לתהליך הבחירה אופי פוליטי כמעט בלתי נמנע. אבל מותר היה לצפות מנציגי כל הסיעות, שבבחירת מבקר המדינה יתעלו מעל לחשבונות מפלגתיים ואישיים קטנוניים ויעלו שמות של מועמדים על פי שיקולים עניינים ומקצועיים בלבד. הכל שבעניין זה נכשלה בעיקר סיעת המערך — שהתעקשה על מועמד בלתי מתאים, רק מפני ששמו הוכתב לה על ידי ידיד המפלגה שמעון פרס. ראוי שהתבוסה הבלתי־מכובדת שנחלה סיעת המערך במאבק על אישור המועמד של מר פרס, תהיה לה לקח לעתיד.

זו הפעם הראשונה ששופט נבחר לתפקיד מבקר המדינה ולשופט אחד היו סיכויים טובים להיבחר בשלב האחרון של תהליך בחירת המועמדים. תפקיד מבקר המדינה דומה מבחינות מסוימות לתפקידו של שופט: עליו להיות בלתי תלוי, לא לשאת פנים ולשפוט את אשר לפניו לפי נורמות אוביקטיוויות ככל האפשר. אין זאת אומרת, שהמועמדים למשרת מבקר המדינה חייבים לבוא דווקא מתחום השיפוט; אחרי הכל, ביקורת המדינה עוצבה וקודמה דווקא על ידי אישים שלא מתחום זה. יחד עם כך, בנסיון "לברוח" מהתגוששות מפלגתית קטנונית, עשויים מחפשי המועמדים לפנות גם בעתיד אל מאגר השופטים, ויתכן שמינויו של השופט מלץ מהווה מבחינה זו תקדים וציון דרך.

לפי כל ההערכות שניתן היה לשמוע אתמול, השופט מלץ הוא בעל נתונים מרשימים, מבחינת אישיותו ונסיונו. פסקי הדין שלו, בתחום האזרחי והפלילי גם יחד, נחשבים כמנומקים היטב ועמדו במבחן בית המשפט העליון. תכונותיו והישגיו הביאו להכללתו ברשימת המועמדים לכהונת שופט בית המשפט העליון. הוא אהוד על באי בית המשפט, ויודע לנסוך נימה של הומור גם בסבך הרציני של מוסד זה. כל זה נותן יסוד לתקווה, שהשופט מלץ, בעזרת הצוות המקצועי של משרד מבקר המדינה, יאושש את ביקורת המדינה ויקדם אותה במילוי התפקידים שמטיל עליה החוק תוך שמירת עצמאותה.

בסוגריים / גדעון אלון

חיילים אלמונים

לא רק עסקני הסוכנות, הדי לצין, גורדון וחבריהם, הרואים עצמם כמנהיגי העם היהודי, נפגעו מן הביקורת החריפה שהוטחה נגדם בתוכנית הטלוויזיה "כניסה חופשית". גם עובדי הסוכנות חשו עצמם פגועים. כמה מן העובדים הבכירים, אף טרחו ושיגרו מכתבים למערכות העיתונים, בהם הגנו על מקום עבודתם. זה לגיטימי בהחלט. אבל מדוע [illegible] שהם עובדי הסוכנות?

בבדיקה שטחית מצאתי במדורי המכתבים למערכת של ארבעה עיתונים (הארץ, דבר, מעריב ועל המשמר) מכתב זהה בתכנו, תחת הכותרת "יהדות העולם זקוקה לסוכנות", עליו חתום חיים פילוג, רמת־גן.

הקורא התמים אינו יכול לדעת שפילוג הוא מנהל מחלקת המשק של הסוכנות בתל־אביב, מכיוון שפילוג לא טרח להזכיר זאת. אבל כשיודעים זאת, אפשר להבין מדוע הוא כותב.

ב"דבר" מצאתי את מכתבו של יורם הל, הבו טוען כי התרבות "הוכיחה פעם נוספת ניצול מפוקפק של העוצמה התקשורתית. אותה לא ייתכן [illegible] למנוע בראש וראשונה [illegible] להשיב לדבריהם של אלה שניצלו כמה זו לתעלולתם". למותר לציין כי גם מר הל שכח לציין שהוא משמש כמנהל הארצי של מנגנון הסוכנות. ממש חיילים אלמונים.

עובדי האלילים

מאת גדעון סאמט

האם הרבנים קראו רק בספר־הזוהר כשהרחיקו נשים מהלוויות, או שמא גם בחשו ראשי־שום כתושים עם זנבות־חתול מיובשים לאורו של ירח מלא?

יש לנו רמטכ"ל חדש מבלי שנפסיד, כנראה, גם את אהוד ברק. הד משיך להיות, למרות הכל, ממשלה. ואפילו הקרע האיראני ייעקר מן היחסים שלנו עם האמריקאים, אלא אם מישהו אצלנו מסתיר משהו. עניינים מסתדרים, איכשהו. אבל מה יהיה עם קטאוריות הסידיים השרויים בניהוזה? המצב אינו משתפר. להיפך, יצרים קמאיים והב־סייה העמוקה של רבנים אל המופלא־הביכול עושים עוד ועוד נפשות לתרבות ימי־הביניים בישראל של סוף המאה העשרים.

לא נוח במיוחד לכתוב על ההילולת הבאבא־סאלי. מי שמעקם את האף למראה החזיונות ההם, עבודת האלילים המעורבת בהוקוס־פוקוס, שיקויי־הבריאות הנלקחים מהבקבוק, אינצתו של הבאבא־סאלי הנוכחי הטובל בכל זה וקופת שרצים בידו ובא לזכור: שמונה שנות מאסר, לפני ניכוי שליש, על שוחד וזיוף, מי שמעו להסתייג מהאשם מיד בתפליה עדתית.

או ניזה לזה. איש־איש והילולתו, כל אחד ושמונתו והתמיהה המגושל שלו. אין אונס. אפילו התרפסותו של הרב הראשי הספרדי מרדכי אליהו אינה צריכה להפתיע. אם נפשו יוצאת לבאבא־ברוך, מה לנו שנעצור בעדו מלנשק את ידיו.

★ ★ ★

העניין האמיתי הוא בחזירה, בדחילה העיקשת, של תרבות־הטוטם הזאת אל תוך חיינו. למשל, הם רוצים עכשיו להסב את שם עירייתם ל"נתיבות באבא־סאלי". עם ההשפעה שיש להם במועצה המקומית ובמשרד הפנים (פרץ יהודה לשם, שלא יהיה לכם ספק), יצליחו לקרוא את המקום אפילו על שם ברוך אבו־חצירה, הקדוש הנוכחי.

נתעלם גם מזה: הרי נתיבות היא טריטוריה של חסידי המשפחה המיוחדת, כמעט מתוך אוטונומי. תבוא עליהם הברכה. מי שלא אוהב את זה, שיעקוף — בדרכו הדומה — את העיירה השוקקת, אשר מכון יש לה בשביל הילולות אך לא למען רווחת תושביה.

אבל הנה אנחנו שומעים את הד־עבודת־האלילים מכל עבר, לא עוד בשמועות־הטבע האלה. האובסקורנטיות המפגרת, פולחן האמונות הטפלות, חוגגים ברחבי הארץ.

פסק הלכה במגדל העמק: אסור לנשים להשתתף שם במסע הלוויה אל הקבר. הוראת שני הרבנים הראשיים, מאור־התורה הרעה הרב חני אברהם שמם, הרב הראשי הספרדי של העיר, יחד עם עוקרי ההרים הגדול בתורה, פישטו הבכיר של הקב"ה, יצחק הרב גרוסמן, הרב האשכנזי, מבאר שזאת תהיה סגולה נגד ריבוי מקרי המוות. האסונות ביישוב.

בהלוויית אשה במגדל העמק בשבוע שעבר הוסמו שלושה בריונים והבישו בכשות את הרכן של הנשים המומות, קרובות המשפחה. מה יגונן מול פרשנות הקבלה והספר הזוהר בידי פלוני ופלמוני, אשר הכשר רבני ומגובל ממלכתי על הדת בישראל נתנו בידיהם עמדות שררה כאלה גם בבית הקברות: גברים ימינה, נשים שמאלה.

הם, ושר הפנים לשעבר הרבנים הראשיים ועוד אחרים כמותם, הרצו את דין הנשים כגורמות־אסון בי־ישראל. אולי לא רק קראו בספר־הזוהר הקדוש, אלא גם כתשו ראשי־שום הכתושו אותם עם זנבות־חתול מיובשים חוד פילפל ונישה הדד תבכנו אל מול ירח מלא?

הנה כך מביזים לידעונים הללו, לבעלי־האוב, לנהל את חייהן של משפחות ברחבי הארץ. הצריך להאמין להם שמעלו על־פי פנייה של תושבים אשר לא ידעו את נפשם נוכח ריבוי מקרי האסון באחרונה. מורי־ההלכה של ישראל, הרבנים הראשיים ושר הדתי בשאראשים בדברי ההבל שלהם בעבר, הרי הרגילו אותם, הפתיים, להאמין שיש קשר בין אסונות ובין הפרה, אלוהים ישמור, של מיני דינים.

אם — לפי התפיסה הגואלת של יצחק פרץ את מושג ההשגחה הפרטית — מזוזות פגומות גורמות לילדים למות בתאונת־דרכים, מדוע גידונן של נשים לא תגולל אסון?

★ ★ ★

שומרי־מסורת נאורים, כגון ד"ר פנחס פלאי (ב"הארץ" אתמול), יכולים לשווע עד שגרונם ניחר נגד הפרימיטיוויות האלילית, הגסות הדתית הגבושית, של חלק מהרבנים. הם בקושי נשמע, כי אחרים רוממים: נשיא המדינה, בנו של רב ראשי שבדעתו לא היו עולים פירושי־עיוותים כאלה, שותק. חיים הרצוג יכול להיות סבר בפני האשר העבור של עיוות הדת המסורת, אך הוא מעדיף לשתוק.

ומי יצפה לשמוע מלה מההנהגה הפוליטית, הטורחת עכשיו בפיתויו של פרץ לשוב לממשלה? השפלת ציבור הנשים בישראל על־ידי חבורה של הטמאי־שולחן־ערוך אינה נושא חשוב דיו בעיניהם. שאל את ראש הממשלה ושריו הבכירים על עיירות הפיתוח והם יהיו רוטטים ומהירים בכריסת הפראות על הצורך לסייע להן. אבל האם אין זה סיוע רחוק לחולה, במקרה זה, את מגדל העמק מציפורני־השרירות של דיקטטורה רבנית נואלת?

המגיפה הפונדמנטאליסטית הזאת סיבה להתפשט גם מעבר לחוגים הדתיים. אמונות טפלות יש גם לפורקי עול מצוות. הנה, למשל, רשת־עמל ההסתדרותית הממינה לא מכבר משגיח מירושלים לבדוק אם יש מזוזות פסולות במוסד חינוכי של הרשת שבו היו מקרי מחלה ומוות של תלמידים. האלילות חודרת אלינו בדלת האחורית. דור גדל בארץ שאינו שומע מפי בעלי השפעה ובני סמכא מלים נכוחות נגד אלילותם, סיכלותם המסוכנת, של רבים מכותבי הדתיים הישראלי.

וכך מוצאת לה תורת־הכזב שלהם נתיבות אל לבם של תמימים הרבים. המצווה האמיתית, כמובן, איננה להסכית להם אלא להפר את רצונם, לפקוח את עיני הבריות שיראו אותם בקוצר ידם ובעצירת רעתם. אבל השפעתם עדיין גדולה. תאמר את הדברים האלה ומיד תואשם בעוכר ישראל, כמי שמחלל את קדושתם המופיעה.

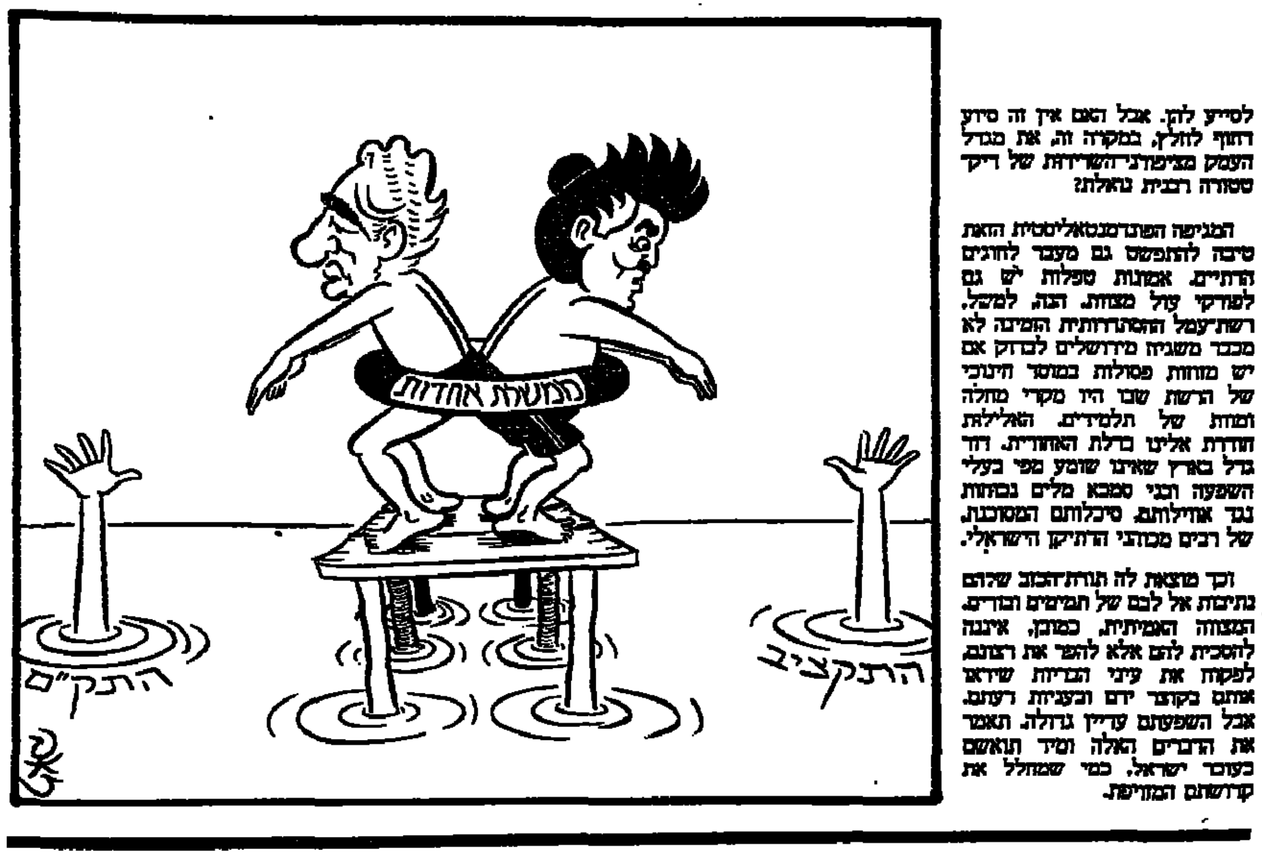

תנו לחיות בקיץ הזה

מאת מיכאל גרטי

הנהגת שעון קיץ פירושה בראש ובראשונה התאמת השעון למה שמכתיב הטבע, לא למה שמכתיבה הקואליציה

ספינות משא המפליגות בקווים ארוכים עוברות בנסיעתן באזורי זמן שונים, ולעתים אף בתחומים שונים של עונות השנה. על גשר הפיקוד בכל אנייה מצב במקום של כבוד הכרונומטר — אותו שעון מדויק במיוחד. הכרונומטר מכוון תמיד על־פי שעון גריניץ' ומשמש לחישובי הניווט ומערכות התקשורת — גם כאשר הוא מורה על צהרי היום בעת שמבעד לחלון נוצצים הכוכבים. לצד הכרונומטר קיים בכל אנייה שעון נוסף, המורה את "זמן האנייה". לפיו מתנהלים חיי הצוות — שעות העבודה, הארוחות והבילוי.

"שעון האנייה" אינו תלוי בשום גורם חיצוני: רב־החובל הוא הקובע היחיד מה תהיה השעה והוא מזיז את מחוגי השעון לפי התקדמות האנייה. רק בנמלים מתאם "שעון האנייה" לשעון המקומי. כיצד קובעים, אם כן, מהי השעה כאשר הדבר אינו כרוך בדיונים קואליציוניים? השיטה פשוטה — מכוונים את השעון כך שזריחת השמש תהיה בין 0600 ל־0700 בבוקר. כך מתחיל יום העבודה בשעות הקרירות באזור יום וכך נהנים אנשי הצוות מן האפשרות לשבת על הספינה בסיומו של יום עבודה וליהנות מרוח הערביים באזור יום.

זריחה ב־0400 בבוקר היא על־פי ניסיון הימאים בגבה משווע — ויתר על כן: פגיעה באיכות החיים — בעיקר בימי הקיץ החמים. אלא שמה שידוע לכל רב־חובל המופקד על 40 אנשי צוות אינו מובן, משום מה, לקברניטי המדינה. יום העבודה הקיצי האופייני בישראל מחייב את העובדים להגיע במקומם בתום של שלוש שעות לאחר הזריחה. בדרך אל העבודה, [illegible] אחר הצהריים מכיוון שהשמש כבר שקעה ושעות האור שלה בתוכו לפני ההשכמה.

הרווח שבשעות אור

פירושו העיקרי של שעון הקיץ הוא התאמת שעות הפעילות לזריחה ולשקיעה — כלומר, התאמת מערכת גלגלי השיניים המחוגים של השעונים המכאניים שעל זרוענו לשעון הטבע. התאמה כזאת מכוונת לשיפור איכות החיים והשתלבות במה שמכתיב הטבע, לא במה שמכתיבה הקואליציה. הרווח שבשעות האורות אחר הצהריים מאפשר בילוי ועיסוק מחוץ לבית הרווח של שעת הבוקר הקרירות מאפשר עבודה בתנאים נעימים יותר — שלא לדבר על ההבדל שבין היתקעות בפקק באוטובוס לא ממוזג כאשר הטמפרטורה בחוץ היא 20 מעלות (שעה לאחר הזריחה באוגוסט) במקום 27 מעלות (שלוש שעות לאחר הזריחה באותו יום).

כל שורת הנימוקים המחוקרים בזכות שעון הקיץ היא רק סרח עודף לשיפור איכות החיים. הנימוק זה הוא שחייב להכתיב את תקופת הנהגתו של שעון הקיץ: בדיקה קצרה בטבלאות הזריחה והשקיעה מורה כי אילו נקבע השעון בישראל בידי רב־החובלים המצוטים, היינו מסיטים את המחוגים בשעה אחת כבר בסוף חודש מרס, בשעה נוספת בסוף מאי [illegible] יוני, ובשלוש שעות תמימות בחודשים יולי ואוגוסט. השעון היה חוזר להזוז רק באר־קטובר לאחר הסתיו [illegible] בספטמבר.

אם הזזת השעון בשלוש שעות נשמעת מופרזת הרי שהנהגת שעון קיץ כפול — הסטה של שעתיים ביולי ובאוגוסט ושל שעה אחת מאפריל עד אוקטובר — כלולה בהמלצות שהגיש השנה משרד האנרגיה. המלצות שנתקלו בהמלצות־נגד של משרד הפנים — המבקש לסיים את הנהגת שעון הקיץ ממש בעיצומו של קיץ ולהחזיר את שעת הזריחה ל־0400 בבוקר כבר ב־23 באוגוסט. שר האנרגיה משה שחל אמנם נאבק כנגד כוונה זו — אך מעצם הגדרת תפקידו הוא יכול להציג רק את יתרונות שעון הקיץ בתחום החיסכון באנרגיה, נימוק המתגמד לעומת הסיבה העיקרית להזזת השעה: ההיענות לקריאה תנו לחיות בקיץ הזה.

לא שכדאי לזלזל בחיסכון באנרגיה שמעניק שעון הקיץ: החיסכון בחשמל בלבד מגיע ל־1.5 אחוזים מן הצריכה — וכאשר מבעירים מדי יממה כמה עשרות אלפי חביות דלק לייצור אותו החשמל (או את שווה הערך שלהן בפחם) מתברר ש־1.5 האחוז הללו מצטברים לסכום מכבד: 7 מיליוני דולר בשנה על־פי מידעות משרד האנרגיה בשנה שעברה, והרבה יותר מכך אם תימשך התייקרות הנפט בשוקי העולם.

לעומת הנימוקים בעד שעון הקיץ עומדים גם השנה נימוקים של נציגי המפלגות הדתיות. אך אלה אינם נימוקיו של הציבור הדתי: בסקר שנערך בקיץ שעבר תמכו 75 אחוזים מהנשאלים הדתיים בהנהגת שעון קיץ. העסקנים הדתיים מרבים לדבר על הסכנה מוקדמת להתפילה ועל כך שתינוקות של בית רבן מאחרים לשכב לישון והם קמים עייפים. נימוקים שאינם עומדים במבחן המציאות כאשר בודקים את לוח הזמנים והתפילות בימי הקיץ לעומת ימי החורף, שבהם זורחת השמש הרבה יותר מאוחר ושוקעת מוקדם.

הנימוק העיקרי של נציגי המפלגות הדתיות הוא זה שבו הם ממעטים להשתמש — שעון הקיץ גורם לדבריהם לחילול שבת במוצאי שבתות כאשר תנועת האוטובוסים, ההצגות בבתי הקולנוע והפעילות ברחובות מתחילה על־פי השעון באור יום ובטרם יצאה השבת. טענה המייצגת שוב את רצונן של המפלגות הדתיות לכפות על ציבור חילוני אורחות חיים בניגוד לרצונו.

המצב החוקי שלפיו מסמכויות הנציב העליון באשר לקביעת שעון הקיץ מסורות בידי שר הפנים, נעשה בלתי אפשרי. בכל שנה מתחדשים הוויכוחים בעד ונגד, ובכל שנה מעלים שני הצדדים שורה של נימוקים, שבכלל שהיא מתארכת היא כוללת בתוכה שיעור גדל והולך של נימוקי סרק. קביעת שעון הקיץ, אם בכלל, נדחית לרגע האחרון תוך הצגת חלק מהתלויים בשעון זה — כגון חברות התעופה והתיירות לפרסם לוח זמנים קיצי — ללא צורך. הפתרון הברור והמתבקש הוא פשוט: חקיקה שתקבע תאריכים מוגדרים וברורים להנהגת שעון קיץ. חוק פשוט שלניסוחו מספיקות כמה שורות יקבע מתי יוסטו מחוגי השעון ויחייב את כל האזרחים — ללא צורך בדיונים, גיסויים, מבוגנים משפטיים או צווים. ראשי המפלגות הגדולות יודעים זאת — והגיע הזמן שיפעלו להנהגת החקיקה ויתנו לחיות בקיץ הזה.

בהסתדרות / יהודית וינקלר

פריון מהמפגרים בעולם

נושא הפריון הוא בבחינת הדובדבן לקישוט בהסכמי השכר הנחתמים בין ההסתדרות לבין לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים. רוצים — שומעים ממנו, רוצים, וכדרך כלל לא רוצים, מניחים אותו הצדה. עתה טופחים נתוני המכון לפריון העבודה והייצור על פני המעסיקים והמוסדים כאחד: לפיהם, ישראל נמצאת מבחינת רמת הפריון במשק באחד המקומות האחרונים בין הארצות המתועשות שאליהן נשואות העיניים.

התוצר הגולמי לנפש בישראל הוא 5,200 דולר לעומת 16,200 דולר בארצות־הברית. שווין של התוצר למועסק בישראל הוא 16,100 דולר לעומת 36,100 דולר בארצות הברית. בשנות ה־70 היה [illegible] יפאן, אלא שהיפאנים המשיכו בהתמדה [illegible] הגידול בפריון בגלם. יפאן הגיעה באחרונה לרמת תוצר למועסק בשווי 22,500 דולר לנפש כלומר, היפאנים עבדו אותנו תוך עשור אחד ב־40%, ועל כך אומר המכון לפריון העבודה והייצור: "זו לא היתה גזירה משמים אלא רק תוצאה של הזנחת הטיפול הממלכתי בגורם המרכזי להידוק וצמיחה של המשק — פריון העבודה והייצור". וכאן מגיע הקטע הדלוגנטי ביותר למדיניות השכר: "מאז שנת 1975 הותוותה המגמה להגדיל את השכר גם של עובדים שהעלו את פריון עבודתם והאליתם לטובה בשטח זה ביחס לעובדים אחרים. כיום, הגורם העיקרי הקובע את השכר בענפי המשק הוא לעתים קרובות מדי לא יעילות העבודה בענף, אלא יכולת עובדיו לגרום נזק לציבור".

אף שעלות העובד בארצות־הברית עלה ב־198% על העלות בישראל, ובבריטניה ב־44%, אין גורם זה מורגש בכושר התחרות של התעשייה שלנו בשוקי העולם. [illegible] של הממשלה להגדיל שכר [illegible] בפריון ולהשתמש בתמריצי שכר יעילים לעידוד פריון העבודה במשק. העלות הנמוכה של השכר בישראל אינה מוצאת את ביטויה בעלות הנמוכה של יחידת תוצרת.

המכון לפריון העבודה והייצור מציע איפוא להקים ועדת שרים מיוחדת, שבסיוע מקצועי של המכון תבחן דרכים לשיפור המצב על־ידי הורדת עלות ליחידת תוצרת, הגברת פריון העבודה והזלה יחסית של הוצאות השכר למפעלים מתייעלים. מוצע לתת פטור ממס לתמורה המשולמת על הגברת הפריון, לפי תעריף מיוחד בנטו. לתוספת זו תהיה השלכה מינימלית על ההוצאות ברוטו של המפעל. כן מוצעות השתלמויות מקצועיות והגנה על פיתוח טכנולוגיות מקומיות. המכון לפריון העבודה והייצור מציע הקלות בגיוס הון לתעשייה מקומית וגורס שיש להימנע מסבסוד להקמתם או הישרדותם של מפעלים: במקום זאת מוצע לרכז את הסיוע הממשלתי בפיתוח תשתית למרכזי תעשייה והשירותים הדרושים לה. [illegible]

אורי שני, סמנכ"ל המכון לפריון העבודה והייצור, מתמצת את פיגורה של ישראל: "רמת המיסוי הגבוהה בארץ הפוגעת ברצון לעבוד, מבנה התעסוקה במשק שבו לענפים בעלי ערך מוסף נמוך לעובד יש משקל רב יחסית לענפים הרשניים, ומשקל גבוה של המגזר הציבורי".

עובדי סולל בונה מחרימים מנהל חדש באגף השיווק

ארגון־הגג של עובדי סולל בונה הורה לעובדי החברה להחרים את המנהל החדש של אגף השיווק בחטיבת הקבלנות, צבי ציקליק. הוועד פירסם הודעות מאירות עיניים שבהן טען כי לצורת פיטורי העובדים ומשנות להנהלה לא לקבל עובדים חדשים ללא הסכמת ועדים בתקופה שמפטרים אלפי עובדים, נתקבל הנ"ל לעבודה. עתה מיתוסף לסערה־הנושא היבט פוליטי: ח"כ יעקב שמאי, יו"ר סיעת הליכוד, פנה למנכ"ל קיסר בשאילתא אם נכון כי לציקליק היו בעבר קשרים עם חברת זכריה דרוקר והבעליה, ואם נכון שדרוקר פעל מאחורי הקלעים כדי שיתקבל לעבודה.

שאלתו של ח"כ שמאי אינה מקרית: תלונה בעילום־שם הגיעה ברומנית למוסדות הביקורת של ההסתדרות. עולה ממנה החשש שיש קשר בין מנבה של חב' דרוקר לבין המינוי בסולל בונה, על רקע הקשרים העסקיים בין שני הגופים.

עובדי תדיראן מאיימים לפרוש במאורגן מההסתדרות

עובדי תדיראן זועמים הן על ההנהלה והן על ההסתדרות, משום שלטענתם אין משתפים אותם בתכניות לארגון־מחדש של החברה. הוועד חושש כי עקב כך ייפגעו המסגרות הארגוניות של הוועדים ותישבר מה שמכונה הסולידריות הערדית בין היחידות השונות בחברה. המצב בתדיראן הועלה לדיון השבוע גם בישיבתה השבועית של הוועדה המרכזת על־ידי יעקב אבימור, מזכיר מועצת פועלי עפולה, הטוען כי הפער בין דרג הניהול בכל הנוגע לתנאי העבודה והשכר לבין העובדים נוגד את המדיניות ההסתדרותית. קיסר רמז על הצורך לשנות את המצב. אך לא התחייב, לא ביחס ללוח זמנים ולא ביחס לשיטה שתינקט.

עתה מודיעים ועדי תדיראן כי אם לא יחול לאלתר שינוי בעמדתה של ההסתדרות והיא תמשיך להתייחס אל הוועדים כאל מסוד, ימצאו קיסר הבריפלד והאחרים עדיפה של אלפי מבקשי־חבר אחרים על שולי־חנם. הוועדים גם מאיימים למנוע בכוח העברת עובדים ממקום למקום בניגוד לרצונם. הם תובעים עתה לפרסם את תנאי העסקתו של המנכ"ל באמן, ולהסיק מסקנות אישיות ביחס למנהלים האחראים לכישלונות העסקיים.

בעולם היהודי / אליהו סלפטר

האנטישמיות הישנה והחדשה

גל "הרוויזיוניזם" ההיסטורי המבקש להכחיש את השואה ואת חלקה של גרמניה הנאצית בה גובר והולך בתקופה האחרונה, בעיקר במערב אירופה. הוא ניזון בעיקר משלושה מקורות:

★ חוגים נאציים ונאו־נאציים שטוענים כי ה"סיפור" על רצח שישה מיליון יהודים הוא "המצאה יהודית". טיעון זה הוא מן ההשמצות האנטישמיות הנפוצות ביותר מאז מלחמת העולם השנייה.

★ הלאומנות הגרמנית ה"מכובדת", פוסט־אדנאואר, שרוצה לטשטש את העבר הנאצי. היא באה לידי ביטוי בולט במערכת הבחירות הנוצרית־דמוקראטית במערב גרמניה בחודש שעבר, אך שורשיה מצויים בקרב היסטוריונים גרמניים רציניים שטוענים כי לא היה משהו מיוחד בשואה והיא לא שונה, למשל, ממה שעשה סטאלין, או ממה שהתרחש בקמבודיה.

★ האנטי־ציונות המבקשת להשתמש באנטישמיות להשמצת מנהיגים ציוניים ולהשמצת מדינת ישראל.

אל הקבוצה השלישית שייך המחזה "הכליה" של המחבר הבריטי ג'ים אלן המשתמש במשפט קסטנר משנת 1954 כדי לטעון שהיה שיתוף פעולה רחב הן בין המנהיגים היהודיים המקומיים והנאצים הכובשים הן — ובעיקר — בין הצמרת הציונית בירושלים לבין המנהיגים הנאציים בגרמניה. המנהיגים המקומיים עשו זאת, לטענת המחזה, מטעמים אנוכיים, בעוד המנהיגות הציונית קיוותה שהאתה שבכוח היהודים תעזור בלחץ לפניהם בעולם, תסייע להקמת מדינת ישראל.

המחזה עמד לעלות בסוף דצמבר באולם הקטן של תיאטרון "רויאל קורט" בלונדון והמחבר עורר מחאות חריפות מצד יהדות בריטניה. המועצה המנהלת של התיאטרון, שטענה כי מעולם לא נמסר לה עותק מהמחזה, הורידה כמעט ברגע האחרון על ביטול ההצגה עד שיתאפשר "להיסטוריון בלתי תלוי" ולמומחה משפטי לבחון את המחזה. היסטוריון השואה (ומחבר הביוגרפיה הרשמית של צ'רצ'יל) מרטין גילברט הגדיר את המחזה כ"קריקטורה נלעגת של העובדות" ומנה כשישים סילופים היסטוריים רציניים. "למעשה יש אי־דיוקים כמעט בכל עמוד של התמליל; אך לא רק טעויות עובדתיות אלא רמזים והשמצות כלפי אלפי יהודים שאינם מסוגלים להתגונן משום שנרצחו לפני למעלה מ־40 שנה על ידי אותם האנשים אשר עמם עשו, לפי התמליל, קשר מבוזן וזדוני". ההיסטוריון דוד צסריני מאוניברסיטת לונדון הגדיר את המחזה כ"אוסף הדוגמאות והזיהות ביותר של כתיבה אנטישמית בבריטניה בשנים האחרונות".

אפייני הוא, שלמרות זאת הנהלת התיאטרון דחתה את הטענות נגד אי־דיוקים או של אנטישמיות והסבירה כי הצגת המחזה "הותה גורמת צער רב לחלקים מציבור ושיקול זה גבר על החלטתנו להציג את המחזה".

בין ההשמצות והסילופים במחזה שציין מרטין גילברט:

★ ד"ר קסטנר הציע לאייכמן לשתוק ביחס לכוונה להשמיד את יהודי הונגריה תמורת הצלת חייהם של קבוצת יהודים שיבחר קסטנר. האמת היא שאייכמן הציע לשמור על חיי כל 800,000 יהודי הונגריה תמורת "עיסקת המשאיות" המפורסמת שבעלות הברית דחו אותה.

★ "היהודים מתו מיתות איומות אך המנהיגים הציוניים הקדישו זאת על הסכמה לישבם במקום אחר" (מחוץ לארץ־ישראל).

★ במשך שש שבועות "כל ההנהגה היהודית בירושלים (כולל חיים וייצמן ודוד בן גוריון) ידעו על מה קורה (ליהודית הונגריה) אך לא פרסמו או השמיעו מילה אחת" (לאמיתו של דבר, בן גוריון, בשם הסוכנות, ניסה להזעיק את שלטונות בריטניה המשנה שבועות לפני התחלת גירוש יהודי הונגריה, אך לשווא).

★ אייכמן ביקר בארץ ישראל והתארח בקיבוץ "לפי הזמנת הציונים". האמת היא שאייכמן מעולם לא הוזמן לבקר; הוא ניסה להיכנס לא"י ב־1937 בתעודות מזויפות אך נתפס ע"י שלטונות המנדט בחיפה וגורש.

★ בין התיאורים הכוזבים של שיתוף פעולה מצד מנהיגים יהודיים מקומיים עם אנשי הס.ס., סיפור ראשי הגנבו של סקלט שסייע, כבר בהל, לגרש 2,000 יהודים ממקומות המחבוא שלהם ואחר כך השתתפו בנשפה עם הנאצים. האמת היתה שהס.ס. ביקש מראשי הקהילה לסייע באיתור היהודים, וכשסרבו — הוצאו כולם להורג במקום.

★ הצנחנים הארץ־ישראליים שהצנחו להונגריה לארגן התנגדות יהודים "נמסרו לנאצים על ידי ועד ההצלה היהודי בבודפשט". האמת היא שכולם נתפסו על ידי הגרמנים, איש לא נמסר לידיהם על ידי יהודים.

מרטין גילברט מונה עוד הרבה סילופים ועלילות מסוג זה. עם זאת, ראשי יהדות בריטניה מצאו את ביטול ההצגה לא כדבר מובן מאליו אלא כ"נצחון לשכל הישר, לצדק ולשיקול דעת".

אבטלה בקרב יהודי ניו יורק

לפחות 55,000 יהודים בעיר ניו יורק רבתי סובלים מאבטלה והמספר זה עלול לעלות אם לא יורחבו תוכניות שיקום מקצועי ויצירת תעסוקה, קבע הפרופסור הרברט ביינסטוק במחקר שערך עבור שירות התעסוקה של קרנות הסעד היהודיים.

אלה מספרים שמרגיזים מאוד, מציין פרופ' בינסטוק, כי הם כוללים רק דורשי עבודה הרשומים בלשכות התעסוקה, אך לא כוללים מחפשי עבודה חלקית, צעירים שזה עתה סיימו לימודיהם או מבוגרים שחיתרו על חיפוש עבודה. הוא מעריך כי באזור ניו יורק כולו, כלומר כולל מחוזות ווסטצ'סטר, נסאו וסופוק הסמוכים, מגיע מספר היהודים המובטלים לכ־160,000. עם זאת מציין בינסטוק, ששיעור היהודים המובטלים בניו יורק הוא פחות מ־6.1%, שהוא הממוצע הארצי של המובטלים בארה"ב.

מחקר לעומק של קבוצת מובטלים יהודיים יצגנית מראה כי רובם מבוגרים. כ־30% מהם בעלי רקע מינהלי, 35% רקע פקידותי וכ־8% עובדי עבודות כפיים. היתר מוגדרים כבעלי מקצועות שונים. רמת ההשכלה של המובטלים היהודים עולה על רמת ההשכלה הממוצעת של כלל האוכלוסייה. ל־75% מכלל הפונים אל לשכת התעסוקה של קרנות הסעד יש השכלה על־תיכונית. ל־57% מהם יש תעודות בוגר ולכמותית מהם תעודות מוסמך אוניברסיטה.

בזמן האחרון חלה ירידה בתעסוקה בתעשיית ההלבשה ובתעשיית התכשיטים, אשר, באופן מסורתי, היו פתוחות גם לעובדים יהודיים שבמהלך עבודתם רכשו מקצוע. צמצום הביקוש לעובדים במקצועות אלה מחייב פתיחת קורסים למקצועות פקידותיים נמוכים.

500 יהודים במעצר באיראן

עובדים סוציאליים יהודיים באזור סן פרנציסקו, שהמו בקורת משיכה לפליטים יהודיים מאיראן, מוסרים מפי הפליטים כי בבתי סוהר באיראן נמצאים כעת כ־500 יהודים, רבים מהם נאשמים בציונות. בין העצורים גם מנושר כהני ביקורת, הציר היהודי היחיד בפרלמנט בטהראן. מעצרו בא בתגובה לפרסום שניתן בעתונות האמריקאית להלוקה של ישראל בפרשת הנשק האמריקאי לאיראן. מסרה סוכנות יט"א מפי פליטים מאיראן.

בעוד מקורות ישראליים אומרים את מספר היהודים הנמצאים באירן ב־40—50,000, הרי להערכת הפליטים מספר הנותרים שם אינו עולה על 20,000, רובם זקנים שלא מעוניינים לנטוש את מקומות מגוריהם למרות השרדות האיומים. עם זאת מציינים, כי לא מתנהלת עתה רדיפה מיוחדת של הקהילה היהודית. מה שקורה הוא חלק מהמגפליה הרדישה האיסית, אך השיטתית, של כל המיעוטים הלא־מוסלמים. עם זאת, יש ביטויי אנטישמיות אישית. תלמידים יהודיים בבתי הספר הכלליים נדרשים לקרוא "מוות לישראל" לפני שנכנסים לבית הספר. היו מקרים של תלמידים יהודים הופעל לחץ להתאסלם והדרים מתקשים יותר ויותר להשיג רשיונות לעיסוק במסחר.

הספריה של הרבי מלובביץ'

בית משפט פדראלי בניו יורק פסק באחרונה לטובת חסידי לובביץ' — נגד נכדו של הששי בשושלת רבני לובביץ' במשפט על גורל ספריית הרבי המכילה יותר מ־40,000 ספרים וכתבי־יד.

את התביעה הגישה תנועת חסידי לובביץ' נגד ברי גוראריה, אחיינו של הרבי מלובביץ' הנוכחי אשר ניתק את קשריו עם התנועה ומנהל אורח חיים מודרני. עילת התביעה היא שגוראריה הוציא כ־400 כרכים עתיקים מספריית סבו, בהם הגדות מהמאה ה־15 ומכרם באירופה, תמורת כ־186,000 דולר. גוראריה טען שהספרים שייכים לו כבנאם ישיר של סבו, בעל הספריה שנשמרה בפולין בימי המלחמה והובאה לארה"ב ב־1946.

אך בית המשפט פסק כי "אין מנוס מהמסקנה שהרבי מלובביץ' המנוח לא החזיק בספריה בשעת מותו כרכוש פרטי והיא נמסרה לידי התנועה כדי להחזיקה בנאמנות לטובת קהילת חסידי חב"ד".

לפי פסק הדין, יש עתה לבטל את מכירת הספרים ולהחזירם לספריית לובביץ' בברוקלין.

هكذا من الاصل

صكنا من الاهل

הנשים חולות, אך הגברים מתים

בערב שהוקדש לבריאות האשה מטעם האוניברסיטה העברית גילו המרצות שנשים נוטות לחלות יותר מגברים אך מחלותיהן אינן קטלניות כאלה של הגברים

מאת מרים גורן

בישראל, כבמדינות מפותחות אחרות, שיעור התמותה של גברים וסיכוייהם למות גבוהים מאלה של הנשים; לעומת זאת, שיעור התחלואה של נשים גבוה מזה של הגברים. האם יש סתירה בין שני הנתונים? לאו דווקא — טוענת דיאנה שי, מוסמכת בבריאות הציבור מביה"ס לסיעוד של האוניברסיטה העברית. הנשים אכן חולות, אולם במקרים רבים מחלותיהן אינן קטלניות, בעוד שאת הגברים פוקדות יותר המחלות הקשות באמת, הגורמות תמותה גבוהה.

על פי נתוני השנתון הסטטיסטי מבאה דיאנה שי, כי ב־1983 נפטרו בישראל מאוטם שריר הלב 1.5 גברים על כל אשה אחת (בארה"ב: 2 גברים על כל אשה); מסרטן ריאות — 2.5 גברים לעומת כל אשה (בארה"ב: 5 גברים על כל אשה); יתר־לחץ־דם — 1.5 גברים על כל אשה; במחלות כלי דם עולה מעט שיעור הנשים החולות בישראל על זה של הגברים (בארה"ב השיעור כערך זהה); תאונות שונות — 2 גברים על כל אשה (בארה"ב: 3 גברים); התאבדויות — 1.7 גברים על כל אשה (בארה"ב: 3.3 גברים).

מרבות לסבול

דיאנה שי הרצתה בערב שהוקדש לבריאות האשה מטעם הוועדה להבדלי המינים בחברה של האוניברסיטה העברית, שהתקיים במוסר ואקליר בירושלים. היא ציינה במהלך דבריה, כי נשים חולות יותר בכל המדדים העיקריים של חולי: באישפוזים רפואיים למצבים אקוטיים, במחלות מדבקות, במחלות כרוניות לא־פטאליות, במספר הביקורים אצל רופא, בצריכת מירשמים, בהיעדרות מן העבודה מטעמי מחלה ובדיווחים בקרב הקהילה על סימפטומים של מחלות. התמונה היא שנשים גם מעריכות פחות טוב את מצב בריאותן משמעריכים גברים את מצבם. מבחינה זו אנחנו דומים לארה"ב.

נשים מרבות יותר לסבול ממחלות כגון ארטריטיס, כיס המרה, מיגרנה, טחורים ועוד, אולם מחלות כרוניות שקטלנותן רבה מתגלות דווקא יותר אצל הגברים, כגון מחלות לב כרוניות ואירועים מוחיים. בקיצור: הנשים הן החולות, אבל הגברים מתים.

כיצד מסבירים את ההבדלים הללו? הסבר אחד קושר את הדברים עם הגנטיקה השונה אצל זכרים ונקבות. אכן, לנשים יש יתרון גנטי קל (!), שניתן להתחקות כבר אצל תינוקות־בנות, בשנה הראשונה לחייהן. יתרון קל אחר מקנה הורמון האסטרוגן, הפועל אצל האשה בכל שנות הפוריות שלה והנחשב למגן מפני מחלות לב. יתרון קל הוא על בסיס אימונולוגי, האשה מוגנת מעט יותר ממחלות מדבקות. אולם כל זה אין בו תשובה מספקת להבדלים, משום שידוע כי השפעות סביבתיות מסויימות מבטלות את היתרונות שהוזכרו. לדוגמה, במדינות מתפתחות, בחברות שבהן הסטאטוס של האשה נמוך ותזונת עדיפות חברתית מוקנית לגברים — שיעור התמותה של נשים גבוה משל הגברים.

סוציאליזציה שונה

„הסבר אחר להבדלים נעוץ כנראה בשוני שבהתנהגות בין גברים ונשים, הנגרם על ידי הסוציאליזציה השונה לקראת תפקידי המין בחברה והנעוץ בהבדלים האישיים ובאופי. נשים לומדות במשך חייהן להתנהג, לחוש ולתפוס דברים אחרת.

לגברים עבודה יותר מסוכנת: החברה מתירה להם עבודה והתנהגות ועיסוקי פנאי מסוכנים יותר. עד לא מכבר, למשל, היה זה העישון; כיום — האלכוהול, הנהיגה תוך שכרות, ובכלל ההתנהגות הקרויה סגנון א' (A) — המאופיינת על ידי השגיות, תחרותיות, לחץ בזמן, שתלטנות, אופייניים יותר לגברים ותמורתה ממחלות לב קשורה לכך. ... להיות גיבור, לא להתלונן, ... עצמאי, לא לבקש עזרה — התנהגות המעוררת התעלמות מסימפטומים והעלולה לגרום נזק בטווח הארוך.

בגלל תפקידן החברתי המסורתי הנשים מתנהגות יותר כחולות. דיווח על חולי, תלונות על הרגשה לא טובה, פניה לרופא, פינוק עצמי, הפוגות עומס — מקובלים יותר אצל נשים. לה מותר, כי היא רכה יותר, חלשה יותר. לגבר עם אותם סימפטומים מותר פחות והוא אכן מופיע פחות בסטטיסטיקות של חולי. הוא הרי בעל התפקיד המסורתי קשוח יותר וההתחייבויות שלו פחות גמישות. אין לו זמן כמו לאשה לתת ביטוי לחולי ולגשת בבוקר למרפאה.

נשים מהוות גם רוב בקרב נותני הטיפול בבריאות. רוב הנשים מטפלות בבני המשפחה בעת חוליים ולמרות היותן הדיוטות הן אחראיות עיקריות לבריאות המשפחה ויש להן מיומנות המוסכת לעתים פנייה לרופא על אף היותן לא מקצועיות. ברפואה ממש הן עדיין מיעוט. ככל שהתפקיד נמוך יותר מבחינת השכלה מקצועית ותמורה כספית, יש יותר נשים. התוצאה של ריבוד חברתי זה היא שנשים מיוצגות רק מעט בתהליכי קביעת החלטות ומדיניות רפואית וחינוך רפואי.

גופנו עצמנו

את הגישה הפמיניסטית ייצגה ד"ר דלילה אמיר, מן החוג לסוציולוגיה באוניברסיטת ת"א, שטענה, כי הרפואה ושירותיה תובעים לעצמם בלעדיות ומונופול על תהליכים בגוף האשה בהסתמך על בלעדיות ידע, מיומנות ואמפיריקה. התנועה לבריאות האשה (שהיא חלק מן התנועה הפמיניסטית) טוענת, כי הרפואה אצל המיישמים אותה אינה אובייקטיבית והיא בעלת תפיסה אידיאולוגית. היא יצאה נגד הגישה שנוקטת נעמ"ת בחודש בריאות האשה שהכריזה עליו בפרסומיה וב־תשדירי השירות.

הרפואה, לטענתה של אמיר, אינה משקיעה די בשמירת הבריאות של נשים. נעמ"ת אמנם מתאוננת שנשים אינן עוברות מספיק בדיקות גינקולוגיות, אבל על פי נעמ"ת נתפס גוף האשה כנושא והבריאות של האשה חשובה רק כדי לשרת את תפקידיה כרעיה ואם, כלומר — צרכים של אחרים. ואילו התנועה לבריאות האשה דוגלת, לעומת זאת, בחיזוק גוף האשה למען עצמה ואף הוציאה ספר בשם "גופנו עצמנו".

פרופ' יהודית שובל הטעימה, כי אין לשכוח כי נעמ"ת היא חלק מן ההסתדרות וקופת חולים, שהן כוחות פוליטיים, והשאלה היא אם נעמ"ת משקפת את הדעות של גופים אלה, או שהיא עושה כך מתוך נאיביות.

פרופ' יהודית שובל: השקפה פוליטית או נאיביות

ד"ר דלילה אמיר: חיזוק גוף האשה למען עצמה

פרופ' סוזאן תרל"פ מהאוניברסיטה העברית טענה, כי היא מודעת מן הפרסומים של נעמ"ת, שבהן המסר הוא שעל נשים לעבור בדיקות וטיפולים שונים במחלוקת, למשל בדיקות שד או בריאות סירן.

את הערב, שהוקדש לזכרה של ד"ר איילין בסתר, פעילה לשעבר בחטיבה, הנחתה חנה קורצמן, מוסמכת בריאות הציבור.

כותבים לנו

למנוע אסונות נוספים

במדור "חוג בית" מיום 26.1.87 התפרסם קטע ב"בחנות ובשוק", המסב את תשומת הלב לידית מסתתרת", והכוונה לידית דלת שאינה בולטת אלא שקועה בתוך הדלת. לדעתי, יש לחייב התקנת ידיות מעין אלו בבתי הספר (לפחות היסודיים) ובגני הילדים. זאת בגלל האסון שבו ילד איבד עין כתוצאה מהתנגשות בידית הדלת בבית הספר שבו הוא לומד. אולי התקנת ידיות שקועות תמנע אסונות דומים נוספים.

אלה אורן
רמת השרון

אחד הדגמים שיוצגו בשבוע האופנה הישראלית לחורף 1988: מקטורן מקור עם עיטורי פרוות כבש. עיצוב: "מקט" (צילום: מולה)

מתכוננים לחורף 1988

הצעקה האחרונה

מאת שולמית קיסרי

בשבוע האחרון של חודש פברואר ייפתח במלון הילטון תל אביב שבוע האופנה הישראלי לחורף 1988, ישתתפו בו 40 יצרנים, ומצפים לביקורם של 100 קניינים. בינתיים יוצא חלק מהיצרנים להציג את אוספי החורף הבא ביריד ה־S.P.D. * בדיסלדורף. בתום שבוע האופנה התל אביבי יצאו היצרנים להשתתף בירידי מכירות בניו יורק.

צבעי אדמה

נעלי הקיץ הבא, על פי גירסת מפעל הנעליים "אנטילופ", הן במבחר צבעים בהתאם לצבעי האופנה: אפור, שחור, לבן, גוני חום והצבע השייכים לקבוצת צבעי האדמה ומבחר גוני הוורוד. ל"אנטילופ" מבחר מגוון של סנדלים בגזרת סנדלי ריקוד עם סוליה שטוחה ועור רך מאד. מיועד לנערות או לכאלה שאוהבות ללכת בסנדלים ...שלא מרגישים אותם וב"כל" קלה. נעלי הסירה של "אנטילופ" עשויות קליעת רצועות עור — מלאכה שהיא מומחיות המפעל. נעלי ערב על עקב בגובה בינוני בגזרה מתנפיה הן בלק לבן ושחור והצבעי כחול כהה ואפור. כן כולל האוסף סנדלי פלטפורמה עם רצועות רחבות לנשים, ונעלים קלות בסגנון מוקסין לגברים ולנשים.

קסמי הגוף

דסמונד מוריס, מחבר רב המכר "הקוף העירום", הוציא עתה בצרפת ובאנגליה ספר חדש בשם "קסמי הגוף". בספר זה מתאר מוריס, את כל האברים בגוף האדם. הוא מתאר ומסביר את משמעותן של התנועות השונות, התנוחות, והעוויתות של הריסים, האצבעות, כפות הרגליים, השיער ועוד ועוד.

שפת הגוף, על פי מוריס, מתגלה כשפה בת שלושת אלפים תנועות בישרי. לא פעם, ההבדל היחידי בין בני האדם מתבטא במשמעות הניתנת לתנועות מסוימות. לדוגמא, תנועת אצבע מסוימת יכולה בתרבות אחת להביע מסר אחר ובתרבות אחרת תנועת עלבון וקללה הגוררת אחריה מהומות. בנושא ריחות וזרים, מספר מוריס, כי בעבר, בתרבויות מסוימות, נהג הגבר להביא ממחטה נקיה מתחת לבית שחיו, וברצונו לפתות נערה צעירה היה שולף את הממחטה ומנפנף אותה מול אפה. לדברי מוריס, הביגוד בן זמננו גורם לבני האדם להסוות את ריחם הטבעי בריחות של אפטר שייב, בשמים ומי קולון ובעיקר דיאודורנטים.

דיאודורנטים, בשמים ותכשירי איפור

● חברת רבלון הוציאה בימים אלה לשוק סדרה מיוחדת לגברים הנקראת "בראוי". הסידרה מיועדת לגברים ספורטיביים המבקשים תדמית מושכת ומבטיחות. זה מה שאומרים היצרנים, כמובן. הבושם עוצב על ידי החברה בשיתוף עם דמויות בולטות בחברה האמריקאית בתחומי השו ביזנס, הספורט והתקשורת. ל"בראוי" יש אפטר־שייב ומי קולון והמחירים נעים בין 58 ל־69 שקלים.

● חברת "לנקסטר", חברה יוקרתית מאד בצרפת, משווקת עתה באמצעות חברת "נורית" הישראלית את מוצרי האיפור לאביב הקרוב הנקראים: מסע על הנילוס. לחברה שפע של משחות בסיס "מייק אפ", המכסות את העור במעטה מעודן, המסתיר פגמים. האיפור החדש מבוסס על שלל צבעים בטונים של פאלטת צירים, והוא מתאים ליצירת מראה מעודן כמו ליצירת מראה סקסי.

● גם חברת "פופה" האיטלקית המשווקת על ידי חברת "לילית" מציעה מבחר גדול של צבעי איפור. החברה משווקת סדרות של שני גוני איפור המתאימים לצבע עור מסוים, או קופסא שלמה של איפור הכוללת צלליות, סומק, מסקרה, עפרונות וכו'. העיקרון של האיפור הוא לעבוד על הפנים בשיטה של כתמים המשתלבים זה בזה בטונים מדורגים כמו סדרה של טונים כחולים וירוקים לעיניים (עפעף עליון), סדרה של ורודים לעפעף, או סומק בעפעף שמעליו טון ורוד או אפרסקי מאותה קבוצה וכו'. השפתונים הולכות לצפרנים אף הם במבחר עשיר. כדאי לנסות ולבחור את המתאים ביותר.

● בשם "אמורה", פירושו בלטינית ... חברת "קוליקה" הישראלית הוציאה לשוק בושם חדש בארוזת מעוינת של בקבוק עגול, שטוח ומתכתי. הבושם לא מתוק מדי, לא חמוץ ובעיקר בעל ריח תבלים הנרקח במקום בו מיוצרים רוב בשמי העולם — בגרא, עיר הבשמים של דרום צרפת. שם נקנו התמציות השונות — ביניהם יקינטון, ורדים, יסמין, ניצני הדרים וצמחים טרופיים אחרים. 1500 נשים ישראליות באזורים שונים ובגילים שונים, זכו להריח תרכובות שונות. כאשר הריח הזה נבחר ברוב קולות. התמציות שנתקבלו בגרא עורבבו כאן על ידי בשמים מומחים, שציוו אותם בתערובת כהל ומים לתהליך התיישנות בן חודשים. אחרי סינון וקירור מתמלאים הבקבוקים ומשווקים למכירה. לפרות אמאורה דאודורנט הנמכר ב־8 שקלים, ובשמים שמחיריהם נעים בין 12 שקלים ל־32 שקלים.

עולם הולך ונעלם

ממדף הספרים

מאת עדנה לוינשטיין

הסופר יצחק בשביס זינגר ידוע יותר ברומנים שלו למבוגרים, ויש לו קהל חסידים לא מבוטל. באחרונה תורגם לעברית ספרו האוטוביוגראפי הלא־חדש לבני הנעורים — "יום של עונג", שהוא אוסף סיפורים מתקופת ילדותו בוארשה בראשית המאה (הוצאת "אדם", תרגם אברהם זינגר). לכל אותם קוראים צעירים וצעירים פחות, שאינם מכירים את הווי החיים של הנער הלומד בחדר, בביתו יהודי, לאור עששית מפויחת (כמה שזה נשמע רומנטי היום), של עוני ודלות משוועת ושל התמקפות במועט ואמונה עזה בבורא, ניתנת ההזדמנות, בספרו הנפלא של בשביס זינגר, להתוודע אל אותו עולם הולך ונעלם. בהומור האופייני לו מספר המחבר על הרפתקאות קטנות של ילדים בתחום המושב, על אמונות תפלות ועל יחסי שכנים, על הכובסת הזקנה וההולך בעל הסוס והעגלה ועל גלריה מופלאה של טיפוסים שהיו ואינם. מעטרים את הספר תצלומיו המיוחדים במינם של רומן וישניאק, המתעדים את העולם המתואר בספר.

שיוולד תינוק בריא

פרופ' ריצ'רד גורמן, יליד ארה"ב, הוא מרצה לתורשת האדם בבית הספר לרפואה של אוניברסיטת תל־אביב ועוסק במחקר ובייעוץ גנטי במרכז הרפואי שיבא בתל־השומר. בימים אלה ראה אור ספרו "לראות את הנולד" — על הסיכונים בהריון ותכנון הולדתו של תינוק בריא (תרגם אבינועם ארם, ערכה רבקה רזהם. הוצאת גסטליט חיפה). מכיוון שהמידע בתחום המיילדות והגינקולוגיה מתעדכן משנה לשנה, הרי שבעידן שלנו ניתן לערוך כבר את הפגישה הראשונה עם העובר בעודו ברחם אמו ואפשר, לדעתו של גורמן, לערוך אבחנות עוד בשלב ההריון ולגרום לכך שיוולד תינוק בריא.

איתמר מטייל על קירות

זה סיפורו רב־הדמיון של דוד גרוסמן ("עיין ערך אהבה", "החיוך הגדי"), המתאר ילד קטן שבכל לילה בלכתו לישון הוא מטפס על הקירות ונכנס לתוך התמונות התלויות על הקיר ומשתלב בחייהן של הדמויות שבתמונה. כך הוא עוזר לאריה וללביאה מן התמונה האחת למצוא את בנם האבוד, שנכנס לרכבת שבתמונה השניה והוא מחלץ את הנער בעזרת העפיפון מן התמונה השלישית... ציוריה של אורה אֵיָל מקסימים (הוצאת עם עובד).

סביב המיטה והתנוכה

ספרים רבים בהדרכה מינית לתועי־דרך באו כבר לעולם בשנים האחרונות, עד כי דומה כי כל אותם בורים ועמי ארצות כבר עולים על רבותיהם באוצר הידיעות שלהם בתחום שבתקופת אבותיהם היה הס מלהזכיר. דומה שספרו של הסקסולוג ד"ר אורי ורניק, "מין בראש פתוח" (הוצאת כתר) עולה על קודמיו בנועזותו ובפתיחותו. אין בו בעיה אחת, בכל זווית אפשרית, תרתי משמע, שאינה מלובנת כהלכה. הספר בנוי במתכונת של שאלות ותשובות, שכולן מכוונות אל אזור החלציים העברי הנצחי. לשבחו של המחבר ייאמר, שחוש ההומור שלו לא בגד בו, למרות החומר ה"כבד", והוא אינו ניגש לנושאים שלו כאל בעיות חובקות עולם, אלא מלווה את עצותיו בקריצות קלות ובטפיחה על שכם קוראיו, לאמור "זה לא סוף העולם, לפתרת הבעיות". מי שאינו יודע דבר על טיבם של פטישיזם, אקסהיביציוניזם, טראנסווסטים, טרנסקסואליזם, סאדיזם, מזוכיזם והומוסקסואליזם — יפנה אל הספר הזה.

חור בכיס

כותב חשבון

מאת אברהם טל

לפני כעשרה חודשים (16.4.86), כתבתי בטור זה רשימה, "לא רואה ולא חשבון". בה נאמר בין היתר: "...חברות לא מעטות הצליחו להסתיר במשך זמן רב למדי כי למעשה פשטו את הרגל, או שהן עומדות על סף פשיטת רגל. הדבר התאפשר תודות להצגה משופצת של נתונים בדוחו"ת הכספיים. שיפוץ כזה לא היה מתאפשר ללא עזרתם הפעילה של רואי החשבון — אלה כוהני החשבונות אפופי המסתורין המקצועיים, הדוברים וכותבים בלשון נשגבת מבינתם של בני תמותה רגילים. בהיותם למעשה (גם כי לא להלכה) שכירי המנהלים, פועלים רואי החשבון לעתים מתוך כוונה לרצותם — ולהבטיח זרימה מסודרת של שכר־הטרחה הרשף".

לשכת רואי חשבון בישראל נפגעה ופנתה בתלונה למועצת העיתונות. על פי הנהלים מינתה המועצה ועדת בירור, וזו עיינה בטענות הצדדים וקבעה לא מכבר במסקנותיה ("הארץ", 6.1) כי "מהדברים שפורסמו אפשר היה להסיק, כי הנגע הוא של כל רואי החשבון בארץ. ראוי היה לסייג את הדברים ולציין כי אין הדברים אמורים בכל רואי החשבון."

אני מצטער על שמדברי אפשר היה להסיק כי הנגע הוא של כל רואי החשבון. המידע שהיה בפני לא הצדיק האשמת כל רואי החשבון במעשים או מחדלים בלתי־מקצועיים. על מה בסך הכל אפשר להסתמך בביקורת על רואי חשבון — מעבר לתביעה שהוגשה באותו זמן נגד רואה החשבון של חברת קופל נהיגה עצמית, ששימש כעילה לכתיבת הרשימה? על תלונות אחרות — שלוש או ארבע — שהגישה הרשות לניירות ערך למועצת רואי חשבון (גוף סטטוטורי) עקב ליקויים בדוחו"ת של חברות ציבוריות שאושרו בידי רואי חשבון. אין כל הוכחה לכך, שבעשרות המקרים האחרים, שבהם הגישה הרשות לניירות ערך תלונות לפרקליטות המדינה על חשדות לעבירות פליליות בחברות ציבוריות, היה בידי רואי החשבון לגלות בעוד מועד את העבירות.

גם רה"ח ועדת בייסקי עוסק רק ברואי חשבון בודדים. לאחר שהאזינו להסבריו של נציג אחת הפירמות הידועות של רואי החשבון, הביעה הוועדה את דעתה לאמור: "דברים אלה, המקפלים בתוכם את אי ידיעת מלוא העובדות, מעוררים תמיהה. אישור הדוחו"ת הכספיים בידי רואה חשבון יכול להיעשות רק לאחר בדיקה וביקורת שעשה בתאגיד".

להלן מגדירה הוועדה את דבריו של רואה החשבון כי "מסירת עובדות שלכאורה אינן תואמות את המציאות", ופירושו של דבר, בהקשר לעניין, שרואה החשבון פעל כדי להכשיר עיסקות מפוקפקות שנעשו בידי ההנהלה. בסיכומו של דבר אומרת הוועדה: "אין לנו קושי לקבוע שהדוחו"ת הכספיים של הבנקים לא נתנו תמונה מלאה ונאותה של מצב העסקים שלהם, ובכלל זה מצב ההון. דוחו"ת אלה אושרו בידי רואי חשבון ועובדה היא כי בדיקתם לא הצביעה על כך".

ברור שמדובר כאן רק ברואי חשבון בודדים — כמה בנקים שוויסותו מניות יש בכללן — ולא בציבור רואי החשבון כולו.

יש מקרים יחידים נוספים שבהם הוטל צל על עבודתם של רואי חשבון. אזכיר את המקרה של חברה שנחשבה לנושאת הדגל של התעשיה המתוחכמת בישראל, שריווחה בדוחו"ת המאושרים והמבוקרים על הישגים מופלאים, תוך שה לאחר הנפקה לציבור ככלי ריק למוזנה או לרביע. ועוד חברה, שמנהליה ברחו מן הארץ, לא לפני שרוקנו אותה מנכסיה, האנשים שראו את דוחו"תיה הכספיים אומרים שנשר בה מהלכים תמוהים, שהיו צריכים לעורר חשד כבר בלב אלה שביקרו אותם. אבל מקרים אלה, אם בכלל יש בהם ממש, הרי נוגעים רק לרואי חשבון בודדים, ולא לציבור כולו.

גם הד"ר דן גבעולי, ראש החוג לחשבונאות באוניברסיטת תל אביב, שכתב בזמנו מאמר ב"הארץ" שכותרתו "מה קרה לרואי החשבון", לא התכוון כמובן לכל החברות בארץ — ולכל רואי החשבון במדינה — כאשר קבע: "עסק מדווח במאזניו על נכסים שלא היו ולא נבראו. חברה המציגה עצמה כריווחית בעת היציאה לבורסה, חושפת הפסדים גדולים זמן מה לאחר מכן; חברות ציבוריות פושטות את הרגל או נקלעות לקשיים זמן קצר לאחר פירסום דוחו"ת כספיים שאינם רומזים כלל על הממשמש ובא.

אירועים אלה אינם לקוחים מתוהו הכלכלי של מדינה נידחת באפריקה, אלא היו לחלק מהמציאות העסקית בארץ..." "מה קרה לרואי החשבון" לא לכולם, כמובן, רק לחלקם.

ד"ר גבעולי מנתח להלן את הסיבות למציאות "הפחות מאריאלית" בתחום זה ומזכיר, בין השאר, תלות רואה החשבון בלקוח ועומס עבודה הכרוך בהכנת דוחו"ת המס, שבעטיו מגלגלים רואי חשבון רבים את עבודת הביקורת לכוח עבודה זול ופחות מיומן. כך עושים "רבים". אבל בוודאי לא כולם.

אחד מרואי החשבון הידועים, מר דן בבלי, התבטא לפני למעלה משנה בכנס רואי חשבון (על־פי הדיווח ב"הארץ" מ־1.12.85) לאמור: "...רמת הביקורת של רואי החשבון הלכה וירדה ורואי החשבון עסקו יותר ויותר בפעולות טכניות ונייריות. ובביקורת אין סימנים כי רואי החשבון העמיקו. רואי החשבון העדיפו את מה שנקרא בסלנג 'ראש קטן'..." אכנם מר בבלי התבטא באופן גורף וסוחף. אבל אין להעלות על הדעת כי התכוון לכל רואי החשבון. הוא הרי מיטיב להכיר את עמיתיו ואת המצב במקצוע ראיית החשבון.

גם נציב מס הכנסה יאיר רבינוביץ, כאשר הופיע בתחילת 1986 בסימפוזיון של רואי החשבון, לא התייחס כמובן לכל ציבור רואי החשבון. הוא אמר: "יש רואי חשבון המגישים דוחו"ת שגויים ובלתי סבירים לחלוטין, אם כשל חוסר מקצועיות, טעויות או מסיבה אחרת". הוא לא פרש מהי "סיבה אחרת", אבל ברור שלא התכוון להטיל צל על כל רואי החשבון.

מכל האמור לעיל יובן, שלא היה לי כל יסוד לקבוע כי כל רואי החשבון אשמים במעשים או מחדלים בלתי־מקצועיים למיניהם. בהחלט לא כולם.

גורלו של כלב

לקט

בימים אלה: עומד איגוד צער בעלי חיים לעבור מן האכסניה הצרה והעלובה שברחוב סלמה לאכסנייתו החדשה הגדולה יותר. באותה הזדמנות יחליטו מתנדבי האיגוד לגייס כספים מן הציבור למטרות הסברה, שעיקרה — הגשת עזרה לחיות נזקקות, עיקור חיות כדי למנוע את ריבוין ואת סבלם המיותר של בעלי חיים חסרי בית, וכן מניעת התעללות בחיות.

הילדה פרירשטיין: חוק נגד התעללות בבעל חיים

אומרת הילדה פרירשטיין, יו"ר האיגוד בתל־אביב, העוברת בתוב־דעתה: "כשאנשים רואים כלב משוטט הם אינם נותנים דעתם עליו. לכל היותר הם סבורים כי יש לו לאן ללכת ושהוא "מסתדר בחיים". המציאות הסטטיסטית ועובדות החיים שונות בהרבה מתמונה זו. כמו כל מדינות העולם סובלת גם ישראל מכמות גדולה של בעלי חיים, המתרבים באורח טבעי תוך שיטוט אינטנסיבי אחר מזון. ריבוי בעלי החיים המשוטטים גורר אחריו מקרי התעללויות וגרימת סבל לבעלי החיים, אך בעוד שבארצות מערב אירופה קיים חוק נגד התעללות ומרשיעים את העוברים על החוק, בישראל אין שום פיקוח על המתעללים. גם מחלת הכלבת הקיימת בארץ גורמת לאנשים לפחד מכלבים, ורק הכלבים המיוחסים והגזעיים זוכים להתעניינות ולהערצה. (שולמית קיסרי)●●●

מבחר מוצרי צריכה. הבזאר השנתי של אקי"ם תל־אביב יתקיים בחסות הגב' זיוה להט ביום א', ה־8.2, במלון הילטון בתל־אביב. כל הכנסותיו של הבזאר יהיו קודש לייזום ולפיתוח מפעלים לשיקום מפגרים. הבזאר יהיה פתוח לקהל בין השעות 10־19 ברציפות, ובמסגרתו יוצע למכירה במחירים מוזלים מבחר גדול של מוצרי צריכה שכולם נתרמו לאקי"ם על ידי חברות שונות. במקום תתקיים גם הגרלה שבמהלכה יקבלו הזוכים פרסים מגוונים.●●●

פולגת, בגיר וקרדה. הצדעה למתנדבי האגודה למלחמה בסרטן התקיימה בשבוע שעבר במלון הילטון ירושלים. יו"ר האגודה בבירה, גהגה רגזאק, טרחה והתרימה תצוגה ישהפייה על טהרת אופנת כחול־לבן משל פולגת, בגיר, קרדה, בגד ואומן, עם כיבוד טעים והגרלות. פרופ' שושנה בירן, מנהלת המחלקה האונקולוגית ופרופ' שמואל סלבין, מומחה להשתלת מח עצם בהדסה עין כרם דיברו על חידושים בתחום ריפוי המחלה. לדברי השניים ריפוי מחלות ממאירות הוא תחום דינאמי ושיטות הטיפול במחלה משתפרות במהירות. לטענתם, בחמש השנים האחרונות עברו 140 אנשים טיפול מוצלח של השתלת מח עצם. עלות ניתוח כזה עולה בארה"ב 100־200 אלף דולר, אך בארץ נשאות במימון קופות החולים. הפרופסורים בישרו כי בקרוב תיפתח מחלקה חדשה להשתלת מח עצם בהדסה עין כרם, שתתמקד בריפוי סרטן בשיטות חדשניות. המחלקה מוקמת בסיוע האגודה למלחמה בסרטן. (אסתר בילוזה)●●●

לחיסול המתחזים. בכינוס השנתי ה־51 של איגוד האופטומטריסטים והאופטיקאים בישראל הוחלט לפתוח במערכה לחיסול התופעה של מתחזים וגורמים בלתי מקצועיים הפועלים כאופטומטריסטים בניגוד לחוק והעלולים לגרום נזק לעיניים עד כדי אובדן הראייה. הכינוס קרא למשרד הבריאות להפעיל בשנה הקרובה את מלוא סמכותו לאכוף את החוק כדי להבטיח מתן טיפול מקצועי ואחראי ללקוחות.●●●

השששותים אני מסית אותך. משרד החינוך והתרבות אישר להפעלה בבתי הספר תוכנית חינוכית חדשה בשם "אלכוהול ושכרות", המיועדת למנוע תלמידים משתייה מופרזת כך שבמפגש עם אלכוהול יוכלו התלמידים לעמוד בפני הפיתוי. התוכנית נכתבה ונוסחה על ידי ד"ר שושנה רייס. היא מתאימה לתלמידי כיתות י'־י"ב ומטפלת בתחום ההתנהגות, הקניית מידע, תרגילים בקבלת החלטות ועוד. התוכנית נלמדת במשך שמונה שעות בכל כיתה.●●●

[illegible] ...כללית שבעקבותיה בארגון "שמע" לחינוך ושיקום ילדים ונוער לקויי שמיעה, המטפל ב־5000 בני נוער, נבחרה פה אחד ריבה ברנוביץ (45) ליו"ר הארגון במקומו של יוסף מן ז"ל. ברנוביץ, כך טורחים להדגיש לנו, היא רעייתו של הקבלן אריה ברנוביץ. לפני כן היא שימשה כיו"ר חוג הידידות של שמע. את מקומה תמלא הגב' ביני קונן.●●●

זוגי ניאגרה וניאגרה שלמה. הצעה להפעלת תקנה שתחייב להתקין מיכל הדחה ("ניאגרה") דו־כמותי בכל בנייה חדשה, הוגשה על ידי מפעל פלסאון בקיבוץ מעגן מיכאל לרשויות השונות ולנציבות המים. לדברי אלי זמיר, מנהל פלסאון, הצעה זו עולה בקנה אחד עם מדיניות החיסכון במים הנהוגה כיום במשק המים הישראלי. מיכל ההדחה הדו־כמותי (8½ ליטר ו־4½ ליטר) הוא פרי פיתוח של היחידה למוצרי תיזכום באוניברסיטת בן גוריון, בראשותו של ד"ר זאב רז, ופלסאון רכש את הפטנט וזכויות הייצור.●●●

הי, הי, הי, נעליים. 200,000 כפיפות צריכה לעבור סוליה של נעל התעמלות במכשיר בדיקה מיוחד, וזאת על פי דרישת התקן הישראלי החדש שפורסם באחרונה. על פי בדיקה זו ובדיקות רבות אחרות המופיעות בתקן ניתן לקבוע אם אכן מתאימה נעל ההתעמלות לייעודה הספורטיבי. יחד עם התקן הנ"ל פורסם גם תקן בשם "נעליים דמויות נעלי ספורט". וזאת בעקבות התפתחות תעשייה ענפה ומגוונת של נעליים דמויות נעלי ספורט. בשני התקנים הדרישה היא שהסוליה תהיה ללא עקב ושגיה יהיו מחוררים כדי למנוע החלקה.●●●

מחר שבוע של רצח, רצח. מסעודין הוריזה למחותותיהם המשרתים של פושעים ידועים הם חלק מן התעמרים שמהם מורכב סוף שבוע במלון "רויאל קלארנס" באקסטר, בין ה־13 ל־15 בפברואר השנה. מלבד הניסיון לגלות "מי עשה זאת", ישמעו האורחים הרצאות על פשעים נודעים, וכל זאת במסגרת עיסקת חבילה, המורכבת משני לילות, ארוחת ערב וארוחת בוקר מלאות, ארוחת צהריים בסגנון מזנון וארוחת צהריים מסורתית של יום ראשון. המחיר — 85 ליש"ט לאיש בחדר זוגי ו־95 ליש"ט לאיש בחדר יחיד. לפרטים נוספים מלון רויאל קלארנס, קתידראל יארד, אקסטר, דבון. טל. (0392)58464 רשמתה●●●

המרכז הישראלי לניהול

מפגש חטיבת הדירקטורים
בנושא
מגמות חדישות בחובות ואחריות הדירקטור

ימים ה'-ו', 5-6 בפברואר 1987, בתל-אביב

בתכנית
- מגמות חדישות בקביעת אחריות המנהלים
- שיפוי וביטוח דירקטורים בפני אחריות
- חובות האמון של הדירקטור כבסיס לקביעת אחריותו
- מניעת ניגודי אינטרסים ואיסור ניצול מידע פנימי
- תביעות על-ידי מיעוט ותביעות נגזרות
- בחירתם ותפקידם של דירקטורים חיצוניים בחברה
- דרכי ביקורת הדירקטוריון על פעולות ההנהלה

מרצים (לפי א"ב)
* פרופ' יוסף גרוס * ד"ר מאיר חת * ד"ר צפורה כהן
* גד סומך * פרופ' אוריאל פרוקצ'יה * זאב שר

פרטים והרשמה בסניפי המי"ל
טל.: 03-257202; 04-640678; 02-234863; 057-37914

חטיבת הדירקטורים

קבלת מודעות
מודעות לוח ומשפחתיות
מ־8.00 עד 20.00

הלוח הארצי
הארץ חדשות
לוח העיר

עד 60 יום אשראי
03-738707
03-739297
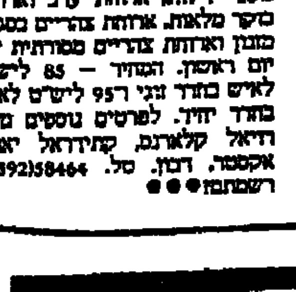
לבעלי כרטיסי אשראי

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה יהוד
טל' 363626

פירסום הקלה/שמוש חורג/סטיה מתשריט

עפ"י הוראות סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965 ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה יהוד, בקשה להקמת בית מגורים חדש בגוש 6694 חלקה 83 ישוב יהוד. שם המבקש אילנה ופנחס חודדי + ריקי ומשה סביון

מהות ההריגה/ההקלה בקוי בנין צדדיים ואחוריים עד 10% ושטח בניה עד 6%.

כל המעוניין, אם כבעל הנכס ואם מבחינה אחרת, בקרקע, בבניינים או במבנים הנ"ל, שהתכנית עשויה להשפיע עליהם, יוכל לעיין בתכנית במשרדי הוועדה המקומית הנ"ל בשעות העבודה הרגילות, ולהגיש התנגדות לתכנית תוך 14 יום מתאריך פרסום זה.

בכבוד רב
עזריאל ויגב
יו"ר הוועדה המקומית
יהוד

בדין ובצדק / צבי הראל

הפרצה של בית־המשפט העליון

אחד מפסקי־הדין האחרונים של בית־המשפט העליון, שדן בדיני שוחד, קבע כי יש מצבים שגם אם הוכח כי עובד הציבור קיבל טובת הנאה (או דרש טובת הנאה) הוא לא יורשע בעבירת שוחד (פורסם בכרך מ' חלק שלישי).

המדובר בערעורו של יוסף תשובה, המשמש פקיד בית־המשפט המחוזי בתל־אביב. שופט בית־המשפט המחוזי בירושלים, הפרופ' יעקב בזק, הרשיעו בעבירה של בקשת שוחד מעו"ד עודד רבות והוא נידון בשעתו לקנס של 25 אלף שקל ולמאסר על־תנאי. תשובה, שיוצג על־ידי עו"ד שלמה תוסיה־כהן, ערער על הרשעתו בבית־המשפט המחוזי ואילו המדינה ערערה על קולת העונש שקיבל וכן על זיכויו מפרשה אחרת: בקשת שוחד מעו"ד גדעון צדיק.

ערעורו של תשובה בעניין בקשת שוחד מעו"ד רבות, התקבל והוא זוכה. כן נדחה ערעור המדינה על זיכויו בפרשה הנוגעת לעו"ד צדיק. את פסק־הדין בערעורו של תשובה כתב השופט אליעזר גולדברג ולקביעותיו הצטרפו המשנה לנשיא בית־המשפט העליון, מרים בן־פורת והד"ר משה בייסקי.

וזו הפרשה הקשורה בעו"ד צדיק: התביעה טענה נגד תשובה, כי ב־1980 מסר מידע לעורך־דין צדיק. המידע נודע לו עקב מילוי תפקידו ונגע לעיקול כמות גדולה סיגריות ועל כוונת כונסי הנכסים למכרן. תשובה דרש, או לפחות הסכים לקבל, דמי תיווך בסכומים ניכרים לצדיק, מתוך סכום של 75 אלף לירות (בית המשפט אינו נוקב בסכום מפורש).

על כך כתב השופט גולדברג: "כל תפקידו של תשובה הסתכם בכך, שביצע את העיקול על הסיגריות. מכאן ואילך לא היה עליו למלא תפקיד כלשהו בעניין, ולא היה בידו להשפיע על המשך ההליכים. המידע שהיה בידו על העיקול ועל כוונתם של כונסי הנכסים למכור את הסיגריות היה אך מקרי, עקב התפקיד המצומצם של ביצוע העיקול. ודמי התיווך לא נתבקשו בזיקה כלשהי לתפקיד אחר שמילא בבית־המשפט. מכאן, שבקשתו ל־דמי תיווך, אם תצא העסקה אל הפועל, אינה בגדר תגמול 'בעד פעולה הקשורה בתפקידו'".

מקביעת בית־המשפט עולה, כי התביעה היתה צריכה להוכיח שה־דבר נעשה בתחום המוגדר של תשובה, שעבר או בתיקי מעמד אישי. אם תשובה היה מבקש טובת הנאה מעורך־דין המטפל במעמד אישי, ניתן להניח, כנראה, שהיה מורשע. עוד עולה מפסיקה זו ש"שלח לחמך על פני המים" או "משוא פנים בדרך כלל" צריך להתקיים לצורך הרשעה כאשר התביעה מוכיחה שהתקבל, בשל תחום הגדרתו, יכול להשפיע על נותן טובת ההנאה.

דברים שעשויים להתפרש [illegible] אחרת כתב ביולי 1983 נשיא בית־המשפט העליון, מאיר שמגר (פ"ד ל"ז חלק שלישי), וכך כתב שמגר: "... אך אין זה תנאי שהקשר לתפקיד יתבטא בהגדרת תפקידים או בהענקת סמכויות מפורשות, והוא יכול ללבוש לבוש של זיקה למערכת המשימות הכללית של המסגרת בה פועל עובד הציבור..."

ראוי לשאול: האין בפסיקתו של השופט גולדברג נטיה, בהשוואה לדעתו של הנשיא שמגר (השופט גולדברג מאזכר בפסקי־דינו את פסק־הדין של שמגר).

מכל מקום, המקרה של תשובה מראה כי הפסיקה של בית־המשפט העליון עלולה לפתוח פרצה לעובדי ציבור [illegible], כי אינם פליליים.

יש מצבים שעובד ציבור יקבל טובת הנאה, ולא יורשע בשוחד

שופט גולדברג: לזכות את תשובה

מורשע שליט: מקרה חמור מרס"ר ישעיהו

חשוד גהל: חקירה של חודשים

אגב שעון־יד

גם שעון־יד או טובות הנאה פעו־טות יותר, יכולים להיות שוחד. עובד ציבור הורשע בעבירת שוחד, לאחר שקיבל שעון־יד. פסק־הדין ניתן במשפטו של משה מבצר, פקיד בבנק איגוד, בסניף בורסת היהלומים ברמת־גן (בנוסף לשעון, קיבל מבצר גם קרטון סיגריות אמריקאיות). את השוחד נתן יהלומן ושמו [illegible] איימן.

בערכאה הראשונה הורשע מבצר על־ידי שופט בית־המשפט המחוזי בתל־אביב, עמוס זמיר, ובית־המשפט העליון (מאיר שמגר, דב לוין ושושנה נתניהו־כהן) דחו את ערעורו של מבצר (נובמבר 1984) ואישרו את ההרשעה. בית־המשפט העליון קבע, כי עובד הבנק קיבל את המתנות כדי שהנאשם ייתן לו — כלקוח — שירותים עדיפים. בית־המשפט קבע, כי מבצר קיבל את המתנות בכוונה, כשאיש לא ראה זאת. מבצר שימש פקיד במחלקה היהלומים בסניף הבנק שבו ניהל היימן את ענייניו הכספיים. מבצר [illegible] כי [illegible] פעולה חריגה למע היהלומן, והיימן [illegible] בתיק זה, לאחר שהגיע עם המשטרה והפרקליטות להסכם שלפיו יועמד לדין רק בחלק מהתיקים שנפתחו נגדו.

אגב, פסק־הדין בעניין מבצר הוא פסק־הדין הראשון שבו קבע בית המשפט, כי הבנקים המסחריים בישראל הם "תאגיד המספק שירות לציבור" ואפשר להחיל על עובדיהם את עבירת השוחד.

שוטרים וגנבים: ההבדל

בשבוע שעבר נגזרו שש שנות מאסר בפועל על רס"ר איזיק ישע־יהו (בן 54), רס"ר ממפלג התנועה של משטרת תל־אביב. הנאשם הורשע בגניבת כספים ותכשיטים של קשישה ובהשמדת ראיות, לטש־טוש עקבות הגניבה שלו. היקף הגניבות של ישעיהו: 10,000 דולר ו־6,000 מארקים גרמניים.

בטיעונים לעונש, טענה התובעת עו"ד זהבה נקרימן, כי בית־המשפט מחמיר בעונשם של אנשי משטרה ששלחו ידם ברכוש תוך כדי שירותם כלובשי מדים. לדוגמה, הביאה התובעת את העונש — חמש שנות מאסר בפועל — שגזר בשעתו השופט דוד ולך על המפקח שלמה שליט מהיחידה המרכזית בתל־אביב. שליט הורשע על־פי הודאתו בגני־בת כ־70 אלף דולר ותכשיטים מהקשיש איסר רוזילושינסקי ז"ל (שליט מונה לחקור את פרשת רצח הקשיש).

השופט אליהו מצא, שגזר על ישעיהו שש שנות מאסר, כתב בנימוקי גזר־הדין כי המקרה שלו חמור יותר מהמקרה של שליט, אף־על־פי ששליט גנב יותר כספים ורכוש. השופט מצא מנמק זאת בכך, ששליט חסך בזמנו של בית־המשפט כאשר הודה בגניבה, ואילו ישעיהו ניהל את משפטו עד הסוף, וגם לאחר שהורשע, לא הביע חרטה. עוד נימוק המחמיר במקרהו של ישעיהו — מציין השופט: הנאשם הורשע בעבירות אחרות — לבד מן הגניבה — שנגעו להשמדת ראיות לטשטוש עקבות מעשה.

איפה התיק נגד גהל?

בנובמבר האחרון תפסה חקירות זורח גהל, מנכ"ל דובק, מקום בולט למדי באמצעי־התקשורת. גהל הו־חשד בבית־המשפט בשורה של עבירות בהיקף גדול. בין השאר, נטען נגדו כי הוא חשוד בהברחת 15 מיליוני דולר לחו"ל תוך הונאת שלטונות המס. כן הוחשד גהל בגניבת מיליוני דולרים מכספי החברה.

גהל נעצר לצורכי חקירה, למשך שבועיים, ושוחרר לאחר שבית־המשפט קבע כי אין חשש שהוא ישבש הליכי חקירה. מאז שוחרר באמצע נובמבר האחרון, עוסקות שלוש רשויות — המשטרה, המכס ומס־הכנסה — באיסוף ראיות, כדי שהפרקליטות תבחן אם יש מקום להעמידו לדין. החקירה סבוכה: זו שהתנהל גם מחוץ לישראל, מצריכה זמן רב. מעריכים ששלושת הגופים החוקרים יסיימו את עבודתם תוך חודשים.

החקירות מסוג זה, המשכות חוד־שים רבים, מטרידות את רצון הפרקליטות לעצור עד לתום ההלי־כים את הנאשם בעבירות מרמה גדו־לות־היקף. הטעם לכך פשוט: הפרקליטות אינה יכולה להספיק לסיים את מלאכתה עד להגשת כתב־האישום, במסגרת 60 הימים המרביים, שקוצב בית־המשפט ל־משטרה למעצר חשוד לצורכי החקירה.

הטור שלי / נתן דונביץ

הכלואים והזועקים

ועדה כלשהי, של מנכ"לי־משר־דים או שרים, חייבת לקבוע את מדיניותה של ישראל לגבי מבריחי סמים ובלדרי־סמים נושאי דרכון ישראלי, שנלכדו במדינות אחרות. נלכדו, נשפטו והושלכו לכלא. באין מדיניות ברורה ומוצהרת, יש וגור־מים פרטיים מפעילים יוזמות שאינן עולות תמיד בקנה אחד עם האינטרס הציבורי. כבר בשלב זה, רצוני להדגיש שאין המדובר בעונש המוות שנגזר על יוסף סתן במצרים. לתלייתו של ישראלי בידי מדינה ערבית יש קונוטציה שלילית במיו־חד. מה גם שבישראל אין עונש מוות. אפילו לא למי שהולל פיגוע המוני.

אני מדבר על הכלואים בבתי־הסוהר במזרח הרחוק, באמריקה, בכמה ממדינות אירופה והארצות־הברית. מן היום שנשלחו לכלא, ולעתים אף לפני־כן, כבר זועקים דוברים היוצאים חוצץ נגד תנאי הכלא שם, כי האיש נמק, משתגע, גוסס.

פעיל במיוחד בנושא זה הקבוצ־ניק הרות לפיד, שהחל בשיקום אסירים ישראלים כאן, בארץ, ואחר־כך יצא אל ארצות הים. משפחות ממנות את נסיעותיו, נציגי ישראל מסייעים בידו, והוא מבקר בכלא, אחר־כך, הוא חוזר לארץ ופונה אל הלב היהודי, לצאת חוצץ נגד המשך שבתו של אותו סוחר־סמים או בלדר־סמים בכלא הזה.

לדעתי, האינטרס הציבורי, כאן בישראל, הוא שאלה ימשיכו לרצות את עונשם שם. יותר על כן, בפרסו־מים תכופים על תנאי החיים הנוראים (באמת, או לא כל־כך באמת) בכלא הזה, יש הרתעה למי שמעלה על דעתו לעסוק בהובלת סמים או בייבואם. הוא חייב לדעת שאם רצונו להביא לכאן את המוות־הלבן, הוא מסתכן, שאת רוב שנותיו יבלה בכלא זה, בין זרים, לעתים בתנאים תת־אנושיים. נציג הקונסוליה היש־ראלית יבוא אליו, מטבע הדברים, פעם בפעם, לשמוע על מצבו, או להעביר מסר כלשהו למשפחתו בארץ. אך אין זה האינטרס שלנו, לדעתי, להיאבק לקצור תקופת מאסרם של אלה. יהיו שיבינו כי יש למדינה אינטרס להגן עליהם. הרות לפיד, בנסיעותיו והופעותיו, מד־גיש את הקשר הכתוב הזה. גם אם אינו מתכוון לדברים אלה בדיוק, ופועל רק מתוך "מניעים אנושיים".

אינני יודע, ואינני מסוגל לתפוס את "המניעים האנושיים" בהקלת עונשם של אלה, אשר למען בצע כסף מוכנים לתת יד לרציחתם של צעירים ומבוגרים בארץ במוות אטי ומענה אולי הגרועה בצורות המי־תה.

המדינה, באמצעות ועדה בדרג גבוה, חייבת לקבוע מדיניות ברורה, ולהעביר את ההנחיות וההמלצות לנציגויות ישראל בחו"ל. מי שנתפס בסרט "אקספרס של חצות", קרא ושמע דיווחים על ישראלים שנע־צרו ונאסרו בטורקיה על ניסיונות להבריח סמים, ובכל זאת הוליכו לפשוע — שישאו הם, ורק הם, באחריות. ושלא ידאו לי, אחר־כך, בטלוויזיה, ובעיתונים, תמונות של נשים וילדים המתגעגעים שאבא יחזור לארץ. אבא, ורק הוא, היה צריך לחשוב מה יהיה על בני משפחתו אם ייתפס. שלא יניחו לי את הילדים על מפתן ביתי, כאומ־רים. ממילא כל אחד מאתנו משלם אחר־כך לאחזקתם ולמחייתם בכס־פים שיעביר אליהם השלטון, באמצ־עות הביטוח הלאומי ומשרד הרוו־חה.

הישמרו מן הרחמים. רצח, אם הוא בתשלומים, אינו משחק ילדים.

מצעד הרפואה

טוב לי לקרוא ידיעות ודיווחים על התקדמות ברפואה. לא התעניינות של היפוכונדר. אלא שמחה על מה שקורה. אפילו שההתקדמות אטית, לעתים, כמו היה צב זוחל בהילוך אטי. מחלות, תחלואים ומכאובים שונים זוכים לטיפולים חדשניים, המצטיירים למי שאין עיסוקו ברפואה, כמעט בריתי.

זה עתה קראתי בעתון לונדוני על שיטה חדשה להמסת אבני מרה. כל אדם עשירי, פחות או יותר, סובל מאבנים בכיס המרה, ובסופו של דבר עובר ניתוח לכריתת הכיס העיר האבנים אשר בתוכו.

עכשיו, ב"מאיו קליניק" בר־צ'סטר, ובמרכזים רפואיים אחרים ברחבי העולם, מנסים שיטה שונה לחלוטין. ללא ניתוח, מחדירים שפופרת זעירה אל כיס המרה, מבעד לדופן הבטן. מכשיר רנטגן ואולטרה־סאונד מנחים את הרופא בדיוק היכן עליו להחדיר את השפ־פרת. ממנה מופרש אל כיס המרה נוזל הממיס את האבנים. כעבור שש עד 24 שעות, חוזרים על הטיפול. את הנוזל ואת האבנים המומסות שואבים החוצה באותה דרך. הכיס נקי, חייו של החולה חוזרים למסלול התקין. אין אבנים, אין כאבים, הכיס נשאר.

ב־37 — מטופלים מתוך 38 ב"מאיו קליניק" ברוצ'סטר הסתיים הטיפול ללא שום סיבוך קשה. כאמור, הטי־פול עדיין בשלבים הניסויים, אך רו־פאים סבורים שתוך שנים מעטות ייעשה חלק מן השגרה בבתי־החו־לים.

ציידי הכלבים

חוזרים לתל־אביב. גברת תל־אביבית הלכה, לפני שבוע, עם חברתה, בשכונתה, רמת־אביב. מאחוריהן עשה דרכו בעצלתיים כלב־השעשועים של הגברת. יצור זקן, נטול שיניים, שראייתו לקויה, כל גדלו כנעל והוא דומה לסחבה שחורה לכיבוד רצפות (סליחה, סליחה גבירתי). סיכת־שיער צבע־נית על מצחו, כדי שלא יכסה השיער על עיניו וגם כדי שיידעו הבריות היכן צד הקדמי והיכן האחורי.

וככן, הולכות להן הגברות, ולפתע מפנה האשה את ראשה אחורה. והכ־לבלב שלה, בבת עינה, שהיא לה כילד, איננו. נעלם. כמו בלעה אותו האדמה. שתי הנשים מחפשות אותו בחצרות הסמוכות. בחנויות. אולי התבלבל המסכן ותעה בדרכו. איננו. עד שאשה צעירה אומרת להן שציידי הכלבים של העירייה לכדו אותו. הלכו שני גברים ובידיהם מוט ארוך, ובקצהו לולאה. מטילים את הלולאה על הכלב. והופ! תופסים אותו.

נזעקה בעלת הכלב, נרגשת, ולא ידעה לאן לקחו את הכלבלב, ואם ישאירו אותו בחיים. פנו וטילפנו לכל הכתובות האפשריות, עד שנאמר לאחת מהן שצריך לפנות למחלקה הווטרינארית ברחוב הוד־קנס. לשעבר היה זה בית־המטב־חיים של העיר. רצים לשם. נאמר להן שאמנם עבר אצלם זה עתה כלב כזה, והעבירו אותו, ככל האחרים, למכלאות, ליד רידינג. רצים לרי־דינג. כן, הכלב שם. אך אי־אפשר לקבלו בחזרה. עליו להיראה בבי־דוד 48 שעות. לראות אם אינו חולה כלבת. הניחו אותו, כאות חבריו, בכ־לובים צרים, על מרצפת בטון. בחורף, בהתנגח. אכה, נתנו להם מים ומזון. שלא יהיו רעבים או צמאים. הכלבים, מתוך התרגשות ופחד, לא תמיד נוגעים באוכל. הם בוכים, מיללים, רוצים הביתה.

כתום 48 השעות שיחררה עיריית תל־אביב־יפו את הכלב הועיד ממאסרו. מלוכלך ומבריח. כי בכלוב הצר עשה את צרכיו תחתיו. גם לקה המסכן בברונכיטיס. בכית. התאוששה. סוף הסיפור.

מוסר השכל: בעיריית בכוניות, גודדים את הקטנות, לא את המבהאיות. טוב שבואה את הצייד־דים האמיצים זורקים את הלולאה על כלבים גדולים, הנבנים ביד בשיכות איתמניות, ולא על כלבי־נעל ועדים.

מחדל הניקיון של תל אביב

מאת חיים הנדוורקר

להט אינו מפנה את מלוא מרצו לניקיון העיר, המצב הולך ומחמיר ● שכרם של פועלי הניקיון מן השטחים, העובדים ברחובות תל־אביב, הוא שני שקלים לשעה

חשיפת שכרם של פועלי הניקיון מהשטחים המנקים את רחובות תל אביב (14 ש"ח נטו ליום עבודה) מפנה את הזרקור גם לאחד ה־מחדלים העירוניים החמורים ביותר — הלכלוך הגלוי לעין המטריד את תושבי העיר.

מעבר לשערורייה הברורה בסתם שכר־רעב לעובדים, הרי כאן גם טמון במידה לא מבוטלת סוד לכלוכה של העיר. אין כל סיבה שפועל ההופך לשכר עבודה של שני ש"ח לשעה [illegible] במנוחה, באיסוף פריטים מהאשפה שאולי יוכלו לשמש את בני משפחתו בעזה, בחברון או בחלחול. צעיר חסון לא יסכים לבוא ולעבוד בעבודה מעין זו, שאף פעם לא כיבדה את בעליה, אלא זקנים וצע־ירים מאד שכוחם הפיזי ירוד.

מי שעקב אחר עבודתם של מנקי הרחובות יכול היה לגלות להפתעתו כי זמן ממושך מבוזבז המנקים על צעידה כשהם דוחפים את עגלותיהם מבסיס היציאה שלהם לאורך קי־לומטרים ועד ליעד אותו עליהם לנקות. זאת במקום לפזר אותם בכלי רכב במקומות שונים. גם צעידה זו נעשית בביטחא, וכאשר הפועלים נחים פעם בפעם. וכאשר הם מגיעים ליעד אין הם עוד רעננים כשהיו. וכך גם נראית עבודתם.

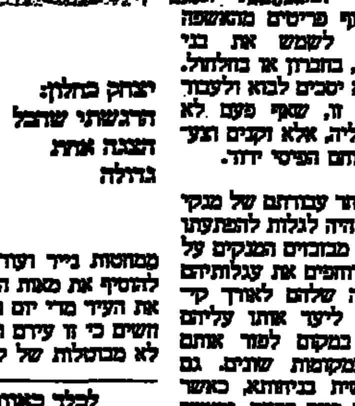
יצחק כחלון: הרגשתי שהכל הצגה אחת גדולה

ראש האגף פורש

העשיה בתחום ניקוי הרחובות של תל אביב היא רק קצה קצהו של קרחון בכל הקשור לתחום התברואה בתל אביב. ראש עיריית תל אביב שלמה להט חובב ניקיון אבל לא נראה כי נושא זה עומד בראש סדר עדיפויותיו. כאשר נושא קרוב לליבו, כמו, למשל, איסוף כספים, הוא יודע היטב להפעיל את מירצו. וכך הוא נוסע מדי כמה שבועות אל ארצות רחוקות כדי להביא משם תרומות.

לפני יותר מתשעה חודשים מינה את אל"מ (מיל.) יצחק כחלון לתפקיד ראש אגף התברואה. המינוי לווה בהצהרות כי הנה הובא האיש שינקה את תל אביב. באחרונה פרש כחלון מתפקידו בעירייה לאחר שחש כי אינו מקבל גיבוי לתוכני־תיו בתחום התברואה והניקיון.

כמעט אין עיר גדולה בעולם שאינה מתלבטת בבעיית הניקיון והתברואה שלה. כך גם תל אביב. היותה מרכז מסחרי, כלכלי ותרבותי מביא אליה אנשים רבים וגם כמויות אדירות של אשפה. מדי יום מפנים מהעיר בין 650־600 טונות אשפה. מודעות התושבים לניקיון אינה גבוהה. תושבים אינם מהססים להש־ליך אל הרחוב גם עצים. בעלי עסקים זורקים אשפה אל המדרכות גם אם פינו עובדי הניקיון רק שעה קלה קודם לכן את הלכלוך. וכך אפשר לראות את רחובות דיזנגוף ובן יהודה מזוהמים שעות רבות ביממה. כל אי תנועה או רמזור בעיר משמש מקום ריכוז לבעלי סגריות, ממוטות נייר ועוד ועוד. לכך יש להוסיף את מאות האלפים המוקדים את העיר מדי יום ביומו. אלה אינם חשים כי זו עירם ומוסיפים כמויות לא מבוטלות של לכלוך וזוהמה.

לכלך באמות נפשך

אין ספק, עיריית תל אביב אינה מלכלכת את רחובות העיר. שאלת המפתח היא האם היא עושה את כל הדרוש כדי למלא את אחד מיע־דיה החשובים — ניקיון העיר. התשובה לכך שלילית.

חוקי העזר העירוניים מאפשרים לעירייה להגיש דו"חות נגד ה מלכלכים. בפועל אין הפיקוח העיר־וני מצליח להשתלט על הבעיה ולמעשה תושב העיר המבקר בה יכול ללכלך כמעט באמות נפשו בלא חשש כי יוגש נגדו דו"ח. גם מבצעי פרסום שיחנכו את הציבור לשמור על הניקיון אינם מתבצעים. כאשר שלמה להט החליט להלחם בתופעת התלייה הבלתי חוקית הוא הפעיל את סגולי הרנות, הטיף פקודות, יצא במסע פרסום. בנושא הניקיון הוא לא עשה כן. אפילו רק על סמך דברים אלה ניתן לומר כי הניקיון אינו בסדר עדיפות גבוה של העירייה.

בעשור האחרון קטן מספר עובדי התברואה בכ־400 איש (כיום הוא 1100) בעוד הפעילות בתוך העיר הלכה וגברה. אנשי אגף התברואה התנגדו לכל קיצוץ בכוח אדם ואולם להט וגזברות העירייה הכ־ריעו לקצץ. יש הטוענים כי אלה שפוטרו היו דווקא הצעירים והמ־ביים שהיו יעילים יותר בעבודה.

לפני כשנה, כשהתברר כי חלה החמרה קשה במצב התברואה, הוחלט להוסיף עוד מאה עובדי ניקיון ו־30 נהגים. הוחלט לרכוש מספר כלי רכב חדשים, בכללם כלי רכב צרים, שעומדים להגיע ארצה בחודשים הקרובים. ואולם נראה כי גם בכך אין די. בעיה קשה היא שלא קיימת משמרת ניקיון של שעות אחר הצהריים פרט לכמה עשרות פועלים המתמקדים בר־חובות המרכזיים של העיר.

מכוניות מיושנות

גם מצבו של צי הרכב קשה. לאגף התברואה כ־120 כלי רכב המיועדים לאיסוף אשפה. שליש מכלי הרכב הללו הוא מיושן ואינו מסוגל לבצע את עבודתו כיאות. בעולם המערבי רכב תברואה אינו עובד יותר מחמש עד שבע שנים. בתל אביב רוב כלי הרכב לפינוי אשפה הם בני חמש עד חמש עשרה שנים. מדי יום כ־20 כלי רכב שוהים בתחזוקה. לוח הזמנים של העבודה משתבש עקב כך, יש צורך בחלקי חילוף יקרים. יש לציין כי התקלות אינן רק בכלי הרכב עצמם אלא במתקן הדחוס שלהם.

על היחס לתברואה ניתן ללמוד גם מהעובדה שהמוסך של מכוניות התברואה נמצא במתקן מיושן ביפו שהיה שייך פעם לצבא הבריטי ושימש אורווה. בימי החורף מוצף כמעט באופן קבוע המוסך במים ואי אפשר לעבוד בו. זמן רב מבטיחים ראשי העירייה והפקידות הבכירה להעביר את המוסך למקום מסודר שיהיה גם סמוך לחניון המכוניות ויחסוך בכך נסיעות לחניון וחזרה וביטול זמנם של נהגים. אבל הבטחות לחוד ומציאות לחוד.

נגוע בפוליטיקה

אם לא די בכך שחסרים עובדים וכלי רכב מתאימים, קיימת גם בעיה אחרת הנודעת לגובה. והיא — הסכמי העבודה. על פי הסכמים אלה שנחתמו לפני כעשרים שנה ומתאי־מים לימים ההם, עובדים גם כיום. כל הנסיונות לשנות הסכמים אלה עלו בתוהו. וכך קיימים כמה וכמה אבסורדים. כך, למשל על פי ההסכמים צריך צוות של נהג ושישה פועלים לפנות בין 900־800 פחים ליום. כיום מכוניות האשפה אינן קטנות כבעבר ואין כל בעיה שכל צוות יפנה בין 1200־1100 פחים ליום. ואולם העובדים מסרבים. בר־חובות מאנה וגלברג, למשל, מפנים את האשפה מדי יום, כפי שנקבע בעבר, בעוד שניתן להסתפק בפינוי שלוש פעמים בשבוע.

אגף התברואה נגוע בנגעי הפולי־טיקה. בגלל גודלו של האגף (1100 עובדים) רבות בו ההתרחשויות הפולי־טיות. מפלגת העבודה, השולטת גם באיגוד עובדי העירייה, עושה כאן כבתוך שלה. היא גם מנתבת מינויים לתפקידים שונים באגף אם האיש אינו איש מפלגה שהופצים ביקרו. וכך, על רקע חילוקי דיעות בין כחלון, שדרש מינויים על פי כישורים בלבד, לבין אנשי מפלגת העבודה, לא אושרו באגף תפקידי מפתח כמו מנהל החניון האחראי על כ־140 כלי רכב, מנהל מחלקת שי־רותי ניקיון האחראי לפינוי האשפה בעיר. בקרב נהגי האשפה שולטת "זחידות".

בשנה האחרונה אף לא היה לאגף נבחר ציבור הממונה על האגף. לאחר שזאב רפאה עזב את התפקיד ביקש להט למנות את צבי רנד לתפקיד. ואולם על רקע חילוקי דיעות בנוגע למתן רכב לרנד והצמדת נהג אליו, נתעכב המינוי. לאגף לא היה "אבא" שיפעל למענו בהנהלת העירייה.

משנשאל יצחק כחלון לפשר פרישתו, השיב: בהתכונת הנוכחית איני מאמין שיש סיכוי להביא את תל אביב למצב טוב יותר בתחום הניקיון. לא הפריע לי להתעורר בשעה ארבע וחצי בבוקר ולצאת לעבודה. חשתי שהכל הצגה אחת גדולה.

בקיץ הורגש הלכלוך היטב בר־חובות תל אביב. להט יצא לסיורי אשפה בבוקר. הוא לווה בסיקור תקשורתי מתאים. החורף הביא עימו הקלה בתחום התברואתי. העיר עדיין מלוכלכת אבל בצורה פחות קשה. בדרך כלל בגלל תנאים אובייקטיביים: פחות אנשים בר־חובות, הגשם שוטף את הלכלוך המצטבר. אנשים פחות נותנים עצים. בקיץ הקרוב עשוי הלכלוך להיות מורגש שוב, ואולי אפילו ביתר חומרה, ברחובות תל אביב.

בתגובה על הדברים, אומר דובר עיריית תל־אביב, כי אכן מצב הניקיון אינו משביע רצון כרגע ואולם טעות היא לומר כי הנושא אינו עומד בראש סדר־העדיפויות של ראש העיר. התקופה הקריטית בתחום האשפה היא ימי הקיץ ולכן כבר בחודש מארס ייפתח מבצע ניקיון בכל רחבי העיר ובמקביל, יהיה מבצע פרסום שמטרתו להרתיע את המלכלכים ולעודד את הניקיון בעיר. למטרה זו מוקצים משאבים רבים. בשנה האחרונה הופעל כוח אדם רב מעבר לתקנים שנקבעו על פי החלטת הממשלה, לגבי כל המגזר הציבורי ונרכשו מכוניות חדשות לפינוי אשפה. בעלות של 100 אלף דולר המכונית. כן הוחלף מנהל האגף. אשר לטענות הספצי־פיות: משרת מנהל מחלקת שירותי ניקיון בוטלה ונבלעה במסגרת הגדרת תפקיד אחרת. בעיית איוש המשרה של מנהל החניון תיפתר כנראה בימים הקרובים ולשני המינויים אין כל קשר לפוליטיקה. מוסיף הדובר: את ההערכות בעניין התברואה, אין להשוות לעניין הסינדול. שכן פתיחת צירי התנועה על־ידי הסנדלים מצריכה כוח אדם של 40 איש ואילו התברואה בעיר מצריכה כוח של 1200 איש. שני הנושאים אינם איפוא בני השוואה.

קיבוץ 87 / אלי אלעד

את הריצה הזאת אי אפשר להפסיק

בעיית צעירי הקיבוצים אשר סמוך לשיחרורם מהצבא, נוט־לים את מקל הנדודים ויוצאים לתור קצוות עולם, מעיקה מאד על התנועה הקיבוצית. שנת החופשה שנוטלים חלק מהם לעיתים מתארכת ומחריפה את הבעיה החברתית המעיקה מ־מילא של התנועה הקיבוצית: דלדול השורות מבנים צעירים, שחלקם הופכים ליורדים. מספרי העוזבים שונים מקיבוץ לקיבוץ, אולם ככלל, התופעה תופעת עזיבת הצעירים למגורים ה־מהווים בעייה של ממש שעמה מנסים להתמודד, בין השאר, על ידי ניסיונות של קליטת צ־עירים, עירוניים ואחרים.

"הר", שממנו עולה אולי משהו אופטימי, מצאנו במכתב שכתבה בת הקיבוץ הוותיק איילת־השחר לקיבוצה, שהתפרסם לא מכבר בעלון המשק הגלילי: "כשתשעה החודשים שלי בחוץ לארץ נגמרו, אמרו שעזבתי. אני היה משעה לשעה, מבט, פשוט, לטעום מכל מה שהעולם ה־יפהפה הזה מציע. כל התלונות פתאום הופכים למציאות ואת הריצה הזאת אני לא יכולה להפסיק. הכל כל כך שונה ומשונה ומריח וטעים ומלא צבעים. עכשיו אני בטוקיו. האנשים פה כל כך משונים ומצחיקים, וכמה שמבינים יותר — זה יותר מוזר; יותר לא מובן.

רק שתדעו, לא עזבתי כלום. הארץ כל הזמן קוראת לי, המשק עם הדולבים כאורי, שבי־ריוק עכשיו בשלכת צבעונית (כמו פה ביפאן). ועכשיו זה גם הזמן לצאת לגנול ראש־פינה לראות את החלמוניות. כש־חושבים על כל היופי שנשאר שם מאחורי, והלב גם קצת מתגעגע. הלכים. גם חילונים כאן לבית הכנסת בערבי שבת ובראש השנה, מקדשים ונוטלים ידיים. מחליפים קסטות של גורית גלרון ושלום חנוך ואפילו ריטה.

אז כשארגיש מלאה ושבעה — אחזור. הפשטות האמיתיות של הארץ ויושביה יפות לי מהכל. בבקשה שמרו עליכם ועליה. אוהבת ומתגעגעת. ג. ב. ג."

הקיבוצניק של יפאן

האם ביפאן עסקינן, לא רק צעירים מאיילת השחר מגיעים אליה ואינם נרתעים מהיוקר הרב השורר בה. בעלון פלמחים מספר גיל על מפגשים אחרים שאותם חווה שם ובמרכזם השאלה האמנם מתקיימים קי־בוצים בארץ השמש העולה.

כותב גיל, לחברי קיבוצו, "האמנם קיבוץ ביפאן? קשה לשפוט, קשה לצאת בהכרזות. הרי אבותנו תמיד טענו שכל אותם עיתונאים הפורצים ל־קיבוץ למספר שעות ואחר כך מפרסמים מאמרים ומחקרים, דעות ומסקנות עושים לנו שירות רב. על הקומונות האלו, הקרואות יאמגישי, שמעתי מ־שתי בחורות שלמדו שנה מ־תחתי בביה"ס האזורי.

הגעתי לטוקיו ותיפשתי ע־בודה. כמובן שניסיתי גם בארגון שלום. טילפנתי לארגון קניה והוזמנתי למשרדים, בדירת מ־גורים שהוסבה למשרד. ל־סקרנות אין קץ וקשה להבין מהאנגלית של קניה על האידי־אלים ומה מניע את כל ה־מערכת. יחד איתו אני בוחר קו־מונה חקלאית מחוץ לטוקיו.

הגעתי לקומונה עם משאית של האמגישי של קניה (יאמ־גישי שזה קיבוץ), שבה חברים 30 איש, 16 משאיות ומאפיה קטנה ללחם ולמעדנים טעימים — כמו קומונה עירונית. גם שם לא מצאתי דוברי אנגלית אלא רק גשם וגשם. יש שם רפת, לול ומרכז מזון לרפת וללול. הרושם הראשון — לפניך קיבוץ. חדר אוכל, מקלחות ציבוריות, מוסך, מכבסה, מועדון לחבר, מועדון טלוויזיה, וכל מה שיש אצלנו יש גם להם. הכל יותר ציבורי ואפילו במקלחות מגבות משות־פות, סבונים, סכיני גילוח, הכל משותף. בכל בו שלהם אתה יכול לקנות הכל, ורק צריך לרשום. בכל חדר טלוויזיה ובכל מסדרון של חדרים — מטבח משותף ויש בו כל מה שצריך. בחדר האוכל הגשה עצמית ואפילו 6 מתנדבים מברזיל הלומדים את הזמים של מאמיני האמגישי בכדי ליישם אותם אחר כך בברזיל.

הגענו בגשם חזק ויצאתי לעבוד. מצאתי שם 20 יפאנים מתרוצצים על פיגומים של לו־לים חדשים בגשם ולעשות עור־פים חליפות סעדה נגד רטיבות. כמובן שהתרוצצתי איתם וגם בניתי עבורם לולים. בסוף העבודה הסתבר לי שהם מכל רחבי יפאן, באו לעזור לחבריהם לבנות את הלולים. יש עזרה הדדית ויש שיתוף ויש המון שיוויון אבל יש אידיאל לחיים טובים ומשפחתיים "כמו שהתר־נגולות חיות". לא חיים בשביל כסף אלא כדי שבעולם יהיה שלום בין כל האנשים.

הם מאמינים שכודי טבע וכפר יהיו בעולם שלום ושמחה בין כל האנשים. התוצרת שלהם נמכרת ללא רווח — רק כדי לכסות את הוצאות המחיה והוצאות הגידול שלהם. השי־מוש בכימיקלים אסור. הטיפול בפרות ובתרנגולות נעשה ב־מינימום תרופות אפשרי. ה־הרעה נעשית על ידי פרים ולא על ידי וטרינר. התרנגולות חיות יחד עם תרנגולים ולכן הם מאמינים "שחייהם יכולים ל־היות טובים כמו החיים של תרנגולות שנראות כל כך מאושרות בתוך הלולים". אין אדם נכנס לחייו של השני ולמרות זאת הם חיים חיי שיתוף מלאים, תוך אמונה מלאה ש־חייהם הם הטובים ביותר. יום מתחיל בזריחה ונגמר בשקיעה. הרבה "שיחות" (אסיפות) בין האנשים וניסיון לבצע רוטציה במקומות העבודה. כמעט ואין ועדות.

שלושה ימים אינם מספיקים בשביל להכריע לטוב או לרע. טעמתי ונהניתי מכל רגע. לאחר מספר ימי גשם יש ימים יפים ואני בטיול: בתוכנית קיוטו, הירושימה, הר פוג'י, ודיסנילנד בטוקיו."

תאונה או רצח?

מאת אלאן ראבוב

Le Monde

מיוחד ל"הארץ"

שטוקהולם

האם מי שעמד בראש משרד הפיקוח על נשק וציוד מלחמתי (קוד אנקאר) נהרג בתאונה או שמא היה קרבן להתנקשות? מזה שבוע חוק־רת המשטרה ועדיין אינה מסוגלת להציע תשובה. סגן אדמירל קארל־פרדריק אלגרנון נמחץ למוות על ידי קרון מטרו אחד הבוהים ב־15 בינואר בשטוקהולם. רוב העדים שנשמעו עד כה סיפרו כי ראו אותו נופל אחורנית על הפסים כאשר נכנסה הרכבת לתחנה. אך ב־22 בינואר סיפר עד אחד כי אלגרנון נדחף למסילה והמדור הפלילי הגדיר את מותו כ"רצחנית". יום אחר כך פתח בחקירות חדשות בנושא, לאחר הניתוח שלאחר המוות של הגופה התברר שהסיבה לנפילה לא היתה התקף לב או חו־לשה פתאומית. המקורבים של הפקיד הבכיר הוציאו מכלל אפשרות את התאבדותו.

המשטרה מגלה עניין רב בנסיבות המסתוריות של מותו שכן סגן האדמירל אלגרנון בן 61 היה דמות מפתח בפרשת הייצוא הבלתי לגלי של ציוד צבאי. רשמית מנהיגה שוו־דיה הציבורית מדיניות רבת הגבו־לות בנושא זה וקיים בה איסור על מכירת נשק למדינות המעורבות באורח ישיר או עקיף בסכסוכים צבאיים. אולם ב־1984 פרצה שער־וריה כאשר ארגון פציפיסטי, התאחדות למען השלום והבוררות, גילה כי כמה מפעלים, כמו בופורס ונובל קאמי, הפרו את התקנות וכי בשדות קרב מסויימים בעולם נעשה שימוש בנשק שוודי. גילוי זה הביך במיוחד את הממשלה. בין השאר שוגרו, על פי השמועה, כ־200 משגרי טילים מדגם אר־בי־70 לאיראן, 500 אחרים סופקו לדובאי ובחריין, וכ־40 תותחים מתוחכמים מאד הגיעו לתיילאנד. על פי השמ־עה גם קיבלו איראן ועיראק כ־400 טונות אבק שריפה וחומר נפץ. ציוד זה עבר בעיקר דרך סינגפור, מורת ברנביה ומעל לכל סינגפור, שהיו הלקוחות "הרשמיות". חברת בופורס קיבלה ממשרד הפיקוח על ציוד צבאי, במילים אחרות — הממשלה, את אישורי הייצוא הדרושים למדינות אלה.

שתי חקירות מקבילות בפרשה זו נערכות כעת על ידי המדור הפלילי ועל ידי משטרת המכס ומצפים כי התוצאות יימסרו באביב. עדיין לא נמסר על שום הגשת כתב אישום, אך חמישה מנהלים ומנהלים לשעבר של בופורס נחשדים בהפרה חמורה של חוקי יצוא הנשק. שניים מהם הכירו בחקירות שכמה מעובדי המימשל תמכו. שתי ממשלות (הממשלה השמרנית ואחר כך הממשלה הסוציאל־דמוקרטית, בר־ אשות אולוף פאלמה, ידעו על הפרות אלה. משלוחי הנשק הבלתי לגליים התקיימו בין 1982 ו־1985.

במסגרת החקירותיה רוצה המש־טרה לברר, בין השאר, אם קארל פרדריק אלגרנון, שעמד בראש משרד הפיקוח מאז 1981, ידע גם הוא על הפרות הנשק או שמא הולך שולל על ידי בופורס. נפילתו המסתורית על פסי המטרו של שטוקהולם, גם אם לא היתה אלא תאונה, לא תקל על המשך החקירה.

זקוק דחוף למודעה?
מודעפון
לשרותך 24 שעות ביממה
03-38 38 38
לבעלי כרטיסי אשראי בלבד

هكذا من الأصل

صكنا من الامل

ראיון ושברו

מאת מתי מגד

סיסמת ה"אין ברירה" חיפתה לא־פעם גם על כישלונות מיותרים, גם על אטימות־לב כלפי קרבנות לא־הכרחיים, גם על פשעים

ב־9 בינואר פורסם במוסף ה־שבועי של "הארץ" ראיון שלי עם תמר מרוז ("שעון החול") ולתמהוני, אולי גם לצערי, גרר תגובות רבות, רובן נזעמות ומקצתן אוהדות, בעל־פה, בטלפון ואף במכתבים למערכת. הדברים שאמרתי באותו ראיון והת־גובות עליהם מחייבים אותי להבהיר ולפרש אי־אלה עניינים שכמו־תמבי לא הובנו כראוי מקריאת הראיון עצמו.

אין זו אשמת המראיינת, כמובן. תמר מרוז לא הוסיפה משלה על מה שאמרתי, רק ערכה את דברי לפי מיטב הבנתה וטיפשוה. מסתבר, כי זה טיבו של כל ראיון: כמה מן הדברים שאמרתי, או אולי נתכוונתי לומר, לא נכללו בראיון ואפשר שדווקא מה שנעדר ממנו הוא שהו־ליד רבות מן התגובות עליו. אילו נגעו התגובות רק בי, באישיותי, בדרך שבה בחרתי לספר על־לבך, הייתי עובר עליהן בשתיקה. ב־דיעבד. "גידודיי" בדברי כמה מצעים הכואבים לא רק לי ואני מבין יפה מדוע נדקנו כמהרוכמה מבני דורי, לרבות ידידיי, בקוראם את דברי. שומה עליי, איפוא, להעמיד את הדברים האלה במקומם, בהקשרם הנכון.

הראיון עצמו נולד תוך־כדי שיחה מקרית עם תמר מרוז על הרומן שאני עוסק עכשיו בכתיבתו. או בסיומו. "גיבורו" של רומן זה איננו מתי מגד, אך רבים מן המאורעות הציוניות, ה"הוויות", המסופרים בו משיקים או מתערבבים בכמה שעבר או עובר על מחברו. אפשר שהגיתי בדברי על רומן שלא פורסם (או לא נשלם) עדיין, וגם בכך שתוך כדי דברי עליו בראיון, לא הקפדתי די בתיחום הגבול בין "גיבור" הרומן לביני. עם זאת, איני חוזר בי מדברי על הצורך, אפילו החובה, לבחון את העבר מחדש, בלי חשש לפגוע ב"פרות קדושות", ועל מה שעובר על אדם המתנסה בהלוך־נפש זה של פגישה מחודשת עם עברו ובוחן גם את עצמו לאורה או לצלה של פגישה זו.

***

כאשר אמרתי, למשל, "הכל היה בלוף" (על הפלמ"ח, תנועת־הנוער, הקיבוץ), לא התיימרתי להיות היס־טוריון ולהורדע את הדין על כל אלה. הפלמ"ח לא היה "בלוף". מאות חללי הפלמ"ח במלחמת העצמאות וראי שאינם "בלוף" וכלעדיהם או בלעדי חבריהם שנשארו בחיים, לא היתה קמה מדינת ישראל. מאות רבות של אנשים צעירים נתנו את מיטב שנותיהם, רבים מאד מהם גם את חייהם, בתום־לב, באמונה, במ־סירות לאידיאלים שעליהם חונכו. אפשר אפילו שלשם כך זקוקים היו לכל דברי־המליצה שהולעטו בהם ואשר אף אני תרמתי להם מעט כחלי. או כמה ששאלתי מאחרים ברשימות רבות שכתבתי אז. אם בע־לון הפלמ"ח שערכתי ואם בספר הפלמ"ח שהשתתפתי בעריכתו.

ועם זאת, במבט לאחור, כעבור ארבעים שנה ומעלה, לא בלבד שאני רשאי אלא גם חייב לבדוק מחדש. האם כל אותם דברים נמ־לצים שאמרנו וכתבנו אז — אם בתום־לב ואם בהיתממות ובהעלמת־עיניים מן האמת — לא סייעו ב־דיעבד לצביונם ולטיפוחם של "הרגלים" רעים, של טיוח־שקרי, של הסתרת הדברים־כהווייתם, של פיאור־עצמי. בוודאי, בחינה־מחודשת זו מושפעת או מותנית במה שמתחולל היום במדינת־ישראל. אינני היסטוריון ואיני יודע אם בכוחו של היסטוריון בקיא ומעולה לשפוט, איזה מן הרעות המחליאות היום את המדינה לא התחילו לכרסם בשורשיה כבר אז. אישית, ואני מדבר בשם עצמי בלבד, בטוח אני כי התעלמות מן האמת, מליצות כוזבות, סיסמאות ריקות, שהיו להם חוקנו כבר אז (בשביל מרביתנו, אולי, שלא מדעת ולא בכוונת־זדון), מסייעות גם היום במידה גדושה פי־כמה מאשר אז, לטיפוחן של שחי־תויות, להתעלמות־מדעת מאמיתות, לניפוחם של שקרים.

אינני נוטל לעצמי, חלילה, את הרשות להיות "נביא, מוכיח בשער". לא רכשתי לעצמי את הזכות הזאת. גם הנוסטאלגיה איננה זרה לי ולא פעם אני מתפתה להתרפק על "הי־מים הטובים" ההם ולומר כי כל מה שקורה היום בישראל לא באשמתנו הוא קורה.

האם זו האמת כולה?

***

בראיון עם תמר מרוז דיברתי, כאמור, בשמי בלבד. חשפתי, אולי שלא לטובתי, מקצתם של דברים המציקים לי, כשאני מנסה לעשות את חשבון־הנפש שלי עם עצמי. עם עברי. או חשבון־הנפש של "גיבור" ספרי. אך דווקא התגובות הנזעמות על אותו ראיון העלו בי (אולי לא בפעם הראשונה) איזו מחשבה טור־דנית ועצובה: האומנם אין אנשים רבים, מבני "דור הפלמ"ח", סוחבים אתם עד היום כמה מן ההרגלים הרעים שהוחלו לצמוח כבר אז?

באותו ראיון סיפרתי על התנסות אחת בקרב על לטרון. לא דייקתי בפרטים ורבים מהם כבר אינני זוכר על דיוקם (האם יזיד אני בשיכחה זו?). אך אני הייתי שם והתנסיתי במה שסיפרתי עליו. שום תעודות מן הארכיון או עדויות אחרות לא יוכלו להפריך את האמת הזאת. אך לא זה החשוב באמת. ידידי מאז, חיים גורי, כתב במכתבו למערכת "הארץ" כי כל סיפורי שקר וכזב. אינני מניח כי רק כדי להציגני כשקרן טרח גורי לכתוב מה שכתב. סבורני כי ביקש להגן על תפארת גבורה של מלחמת־העצמאות מפני המעלעיזים עליה.

אניח, איפוא, למתי מגד ולסיפורו. אך האם לא אמת היא שעולים זה אתמול באו, לא מאומנים, נזרקו אז למערכה ורבים מהם גם נהרגו בה? אגב, ב"אוהלי הפלמ"ח" דובר אז הרבה על אשמתם הנוראה של אלה שנהגו כפי שנהגו באותה מערכה (בין השאר, משום שהאחראים לדבר לא היו אנשי הפלמ"ח או מפקדיו...). סיסמת ה"אין ברירה" חיפתה לא־פעם, גם על כישלונות מיותרים, גם על אטימות־לב כלפי קרבנות לא־הכרחיים, גם על פשעים. אותה סיסמה נשמעת גם בשנים ה־אחרונות, כאשר היא מחפה על כיש־לונות אחרים, פשעים אחרים, שאיש אינו יכול להצדיקם. לא אמנה אותם. הרי הם ידועים לכל מי שרואה את המתרחש בישראל, וחושב על־כך, חרד לעתיד. וסיסמה זו איננה יחידה או יוצאת־דופן במארג זה של קורי־הכזב שטווינו סביב חיינו, בפחד לבחון אמיתות מכאיבות.

אינני משים עצמי שליחו של האמת או מבשרה. בראיוני עם תמר מרוז נגעתי רק בשוליה והנגיעה בלבד מכאיבה היא, לי ואף לאחרים. על־כך אינני מצטער כלל.

קופת חולים חדשה

מאת פרופ' יורם לס

הכותב הוא סגן דיקן הפקולטה לרפואה באוניברסיטת תל־אביב ומ"מ יו"ר המועצה המחוזית של קופת חולים בתל־אביב

קופת חולים היתה תמיד אחת מאניות־הדגל של הביורוקרטיה במדינת ישראל. במסגרת סיורים שערכה מועצת פועלי תל־אביב במרפאות קופת חולים ובשכונות, נתקלנו באנשים שהגיעו עד דמעות בתארם את מסכת העינויים וההתרוצצויות הקשורות בטופס 17, או בקבלת תרופות או בקבלת תור לבי־קורת. טבעו של המנגנון, שהוא מייצר עבודה מיותרת כדי להצדיק את קיומו, ויש בו נטייה טבעית לש־כוח את הנפשות האמיתיות בקבוצה השרשית: הרופא והחולה. הפועל האמיתי של קופת חולים כיום הוא רופא המשפחה הצעיר, בוגר בית־הספר לרפואה בארץ, המשלב ידע רפואי מעמיק ומודרני עם דאגה אמיתית לחולה ומשפחתו. פועל זה נשחק לחלוטין על־ידי המנגנון, וכאשר הרופא איננו מרוצה המו־טיבאציה שלו שואפת לאפס, וזה מוצא ביטוי גם בחבר החולה.

על רקע חוסר המוטיבאציה של הרופאים לעבוד בעד מנגנון אנו־נימי, ומתוך תחושה אמיתית ב־ציבור שהמבנה המסורתי של מרפאת קופת חולים פשט את הרגל, לפחות באזורים אורבניים צפופי־אוכלוסיה, אפשר להפוך את היו־צרות בשינוי מבני דראסטי ברמת "מרפאה עצמאית" בקופת חולים:

1. קופ"ח תעביר בחכירה שנתית את המרפאה לידי קבוצת רופאי־משפחה ואנשי מינהל. הקבוצה תתארגן כעמותה עצמאית.
2. קופ"ח תעביר מדי שנה למרפאה העצמאית תקציב גלובלי בהתאם למספר החברים הרשומים.
3. העמותה תהיה אחראית על מתן רפואה ראשונית לחברים ועל התחזוקה השוטפת והמלאה של המרפאה העצמאית.
4. לא ייפגע עקרון הרפואה השוויונית במסגרת המרפאה העצ־מאית. החבר ימשיך לשלם את מסיו כמקדם ללשכת המס.
5. ההסדר החדש יהפוך את המרפאה העצמאית לבית־רופאים, ויתן להם אחריות מלאה על התפקוד ועל האווירה במרפאה החדשה.
6. מדובר כאן במפורש על צמצום מנגנונים מרכזיים, יקרים ומנותקים מהשטח — שאפשר להוכיח בעליל את חוסר יעילותם — ועל ביזור והטלת אחריות אישית על צוות המרפאה.
7. המדובר בביטול השיטה שבה הרופא הוא ממסר והחולה הוא מספר.
8. המדובר במפורש במתן הרגשה לחבר שהוא מטופל בידי גורם המנוהל באופן פרטי ועצמאי לטובת החולה.
9. מוצע לבטל את סעיף 63 בתקנון קופת חולים, המכריח את החבר להיות צמוד למרפאה באזור מגוריו. כך יוכלו המרפאות העצמאיות להתחרות ביניהן לטובת החולה.

יש כיום רופאי־משפחה מהדור החדש ואנשי מינהל מודרני המו־כנים לקחת עליהם מיד את בניית המודל החדש של המרפאה העצ־מאית בקופת חולים. השיפור ברמת הרפואה הראשונית יושג על־ידי משיכת רופאים טובים יותר למר־פאות קופת חולים, אשר יעבדו בשיטות ובלוחות־זמנים גמישים ובלתי־מוכתבים.

הכנסתו הכספית של הרופא תהיה תלויה ביעילות עבודתו והמרפאה תהיה ביתו. רופאי משפחה מעולים בקופת חולים יכולים לגרום חיסכון כספי עצום במניעת בזבוזים מיו־תרים, כחיסכון בתרופות ובמניעת עומס על המערכות היקרות של הרפואה הטכנולוגית — תוך כדי קי־דום הבריאות של חברי הקופה.

מעל לרפואה הראשונית בקופת חולים, נמצא הרובד השני של הרפואה המקצועית והמייעצת. כאן המדובר ברופא הרואה את החולה לעתים נדירות, והפנייה אליו נע־שית לצורך התייעצות ביחודית. גינקולוג במחוז דן של קופת חולים מקבל היום 80 אגורות לכל בדיקה של אשה, ורופא עיניים במחוז תל־אביב מקבל כ־1.3 שקל לכל בדיקת עיניים. נתונים אלה מתקב־לים בפשטות כאשר מחלקים את משכורתו החודשית של הרופא במספר החולים הנבדקים אצלו במשך החודש.

אין פלא שבתנאים אלה מוצאים עצמם חברי קופת חולים משלמים לרופאים פרטיים מחוץ למערכת. על סמך פגישות עם מאות חברי הקופה בפורומים ציבוריים שונים, אפשר להיות משוכנעים שהזדק־קות לשירותים פרטיים ולרפואה השחורה חוצה את כל שכבות האוכ־לוסיה, את כל העשירונים, והיא קיימת בהיקף רחב ביותר.

כיצד להעמיד רפואה מייעצת ומ־קצועית ברמה גבוהה לכל חברי קופת חולים, בלי לפגוע בעקרונות הרפואה השוויונית, ובלי לתת לנזק־קים "תעודת עני"? מוצע לנקוט בשיטת ההחזר לפי הדגם הזה:

1. כל חולה הפונה לרופא מקצועי, ישלם סכום משמעותי וסביר בעד הביקור.
2. תשלומים אלה יחזו את הכנסתו של הרופא המקצועי, ובכך ירד עול תקציבי מהקופה הציבורית. הרופא יהיה תלוי בפונים אליו ולכן ישתדל לתת את השירות הטוב ביותר בכל האפשר.
3. ההפניה לרופא המקצועי תיעשה רק דרך רופא המשפחה כדי למנוע ניצול־יתר של השירות.
4. החולה יקבל מהרופא קבלה ממוגנטת שתוזן למחשב קופת חו־לים. כך יובטח תשלום מס אמת של הרופא למדינה, ובכך יובטח למעשה החזר רוב הכסף לקופה הציבורית.
5. כל חבר בקופת חולים יהיה מסווג במחשב הקופה בהתאם לעי־שירון שהוא שייך לו. הסיווג יעשה באופן מוצפן ואישי. סיווג מעין זה כבר קיים היום בקביעת מדרגות מס אחיד בלשכת המס.
6. המחשב יבצע החזר כספים לחבר באופן פרוגרסיווי ובהתאם לעשירון המתאים. וכך, חבר משי־כבת מצוקה יקבל החזר כמעט מלא, וחבר מהעשירון העליון כמעט לא יקבל שום החזר. כך יובטח העיקרון האמיתי של הרפואה השו־יונית, שעל־פיו החזק תומך בחלש. היום המצב הפוך בדיוק: החזק ובעל הקשרים לא רק גוזל את התור של החלש, אלא גם מקבל הכל בחינם ואין למערכת שום אפשרות לגבות ממנו כספים.
7. קופת חולים תגיע להסכם עם הממשלה למיחזור מס ההכנסה שישלמו הרופאים המקצועיים, ב־אופן שסכומים אלה יוחזרו "לאחור" לקופת חולים, וכך ההוצאה־בפועל של הקופה תהיה קטנה יותר. רב הסיכוי להגיע להסכם עם הממשלה, הואיל והיום זורמים כספים אלה ממילא מתחת לשולחן, דרך הרפואה השחורה, ומדובר בתוספת הכנסה ממשית לאוצר.
8. מהפכת המיחשוב והמידע תאפשר לבצע את כל הפעולות המורכבות במינימום כוח אדם והוצאות.

יש לקוות שההסתדרות, החוזה בימים אלה היטב את התערערות הבסיס החשוב של קופת חולים, תתן ידה לשינוי־מבנה הכרחיים לטובת החבר החולה.

נימוקים לכניעה מדעת

מאת אליעזר שמואלי

האוניברסיטאות החמירו את תנאי הקבלה, עקפו את הממסד החינוכי באמצעות פנייה ישירה לבתי הספר בהודעה כי תנאי הקבלה שלהן שונים מאלה המקובלים במשרד החינוך

הכותב היה המנהל הכללי של משרד החינוך והתרבות

יש ברשימתו של ישראל כהן, דובר משרד החינוך והתרבות, "כנרות לתעודת־בגרות" (הארץ 21.1.87), כמה הנחות ומסקנות הדורשות הבהרה, מהגם שיש להניח שהדברים נכתבו על דעת הממונים עליו.

בוויכוח העכשווי, כך אנחנו מתרשמים, כפו האוניברסיטאות את דעתן על המשרד והכתיבו תנאי־כניעה, על ידי סגירת דלתות המוס־דות להשכלה גבוהה, בפני בעלי תעודות בגרות שלא ענו על הצי־פיות של האוניברסיטאות.

צודק דובר המשרד ש"תעודת הבגרות הניתנת כיום לתלמידים, אינה מבטיחה לבעליה רישום אוטומטי לאחד ממוסדות ההשכלה הגבוהה". נוסיף אנחנו: וזאת למרות שרשום בה, על דעת האוניברסי־טאות, ש"תעודה זו מקנה זכות לבע־ליה, להמשיך לימודים במוסדות אקדמאיים".

האוניברסיטאות החמירו את תנאי הקבלה ובאחרונה עקפו את הממסד החינוכי, פנו במישרין לבתי הספר והודיעו להם שתנאי הקבלה שלהן שונים מאלה המקובלים במשרד. היו לפיכך שני סוגי קריטריונים — האחד של המשרד והאחר של האוניברסיטאות. עתה מתברר ש־האוניברסיטאות, הכתיבו גישה אולטימטיווית המאלצת, את המשרד, לפעול על פי תכתיב שלהן.

המפליא בדבר הוא שהמשרד, לאחר שהוכרע, מנמק ומתרץ את הגישה האוניברסיטאית שמעולם לא היתה גישתו. טוען המשרד ש"אם בעלי תעודת הבגרות אינם זוכים להתקבל לאוניברסיטאות, הרי מ־שהו לקוי מאד, כנראה במתכונת בחינות הבגרות". איננו רואה ההי־גיון בהיגד זה.

מותר להניח שאם בעלי תעודות בגרות אינם מתקבלים להמשך לי־מודים, יש לכך בוודאי סיבות אחרות ולא ליקוי בהרכב. האם [illegible] משנים אותו. הרי לא שונתה השיטה. בסך הכל הוחלט להקשות על תלמידים שנבחנו באנגלית ברמה של שלוש נקודות ולדרוש מהם עכשיו להיבחן בארבע נקודות.

אם ההרכב הוא המפריע, "למה לא לבטל את הישג ה"ליברלי" ש־היוני, פלורליסטי, מתקדם" ש־בשיטה הקודמת, כדברי הדובר, ול־חייב את כל הבוגרים במתכונת אחת של חמש בחינות ברמה של חמש נקודות, ואז במקום להיבחן "כמעט על כל נושא שבעולם" — אפשר יהיה להיבחן אך ורק במקצועות שדורשת האקדמיה.

לדעתי שינו האוניברסיטאות את טעמן, אחרי שהסכימו להרכב הליברלי שנתקבל בימיו של יגאל אלון, משום שמספר בוגרי בתי־הספר העל־יסודיים, הפונים ללימו־דים אקדמאיים גדל, והאוניברסי־טאות, יכלו למיין את המועמדים על פי רצונן וצרכיהן ביתר קלות. כאשר היה מספר בוגרי העל־יסוד־[illegible] — הטענה על "תולמתה" של המשרד המביא בחשבון, באופן זהיר ומאוזן, את הדרישות המוצדקות לאיכות גבוהה יותר של כל בוגרי בתי־הספר", מצביעה על הנסיגה בגישתו החינוכית של משרד החינוך במשך כל השנים. נזכיר דברים ידועים, החינוך העל־יסודי במדינת ישראל, הוא מצרך — עממי, לא כל הבוגרים, רוצים להמשיך לימודיהם במוסדות להשכלה גבוהה.

ביה"ס העל־יסודי אינו מכוון ואינו צריך לכוון עבודתו להכנת עתודות לאוניברסיטה. אגב, לוא האמנתי שהשינוי המוצע ע"י ה־אוניברסיטאות יבטל את המבחנים הפסיכוטכניים — הדרושתי, אלא שברור לי ואני נכון להוכיח זאת שוב ושוב, שבתהליך הקבלה לא יע־זור גם בעתיד דבר, תמיד יעדיפו, גם אם לא יוזר בכך, לקבל תלמידים ע"פ ביה"ס שלמדו בו.

לא אתפלא אם אחרי כמה שנים, [illegible] להחמיר יותר בתנאי הקבלה — [illegible] שיצדיקו השיטה.

המשרד כרך את השינוי האידיאו־לוגי עקרוני, במשבר מינהלי שמ־לווה את תהליך הנפקת התעודות. ציין שבשנה האחרונה ניתנו התעו־דות ללא דיחוי. מה הקשר, לפיכך, בין הענקת התעודות לבין הרפורמה שתיכנס לתוקפה בשנת תש"ן. אם הצליח המשרד בתשמ"ה ותשמ"ו — למה צריך לכרוך נושא הענקת התעודות בשינוי מספר הנקודות באנגלית — לאלוהים פתרונים.

אני מודה שהנושא הוא חינוכי ולא פוליטי. ברור לי מעל לכל ספק שדרישותיהם של פרופ' אדלר, ופרופ' אמיר ואחרים אינן מעוגנות במניעים פוליטיים כלשהם. רשאי מחנך, גם אם אין לו מניעים פולי־טיים, לכפור בגישה שלא צמחה מתוך השורות של המערכת אלא נכפתה עליה.

מי שהשתתף בדיונים בחנוכה אשתקד בכפר המכביה, ושמע את תביעותיהם של מאות מחנכים מבתי הספר הטכנולוגיים, יסכים איתי שלא בעטה קריאתם למניעת קי־פוח תלמידי החינוך המקצועי.

ולבסוף — קשה לי לקרוא "שעתה בא המשרד ומבקש לתקן פגם זה על ידי העלאת הרמה... על ידי פתיחת אפשרויות חדשות לבני השכבות החלשות"... מי שלמד את תולדות החינוך בעשרים השנים האחרונות, קרא שורות אלו בחשד תאוה, אם לא בחיוך מריר — והבל.

סוכנות יהודית אחרת

מאת רענן וייץ

הכותב היה יו"ר המחלקה להתיישבות בסוכנות היהודית

ההסתדרות הציונית למעשה שוב איננה קיימת בשטח, נשאר רק השלד ההיסטורי אשר בכורח הביולוגיה נעלם והולך • יהודי התפוצות אשר מוכנים לתרום, זקוקים למסגרת ארגונית חדשה מתאימה

בצפותי בתוכנית הטלוויזיה "כבר־סה חופשית", על ההסתדרות הצי־ונית והסוכנות היהודית, כבשתי פני בקרקע ברגשי בושה וצער. המנחה חסר־הניסיון סבור היה כי הבמה החדשה צריכה לשמש לגילויים סנ־סציוניים, סטיות וקלקולים. הוא ירד מדרך המלך לשבילי עפר והוביל את מרבית המשתתפים לבוץ בו שקע הדיון עד צוואר.

היחיד אשר ניסה לחפש אחרי שורשי הבעיה היה ח"כ אהוד אולמרט, באומרו: "מה לנו כי נלין על המוסדות הלאומיים שהרי אינם אלא פרי המערכת המפלגתית־פולי־טית של ישראל, הקובעת את דמו־תם־ובידה־לשנות־כל־דבר־בגרוה" אשר ומתם.

למיטב ידיעתי אין הבדלים משמ־עותיים בין המוסדות הלאומיים ומ־משלת ישראל. הם נמצאים, לדאבון כולנו, פחות או יותר באותה רמה בכל הנושאים אשר נדונו באותו ערב: להיטות המנהיגים ועובדים בכירים אחרי נסיעות לחו"ל; שימוש במשאבים ציבוריים לצרכים לא כל־כך ציבוריים; יעילות התפעול של היחידות השונות; חוסר הבהירות והגדרת היעדים של כל יחידה; רמת מוסר העבודה, כולל שחיתות הנה המפורסמת והעיסוקים הפרטיים בשעות העבודה; ובעיקר, ההתנהגות הבירוקרטית־פאודלית של הממונים מטעם מפלגותיהם השונות. הוכל, כי מכורת המוסדות הלאומיים היתה מתמיד יותר טובה מזו של משרדי הממשלה.

ועתה לבעיה העיקרית: לפני היות מדינת ישראל, הוקמה ע"י הרצל מערכת שלטונית־רצונית אש־ר היוותה במנגה המסגרת היחידה לביצוע הפצם של היהודים אשר ראו בהגשמת התחיה הלאומית את הפתרון האחד לתקומתו של העם היהודי: היא ההסתדרות הציונית. בהיותה ארגון רצוני דימוקרטי חייבת היתה לבחור להנהגתה בשי־טת הבחירות הכלליות, יחסיות מפלגתיות. כל "הממשלות" של ההסתדרות הציונית נשענו על קו־אליציה מקיר אל קיר. לא היתה בר־ירה אחרת. כאשר ניסו מנהיגים מודרים להקים הסתדרויות ציוניות אחרות, לא הצליח הדבר בידם והם נשארו בשולי המחנה.

עם קום מדינת ישראל היה צורך ליצור את המערכת השלטונית של אורחיה, כלומר, את ממשלת ישראל. מטבע הדברים, יצרה ההסתדרות הציונית את ממשלת ישראל בצלמה וברמותה. ובזאת הנחילה למדינה הצעירה את תמצית רוח הגלות. על כך בוכה הנביא עד היום הזה.

עם קום ממשלת ישראל עלתה בעיית המשך קיומה של ההסתדרות הציונית. קברניטי העם היהודי — בישראל ובתפוצות — החליטו כי יש צורך בקיום מערכת שלטונית־רצונית אשר באמצעותה יבואו לכלל ביטוי מאווייהם ורצונותיהם של הציונים באשר הם. כך נוצרו שתי מערכות ארגוניות מקבילות. תופעה זו היא יחידה במינה ואין לה אח בשום מדינה ואומה.

בקונגרס הציוני הראשון אשר התקיים בירושלים בשנת 1949, ישבו על המוכנה ממשלת ישראל והנהלת ההסתדרות הציונית וחולקו ביניהן את התפקידים הכלליים של העם היושב בציון והעם הציוני היושב בתפוצות. התפקידים אשר הופקדו בידי ההנהלה הציונית היו משני סוגים: האחד, פעולות בתפוצות שאין שליחי מדינה ריבונית רשאים או יכולים לבצע, השני, פעו־לות פיתוח בישראל אשר מטרתן — עידוד קליטתם של אלה אשר עוד יבואו. (התיישבות כפרית; שיכון עו־לים; עליית הנוער).

ההסכם שהפך ל"אמנה" [illegible] ההסתדרות הציונית והכוחה יכולת ביצוע מעולה בשנות החמישים והששים. מאז הלך תמורות עמוקות בישראל ובתפוצות והמציאות בהתוותה תב־לית שינוי.

מדינת ישראל הולכה בקרב יה־דות התפוצות תמורה עמוקה. יחסן של כל הקהילות הפך להיות תומך ואוהד. ארגון התרומות התמסד והפך לכוח רב־עוצמה הן בשטח הכספי והן בשטח הארגוני. תומכי ישראל שוב לא הסתפקו בשליחות תרומתם, אלא רצו שותפות ממשית בביצוע המשימות שבעמוד להסתדרות הצי־ונית. בעקבות שינוי זה קמה לפני כעשר שנים הסוכנות היהודית במת־כונת חדשה — הנהלת הסוכנות היה־הודית הנבחרת, מחציתה ע"י ההס־תדרות הציונית ומחציתה ע"י ארגו־ני היהודים ברחבי התפוצות.

לעומת התחזקותם הגוברת והול־כת של הארגונים היהודיים בת־פוצות למען ישראל, חלה היחלשות חמורה בקרב ההסתדרות הציונית בתפוצות. תופעה זו היתה צפויה, שכן ההסתדרות הציונית המשיכה להיות מיוצגת בתפוצות באמצעות באי־כוח המפלגות הישראליות. אלו עוסקים בעיקר בנושאים ישראליים פנימיים שאינם אומרים מאומה לדור היהודי הצעיר בתפוצות. כתוצאה הידלדלה ההסתדרות הצי־ונית ולמעשה שוב איננה קיימת בשטח. נשאר רק השלד ההיסטורי אשר בכורח הביולוגיה נעלם והולך. כתוצאה, הופר גם האיזון בין השות־פים אשר הקימו את הסוכנות היהודית.

חלה גם תמורה עמוקה בתפקידי יהדות התפוצות בישראל. הצלחתה המופלאה של החקלאות בישראל גרמה לכך שהצורך בהתיישבות החקלאית הגיע לקיצו. לעומת זאת, נמצאים אזורי הכפר והספר בישראל במשבר עמוק; המגזרים של הקיבוצים, המושבים ועיירות הפיתוח, המתנהלים בנפרד, אינם מסוגלים להתמודד עם האתגר של תיעוש מתקדם ושירותים משופרים. האזורים הללו חייבים להיערך מחדש, תוך שילוב ארגוני של תשתיתם.

השינוי במבנה האזורים השוליים בישראל כרוך בתכנון בין־מקצועי, בהשקעות כבדות בתשתית האזר־חית ובעיקר בגיוס יזמה פרטית בתפוצות. יהודי התפוצות שעוד איכפת להם, מסוגלים ואף נכונים לתרום תרומה מכרעת בנושא זה. לשם כך הם זקוקים למסגרת ארגונית חדשה מתאימה.

אילו לא היתה הסוכנות קיימת צריך היה להקימה מחדש. הציונים בישראל ישתתפו בה באמצעות הבחירות, בהתאם למערכת המפלג־תית השוררת כאן. יהדות התפוצות תבחר באמצעות הארגונים הקהיל־תיים הקיימים בכל תפוצה את הנציגות השנייה. השותפות החדשה תיטול על עצמה — בתכנון, ארגון ומימון — שלוש מטלות לאומיות: עזרה ביצירת התשתית האנושית של אזורי הכפר והספר בישראל, חינוך יהודי ברחבי העולם, הסברה וארגון של העלייה לארץ.

אופרה איננה עניין של אדריכלות

מאת דוד גורדל

ידיעות וכתבות לא מעטות הו־פיעו בשבועות האחרונים בכלי התקשורת בנושא התחדשות ה־אופרה בישראל. חלק ניכר מהן עסק בשתי יוזמות, נפרדות ובלתי מתו־אמות, להקים בית אופרה — בעצם, שני בתי אופרה באזור תל אביב.

אני רחוק מאד מלגנות כל יוזמה שמטרתה להביא בפני הציבור הישראלי ענף זה של תרבות המערב בכל יופיו והידורו. אדרבא, יש לברך (למרות כמה יוצאים מן הכלל) את כל הנעשה בתחום זה בשנים האחרונות מאז מות האופרה ה־ישראלית.

אבל שתי היוזמות האלה להקים היכלות אופרה מפוארים, זו של ראש עיריית תל אביב שלמה להט, ליד מוזיאון ת"א, וזו של האדריכל ישראל גודוביץ', ליד צומת גלילות, מעידות על אי־הבנה בסיסית בתחום האופרה, ואפילו עלולות להוריש לנו בעוד כמה שנים פיל לבן (או שניים) כדוגמת התחנה המרכזית החדשה בתל אביב.

אין ספק שגרעון סאמט ומיכאל הנדלזלץ צדקו בהתייחסם בדפי "הארץ" לסוגיות הארכיטקטוניות והציבוריות של הנושא, אבל אפילו הם התעלמו משאלה יותר מרכזית, עם כל הכבוד ללהט וגודוביץ', אופרה איננה עניין של אדריכלות ושל בניינים יקרים.

זכיתי לבלות הרבה ערבים יפים ב"קובנט גרדן" וב"קוליסאום" בלונ־דון וב"גליינבורן" בפרובינציה ה־אנגלית, שלא לדבר על ה"תיאטר אן דר וין" בווינה ועל בית האופרה בבודפשט — ויש עוד הרבה בעולם. אבל הסביבה היפה, קישוטי האולם, השכלולים הטכניים כמו מחשב לתאורה, בגדי הערב היפים של הקהל וכו', יכולים רק להוסיף במשהו להוויה האמנותית. אם הרמה האמנותית ירודה (וזה קורה אפילו בבתי האופרה המפורסמים ביותר), כל היתר טפל.

ברור שזה מכובד ויפה לערוך הצ־גות אופרה באולם מפואר, מה גם שבית אופרה מהמאה ה־18 או ה־19 מוסיף תחושה של אותנטיות ד־אווירה לאופרות מאותה תקופה. אבל זה בכלל לא נחוץ. הספקתי לראות הצגות מהדרגה הראשונה גם בתיאטרון העירוני בסאות'מפטון, בקולנוע נידח משהו בפורטסמאות', ובכנסייה עתיקה בלונדון עם במת קרשים מאולתרת (וגם בתיאטרון י־רושלים). מי שמדבר כל כך בהתל־הבות על הקמת בניינים גדולים ויקרים כדי לאחסן את האופרה הישראלית החדשה, מפספס את העניין לגמרי. מי שחושב שצריך לגייס מיליונים רבים כדי לממן את העסק, טועה טעות חמורה.

אם אנחנו רוצים לבנות בארץ תשתית לאופרה, עלינו להשקיע קודם כל במשאבי אנוש, בבמאים, במעצבים ובמנהלים אמנותיים ואד־מיניסטרטיביים כאחד, ובעיקר ב־זמרים. יש בארץ לא מעט זמרים מו־כשרים שכבר סיימו את לימודיהם באקדמיה, אבל עוד זקוקים לה־שתלמות — — לא רק בבימות אמן קצרות מדי כמה חודשים, אלא בקורס אינטנסיבי וממושך הרבה יותר, שעדיין לא קיים בארץ במת־כונת הנכונה. כל זה נכון גם לגבי מנצחים ובמאים.

בינתיים, צעיר ישראלי שרוצה ללמוד את מקצוע האופרה עדיין צריך לנסוע לחו"ל, למורה פרטי או להשתלמות באקדמיה, או אפילו לקורס קיץ כמו ה"מרכז האירופי לאופרה ולאמנות ווקאלית" באלדן בורן בבלגיה. היה בעצם ניסיון לפני כמה שנים לארגן סדנא בניהולה של הגב' שרה קולדוול מה"בוסטון אופרה" בחסות ראש עיריית תל אביב, אבל בסופו של דבר היה זה כישלון שעלה כ־150,000 דולר.

אנחנו גם צריכים לחשוב במונ־חים כספיים יותר צנועים. דומני כי מר גודוביץ' דיבר על מחיר בניה של עשרים מיליון דולר להיכל האמנויות העתיד לקום בצומת גלילות — וזה רק עבור הבניין. הוא ושותפיו לשיגעון־ההיכ־לות בוודאי יופתעו לשמוע שה"קנט אופרה", להקה אנגלית שזכתה בתוך פחות מעשרים שנה למוניטין בינ־לאומיים, נוסדה עם הסכום המוער־המגוחך, של 750 ל"יש.

על מנת להקים להקת אופרה מקומית בתבל קטנה, ביקשו מיסדיה תרומות של 1.50 ל"יש מחמש מאות תושבים, ורק אחר כך באה מועצת האמנות, שלא הסכימה עד אז לתמוך בפרויקט, וניאותה להוסיף עוד 750 ל"יש. עם הפרוטות האלה ועם הרבה אהבת אופרה ומסירות, העלו הצגה צנועה אבל יפה להפליא, "הכתרת פופיאה" של קלאודיו מונטוורדי, וסיפור ההצלחה התחיל.

כל משוגעי־ההיכלות גם יש־תוממו לשמוע כי אין ל"קנט אופרה" בית משלה. יש לה משרדים ואולם קטן לחזרות. מחיר הכרטיסים מותאם ליכולת כיס הציבור (לא כמו אצלנו), והאולמות צפופים, לא באוד־ימים אלא בשוחרי מוסיקה ותרבות. כל זאת ללמדך, ששיטת "דונם אחר דונם" יפה גם לאופרה. מותר להניח שצ'יץ' וגודוביץ' מסוגלים לשגורר כמה מיליונים מנדבנים בחו"ל כדי לממן, את הפרויקטים המרשימים שלהם (טוב יעשה, גודוביץ' אם יוותר על אופרת הקאמרו־קלאב שלו כדי לעזור לצ'יץ'. אבל זו כבר שאלה אחרת).

אבל אחר כך תבוא הבעייה. מרוב ההוצאות בבנייה, לא יוותר מספיק כסף לתפעול האופרה החדשה ברמה אמנותית גבוהה. לא יהיה כסף לש־כור במאים מנוסים וטובים מחו"ל שכבר מכירים את כל הרפרטואר, וניש־אר עם בימויים הרפתקנים וכושלים, ראה מקרה "מהגוני". לא יהיה כסף לשכור זמרים אורחים מהליגה הבינלאומית (שנוכחותם והשפעתם רצויות לא רק להבאת הקהל אלא גם לחינוך עמיתיהם המקומיים), אלא להופעות בודדות. כדי לאזן את הגרעון, מחירי הכרטיסים יהיו מופרזים אפילו מעבר למה שהורגלנו אליו. וככל שהכרטיסים יהיו יקרים יותר, כך יצטמצם הקהל הפוטנציאלי לעילית של עשירים, ולאו דווקא חובבי אופרה אמיתיים. אם אנחנו יוצאים מההנחה שתרבות צריכה להיות נחלת הציבור כולו וצריך לשמש כספי ציבור בצורה נבונה, למטרות חינוכיות במובן הרחב, הרי התפתחות כזו תהיה בהולם שלי־לית. מה גם, שחלקים גדולים של העם ירגישו שכל ההוצאות האלה מיועדות רק לעינוג קבוצה קטנה של פיינשמעקערים אשכנזים, ויתרחקו עוד יותר מאמנות נפלאה זו.

מוטב שמר להט ואדריכלו מר יעקב רכטר יחשבו שנית ויחליטו לוותר על חלק של "מרכז גולדה". הכסף שייחסך על ידי כך יכול לממן פעילות אופראית רחבה יותר, ברמה גבוהה יותר. אולי זה יקטין במשהו את תהילת תל־אביב אבל יוסיף הרבה יותר לציבור הישראלי כולו.

התמוטטות הפיקוח והבקרה במשק הציבורי

מאת יצחק ארצי ח"כ

משבר בל"ל חשף מציאות שבה מנהל המעוניין להסתיר, לא לדבר אמת, להערים, לסרס, למסור דיס־אינפורמציה במקום מידע, יצליח לגבור על כל הגופים שנועדו לשמור עליו

המשבר בבל"ל, חוסר האונים של ההנהלה הציבורית, להשליט נורמות של סדר ופיקוח, מעמיד סימן שאלה גדול על תפישתנו כיצד להבטיח אופיו של המשק הציבורי. מהניהול הציבורי אנו מצפים לשיטה שתב־טיח סדר תקין, פיקוח מערכות, עידוד כושר העשייה והתנופה, פי־תוח כושר היוזמה וההרתעה — הי־כולת למנוע עיוותים ועוולות, ומעל לכל — התחשבות בשיקולים ציבור־יים. ההנהלה הציבורית של בל"ל נכשלה במאמציה לפעול לפי כללים וקריטריונים אלה.

שערוריית בל"ל היא רק חוליה בשרשרת ארוכה של מחדלים, כשלונות, משברים, התמוטטויות, המב־ליטים את הפער בין אידיאולוגיית המשק הציבורי לבין תפקודו היומ־יומי. מזה שנים שולטת בארץ תפישת הדו־קיום בשלום בין המשק הציבורי לבין המשק הפרטי: הסי־מביוזה בין משק קפיטליסטי מוב־הק, המבוסס על בעלות פרטית, יוזמה פרטית, עשיית רווחים — לבין משק הכפוף לגופים ציבוריים פולי־טיים, ממומן ומוקם מכספי ציבור, אשר עיקר המוטיבאציה שלו נעוצה ביישום ערכים אידיאולוגיים ור־עיוניים: פיתוח ענפים, חיזוק אזורים מרוחקים, יחס מיוחד לעובד, שי־תוף בהנהלה וברווחים.

הפרקטיקה של השנים האחרונות מוכיחה שהדימיון בין המצע הרעיו־ני לבין המציאות, מקרי לחלוטין. המציאות הכלכלית של ישראל, הכרח של כל מפעל להיאבק על קיומו, מחייבים את המפעל הציבורי — בדומה למפעל הפרטי, לשים יותר ויותר את הדגש על היעול, השיקול הכלכלי, הצורך להרוויח. גם מפעל בעל ייעוד חלוצי נאלץ לסגור את שעריו כאשר הוא מגיע לפשיטת רגל. תנאי העבודה, השכר והניהול במפעל הציבורי, שווים למעשה לאלה של המפעל הפרטי.

חמורה מכל היא בעיית הפיקוח התחרותי המוסרי על הגוף הציבורי. כל מה שמתרחש בתחום זה מעיד על שיתוק מדאיג של כלי הפיקוח והבקרה. גם אם התמוטטות מלל נובעת מעיוותים פיננסיים בעידן אינפלציה דוהרת, הרי שע־דיין נותרה ללא מענה השאלה — היכן היו הגופים הציבוריים המנה־לים, הפיקוחיים הפוליטיים כדי לגלות את הסימפטומים מבעוד מועד?

היכן היו גופי הביקורת של התנועה הקיבוצית לנוכח ההסתב־כויות הכספיות הספקולטיביות? היכן הגופים המפקחים של תנועת המוש־בים לנוכח התארגנות ארגוני הק־ניות? היכן היו הגופים המפקחים של בל"ל כדי למנוע השתוללות חסרת רסן של קבוצת המנהלים שחילקו לעצמם משכורות בגובה של 40 אלף דולר לחודש, ונטלו לעצמם פיצויים ופנסיה לפי הדגם המוביל של ארנסט יפת?

מצייר עוות המצח של קבוצת מנהלים, שצמחו עם הבנק והפכו לבנקאים מוכרים ומקובלים, לקבוע לעצמם שהם שווים כמו מנהלי צ'ייס־מנהאטן, וליצור בנושא השכר מובלעת "מיני — אמריקה" בישר־אל, מבלי שהממונים על הנושא אפילו ידעו על קנה גובה השכר נשמר. על אף שרשרת הפיקוח: מועצת המנהלים ועד למפקח על הבנקים. גופי הפיקוח ידעו רק את אשר המנכ"ל וקבוצת המנהלים רצו שיידעו. מתברר איפוא, שכל גופי הפיקוח קמים ונופלים עם הגישה האתית של המנהלים. מנהל המעו־ניין להסתיר, לא לדבר אמת, להערים, לסרס, למסור דיס־אינפור־מציה במקום מידע, יצליח לגבור על כל הגופים שנועדו לשמור עליו.

ועוד דבר מוכח שאין תועלת בגוף מנהל. דירקטוריון מורכב מבקיאים ומוכשרים ביותר. באם אין להם הזמן הדרוש כדי לבדוק, להתעניין, לשמוע, לחפש, לגבור בכל פרט. ואסור לשכוח גם את גורם הקירבה האישית, התלות האינטרסנטית, ההתחשבות האינטר־סנטית.

האשמה היא לא במעט בשיטת המינויים של הגופים הציבוריים. הכלל הוא — המינוי הפולי־טי־המפלגתי. הוא יוצר בכל מקום את "הרפובליקה של החברים". חברי מועצת המנהלים מתיישרים לפי הדירקטור המוביל, הדומיננטי. כתו־צאה מסוג זה נעדרת היוזמה האישית, הייזה אישית של דירקטור לפעול לפי מצפונו לרדת לשורשי העניין. תוצאת השיטה: לא ראיתי, לא ידעתי. לא התעמקתי. לא שאלתי. האם אנו מסוגלים להשתחרר בתחום רגיש זה מפריבאס השיקול המפלג־תי ולשגר למועצות מנהלים את הטובים, הראויים, המסוגלים להתמ־סר לתפקידים?

יחד עם זאת, קיימת גם בעייה של כלים ואמצעים.

הפיקוח הציבורי הוא מאבק בלתי פוסק, יומיומי, בין הגוף הציבורי המייצג את אינטרס הכלל, לבין המערכת הביצועית, האקזקוטיבה, הסבורה שהיא יודעת הכל טוב יותר. נוכח הקונפליקט הבלתי פוסק בין הנאמנות לאינטרס של המפעל לבין הנאמנות לכמנה המפלגתי, האם הדירקטור מסוגל לבצע את אותה מידה של פיקוח המוטלת עליו, על טכנוקרטים בקיאים ודומיננטיים?

כדי להתמודד עם מצב זה דרושים אמצעים וכלים נוספים. גוף של חברה מקצועית כמו מועצת המנהלים של בל"ל או סולל־בונה, זקוק למבקר קבוע משלו, כפוף למועצת המנהלים. הוא יהיה "העי־ניים והאוזניים" של מועצת המנהלים ושל הדירקטוריון.

כך דרושים יושבי ראש פעילים המוכנים והמסוגלים להקדיש מירב הזמן לפעולות החברה אשר בראשה הם ניצבים. בטוחני שמשבר בל"ל ידליק בכל החברות הציבוריות נורות אדומות, ובוודאי שינקטו אמצעים מיידיים לשיפור המצב. עם זאת רצוי לנצל את הזעזוע לשי־פורים לטווח ארוך. דרושה ועדה שתבדוק שינויים בחוק החברות ול־קבוע כיצד ניתן לחזק את הפיקוח ולצמצם את תופעות אי־הסדר, הב־זבוזים והאכלות כל חלקה טובה של המשק הציבורי.

מה זה אויי מַאי (OYI MAI)?

לא נחוץ מילון סיני.
אויי מַאי בסינית פרושו Take away. לקחת הביתה.
נעם אוועק!
עכשיו אתה מבין? מחכה לך חגיגה של אויי מַאי
בכפר שמריהו. תעבור ותיקח.
או תטלפן 052-70448 ויביאו לביתך.

יש חדש בטייסט אוף סצ'ואן

מרכז מסחרי כפר שמריהו טל': 052-70448

יש המון סינים אבל רק טייסט אוף סצ'ואן אחת!

על הכוונת

שילוט מטעה

מי שנוסע מתל־אביב דרך עפולה אל קריית־שמונה, חזקה עליו שיבחין בשילוט־דרכים ירוק, גדול ובולט, המתויל אי־שם בצפון ומבשר לנהג כי הוא מתקרב אל צומת גולני. ואמנם, לא עובר זמן רב והוא מגיע לצומת גדול ומרכזי. לא, חלילה, שכתוב במקום כי זה "צומת גולני" — הוראות שכאלו אינה מקובלות במקומותינו. אבל לא קשה לנחש, וגם על כך יש לברך. והנה, חושב לו הנהג כי החשיבות הרבה שהעניקו לצומת זה הפכת אותו לנקודת־אחיזה להתמצאות, וכדרכו חזרה מקריית־שמונה תל־אביבה הוא מצפה לצומת הזה בשילוט, כדי שממנו ידע לנווט את דרכו לעפולה ומשם אל יעדו הסופי. הוא עובר בדרכו דרומה על פני שלטים לבנים קטנים, דשויי חן, המלמדים על פניות מערבה לסאמא ואחר כך לעבו, ולתומו הוא סבור, כי עוד מעט השלט הירוק, הגואל יאיר את עיניו אל צומת גולני המיוחל.

ציפיותיו נמשכות עד שהוא מוצא עצמו מתפתל מטה־מטה, עד לשולי הכינרת. שם, כעבור קילומטרים רבים, הוא מגלה לבסוף את השלט הירוק המבשר על צומת גולני. אלא שבינתיים עשה עיקוף של יותר מ־20 קילומטרים מיותרים.

מדוע יש שילוט לצומת גולני מדרום, ממזרח וממערב, ואין מצפון? התשובה על כך מתמצה כנראה בכריזה הידועה, שלפיה יש בארצנו הקטנה יותר עליות מאשר מורדות.

התרעתי על התופעה ב־1985, במדור "שפת הכביש: פרצה וחוקים סביב לה". לאיש משרד התחבורה היתה אז תשובה מוחצת: "קני מפה". הוא הציע — לי ולאחרים. אם זו התשובה, לא מובן מדוע צריכה המדינה להוציא הון תועפות על שילוט דרכים המכוון רק לכיוון אחד. ולכן מטעה יותר מאשר מדריך.

לאינג' בנימין רנה־פיקאר, סגן מהנדס תכנון ראשי במע"ץ, היתה תשובה הרבה יותר סימפאטית. הוא הודה מיד, כי צומת גולני הוא אחת הנקודות החשובות להתמצאות באיזור הצפון, וגם לו לא היה ברור מדוע רק מצפון קופח המידע המתייחס לצומת. "אני אבדוק מה קרה בעבר ובקרוב נתקן את המעוות", הבטיח.

באר־שבע היא עוד דוגמה של מקום המופיע ונעלם, כבמטה קסמים, מן השילוט הבין־עירוני שלנו. בירת הנגב מופיעה על השילוט הירוק למי שנוסעים על כביש גהה לכיוון ירושלים, מיד אחרי צומת תל־השומר. הנהג סבור לתומו כי דרכו אל באר־שבע נהירה. והנה, לאחר קילומטרים לארכים הוא מתבקש לבחור בין הדרך לאשדוד והדרך לירושלים. באר־שבע — יוקו? לאן יפנה? לפי עצת איש משרד התחבורה, עליו לפתוח מפה ולעיין בה. כיצד? תוך כדי נסיעה? אסור! יסטה הנהג לשולי הדרך? יפריע לתנועה ויאבד זמן. ושמא יצטייד במידע הזה מן הבית? ואז ישאל עצמו האורח, מדוע מתבזבזים מסים על שילוט, אם הבעיות יכולות להיפתר בקניית מפה?

מדוע קשה המחשבה השיטתית על מתכנני השילוט? מדוע הכוונה בשילוט, האמורה להיות שפה בהירה הנקלטת במהירויות הנסיעה, אינה בנויה על עקביות והיגיון פשוטים? "המחשבה דווקא שיטתית — אבל הביצוע לא כל כך", מודה אינג' רנה־פיקאר ממע"ץ. הוא מבטיח כי לבירת הנגב יוחזר הכבוד האבוד, וכעיר האם בישראל היא תופיע בשלטים.

בעתיד הלא־רחוק ביותר, כדי שהמשתמשים בדרך יידעו להגיע אליה.

ומה על יבנה — אני מקשה. אומרים לי לעלות על מחלף יבנה, ומשם אני מקבלת הוראות מפורטות כיצד להגיע, מיד עם צאתי מהמחלף, אל שכונת נווה־אילן ביבנה. בלי להיכנס לעיר עצמה. והנה, אני נוסעת על כביש תל אביב־אשדוד. רואה שילוט מאיר־עיניים המלמדני כי אם ברצוני להגיע ליבנה, עלי לעלות על המחלף הנ"ל. עד מהרה אני מוצאת עצמי ליד פלמחים, ומשם, כעבור קילומטרים רבים, אני מגיעה אל יבנה העיר. נדרש לי עוד סיבוב גדול למדי עד הגיעי לשכונת נווה־אילן. טיול אחר לאשדוד לימדני, כי אחרי המחלף הנ"ל יש עוד מחלף ליבנה, כ־12 ק"מ מרוחק מהראשון, ולמעשה, היה עלי לעלות על המחלף השני. אבל כיצד יכולתי לדעת על קיומו של השני?

על כך יש לאיש מע"ץ הסבר — ומרתיח כצנה. "עלית על מחלף גדרות. כתוב עליו במפורש גדרות. מחלף יבנה נמצא כ־12 ק"מ אחריו. כולם משתמשים בשמות לארגבונים, וזו הצרה. גם צומת תל־השומר, שציינת לפני־כן, נקרא צומת האלוף שדה, וגם צומת הקאנטרי־קלאב נקרא צומת גלילות. כאשר מכנים מקומות בשמות לארגבונים, יש בלבול", אומר רנה־פיקאר.

אילו נסע האיש החביב הזה בכביש תל אביב־אשדוד והיה מתבונן היטב, היה נוכח לדעת שאין זכר לשם "מחלף גדרות" על השילוט. אבל למה לנו להניח לעובדות לשבש את הבעיה המעמיקה הזו? אילו המשיך מהנדס מע"ץ בקו־ההיגיון שהציג, היה מגיע למסקנה שלכל מקום יש להצמיד שם, בדומה לשם הניתן לכל בית ולכל עיר. ועוד: אין לתת שמות זהים לשני מקומות, בדומה למה שעשו ליבנה. מחשב המקבל שתי פיסות מידע הנושאות אותו שם, ימחוק את אחת מהן. המוח האנושי איננו מחשב, והוא פשוט מתבלבל. אבל אינג' פיקאר אינו מסכים שיש להצמיד שם למחלף במקום עצמו. לדעתו, די בכך שהנהג מקבל אזהרה כי הוא "מתקרב" לצומת גולני או "מתקרב" למחלף יבנה, או מחלף "גדרות" — שאיננו.

ומה על השמות הפופולריים לצומת, השמות התקניים? מדוע מתעקש כל עם ישראל לקרוא לצומת דווקא על שם הקאנטרי־קלאב? מפני שהקאנטרי־קלאב נמצא בדיוק שם? מי מכיר, מי יודע מה זה ואיפה זה גדרות, או גלילות? וכמה פעמים יכול הנהג לקרוא את שם הרחוב "האלוף שדה" כאשר הוא נוסע בו, כדי שיידע כי הצומת נקרא על שמו ולא על שם בית־החולים תל־השומר המפורסם, שהשילוט אליו קיים וברור? והאם חיילי גולני, או רגל הוסיפה מרבים לקראת הצומת או במקום הקרוי על שמם, כדי שנדע מדוע הוצמד השם "גולני" לצומת החשוב?

ואחרי כל זה, יש לי שאלה כפר־בעיקה: מי צריך בכלל שמות למחלפים ולצמתים? השמות אינם מופיעים במפות. הם אינם מופיעים במקומות עצמם. כל שימושם הוא לאנשי המקצוע, בינם לבין עצמם, אשר בעגה הפנימית שפיתחו הם פולטים את השמות — פעם כן ופעם לא — גם על גבי השילוט בדרכים.

אולי הגיע הזמן, שאנשי השלטים ידברו אלינו בשפת בני אדם, שהרי השילוט מיועד לנו, הנזקקים לו, ולא ליודעי רז.

התשתית הרעועה של מערכת הבטיחות

הסטטיסטיקה מייחסת לליקויים המכאניים ברכב פחות מאחוז אחד מהסיבות לתאונות, בעוד אנשי המקצוע מעריכים כי ליקויים אלה גורמים ל־20 עד 27 אחוזים מן התאונות. משרד התחבורה, המשטרה וועדת השרים לבטיחות ניזונים כולם מאותה סטטיסטיקה; על־פיה הם מקבלים החלטות על השקעת משאבים ועל סדרי עדיפויות בביצוע פרויקטים של בטיחות ותשתית. אם הסטטיסטיקה מטעה עד כדי כך, שמא ההחלטות שהתקבלו אינן נכונות? האם לא הגיעה השעה לנער אותה היטב ולבנותה מחדש על יסודות יותר אמינים?

תעלוליה של הסטטיסטיקה הרשמית נחשפו במסיבת עיתונאים עם איגוד המוסכים, שנערכה לפני כחודש. אז דיווח ראש מדור תעבורה במשטרת ישראל סנ"ץ שרגא בקדרי, כי מתוך 2720 כלי רכב שנבדקו על־ידי בוחני המשטרה נמצאו 894 כלי רכב בלתי תקינים והוגשו נגדם דו"חות. 711 כלי רכב מבין אלה נמצאו בלתי תקינים עד כדי צורך להפסיק את נסיעתם בו במקום. הגורמים להשבתת הרכב היו לפי החלוקה הפנימית הבאה: 18% בגלל בלמים פגומים, 18% בגלל בעיות תאורה, 23% בגלל תקלות בהגה, 26% בגלל פגמים בצמיגים, והשאר הנדד "שונות". בלמים, תאורה, הגה וצמיגים נכנסים כולם לקטגוריה של "ליקויים מכאניים". והנה סנ"ץ בקדרי גילה באותה מסיבת עיתונאים, כי הסטטיסטיקה הרשמית מייחסת לליקויים המכאניים פחות מאחוז אחד מהסיבות לתאונות. "למעשה, השיעור גבוה בהרבה. משהו בין 20 ל־27 אחוזים", אמר איש המשטרה.

אינג' איתן בן־יהושע, ראש מינהל הבטיחות זה כחצי שנה, מודה כי למערכת יש בעיות עם הסטטיסטיקה. "הנתונים שאנחנו מקבלים מהמשטרה אינם שלמים", אומר האיש אשר עד לכניסתו לתפקידו הנוכחי כיהן כראש ענף התנועה במשטרה. כמי שמכיר את החומר מבפנים הוא מספר, כי עד קבלת חוק פיצויי נפגעים, כל בוחן משטרה היה צריך להתמודד בבית־המשפט כנגד מיטב המשפטנים, כדי להוכיח מה גרם לתאונה. "היום ההתמודדות המקצועית במעט שאינה נדרשת. לכן הסיבות לתאונות נקבעות לפי המצב הנראה בשטח לעיניו של הבוחן ואשר יכול להוות ראיה בבית־המשפט. אלא שהדבר הנראה לעין אינו חייב בהכרח להיות הגורם האמיתי לתאונה", אומר ראש מינהל הבטיחות. כדוגמה הוא מביא את הסטייה מנתיב. זה דבר שקל מאוד להוכיח בבית־המשפט, וגם נמצא קביל. סיבה זו תופיע בסטטיסטיקה כסיבה לתאונה. "בו בזמן ייתכן שצמיג לא תקין, או זוג צמיגים לא זהה על אותו סרן, או מהמורה בכביש, הם שגרמו לסטייה מן הנתיב. אלא שגורמים אלה כלל לא יופיעו בסטטיסטיקה", אומר בן־יהושע.

האם יש לראש מינהל הבטיחות תוכנית לתיקון מעוות זה? בן־יהושע אומר, כי במינהל נשקלת עתה תוכנית לקבוע צוותים אינטר־דיסציפלינאריים (רב־תחומיים), שייצאו לשטח לבחינת תאונות דרכים ספציפיות. תאונות אלה ייחקרו לעומק כדי לעמוד על סיבותיהן. לדבריו, הדבר מקובל בעולם ואין סיבה שלא להנהיגו אצלנו. הממצאים שימציאו צוותים אלה למינהל ולבית־המשפט יוכלו להעמיד את הסטטיסטיקה, לפחות מבחינה זו, על יסודות יותר אמינים, מקווה בן־יהושע.

למעשה, הוא אינו מעז אלא לקוות. התוכנית הרב־שנתית למינהל הבטיחות, שאושרה על־ידי ועדת השרים כבר לפני שנתיים, דיברה על תקציב של 650 מיליון ש"ח לחמש שנים (130 מיליון ש"ח לשנה). האישור נותר על הנייר. בינתיים, התקציב המשוער לשנת הכספים 1987/8 מדבר על כ־14 מיליון ש"ח בלבד. זה אומר שכל הכוונות — המתוכננות היטב — של תיגבור מצבת שופטי תעבורה, הגברת הפעילות המשטרתית בכבישים, הרחבת החינוך התעבורתי בבתי־הספר ותמיכה נרחבת בפעילות הבטיחות של הרשויות המקומיות, יצטרכו להמתין עד שיימצאו מקורות המימון.

אלא שלא הכל כרוך בתקציבים. אינג' משה בקר, חוקר בכיר במכון לחקר התחבורה בטכניון, מתריע על המגמה של קיצוץ מתמיד בסמכויות המינהל. כך, למשל, הוצאה קרן הבטיחות משליטת המינהל. גם חברת הדרכה שהוקמה מחוצה לו, למעשה, צמצום בפעילות המינהל. אפילו קביעת סדרי העדיפויות לשיפורים בטיחותיים הוצאה משליטת המינהל. ואחרי שהתכבו כבשר, הוליכו להניף גרזן גם על העצמות: הוציאו מידי המינהל את ניהול מחקרי הבטיחות. לדעת בקר, הכנסת תוכנית־האב למגירה, יחד עם הקיצוץ הגדול בסמכויות ובמשאבים, מלמדים כי משרד התחבורה אינו עתיד לתת גיבוי רב לנושאי בטיחות. הדבר בולט בעיקר משום שהמינהל מאויש, לדעתם של אנשי מקצוע רבים, באנשים הבקיאים היטב במקצועם. אלא שכיום אנשי מקצוע אלה אינם יותר מאשר קישוט, המאחז את עיני הציבור כאילו יש מי שדואג לבטיחות. בעוד ידיהם כבולות ככל שהדברים אמורים בביצוע.

איתן בן־יהושע
ראש מינהל הבטיחות

כאשר שואלים את איתן בן־יהושע מהן תוכניותיו באשר לאיתור נקודות תורפה בהיגיינו של הנהג הישראלי והטיפול בהן, הוא מספר ברצון על "תוכניות" לתשדירי שירות בטלוויזיה, שאמורים להגיע לכל בית בישראל. הוא אינו רוצה לחזור על השגרה המעוברת של תשדירי שירות בסגנון "עשה" ו"אל תעשה". "נציג את הבעיה כפי שהיא נראית בכביש, וכפי שזה נראה כאשר הבעיה לא מתעוררת, כי נהגו נבון. לא נטיף מוסר. ננקוט טכניקות שאני מקווה שישפיעו", הוא אומר. כאשר הוא נשאל מתי זה ייראה על המרקע, הוא חוזר ומספר על תוכנית־האב הרב־שנתית, מונחת במגירות.

ומה באשר לבדיקות הרפואיות לקראת קבלת רשיון הנהיגה ולאחריו? שמא יש לבצע בדיקות שכיום כלל אינן נדרשות? ואולי יש בדיקות נדרשות שהן מיותרות? האם יש בידעת המינהל לחקור סוגיות אלה? "לחקור המינהל לא יוכל, כי הרי הוצא ממנו ניהול מחקרי הבטיחות. אבל המינהל יוכל לדון. והוא, המינהל, מתכוון "להיכנס בקרוב לסדרת דיונים עם כל אגפי המשרד, כדי לקבוע את הבעיות הבטיחותיות הנוגעות לכל אגף. כמו כן נרצה באותם דיונים לעמוד על רמת המידע הקיים בכל אגף לגבי כל נושא. הדבר אמור גם במכון הרפואי לבטיחות בדרכים, שם נצבר חומר רב־ערך הנוגע להיבטים הרפואיים של בטיחות הנהיגה", אומר בן־יהושע. עוד יש באמתחתו תקוות לגבי הקשר בין המינהל לרשויות המקומיות. כך הוא מקווה לשכנע רשויות מקומיות לשפר את מעברי החציה, את התאורה, את הכשרת אבני השפה של המדרכות כדי שאמהות הדוחפות עגלות־תינוקות יוכלו לעלות ולרדת בבטחה.

איתן בן־יהושע הוא אדם תרבותי מאוד. הוא לא יאמר מלה בלתי מנומסת על מישהו. בוודאי לא על אנשים שהוא עובד במחיצתם. אבל בין השיטין של דבריו אפשר להבין, כי עיקר הכוח והסמכות שהוענקו למינהל בראשיתו על־ידי הגדרות הממשלה, הועברו לאנשים אחרים במשרד התחבורה שאינם בהכרח מבינים ומתמחים בנושאי בטיחות. כך, לדוגמה, חברי הנהלת קרן הבטיחות. רובם אינם מבינים בנושאים בטיחותיים ברמה מקצועית־מדעית. אבל קולותיהם מכריעים לאילו פרויקטים יוקצו משאבים — וכמה. התוצאה: ככל שמישהו יודע פחות בתחומו בנושא הבטיחות, יש בידיו יותר סמכויות ומשאבים. ומי שנבחר לעמוד בראש מינהל הבטיחות בזכות כישוריו הוא בעל סמכויות המתקרבות לאפס. במצב הזה בא משרד התחבורה ואומר לציבור כי "יש מינהל בטיחות בדרכים".

"אני לא חושב שכך צריך להיות", אומר בן־יהושע. את תפקידו הוא רואה אחרת מאופיו כיום, אלא שבמשרד התחבורה מבהירים לו, כי אם הוא רוצה סמכויות, שיואיל לקחתן לעצמו. שם מצפים שמי שהוענק לו תואר "מנהל" או "ראש", יבנה לעצמו את סמכויותיו. "זה לא מקובל עלי. לא באתי למינהל כדי להפעיל מרפקים ולא לשחק משחקי כוח. סמכות צריכה להינתן, ועל המנהל מוטלת החובה להתמודד אתה בהצלחה", אומר בן־יהושע.

ד"ר משה בקר אומר, כי אם רוצים להתמודד ברצינות עם בעיית תאונות הדרכים, יש למקם את מינהל הבטיחות במשרד ראש הממשלה, בדומה למה שעשו ביפאן. ושם, למרות הגידול העצום בצי הרכב, הגיעו להישגים משמעותיים בהפחתת התאונות, משום שהעלו את נושא הבטיחות באמת ובתמים לראש סולם העדיפויות הלאומי. הוא גורס, כי במשרד ראש הממשלה יהיה למינהל מעמד על־משרדי, וכוחו הוא יהיה בעל השפעה הרבה מעבר למשאבים הכספיים שיועמדו לרשותו. הדבר גם יבטיח שנושא חשוב זה ייצא מתחום משחקי הכוח שבתוך משרד התחבורה ומינהל הבטיחות יוכל אז להפעיל כראוי את הפרויקטים שלמענם הוקם. לנוכח העשה באחרונה במינהל הבטיחות, נראה כי בדעה זו תומכים לא רק אנשי מחקר אלא גם אנשי משטרה ובעלי מקצוע אחרים שיש להם נגיעה לנושאי בטיחות בדרכים. ומה אומר על כך איתן בן־יהושע? "קיבלתי עלי את התפקיד במסגרת משרד התחבורה. אשתדל לבצע אותו לפי מיטב יכולתי ומצפוני. התפקיד נבחן בביצוע, ולפי קנה מידה זה גם אסיק את המסקנות. בינתיים, אני מקווה שאוכל להוציא לפועל את תוכניותיי", הוא אומר.

בארץ חלם

הזמנה להתנגשות חזיתית

רחוב אל־הרוב ברמת־גן, בסמוך לצומת עלית, נחצה על־ידי רחוב קטן הנקרא המתמיד. מי שבא מן הצומת ומבקש להיכנס ימינה לרחוב, צפוי להתנגשות חזיתית. הסיבה לכך אינה בנהיגתו הפרועה או המתרשלת. אלא במה שקורה ברחוב, בחסותה האדיבה של עיריית רמת־גן. הרחוב בקטע זה הוא דו־סטרי. למרות זאת, חונות שם מכוניות בכל צדו הימני, כבר החל בפינת אל־הרוב (ראה תמונה), ואין כל תמרור האוסר שם חניה; רכב המבקש להיכנס לרחוב (ואין כל דרך אחרת להיכנס אליו ואל רחובות המסתעפים ממנו), חייב לעשות זאת בנתיב הנגדי, כאשר הנתיב המיועד לו תפוס על־ידי מכוניות חונות בהיתר. המצב גרוע גם משום שלמכוניות היוצאות מהמתמיד אל אל־הרוב יש שדה ראייה חסום, והנהג חייב להרחיק כדי שלם לתוך אל־הרוב (ראה תמונה) כדי לראות אם הדרך פנויה. ה"כמעט התנגשות" בין מכונית המרמידים הרוצה להיכנס לרחוב, כבתמונה, היא תופעה המתרחשת בפינה זו מדי כמה דקות. אך איש בעיריית רמת־גן לא ראה לנכון לתקן את המצב. לפני כמה חודשים הצגתי את הבעיה בפני דובר העירייה ונעניתי כי באזור נעשים שינויים, ופינה זו נכללת בתוכנית. שינויים אמנם נעשו באזור אבל לא שם — חבל. (צילום: רחל הירש)

מכונית במיבדק הבטיחות (ב')

שדה הניסויים ומדמה הנהיגה

מאת מרטין יואכים לטקה

הכותב הוא איש מרכז המחקר והפיתוח של פולקסווגן

רכב צריך להיות מסוגל להתמודד עם שני גורמי השפעה עיקריים: ההשפעות של הנהג והמעמס הרכב; ההשפעות של פני הדרך והרוח צד. מן ההתמודדות עם גורמים אלה נובעת הדרישה לתכונות נסיעה כאלה, שהרכב יוכל להיות סלחני לשגיאות נהיגה בלי שלנהג תהיה מיומנות נהיגה מיוחדת. כדי להקנות לרכב תכונות אלה פיתחו היצרנים תהליכי בחינה וניסוי שונים, המספקים להם נתונים ומידע רלוונטיים.

חברת פולקסווגן מנהלת מבחנים אלה בשדה הניסויים רחב־הידיים שלה, וכן מתבצעים גם מבחניה של החברה־הבת אודי. בשדה זה מבצעים, למשל, בחינות לתכונות ההיגוי על פני שטחים שונים ובמהירויות שונות. ציוד המעבדה של השדה ושל מרכז המחקר של החברה מספקים את התוצאות.

מלבד שדה הניסוי, שבו נבדקות ונבחנות מכוניות אמיתיות, אבות־טיפוס או דגמים בשלבי פיתוח שונים, נבנה במרכז הפיתוח של החברה מדמה־נהיגה (סימולטור). השימוש במדמה נהיגה דינמי מאפשר לחוקרים להבין היטב ומקרוב את היחסים הנוצרים בין אדם לרכב במצבים קיצוניים. הנסיון שנרכש מן השימוש במדמה הנהיגה הוא כה רב, עד כי החוקרים מסוגלים להחליט על פיו, על מידת התאמתה של המכונית לתופעות הפיסיקליות המתגלות בזמן תנועה ולמיומנויות הנהיגה המקובלות.

התקדמות היא עניין של פרטים

למדמה־הנהיגה יש איפוא תפקיד כפול: הגדרת מיומנות הנהיגה של נהג ממוצע וניבוי מאפייני הנסיעה של רכב עתידי עוד בטרם נבנה אפילו אב־טיפוס ניסיוני ראשון.

מלבד כל אלה, מאפשר המדמה לחקור את תגובת האדם במצבי לחץ, שכרות או עומס תרופתי, בלי להשקיע את הנבחן, שאינו כשיר להולסין במצבים כאלה לנהיגה, לסכנות תאונה בתנאי תנועה רגילים.

מדמה הנסיעה (סימולטור), שבמרכז המחקר והפיתוח של פולקסווגן. המספק לחוקרים נתונים על התנהגות נהג ותגובותיו למצבים שונים בתנועה, גם תחת השפעת אלכוהול או לחץ נפשי גדול

מהנדסי מערכות הנסיעה של פולקסווגן סבורים, כי הרכב חייב להציע מאפייני נסיעה "סובי־סמוג" כדי לסייע לנהג לבצע את פעולתו. רכב חייב להתנהג באופן צפוי בשליטה על־ידי הנהג. התרחשויות פתע עלולות להוביל לתגובות שגויות.

לגולף החדש, למשל, הותאמו תותבי תיאום־נתיב במתלה הסרן האחורי, אשר נלקחו מדגם הפאסאט. מערכת זו, המכונה "סרן אינטליגנטי", אינה מבטיחה רק את תכונות הנסיעה שביקשו המהנדסים להקנות למכונית, אלא אף רמה גבוהה של אמינות הבטיחות.

תכונות נסיעה טובות משמעותן כאשר בשעת פנייה משחרר הרכב את הנהג מן הצורך לתקן את תנועת המכונית באמצעות הסטות הגה נוספות. התותב "החכם" מתוכנן כך, שהרכב ישמור בעצמו על נתיב הסיבוב שבחר הנהג, גם אם על הרכב פועלים כוחות לטרליים (כוחות צד), המאיימים להסיט אותו מנתיבו. רכב בעל תותב מקובל נוטה לפתוח בשעת סיבוב תגובת היגוי בסרן האחורי שלו תחת השפעת כוחות הצד. תותב הגולף והפאסאט מסוגל לקזז נטיה זו. כיצד הגיעו לרעיון? — לפני יותר מעשר שנים חקר מרכז המחקר והפיתוח של פולקסווגן את האפשרות של היגוי ארבע־הגלגלי. רעיון זה לא יהיה חדש כבר. אחת בשנות ה־30 הוקצה מחשבה לייצור־הגות הרשי־כלי רכב אחרים בעלי היגוי בכל הגלגלים. מהנדסי פולקסווגן בחרו באודי 100 כדגם המחקר, שבו התקינו מחשב לתיאום עיתוי היגוי הגלגלים האחוריים בזווית המתאימה. על יסוד הנסיון שנרכש בניסוי זה, הגיעו החוקרים למסקנה כי מערכת ממוחשבת מסוג זה אינה ניתנת להתקנה על מכונית בייצור המוני משום הסיבוך הטכנולוגי הכרוך בה. מסקנות הניסוי הובילו למחשבה, שיש לשפר את מערכות המתלים הקיימות ולהשיג באמצעותן יותר בטיחות ואמינות. "הסרן החכם" הוא אחד הפיתוחים הישימים שנולדו ממחשבות אלה.

סינכרו וקוואטרו כמושגי בטיחות

הנעה 4x4, שבה מניע המנוע את כל ארבעת הגלגלים בבת אחת ולא רק שניים מהם, כמקובל, מהווה תרומה לא מבוטלת לבטיחות האקטיבית של הרכב. מובן, שחלוקת הכח הדוחף בין כל ארבעת הגלגלים נועדה בראש ובראשונה להגביר את כושר העבירות של הרכב בכל תנאי מזג־אוויר וקרקע, ולאו דווקא להגברת הבטיחות. מערכות ה־4x4 היחידות התורמות לבטיחות הן מערכות ההנעה הקבועות, כקוואטרו, או האוטומטיות, כסינכרו. המערכת הראשונה גורמת להעברת כח קבועה מן המנוע אל כל הגלגלים ואילו השנייה מעבירה אוטומטית את המנוע אל זוג הגלגלים הנוסף, כאשר היא "חשה" בעצמה את הצורך בהנעה של כל הגלגלים. יתרונן של שתי מערכות אלה הוא באי־תלותן בהחלטה כלשהי של הנהג, ובפשטותן. פשטות זו עושה אותן לאמינות ביותר.

תרומת מערכות אלה לבטיחות ניכרת בהגדלת יציבות הרכב הכבד צויד בהן בשל העובדה שהגלגלים האחוריים מונעים ואינם נגררים. יתרונה של העברת יותר כח לגלגלים ידועה לכל נהג. כאשר הוא מכניס את הרכב לעיקול דרך ארוך: שילוב להילוך נמוך יותר (יותר כח לגלגלים) מגדיל את יציבותו. מערכות אלה מביאות גם להקטנת סכנת ההחלקה של הרכב בתנאי נסיעה רגילים ובעיקר — כאשר הדרך רטובה או מושלגת.

נתיבי עקיפה למניעת זחילה

כבישים בין־עירוניים רבים סובלים מבעיות בזחילת התנועה, בעיקר בשעות העומס. הדבר אמור בכבישים דו־נתיביים, שהתנועה דורשת בהם בנתיב אחד לכל כיוון. די במשאית כבדת־תנועה אחת, או בתלת־אופנוע מיושן, כדי להפוך את הנסיעה בכביש כזה לזחילה של ממש. המחיר מתבטא לא רק בהקטנת המהירות, אלא גם בצפיפות הגורמת מתח רב בנהיגה, בעלייה בשיעור התאונות, ובנזקים לכלכלה הנובעים מן התאונות, וגם מאובדן הזמן והעלייה בצריכת הדלק הבלאי.

ממחקר שעשו באחרונה בטכניון, הד"ר אבישי פולוס ואינג' ישראל רשטניק, מהפקולטה להנדסה אזרחית ובמכון לחקר התחבורה, עולה כי אפשר לשפר את זרימת התנועה בכבישים כאלה בהשקעה קטנה יחסית. את הצעתם הם הציגו בשבוע שעבר לפני פורום של מהנדסי מע"ץ, ראשי מחלקת התנועה במשטרה ואנשי משרד התחבורה.

הצעתם מתייחסת לסלילת קטעי נתיבים קצרים, שהם קראו להם נתיבי עקיפה־זחילה, או נע"ז. אורך נתיבי העקיפה צריך להיות כמה מאות מטרים, פרי כמה קילומטרים. חשיבותו האקטואלית של המחקר נובעת גם מתקנה חדשה (3/48) לתקנות התעבורה, ולפיה הוליך משרד התחבורה להתיר לרכב כבד ואיטי, המעכב את התנועה בגלל משקלו ושיפוע הדרך, לרדת מהכביש ולנסוע על השוליים, כדי שהרכב המהיר יוכל לעקוף אותו.

לטענת החוקרים, יש בתקנה זו סכנה רבה, מכמה סיבות מצטברות. ראשית, הדבר נוגד מוסכמות נהיגה מקובלות בעולם. ברגע שמתירים נסיעה על השוליים במקרים מסוימים, כבר יש בכך לשבש על ציבור הנוהגים את מושגי המותר והאסור. כי אם לרכב כבד מותר לעשות כן, משום שהוא מעכב תנועה, מדוע לא יעשה כן טרקטור, או תלת־אופנוע או כל רכב איטי אחר? ומי יקבע מתי הרכב איטי? הנהג עצמו? בהתאם לעיקרון זה, יכול הלה להחליט כי שיירת מכוניות על כביש גהה שבה הוא נוסע במהירות חמישה קמ"ש, למשל, הופכת אותו ל"רכב איטי". הכך יעבור לשוליים, יעקוף את כולם מימין, בניגוד גמור לחוק ובהתאם לכל הרגלים הבדוקות ליצירת אנדרלמוסיה מודלנת בכביש.

שולי הכביש, טוענים החוקרים, מיועדים למקלט לרכב תקוע או לתנועת רכב חירום. רכב כבד שיקלע בין רכב תקוע לבין רכב חירום דוהר במהירות, יהיה מועד לתאונה, שבה יפלו קורבן כל כלי הרכב שיימצאו בשוליים ובנתיבים הסמוכים.

לדעת החוקרים, הנע"זים עשויים למלא אחר כל הצרכים, אם כי כפתרון־ביניים בלבד. משרד התחבורה יוכל לחייב רכב כבד להשתמש בנתיבי־העקיפה כאשר הם נוכחים שנסיעתם האיטית מפריעה לתנועה. הנע"זים יכולים להיסלל בדרכים הרריות שבהן העקיפה מסוכנת בגלל תנאי ראות גרועים, או בדרכים שבהן יש עקומות רבות, בתנועה רבה של רכב כבד וכדומה.

מדגם־הדמיה שפיתחו פולוס ורשטניק, המאפשר ניתוח זרימת תנועה עם נתיבי העקיפה ובלעדיהם, עולה, כי הנע"זים בכבישים אלה מגדילים את המהירות, משפרים את איכות הזרימה ומגבירים את הבטיחות. אחת המסקנות החשובות של המחקר היא, שאפשר להפחית באופן משמעותי את זמן־העיכוב בשירות, גם כאשר בונים נתיבי־עקיפה מעטים. לדוגמה: בדרך בת עשרה קילומטרים, שיסללו בה 30 אחוז נתיבי־עקיפה (כשלושה קילומטרים), אפשר להפחית עיכובים בשיעור 50 אחוז ויותר — תלוי בשיפוע ובנפח התנועה.

חוקרי הטכניון מציעים את הנע"זים כפתרון זמני, זול יחסית ובעל יתרונות כלכליים ברורים. הם מדגישים, כי טכניקה זו מאפשרת פיזור המשאבים הקיימים על־פני יותר כבישים ונקודות־תורפה, במקום השקעה מאסיבית במקום אחד. עד שהתקציבים יאפשרו הרחבת אותן דרכים לכבישים בני ארבעה נתיבים, על־פי אמות־המידה המקובלות. גם אז, טוענים החוקרים, ההשקעה בנע"זים תביא חיסכון, כי הקטעים הסלולים יהיו כבר חלק מהרחבת הכביש הכללית, וההשקעה בסלילתם בעבר תיגרע מן ההשקעה העתידית.

הצעתם של החוקרים הצעירים התקבלה בהדים חיוביים בקרב מהנדסי מע"ץ ורבים מן המומחים האחרים בפורום המקצועי.

ב"פז" אוהבים אופניים

בכמה מתחנות "פז" בארץ ניתנים שירותים לא רק לבעלי רכב מנועי, המשאירים שם את כספם תמורת הדלק והשמנים, אלא גם לרוכבי אופניים, ואפילו לבעלי כדורי ספורט.

חברת "פז" התקינה, במיתקני מילוי האוויר בתחנותיה צינורות מיוחדים בעלי ראש המתאים במיוחד לשסתום זה. כך יכולים בני נוער ומבוגרים המגיעים עם אופניים שצמיגיהם התרוקנו מאוויר, או עם כדורי ספורט שיש לנפחם, לעשות זאת בצורה בטיחותית.

אגד, לעומת זאת, מגלה פחות אהדה לרוכבי האופניים. אלי סמוכה, מזכיר "גלגלי עץ" — אגודת רוכבי האופניים בישראל — כתב כי באחרונה מסרבים נהגי אגד להתיר לרוכבי האופניים להכניס את כלי רכבם לתא המטען של האוטובוס, גם כאשר מדובר בנסיעה בין־עירונית, מנקודת המוצא עד לתחנה הסופית. סמוכה אומר, כי בעבר נהגו רוכבי האופניים להוביל את אופניהם באוטובוס במטען נלווה, ואף שילמו בעבור השירות. הוא תוהה מדוע השתנה היחס כלפי הבריה.

דובר אגד גדעון כלמור אומר, כי בעיקרון מקובל שלוקחים אופניים. הבעיה מתחילה כאשר רכבו של נהג מוחלף. מכיוון שתא המטען חייב להיות נעול מסיבות ביטחוניות, קורה שנהג שרכבו הוחלף מקבל אוטובוס עם תא מטען נעול. עתה עוסקים באגד בפתרון הדיבבים הביטחוניים של תא המטען, כאשר יהיו תשובות ברורות בנושא הביטחוני, יקבלו נהגי אגד גם הנחיות ביחס להסעת אופניים בתא המטען.

תראו מה קורה לו, לכלי הרכב הנהדר הזה — האופניים. יש לי סימפטיה אליו עוד מימי הנעורים. אבל נראה כי דינו נחרץ, בדומה לכרכרות, שמקום מן הדרכים ונותרו רק במסלולי ספורט או במוזיאונים. חזון מרגיז. אבל בה לי כי אליך הדי האגודה הזאת קוראת לעצמה: "גלגלי עץ". האם אין הם מנבאים בשמם את עתידם, או שמא זה רק חוש הומור?

עזות־המצח עלתה ב־25,000 ש"ח

25,000 ש"ח קנס הטילה שופטת בית־המשפט המחוזי בת"א ויקטוריה אוסטרובסקי־כהן על השותפות לי־פסקי את גולדשטיין בגין ניהול מוסך ללא רשיון.

דובר משרד התחבורה שמסר על כך הוסיף, כי שותפות זו עוסקת בפינוי אשפה ופסולת והיא פתחה מוסך לתיקון מכוניות הרכב מנועי בנימוק שמוסך זה מיועד לתיקון כלי הרכב של השותפות.

בדיקת מפקח אגף הרכב של משרד התחבורה מצאה, כי עסק זה מתנהל ללא רשיון ועל כך הוגשה נגד השותפות תביעה לבית משפט השלום ברמלה. בית־המשפט הוציא צו סגירה נגד המוסך, אך השותפות לא נענתה לצו.

בתביעה שהוגשה על־ידי עו"ד יוסף קול ממחלקת התביעות של משרד התחבורה על הפרת צו הסגירה שניתן נגד השותפות, גזרה השופטת את גזר־הדין: כאמור הוטל על כל אחד מן השותפים קנס בסך 5,000 ש"ח ומאסר על תנאי לשלושה חודשים לתקופה של שנתיים.

פיג'ו מצליחה בגרמניה

1986 היתה השנה מוצלחת ליבואני פיג'ו בגרמניה, שהגדילו את מכירותיהם ב־42% לעומת 85'. זהו שיעור הגידול הגבוה ביותר מבין כל המכוניות המיובאות בגרמניה.

בשנה החולפת נמכרו בגרמניה כ־90,000 מכוניות פיג'ו, אשר 61% מתוכן הן פיג'ו 205 — אלופת העולם במירוצי הראלי. סוכני פיג'ו בגרמניה הביעו שביעות רצון גם מקצב המכירות של ה־309, שהוא הדגם החדש ביותר שהוציאה פיג'ו לשוק. לפי הערכותיהם, יימכרו בשנת 1987 למעלה ממאה אלף מכוניות פיג'ו בגרמניה בלבד.

מדליק אוטומטי

משרד התחבורה הקביע יום הצעת חוק לפיה יצוידו כלי רכב חדשים שיושקו בקצבה החל ב־1 בספטמבר 1988, במדליק אורות אוטומטי. על פי ההצעה יופעלו האורות ביחד עם התנעת המנוע ויהיו דלוקים במשך כל שעות היום. בהתאמכם על מחקרים, סבורים הקובעים ששינוי זה יקטין את מספר ההרוגים והפצועים בתאונות הדרכים ויפחית הנזק הנגרם לרכוש.

ההתישבות נגד התאונות

ההתישבות העובדת הוליכה לפעול במרץ נגד תאונות הנגרמות בעיקר כיי נהיגה בכלי רכב חקלאיים או בטיפול בהם. לצורך המאבק חברו יחד המכון לרכב ותחבורה במדרשת רופין, המרכז לבטיחות בהתישבות העובדת וארגון עובדי המלאה.

מה שעורר את הכאב והזעם של אנשים אלה הוא המספר הגבוה של נפגעים, שנתגלה בעקבות ליקוט קטעי עיתונות בנושא. תחת הכותרת "תאונות שהיו" ליקט רז נפתלי, מנהל המרכז להכשרה מקצועית במדרשת רופין, קטעים המספרים על מכונאי שנדרס למוות בעת תיקון טרקטור. או: על צעיר שנדרס למוות כאשר הטרקטור בו נסע, ללא רשיון, התהפך עליו. או הקטע אודות נער בן 16 שנמחץ למוות כאשר טיפל במחרשה, ועוד מקרים רבים בהם קופחו חיים.

"ברצוננו להדגיש, כי חלק גדול מהתאונות המתרחשות בהתישבות העובדת נובעות מרשלנות פושעת, נהיגה ללא רשיון בטרקטורים ובציוד חקלאי" — כותב רז נפתלי.

כשלב ראשון במאבק, הוחלט לאסוף כראוי את תקנות קציני הבטיחות בכל המשקים והמפעלים האזוריים. כמו כן נפתח קורס לקציני בטיחות בתעבורה, בהם יילמדו נושאים כמו חוקי רישוי, דיני תעבורה, נהיגה נכונה, אלמנטים בהנדסת תנועה, גורמי תאונות, תיפעול ורמיית רכב, עזרה ראשונה ובטיחות בכלים חקלאיים. "בוגרי הקורס יהוו תשתית בטיחות בקיבוצים ויתרמו מנסיונם באכיפת תקנות הבטיחות" — אומר נפתלי.

הצעה נוספת מתייחסת ללימודי נהיגה — תיאוריה ולימודים מעשיים — במסגרות נסיוניות בבתי הספר הקיבוציים. כדי לבצע זאת הגו את הרעיון להכשיר את מורי הנהיגה לטרקטורים — תחום הוראה הקיים מזה מספר שנים בהתישבות העובדת — ולהסמיך אותם להוראות הנהיגה. ואם לא די בכך, הרי שיש בכוונתם של חברי "המטה" לצאת אל ההתישבות העובדת במסע של שטיפת מוח ממש בנושא הבטיחות בתחומי העבודה בכלים הממונעים. את זאת הם יעשו במסגרות ההסברתיות הרגיונליות. ועוד ידם נטויה, נחזיק להם אצבעות.

המוסכים והצרכן

"איגוד המוסכים לוחץ על משרד התחבורה לאשר ייקור שעת העבודה במוסכים. לחץ זה אף מלווה באיומי השבתת הענף. אנו סבורים, כי זו שעה מתאימה, להתנות אישורים בהסכמת איגוד המוסכים לכינון מחירות נייטרלית במוסכים", כך כותב יצחק כספית, מנהל מחוז הרכב ברשות להגנת הצרכן, לעו"ד ברוך לוי, מנכ"ל משרד התחבורה.

לדברי כספית, ציבור בעלי הרכב חש כל הזמן, שנושא "שעתון היצרן", המקובל כבסיס לחישוב עלות התיקון, הוא בבחינת אשלייה אופטית בלבד. במקרים רבים, לא עומד מחיר התיקון בכל מיתאם לכמות העבודה־בפועל שהושקעה בתיקון. טענת המוסך, אומר כספית, שפירות ויזותו וכישוריו אינם נוגלת הלקוח, אלא פרס אישי שלו. מוכיחה, שהאמצעים לייקור השירות נמצאים באמתחתם של בעלי המוסכים, גם ללא ייקור פורמלי נוסף. הוא מציין, כי יותר ממחצית כמות העבודה במוסכים נעשית על־ידי שוליות, ששכרם היומי אינו עולה בהרבה על מחיר שעת עבודה אחת, הנגבה מהלקוחות.

"אנו סבורים, שאם בעלי המוסכים יסכימו סוף סוף לכינון מחירות נייטרלית אמיתית, יהיה הדבר צידוק להוליכה לקראת המוסכים בנושא מחיר שעת העבודה. כאשר המחיר לא יתבסס רק על "שעתון היצרן", אלא גם על מיתאם סביר עם משך העבודה בפועל", כותב איש הרשות להגנת הצרכן.

هكذا عن الأصل

مكتبة من الأرشيف

מכתבים למערכת הארץ

הכניעה לטרור: מחדל ישראלי

האם בפרשת מכירת הנשק ל־איראן מילאה ישראל תפקיד פאר סיור, ופעלה לפי דרישת ממשלת ארצות־הברית, או שהיה לה תפקיד אקטיבי בשכנוע ממשלת ארצות־הברית, כפי שטוענים כמה מ־מבכירי האמריקאים של העיסקה?

אין בידי אינפורמציה מספקת להשיב על שאלה זו, אולם חוששני ששתי הגירסאות חייבות, מכבס ראשון, לזכות ברמת סבירות דומה. חוקה על פוליטיקאים, שבעולם משגיהם על אסור ומותר יתחשבו לא במעט בדעת הקהל בארצם הם. באו עסקות השבויים אחרי מלחמת לבנון (סתיו 1983 ואביב 1985) התקבל הרושם שדעת הקהל הישראלית מסתגלת לכניעה מאסיבית לתביעות סחטניות של מחבלים תמורת מספר זעום של שבויים ישר־אלים. ישראל איבדה את משקלה כגורם הנותן לאחרים דוגמה של עמידה איתנה נגד הטרור. בינתיים, מה שהחברה הישראלית פירשה כמותר, נתפרש על־ידי פוליטיקאים כהצלחה וכמצווה, או כשיאה של תבונה מדינית. לא רק שהדבר כשר לנו אלא שגם אפשר לייצאו.

המתרחש בימים אלה בביירות חוזר ומלמד את נכונותו של העיקרון הישן, שכל כניעה לטרור מעודדת טרור נוסף. אין הדבר חייב להפתיענו. אך אנו, יותר מאשר ממשלת ארצות־הברית, זקוקים כעת לטיהור האווירה ולחשבון נפש.

ועדת חקירה משפטית כדבר עסקות השבויים ב־1983 וב־1985 היא, בעיקרו של דבר, כורח ציבורי שאי אפשר להימנע ממנו. היא דרושה לא כדי לקבוע נורמות חדשות בתחום פרוץ, אלא כדי לשמר מערכת נורמות שהיתה קיימת שנים רבות, ושעליה הושתת קיומנו וביטחוננו.

אשר לוין
פתח־תקווה
בעבר ממפקדי משמר הגבול

פרשת יפת: הצביעות נמשכת

מכתב הסיכום של ועדת הורוביץ צדוק בעודו תמוהה. למרות ה־התנוצצות שגילו כותביו הוא רצוף דברים הסותרים את העובדות ומב־חיש את הצביעות הנמשכת של המעורבים בפרשה.

המכתב מדבר על כך ששכרו של יפת ניתן לו עקב הדימוי שהיה לו. ליפת, בעיני הנהלת הבנק כ"נכס הזהוב של בל"ל והכנס חשוב למדינת ישראל".

כנגד זה העובדות והתמיהות: בשנת 1985, למעלה משנה אחרי משבר הבנקים, הוכפל שכרו. בשנת 1986, כאשר דנה ועדת בייסקי במ־עשיו, הועלה שכרו לממדים ה־אסטרונומיים והאבסורדיים של למעלה ממיליון דולרים. שכר זה נקבע גם על־ידי חלק מהחתומים על המכתב. בשלב זה, הדימוי שהיה או ליפת היה ברור לכל. מדוע אצל קובעי שכרו נשאר רק הדימוי הפרוע?

שנית, הכותבים מדברים על כך שפרישתו של יפת היתה טראומה לציבור ובמיוחד לאנשים קרובים לפרשה וביניהם חברי הוועדה. האמנם?

כל בר בי רב ידע שהטראומה שממנה "סבלו" לא היתה התבאים שקיבל יפת, אלא העובדה שהפרשה נחשפה על־ידי "הארץ". עד לימנה בטרם התפטר, לא נראה הורוביץ כפגוע וכסובל, ונהפוך הוא, הוא נאחז בציפורניו בכיסא היו"ר.

פרופ' עמירם ברמון
ירושלים

אנטישמיות

עשרים שנה לא גזרו גזר דין מוות על מבריחי סמים במצרים. עכשיו, לפתע פתאום, דחו את ערעורו של יוסף טחן, וגזר דין מוות נגדו תלוי ועומד. מה שונה הברחה זו מהברחות קודמות?

כן, יש שמץ, ויותר משמץ של רמזים ברורים של קול אנטישמי מלווה.

אי אפשר להצדיק ולקבל את מעשהו של טחן ואת מעשיהם של מבריחי סמים בכלל. יש להענישם בחומרה. אבל אי אפשר לשתוק לנוכח המתרחש עתה במצרים. העונש שניתן אינו בגלל היותו של טחן עבריין — אלא גם בגלל היותו יהודי.

אהוד מיכלים
כפר אברהם

כמה נערות עוד צריכות למות

כמה נערות עוד צריכות למות, וכמה צריכות ללדת תינוקות בגיל 13, לפני שעניין החינוך לחיי משפחה וחינוך מיני במסגרת בתי־הספר בישראל יזכה לתשומת הלב הראויה?

אילו הצעירה הצפתית מבית דתי (וכפי הנראה גם הבית הדתי איננו ערוכה מפני הדיון בלתי רצוי) ידעה יותר על הקשר בין קיום יחסי מין להריון ועל אמצעי־מניעה, אולי לא היתה נזקקת להפלה. ואם כבר נזקקה להפלה — אילו היתה יודעת על זכויותיה לעבור הפלה באופן חוקי וגם מחוץ למקום מגוריה ובמסגרת בית־חולים, לא היה קורה לה מה שקרה.

כאשר החינוך לחיי משפחה וחינוך מיני יהיה חלק אינטגרלי וחובה ממערכת החינוך, יימנע סבל אנושי מיותר.

רותי לבראי
מנהלת האגודה לתכנון המשפחה
תל אביב

לא עוסק בשענות

"אינני עוסק בשענות", אמר ראש הממשלה. נכון. הוא עוסק בלאלדעת, ומפלגתו — בהרס המדינה, החברה והכלכלה. שני חיים בראשות ממשלת פרס הצילו אותנו־אותנו מפרי בזיונר תיהם. עכשיו הם מרימים ראש — וכולנו נשלם מחיר כבד אם יחזרו לשלטון מלא.

אהוד בן עזר
תל־אביב

ביצה שלא נולדה

ברצוני לתקן שני אי דיוקים שהופיעו בכתבתו של אייל ארליך "אי אפשר לירות בהם" (מוסף "הארץ" 30.1), על ועד הפעולה של הבכירים בבל"ל.

ראשית, לא אמרתי על הציפיות למינויו של משה טרי לסמנכ"ל שזו שערורייה. כמעט ואינני משתמש במלים בוטות בדברי. ושנית — לא העברתי להנהלת החברה מסר, שלפיו כביכול מינויו של דני פלוטקין מותנה במינויו של משה טרי. משה טרי פנה אלי, בסיוע של שניים שלושה מהסקטורים, כדי למנותו סמנכ"ל בכיר. נתתי לו תשובה שלילית בנושא זה, והצעתי לו הצעה לתפקיד אחר, שאותה הוא דחה. לכן זו היתה ביצה שלא נולדה.

רפי איתן
יו"ר מועצת המנהלים של חברת כימיקלים לישראל

תן מתנה

אתה יודע כמה נעים וחשוב לקרא עיתון בבוקר. עכשיו יש לך הזדמנות לתת למי שחשוב לך מתנה מקורית ומכובדת. "הארץ" מציע מנוי לשלושה חודשים

ב־ 40% הנחה

ובתוספת מתנה: זוג כרטיסים לתיאטרון הקאמרי, במחיר 46.— ש"ח. תוכל להעניק מנוי של "הארץ" בתוספת בילוי מתנה. לפרטים והזמנה פנה למחלקת קידום ופיתוח טלפון: 03-5121340.

עיריית חיפה —
משרד מהנדס העיר
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה
טלפון מספר — 04-640775

הודעה על־פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965 ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי:

רוקר משה ורנה לאשר תוספת בניה לדירה קיימת ברחוב רחל 14 חלקה 30 בגוש 10765, כרמל.

הבקשה כרוכה בהקלות הבאות:

1. בליטה של 1.20 מ' במרווח הקדמי.
2. עודף שטח בניה מעל למותר.

אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי של הבניה, בבנין העירייה רחוב ביאליק 3, חיפה בימים: א', ג', ה', בין השעות: 08.00—11.30.

המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

איתמר יונטביץ
מהנדס העיר

מחר תרגיל הג"א במרחב באר־יעקב

מחר, יום חמישי, ה־5 בפברואר, יהיה תרגיל הג"א במרחב באר־יעקב. במהלך התרגיל יבוצעו קולות ירי ופיצוצים ויושמעו צפירות אם תהיה אזעקת־אמת, יושמעו צפירות עולות ויורדות.

תקליטים קלים / רפי קינן

ועידת פיסגה מוסיקאלית

"קרוב לחצות" — פס הקול של הסרט; מנגנים: צ'ט בייקר (שירה וחצוצרה), רון קארטר (באס), דקסטר גורדון (סקסופון טנור), הרבי הנקוק (פסנתר), בילי היגינס (תופים), פרדי הבארד (חצוצרה), בובי האצ'רסון (ויבראפון), בובי מקפרין (שירה), לונט מאקי (שירה), ג'ון מקלאפלין (גיטארה), פייר מי־שלו (באס), ויין שורטר (סקסופונים טנור וסופראנו), סדאר הלמון (פסנתר), טוני ויליאמס (תופים); מנהל מוסיקאלי: הרבי הנקוק; תקליט סי־בי־אס 70300.

רבים נגני הג'אז האמריקאים שעקרו לאירופה והנגנים שם, בעיקר מפני שהג'אז האירופי מעניין כיום יותר מהאמריקאי, אבל גם בגלל הכבוד שרוחשים שם לאמני המוסיקה הזאת. בשנות החמישים הם באו לאירופה, ובעיקר לפאריס, לא רק בגלל היחס למוסיקה שלהם אלא גם לצבע עורם, ואף שבשנים אלה קרו הדברים המעניינים בארצות־הברית: ה"בי־בופ", ה"קול ג'אז", תחילת ה"פרי ג'אז" — תקופה מרתקת. סיפורם של הנגנים האלה, ובמיוחד של שני ענקי ג'אז — הסקסופוניסט לסטר יאנג והפסנתרן באד פאוול — נכתב והוסרט על־ידי הבימאי הצרפתי ברטראן טאוורנייה. הסרט ממתין כבר כמה חודשים להקרנה בארץ על מדפיו של המפיץ הישראלי, תחת השם "רגע לחצות", ועד שהוא יוקרן, נצטרך להסתפק בפסקול, שכבר משווק אצלנו.

ראיתי את הסרט בפאריס, ולא אמלא כאן את מקומם של מבקרי הסרטים. ייאמר רק שחובב ג'אז — אל יחמיצו. שחזור האווירה במועדון "בלו־נוט" הוא לעילא ולעילא. הביקורת העיקרית כלפי התקליט היא, שאין הוא משחזר את אותה האווירה, את החום והספונטאניות, את רגעי הג'אז שחווים בסרט. היה ברור בסרט, שהקטעים הוקלטו בהופעה המצולמת. ולשמע התקליט חלפה בי המחשבה שהקטעים הוקלטו מחדש באולפן. אבל לא — על העטיפה מצוין במפורש שההקלטה היא חיה.

מבין 11 קטעי התקליט, שבעה הם סטנדרטים שנוגנו על־ידי גדולי הנגנים בעבר הבהלה: "ראונד מידנייט", "בודי אנד סאול", "פייר וודי", "אנגה נוצה קון פראנסיס", "ד'ה פיקוקס", "האו לונג האז דיס בין גואינג און", ו"רית'ם־א־נינג". אין כאן ניסיון לחקות את ביצועי העבר. דקסטר גורדון, בתפקיד הראשי בסרט, מנגן, למשל, את "בודי אנד סאול" בצורה מהורהרת ומרוחקת — שונה לחלוטין מקולמן הוקינס שנגינתו את הקטע היא המפורסמת ביותר, ומביצועיו הוא את הקטע בעבר — וזוכה לליווי יפהפה ולקטע סולו מצוין של ג'ון מקלאפלין בגיטארה. הקטע "ראונד מידנייט", שהוא אולי יצירת הג'אז המנוגנת ביותר, זוכה לביצוע חוורוורי מפיו של בובי מקפרין, אולי מפני שהקטע מלווה את כותרות הסרט ואף אינו מושמע בו עד הסוף.

ואם כבר מדברים, אהבתי מאוד את צ'ט בייקר, שהזניח כמעט כליל את החצוצרה לטובת השירה בשנים האחרונות, בקטע "פייר וודי", של המלחין הרגול (מלה מצחיקה כשעוסקים בנגני ג'אז) קני דרהאם. עם קול קטן, אבל נעים, מחלק בייקר את המשפטים המוסיקאליים כפי שרק נגן חצוצרה יודע. לונט מאקי — 180 מעלות מבייקר — שרה יוצא מן הכלל, בסגנונה של כרמן מקריי, את "האו לונג האז דיס בין גואינג און" של האחים גרשווין, קטע שבסרט הוא מעין מחווה לצמד הבלתי נשכח בילי הולידיי ולסטר יאנג. קטע שאהבתי מאוד הוא "ד'ה פיקוקס", של ג'ימי רולז, שזכה בעבר לביצוע מרטיט של ביל אוואנס. נגינתו של ויין שורטר בביצוע שבתקליט, בסקסופון טנור וסופראנו, מרגשת מאוד.

קטע אחר בתקליט לא היכרתי, והוא "מינטי או שאנט אליוה", דו־שיח יפהפה בין בובי האצ'רסון הוותיק בוויבראפון והרבי הנקוק על הפסנתר. הנקוק, המנהל המוסיקאלי של התקליט והמנגן בו בעשרה קטעים, הלחין שלושה קטעים לסרט (ולתקליט) — "בראגדו'ן נייטמייר", "צ'אנז סונג" ו"סטיל טיים", שהוא לטעמי הטוב ביניהם ושבו מנגן דקסטר גורדון בסגנונו של ויין שורטר (על העטיפה כתוב שהוא מנגן בסקסופון טנור, לי זה נשמע כמו סופראנו). הנקוק, שהיה פעם אחד מגדולי פסנתרני הג'אז, מכלה בשנים האחרונות את כשרונו בהפקת דיסקו ופאנק. הוא מוכיח בתקליט כי עדיין לא נס ליחו וממשיר תקווה שאולי ישוב לצמר מתעבתו.

מרוב עבודה לא רואים את השיר

הראלה בר

תוצרת הארץ

עבודה רבה וקפדנית השקעה בתקליט "קשה הוא הלילה", תקליטה השני של הראלה בר. יותר מדי עבודה, או נכון יותר לומר — היא מורגשת מדי. עשו לתקליט תפרוקת גדולה ועטפה עם הרבה ג'לי ומוס, שמכסה לו את הפנים ומה שנותר זה הדימוי, הצללית, כמו בז'ורנאלים.

להראלה בר קול נעים, מלא, עם נטייה לאנפוף בצלילים הגבוהים שאינה מפריעה. קול שעשוי להתאים למועדון לילה אפוף עשן סיגריות, עם שלישיית ג'אז. היא שרה מדויק מאוד ויש לה שליטה טובה בקול. אלא שמרוב שליטה אינה מקבלת את שירתה לקוקע, אינה נותנת לה מעט דרור — שתתקוק, שתנשום, שתצא עם כל שיר להרפתקה חדשה וייחודית; שירתה נעדרת כל גמישות וחוש הומור, ואת אולי בעייתה העיקרית של הזמרת. מיקי גבריאלוב, שעיבד והפיק, עטף את שירתה בצמר־גפן מסונתו ועמיד, כתוליך לתזמורת גדולה והקפיד על קצב מודגש כמעט בכל השירים. הוא עשה שימוש בצמר־הגפן הזה (הגיחות הסקסופוניות המצלצלות של ירוסלב יעקובוביץ' היו מעטות מדי) בכל השירים. אם מתאים או לא מתאים, מה שאגם לא מעט מביניהם ונדרשת הקשבה דרוכה כדי לא להיות תחת הרושם שאתה שומע כל הזמן אותו השיר.

רק שיר יוצא מן הכלל יכול להתגבר על המכשולים הללו ולהפגין נוכחות חזקה. יש שיר כזה בתקליט, אבל כדי להגיע אליו (הקשבתי לשירים בקלטת) צריך לשמוע את כל האחרים. זהו השיר "בתוך השקט" — לחן יפה ומרגש מאוד, של אבנר קנר, למלים שיש בהן פשטות ותחושה של אמת, של הראלה בר עצמה. שירתה בשיר זה מעבירה תחושה של רגש אמיתי ולא רק מן הפה אל החוץ כמו בשירים האחרים. העיבוד בו הסכבני יותר (אם כי לא היה מזיק לו הליווי בבית הראשון היה של הפסנתר בלבד). עוד כמה שירים טובים כמו זה היו עושים את התקליט ליצירה. כפי שהוא, אין הוא אלא עוד מוצר־השמעה. אולי שינוי סדר הפעולות — קודם לאסוף שירים שהיא אוהבת ורק אחר כך להוליך על תקליט — יגאל את תקליטה הבא של הראלה בר.

ולו רק בשביל השיר הזה

"ארתה" — שירה: ארתה פרנקלין; מפיקים מוסיקאליים: נאראדה מייקל וולדן (6 שירים), ארתה פרנקלין (2 שירים), קית' ריצ'ארדס (שיר אחד); תקליט אריסטה 020 BAN 208, המפיץ: הד ארצי.

ב־1985 הכריז משרד המשאבים הטבעיים של מדינת מישיגן על ארתה פרנקלין כאחד המשאבים הטבעיים של המדינה, ובצדק: יש בזמרת הזאת יהודה, יכולת וכשרון כה רבים, שהיא אבן משאב־טבע. מי שאינו מאמין, שינית את תקליטה החדש, "ארתה", על המקול ויציב את הודע על הרצועה הרביעית בצד הראשון, "ג'אמפין' ג'אק פלאש", קוראים לשיר.

מיק ג'אגר וקית' ריצ'ארדס כתבו את השיר הזה לפני שנים רבות לאבנים המתגלגלות, ועתה הפיק אותו ריצ'ארדס לפרנקלין. ביצוע כזה של רוקנ'רול לא שמעתי זה שנים רבות. ארתה פרנקלין פשוט הקפיצה לי את כל הפקקים בגוש קצב ששומר על מתח בלתי פוסק ובקול רב אנרגיה ומשוחרר. אין זמרת שתשווה לה בשירה כזאת. הפקה יוצאת מהכלל, עם הרבה גיטארות חשמליות שתומכות במירת נעות אתה.

הכל ש"ג'אמפין' ג'אק פלאש" הוא שיר הרוקנ'רול היחיד בתקליט. כל השירים האחרים הם שירי נשמה, פאנקי וריתם־אנד־בלוז, שפרנקלין מיטיבה לשירם — מוסיקה שהיא במיטבה, עם אלתורי הקול, הסלסולים, האנחות והזעקות שהם חלק ממנה. מי שאוהב סוג זה של מוסיקה ייהנה הנאה רבה מהביצועים היוצאים מהכלל. אישית אני מעדיף שירה הסכבנית יותר ובלי כל־כך הרבה מאמצים והפגנת רגש. נקווה שארתה תתחשב בי בפעם הבאה.

הארץ ממליץ

תל אביב

ג'ינג'ר ופרד (הקולנוע בית ציוני אמריקה) — זוג רקדנים שהופיעו יחד לפני כ־50 שנה נפגשים מחדש במופע טלוויזיוני. פליני עורך חשבון עם הטלוויזיה, בעזרתם של ג'וליאטה מאסינה ומרצ'לו מסטרויאני.

המכבסה היפהפיה שלי — (דיזנגוף 2) — סרטו של סטיבן פרירס עוסק בחיי משפחה פקיסטנית בדרום לונדון, ונוגע בקשר בין הבדלי מעמדות וגזעים, מין ומדיניות.

חנה ואחיותיה (שחף) — חום, הומור ואופטימיות. שופעים מסרטו של וודי אלן המזקק את "פאני ואלכסנדר" של ברגמן. משחק מצוין של מורין או'סאליבן, מיה פארו, וודי אלן, מייקל קיין, ברברה הרשי, דיאן ויסט ומקס פון סידוב.

שתי אצבעות מצידון (מקסים) קורותיה של יחידת חי"ר קטנה בתקופה האחרונה של מלחמת לבנון, כפי שהם נראים בעיני החייל הפשוט. סרט פעולה מתוח, תיאור חברתי אותנטי, והצגה לא פשטנית של סיטואציה פוליטית מורכבת. בבימויו של אלי כהן.

מונה ליזה (דיזנגוף 1) — גנגסטר תמים המתאהב בפרוצה שחורת עור, נעשית, בגילומו המצוין של בוב הוסקינס, לדמות מרגשת ומעוררת הזדהות. "סרט אפל" של ניל ג'ורדאן ("חבורת הזאבים").

חדר עם נוף / אהבה מפירנצה (דיזנגוף 3) — עיבוד קולנועי מענג לרומן של א.מ. פורסטר "חדר עם נוף", מעביר את האווירה לתקופה האדוארדית באנגליה.

ירושלים

חנה ואחיותיה (כפיר) — ראה שחף ת"א

שתי אצבעות מצידון (אור 4) — ראה מקסים ת"א

ג'ינג'ר ופרד (תיאטרון ירושלים) — ראה הקולנוע ת"א

המכבסה היפהפיה שלי (סמדר) — ראה דיזנגוף 2 ת"א

חיפה

קיקה קלה קיר (אורה) — שיטת המכירות האמריקאית משתלטת על אוסטרליה בקומדיה עדינה של דושן מקבייב.

חנה ואחיותיה (אמפיתיאטרון) — ראה שחף ת"א

תיאטרוני ישראל

הערב יום ד' 4.2

תיאטרון הבימה:
מירלה אפרת: 21.00
אילוף הסוררת: 20.30
הדוד וניה: מתנ"ס ק. שרת חולון
התיאטרון הקאמרי:
מיכאל קולהאס — בקאמרי
קידוש — בצוותא
אנו לא רפאנדוס — עין השופט
התיאטרון העירוני חיפה:
פלשתינאית — בת' חיפה
האוטסיטסוסט — אילות 21.30
מנויה להצגות — מועדון ו' חיפה 16.30

תזמורת סימפונית חיפה HAIFA SYMPHONY ORCHESTRA

קונצרט מינויים מס' 7
מנצח: לוריס צ'קנבוריאן
סולן: יהודה חנני־צ'לו
מנהל מוסיקלי: סמולי ספרבר

בתכנית: בטהובן: הפתיחה לליאונורה מס' 3
שומן: קונצ'רטו לצ'לו
דבוז'אק: סימפוניה מס' 7

מוצ"ש — 7.2.87 ק. חיים, בית נגלר, בשעה 20.30
יום א' — 8.2.87, אודיטוריום חיפה, בשעה 20.30
יום ב' — 9.2.87, אודיטוריום חיפה, בשעה 20.30

פרטים: משרדי התזמורת רח' פבזנר 50
טלפונים 660741, 641973 ימים א—ה 8.30—18.00
יום ו' 8.30—12.30. ק. חיים בית נגלר, טל. 724694

אוניברסיטת חיפה — מוזיאון ראובן ועדית הכט

יום העיון שנקבע ליום ה' 5.2.87

נדחה

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965
מחוז תכנון מקומי ראשון לציון

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965, כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה ראשון לציון הופקד שינוי תכנית הנקרא "שינוי תכנית מתאר מקומית מס' רצ/1/22/5 ביחד עם התשריט המצורף אליו.

עיקרי הוראות השינוי: פתיחת דרך בין רחוב הנוף לרחוב רבי עקיבא.

ואלה הם הגושים והחלקות הכלולים בשינוי התכנית: גוש 4246 חלקות 83, 67, 68.

כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הוועדה המקומית האמורה, ועליה לכלול פרוט ההנמקות להתנגדות ולהיות מלווה בתצהיר מאומת ע"י עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

תאריך 21.1.1987

דב כ"ץ
יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה־מחוז המרכז

מדריך הארץ

תורנויות

תורנות רופאים

הזמנת רופאים במקרים דחופים: מ־6 בערב עד לשעות ב־7 בבקר בתחנת מד"א טל' 101.

מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל־אביב 5460111
חיפה 512233
גוש דן 781111
הרצליה 052-541535
נתניה 823333
רחובות 08-451333
בת־ים 5511111
חולון 803133
לוד־רמלה 08-221022
באר שבע 057-74767

מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית: בימים א'־ה' — 8.00—20.00; ביום ו' — 8.00—15.00. טלפונים: 03-433300, 03-433500.

שח"ך — שירות רפואי בייתי (24 שעות ביממה, כולל רפואת שיניים): ירושלים, מוקד יום * 660585, 669531; מוקד לילה, שבת וחג * 226191; מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן. תל־אביב, מוקד יום * 218820, 218898; מוקד לילה * 651011; מס' 3752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מבין ב"ד שקפי — שירות רופאי לפ.

שירות ביקורי בית של רופאים מומחים לילדים ותינוקות בשעות 24—19: טל' 03-7549111 "שקפי" קוד מס' 222 מרפאות, שירותים לעזרה ראשונה תל־אביב:

דיזנגוף סנטר שער 5 (ליד המשביר)

טלפון 294869, 03—285822. הרפואה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00. אחרי זמן בתאום טלפוני בלבד. בר כוכבא 49 טל' 03-284649 פתוחה בימים א'־ה בין 21.00 עד 23.00 ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00. שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00.

חיפה:
רח' הגפן 26, קומה ג', טל' מס' 04—521245, שעות הקבלה כל יום בין 20.00—23.00.

קשר לבית — שרות מיעוטים לרפואה, שיקום וסיעוד בבית.

מרכז רפואי הרצליה פיתוח 052—548575

1580 איתורית 7549111
ער"ן — עזרה ראשונה נפשית: (24 שעות ביממה):
ירושלים 227171
תל־אביב 261111
ילדים ונוער 261115
חיפה 672222/3
נתניה 053-35316
באר־שבע 057-418111
מרכז רפואי באר־יעקב 08-223958
מרכז מידע לקורבנות אונס (24 שעות ביממה):
תל־אביב טל' 234819
ירושלים טל' 02-245554
חיפה טל' 04-382611
מרכז סיוע למכורי לסמים "מגללים": א' דה 11.00—15.00; ב' דר 16.00—18.00; טל: 220031
רח' מאפו 13 תל־אביב
יד ביד — ארגון קבוצות לילד ולהורים תל אביב — לילד 226027 24 ש' ביממה להורים, בימים ב', ה' מ־17.00—20.00.

חיפה והצ'ה — 229488 מ־11.00—20.00

תורנות בתי־חולים

תל אביב יפו — (ילדים,פנימית, כירורגית)
ירושלים הדסה ע"כ — (פנימית, נשים, עיניים, א.א.ג, כירורגית)
הדסה ה"צ — (אורתופדית)
בקור חולים — (ילדים)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב: בן פריסקו 66 237526
קופ"ח כללית אסטורדם 7 225142
ירושלים: מרפאת רחמה הנ"ב 28 525191
חיפה: יונה אבן סינא 7 672288
חולון: אהרון הפרין 52 889155
בת ים: מוזר הבריה רייך 20 583560
נתניה: שדות פ"ת 76 40967
רשת בן הרצל הרצל 52 722372
פתח תקוה: סוקולוב 45 909030
הקריות: אילוות יצחק הנשיא 9 קרית חיים 727720
חדרה: יפה הנשיא 66 22122

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי ייעוץ ומידע בנושא הכרות, משפחה, מיניות, אמצעי מניעה. ימים ב' ג' ד' 16.00—19.00 רמב"ם 9 ב' 5101511 חיפה: ימים א' דד' 16.00—19.00 רח' הספורט 14 טל' 381520

מרכזי מידע — אגד

02-528231-2 03-432777 04-549121

הסנה
מוגש כשירות לציבור ע"י
חברה ישראלית לביטוח בע"מ

טלוויזיה

לימודית

- 08.00 טלטקסט
- 08.10 שעת כושר
- 08.15 גאוגראפיה של ארץ־ישראל
- 08.40 אנגלית ו'
- 09.00 מדעי הטבע (סוריו) — העץ
- 09.20 אנגלית ד'
- 10.10 מדעי הטבע הי"ד
- 10.30 פרפר נחמד
- 11.00 חשבון ו'
- 11.15 אנגלית (ר"אי"ם)
- 11.50 קשת וענן — הארם עד השדה (ב)
- 12.00 אנגלית ח'
- 12.25 אנגלית י'
- 13.00 מדעי הטבע
- 13.30 גאוגראפיה של ארץ־ישראל
- 14.00 טלטקסט
- 14.03 שעת כושר
- 14.15 אלפרד ברגל

כללית

- 15.15 מועדון הפיקוקיים
- 15.45 פרפר נחמד
- 16.10 שעת כושר
- 16.25 פיצוחים — שעשועון
- 17.00 ערב חדש
- 17.30 שמיניות באוויר
- 18.30 (ע) קיצור החדשות
- 18.32 (ע) בניפר —
- 19.00 (ע) בוקר הבריאות
- 19.30 (ע) חדשות
- 20.00 כותרות מבט
- 20.02 משוד מהסרטים
- 20.30 בין הכיסאות — ענייני משפחה וחברה
- 21.00 מבט לחדשות
- 21.30 מקר
- 22.05 שליחות — סרט קולנוע
- 23.35 פסוקו של יום וחדשות

ירדן ערוץ 6

- 18.00 מספר האות — הירדן
- 18.30 מצעד כישרונות צעירים

- 19.00 חדשות בצרפתית
- 19.15 ירדן כיום
- 19.30 חדשות בעברית
- 20.00 חדשות בערבית
- 20.30 שלושה בדירה אחת
- 21.10 האפרייקאים
- 22.00 חדשות באנגלית
- 22.20 רב מכר: אסטאן

לבנון ערוץ 12

- 13.30 חיים אחרים — סדרה
- 14.00 מועדון 700
- 14.30 התעמלות
- 15.00 סרט: "רוצח בשגית" עם רוברט מיטצ'ם
- 16.30 היתוקליך — סרט מצויר
- 17.00 סופרבוק — סרט מצויר
- 17.30 ההרפתקות עם מרטי פלדמן
- 18.00 זוהי הוליווד
- 18.30 משפחת קמבל — סדרה
- 19.00 חדשות
- 20.00 סיימון את סיימון
- 21.00 רמינגטון סטיל
- 23.00 מועדון 700

רדיו

קול המוסיקה

- 06.02 צלילי בוקר
- 07.09 בהאזנה נינוחה
- 09.00 קונצרט בוקר
- 11.57 מגישים שיר
- 12.00 אמנים באולפן
- 13.05 בהאזנה נינוחה
- 15.00 מוסיקה ויוזה
- 16.00 קונצרט מהקלטות התזמורת הסימפונית ירושלים
- 17.30 מוסיקה מן העבר הרחוק
- 18.00 רויקו
- 19.00 מוסיקה אהובה עליכם
- 20.05 אינטרלוד — רצף מוסיקאלי
- 20.30 אופרה של יום רביעי
- 23.00 מחזורי יצירות — הרביעיות של היידן

רשת א'

- 12.05 מהוויי המזרח — שירים מזרחיים
- 14.06 בראש צעיר

- 15.30 השכלה וידע לכל
- 16.05 מועדון שעון הזהב
- 17.10 שירים עבריים
- 17.20 אוניברסיטה המשודרת
- 18.06 מבות עוד
- 18.50 פרקי היום בתנ"ך
- 19.05 שואל כעניין
- 19.30 שידורים לעולים
- 22.05 הגר מאותו כוכב

רשת ב'

- 14.06 מוסף לאמנות
- 18.06 זרקור
- 18.45 היום בספורט
- 19.00 היום הזה
- 19.35 מוסף לענייני צבא וביטחון
- 20.05 מבט לפולקלור
- 21.05 שיר לדרך
- 22.05 מתחשבים את הממשק
- 00.05 יומן חדשות
- 00.15 ביום ובלילה

רשת ג'

- 18.06 הצעקה המתרגזת
- 20.05 לי ולך — שיר וברכה
- 21.05 צליל מכוון

- 23.05 הלילה הוא שירים

גלי־צה"ל

- 18.05 יעד משודר — ענייני צבא וביטחון
- 18.45 משולש — עיתות יומי
- 19.05 שירים מכאן
- 20.00 שידורים חוזרים של תכניות, ותכניות סוף שבועיות
- 21.00 מבט לחדשות
- 21.30 סטטסר הרש של האוניברסיטה המשודרת
- 22.00 על הדבש ועל הביסאק
- 23.00 השעה העשרים וארבע
- 23.35 שיחות הצות — עם המזמור מוטי לרנר
- 00.05 ציפורי לילה קלאסית — עם חנוך

שידורי אפ"אם

- 19.05 דדיו — עם יואב קוטנר
- 20.05 משמקי רדיו ומוסיקה לחוויי לים שנשארו בתורנות — עם משה מורד
- 22.05 על הדבש ועל הביסאק
- 23.05 קול הג'אז הזה

שידור קבוע

רשת א'

- 07.30 הייו על — עכרית קלה
- 08.05 הפוגה חמה
- 09.05 מלודיה — מידע למאזינים
- 10.05 פניני בוקר
- 11.10 שידור יומי לבני הספר
- 11.30 שירי עמים

רשת ב'

- 07.00 הבוקר הזה
- 08.00 עושים עניין
- 09.05 ביקור בית
- 10.10 כל צבעי הרשת־מבאנין יומי
- 11.30 סע לשלום
- 12.10 אקוראלף ב"ב

- 13.00 בחצי הימוהרשות המסבים
- 14.00 בת צחוק — הוי והומור
- 15.05 רגעי קסם
- 16.05 שירים הקיצורים
- 17.10 יומן כלכלה
- 17.30 על מספרים ואנשים

רשת ג'

- 06.05 בהמה לאשר־לאורים
- 07.05 שיר בבוקר־בבוקר־יותנים
- 09.05 מה כבר תשמע
- 10.05 שבעים כי יודע
- 11.05 אהבה יומיומית
- 12.05 רק מוסיקה
- 13.05 רק ביותר טול
- 14.05 מצגון חוזר
- 15.05 חדש, חזרים ומחודש
- 16.05 הצגה יומית

גלי צה"ל

- 06.05 אוניברסיטה משודרת
- 06.30 משקפים על־מידע ומוסיקה
- 07.07 שבע אמש שבע
- 08.05 בוקר־טוב ישראל — אקטואליה
- 09.05 איזה בוקר
- 10.05 הפסקת עשר
- 11.05 נכון לעכשיו
- 13.05 אחד אחד מוכנים ישראליים
- 14.05 רדידה־יומי
- 15.05 מה יש
- 16.05 ארבע אחד הצהריים־שירים
- 17.00 ערב טוב ישראל

גלי צה"ל — שידורי אפ"אם

- 20.05 מאבואה בבקר
- 22.05 על הדבש ועל הביסאק
- 23.05 לילה לילה

קולנוע

תל־אביב

אורלי — חווה לנערים 4.30, 7.15, 9.30
אלנבי — הבעיה השלישית שלי 5.00, 7.30, 9.40
אסתר — שפחת מהיר 5.00, 7.15, 9.40
בית לסין — בנגות 11.15 בלילה
בן יהודה — משפט המשרים 4.30, 7.15, 9.30
גורדון — אהבה מפוצצת 4.30, 7.15, 9.30
גת — ג'ק פלאש הסקופ 5.00, 7.15, 9.40
דיזנגוף 1 — מבבסה יפהפיה שלי 11.00, 15.30, 7.15, 9.40
דיזנגוף 2 — והדונות אהבה מפירנצה 11.00, 1.30, 4.45, מונה ליזה 7.15, 9.40
דיזנגוף 3 — סיד ונגסי 11.00, 1.30, 4.45, 7.15, 9.40
היכל — גיגליות הן כוכלות 7.15, 9.30
הוליב און — זורי וועם 7.30, 9.30, סרט סקס 12.00 חצות
הוד — ב"ס לבלשים אבבלים 4.30, 7.15, 9.30
הקולנוע — בית ציוני אמריקה — אין הקרנות סרטים
חן 1 — המקצוע לוחם 4.30, 7.00, 9.30
חן 2 — לגשוע אתמול והיום 5.00, 7.25, 9.45
חן 3 — מלקלם 5.00, 7.30, 9.40
חן 4 — קטימה כחולה 11.00, 2.00, 4.30, 7.15, 9.40
חן 5 — הנסיכה נעימה 11.00, 2.00, 5.00, 7.30, 9.45
לימור — להשתגן סבית 4.30, 7.15, 9.30
לב 1 — הקשר הגורדני 2.00, 5.00, 7.40, 9.40
לב 2 — הגבל הגורמי 2.00, 5.00, 7.30, 9.40
לב 3 — מסע אל העיבור 2.00, 5.00, בעקבות הצדק 7.30, 9.40
לב 4 — סדר ב"ר 2, 5, 7.40, 9.40
מוזיאון ת"א — "שואה"
מקסים — שתי אצבעות מצידון 4.30, 7.15, 9.30
פרס המוזיה הישראלית — שתי אצבעות מצידון 10.00
סינמטק ישראלי — סרט אילם 7.00, הצעד הגדי 9.30
סינמה 1 — עיסקה ללא רווחים 4.30, 7.15, 9.30
סינמה 2 — אהבה בשוקים 4.30, 7.15, 9.30
פאר — אהבה בריזה 4.30, 7.15, 9.30
פריז — קין הדמים 12.00, 2.00, 4.00, 7.15, 9.30 קין קסלגר 11.30 בלילה
צפון — המסיבה 4.30, 7.00, 9.30
שחף — חנה ואחיותיה 4.30, 7.00, 9.30
תכלת — כולם נפלו על הראש 5.00, 7.15, 9.30
תמוז — באריי לינגרן 8.30
תל־אביב — הגיגה האמריקאי 2, 4.30, 7.15, 9.30

ירושלים

אדיסון — הגיגה האמריקאי 2, 4.30, 7.00, 9.00
אורגיל — הנסיכה נעימה 4.30, 7.15, 9.30
אורדין 1 — היפה הגזיכת לעזאזל 4.30, 7.00, 9.00
אור 3 — אם כבודה אחד 4.30, 7.00, 9.00
אור 4 — סדק כזה 4.30 רוכב הרוכים 6.45, 9.00
אור 5 — שתי אצבעות מצידון 4.30, 6.45, 8.30
ארגנג — המקצוע לוחם 4.00, 6.45, 9.15
בית אגרון — הסיפור שלא נגמר 4.00, ביית הגרים של אלכם 5.45, 7.30, מהנבי פיוסך 9.30
גבורה — אוהגטי פופלו 5.15, 7.00, 9.00
מאיר — חווה לנערים 4.30, 7.00, 9.00
סינמטל — עוכות אודה 7.00, 9.00
סינמטק 1 — בלודוי: אבל 7.00, מלכת הביונה 9.30
סינמטק 2 — אוליבר טויסט 7.00, ואושים מעבר לחומה 9.00
עדן — ב"ס לשוטרים אבבלים 4.30, 7.00, 9.00
סמדר — מכבסה יפהפיה שלי 7.00, 9.15
רון — גנבים מחוץ לחוק 4.30, 7.00, 9.00
תיאטרון ירושלים — ג'ינג'ר ופרד 6.45, 9.15

רמת־גן גבעתיים

ארמון — ג'ק פלאש המקפץ 7.15, 9.40
אורדע — ב"ס לבלשים אבבלים 4.30, 7.15, 9.30
ארמון — המקצוע לוחם 4.30, 7.00, 9.40
הדר — הגיגה האמריקאי 2 4.30, 7.15, 9.30
לילי — חנה ואחיותיה 7.15, 9.30
רמת גן — רכות גן
גן 1 — הסופה נעימה 5.00, 7.25, 9.45
גן 2 — ויבודנות אהבה מפירנצה 4.45, 7.00, 9.40
גן 3 — בלקולם 5.00, 7.20, 9.40
גן 4 — בלשוע אתמול והיום 5.00, 7.10, 9.40
שבים — המסיבה 7.15, 9.30

נתניה

סמדריה — הגבל הגורמי 5.00, 7.00, 9.15
שרון — המקצוע לוחם 5.00, 7.00, 9.30

רחובות

הדר — שבט רב המערות 9.00
חן — מרון הגדולה 4.30, הפיודים 7.15, 9.15

הרצליה

הדר — תקלה כפולה 4.30, חנה ואחיותיה 7.15, 9.30
היכל — ב"ס לבלשים אבבלים 4.30, 7.15, 9.30
תפארת — בלשוע אתמול והיום 7.15, 9.15
סלון דניאל — עוכות אודה 7.15, 9.10

חיפה והסביבה

אורה — קיקה קלה קיר 4.30, 7.00, 9.15
אורלי — הנסיכה נעימה 7.00, 9.15
אמפיתיאטרון — חנה ואחיותיה 4.30, 7.00, 9.15
ארמון — המקצוע לוחם 4.15, 6.45, 9.15
חן — שיטוט בהיר 4.30, 6.45, 9.00
סינמטק — רק לבנים יש צדות 7.00, אישה בחולון 9.30
עצמון 1 — הקוטב הלוהט 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2 — חווה לנערים 4.45, 7.15, 9.30
קין אור — השחורים אהבה במחתרת 4.30, 7.00, 9.15
מאר — ג'ק פלאש המקפץ 4.30, 7.00, 9.15
רון — ב"ס לבלשים אבבלים 4.30, 6.45, 9.00
שבים — מקרני 7.00, 9.00
רב בת 1 — להשתגן סבית 4.30, 7.00, 9.15
רב בת 2 — קטימה כחולה 4.30, 7.00, 9.15
אורות — המסיבה 6.45, 9.15
בית העם — שוטר ללא חוק 9.15
הוגה — שתי אצבעות מצידון 4.30, 7.00, 9.15
ציון — מתמס הבנים 7.00, 9.15
סביון — המקצוע לוחם 7.00, 9.20
כפרי — אשיקת אמת 7.00, 9.15

עפולה

הנה האחיותיה 9.00

רמת השרון

כוכב — פוסלים 7.00, היהן מבבלי הילש 9.30

קרית אונו

מתנ"ס — גילב הלנרמן 4.30

חולון

מגדל — המקצוע לוחם 7.15, 9.30
ארמון — קציר הדם 7.15, 9.30
סבוי — הנה האחיותיה 4.30, 7.00, 9.30
רינה — אוהגטי פופלו 7.15, 9.30

חדרה

חדרה — מתמס הבנים 7.00, 9.15
חן — אין הקרנת סרטים

בת־ים

אורדים — עסקה ללא רווחים 7.15, 9.30
עצמאות — הגיגה האמריקאי 2 4.30, 7.15, 9.30

כפר סבא

עלמה — והדונות אהבה מפירנצה 7.00, 9.15

פתח־תקוה

היכל 1 — ב"ס לבלשים אבבלים 4.30, 7.15, 9.30
היכל 2 — חווה לנערים 4.30, 7.15, 9.30
היכל 3 — שוטר ללא חוק 4.30, 7.15, 9.30